

ΔΙΑΚΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ INTEL

Με δικούς της επεξεργαστές η Apple

Επείτα από συνεργασία σχεδόν δεκαπέντε χρόνων με την αμερικανική Intel, η Apple ανακοίνωσε ότι θα χρησιμοποιεί τους δικούς της επεξεργαστές στους υπολογιστές Mac, προσθέτοντας ότι οι πρώτες τέτοιες συσκευές θα κυκλοφορήσουν στην αγορά μέσα στο 2020. Ωστόσο, η συνεργασία των δύο εταιρειών θα συνεχιστεί σε άλλους τομείς. **Σελ. 10**

ΕΛΛΑΔΑ

Μεταρρυθμίσεις με ευρωπαϊκούς πόρους

Η προώθηση της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, η μείωση ασφαλιστικών εισφορών έως 5% στην τετραετία και της εισφοράς αλληλεγγύης, αλλά και ο περιορισμός των φορολογικών βαρών στους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας, περιλαμβάνονται στο σχέδιο της κυβέρνησης για την αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων ύψους 32 δισ. ευρώ. **Σελ. 16**

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Εχασαν 700 δισ. δολάρια οι τράπεζες

Ορια στην καταβολή μερισμάτων και απαγόρευση στην επαναγορά μετοχών τουλάχιστον μέχρι τον Οκτώβριο έθεσε η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) σε 33 τράπεζες της χώρας. Η απόφαση ελήφθη ύστερα από τη διαπίστωση ότι οι συγκεκριμένες τράπεζες ενδέχεται να σημειώσουν απώλειες ύψους 700 δισ. δολαρίων από επισφαλή δάνεια. **Σελ. 10**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΠΛΗΓΗΚΕ ΚΑΙ Η ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑ

Η πανδημία ναυάγησε την ακτοπολιτική σύνδεση

Η πανδημία ανέστειλε την ακτοπολιτική σύνδεση της Κύπρου με την Ελλάδα που ήταν προγραμματισμένη για φέτος. Στόχος πλέον είναι όπως το πρώτο ακτοπολιτικό ταξίδι πραγματοποιηθεί το 2021. Ωστόσο, οι προσδοκίες είναι πολύ χαμηλές καθώς αναμένεται ότι το ενδιαφέρον θα είναι περιορισμένο. Πλήγμα έχει δεχτεί και η κρουαζιέρα, η οποία δεν φαίνεται να ανακάμπτει σύντομα. **Σελ. 7**

SAMSUNG ΚΑΙ MICROSOFT

Κολοσσοί επενδύουν σε Έλληνες επιστήμονες

Ηχηρά ονόματα του τεχνολογικού κλάδου, όπως η Samsung και η Microsoft, αλλά και λίγο μικρότερες εταιρείες, εντόπισαν το τρίπτυχο ποιότητα-πιστότητα-χαμηλό κόστος, επενδύοντας -μέσω εξαγορών- σε Έλληνες επιστήμονες που δραστηριοποιούνται από τον κλάδο της ρομποτικής μέχρι αυτόν του RPA (ρομποτικής αυτοματοποίησης διεργασιών). **Σελ. 18**

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Πρεμιέρα χωρίς τους καλούς πελάτες

Η έναρξη της πιο δύσκολης σεζόν στην ιστορία του τουρισμού είναι σήμερα, καθώς ανοίγουν τα σύνορα για ξένους επισκέπτες από αρκετές ευρωπαϊκές και τρίτες χώρες. Ωστόσο, εκτός της λίστας παραμένουν σημαντικές αγορές του ελληνικού τουρισμού, όπως οι ΗΠΑ, η Βρετανία, η Ρωσία και το Ισραήλ. **Σελ. 13**

5 291296 000378

Στο τραπέζι ενδεχόμενο αναστολής στράτευσης

Λόγω διδάκτρων στο ΗΒ

Η κατακόρυφη αύξηση των διδάκτρων στα πανεπιστήμια της Βρετανίας, καθιστούν την φοίτηση μεγάλου αριθμού μελλοντικών Κυπρίων φοιτητών στην χώρα άπιαστο όνειρο. Αυτό που «καίει», όμως, είναι ο τρόπος με τον οποίο θα διευθετηθεί το ζήτημα, δεδομένου ότι θα υπάρξει διάκριση ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες που εξασφάλισαν θέση σε βρετανικά πανεπιστήμια, καθώς οι άρρενες υποχρεούνται να υπηρετήσουν και την δεκαετή θητεία τους στην Ε.Φ. Με ενδιαφέρον αναμένονται οι εξηγήσεις από πλευράς της Κυβέρνησης, σε σχέση με την υποχρέωση των αρρένων, οι οποίοι έχουν εξασφαλίσει τις θέσεις τους στα βρετανικά πανεπιστήμια, να υπηρετήσουν την δεκαετή θητεία τους στρατιωτικά θητεία. Στη σημερινή συνεδρία της Επιτροπής Παιδείας έχει κληθεί ο Υπουργός Άμυνας ή εκπρόσωπός του, καθώς φαίνεται ότι συζητείται έντονα η παραχώρηση αναστολής θητείας για τους νέους οι οποίοι κλήθηκαν για κατάταξη τον Ιούλιο. **Σελ. 3**

Πτώχευσε ο ενεργειακός κολοσσός Chesapeake Energy

Ο μέχρι πρότινος ενεργειακός κολοσσός της αμερικανικής Chesapeake Energy, ο κορυφαίος στα οξιστολιθικά κοιτάσματα και δεύτερος μεγαλύτερος στην παραγωγή φυσικού αερίου στη χώρα, υπέβαλε αίτηση για προστασία έναντι των πιστών του. Το βασικό αίτιο για την κατάρρευση αυτή είναι η δραστηριότητα αποδυνάμωση των τιμών του «μαύρου χρυσού». Πρόκειται, όπως αναφέρει το CNN, για τη μεγαλύτερη χρεοκοπία εταιρείας του κλάδου ενέργειας κατά τη διάρκεια της πανδημίας. **Σελ. 9**

Ανησυχίες για αύξηση ΜΕΔ

Ορατός ο κίνδυνος για αύξηση ΜΕΔ το 2021. Η αξία των δανείων για τα οποία ζητήθηκε αναστολή δόσεων ανήλθε σε 11,4 δισ. ευρώ. Αιτήθηκαν αναστολή δανείων 43 χιλιάδες νοικοκυριά και 6 χιλιάδες επιχειρήσεις. Πολύ δύσκολα θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. **Σελ. 4**

Μέρκελ και Μακρόν επιμένουν για το ογκώδες πακέτο στήριξης

Η Γερμανίδα Καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ και ο Γάλλος Πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν επαναβεβαίωσαν στο Βερολίνο τη θέση τους για ένα «ογκώδες» πακέτο στήριξης των ευρωπαϊκών οικονομιών που πλύνονται από την πανδημία και το οποίο κατά το μεγαλύτερο μέρος

του θα αποτελείται από επιχορηγήσεις. Κάλεσαν, δε, τις χώρες που αντιδρούν να «ανταποκριθούν πιο θετικά» στη Σύνοδο Κορυφής στις 17-18 Ιουλίου. Η Μέρκελ επιμένει σε επιχορηγήσεις 500 δισ. ευρώ και χαμηλότοκα δάνεια 250 δισ. ευρώ. **Σελ. 8**

Θα διαλυθούν παράνομες ΜΚΟ

Το υπουργείο Εσωτερικών ετοιμάζει επιστολές διόλυσής μη κυβερνητικών οργανώσεων οι οποίες δεν συμμορφώθηκαν με τις προνοίες της νομοθεσίας. Ταυτόχρονα, βρίσκονται σε εξέλιξη διεργασίες για λήψη αυστηρών μέτρων για το πλαίσιο συστάσεως και λειτουργίας ΜΚΟ στην Κύπρο. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η πολύ σημαντική γερμανική προεδρία

Την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναλαμβάνει σήμερα και θα διατηρήσει για τους επόμενους έξι μήνες η Γερμανία. Σύμφωνα με τους στόχους της Γερμανικής Προεδρίας, η κινητικότητα στην Ευρώπη θα πρέπει να γίνει περισσότερο σύγχρονη, καινοτόμα και βιώσιμη, χωρίς να παραγνωρίζονται τα νέα δεδομένα που έχει διαμορφώσει η πανδημία, όπως είναι η ανάγκη καλής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση μελλοντικών κρίσεων. Η Ευρώπη, προκειμένου να εξέλθει ενδυναμωμένη και καλύτερα προετοιμασμένη για να αντιμετωπίσει μελλοντικές κρίσεις, θα χρειαστεί πιο αξιόπιστες εφοδιαστικές αλυσίδες, ομοιομορφία στους κανόνες για διασυννοριακές εμπορευματικές μεταφορές και καλύτερους «διαδρόμους»

όδους των εμπορευμάτων. Για να προωθήσει την πράσινη ατζέντα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Γερμανική Προεδρία προτίθεται να αναλάβει κοινή δράση για αντιμετώπιση, μέσω ομοιομορφιών πολιτικών, των θεμάτων της κλιματικής αλλαγής, της κινητικότητας και του ψηφιακού μετασχηματισμού. Στις προτεραιότητες της Γερμανικής Προεδρίας αναμένεται να βρεθούν θεματικές που αφορούν (α) στην ανταλλαγή δεδομένων μέσω ενίσχυσης των υφιστάμενων υποδομών των κρατών μελών και τη δημιουργία κοινής ευρωπαϊκής πλατφόρμας ανταλλαγής δεδομένων, (β) στην αυτόνομη οδήγηση μέσω ενίσχυσης των δικτύων κινητής τηλεφωνίας και των υποδομών οπτικών ινών, και (γ) στην κλιματική αλλαγή μέσα από την προώθηση φιλικότερων

προς το περιβάλλον μέσων μεταφοράς για τα επίγεια και από αέρος μέσα.

Η Γερμανίδα Καγκελάριας, με ομιλία της στη βουλή, κατέγραψε το γεγονός ότι η πανδημία έφερε την Ευρώπη στα όρια της δημιουργώντας ορατούς κινδύνους κατάρρευσης. Η κρατική παρέμβαση αποτελεί τη μοναδική εφικτή λύση αποφυγής αρνητικών τελεσμένων στην ευρωπαϊκή συνοχή. Σε αντίθετη περίπτωση, η αδράνεια θα μετατραπεί σε αποσύνθεση δημιουργώντας μια νέα κρίση για το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα. Για να υπάρξει, όμως, αποτελεσματική επούλωση των πληγών της κρίσης προτείνεται η δημιουργία ενός Ταμείου Ανάκαμψης που θα μεταφέρει το σκηνικό από το νομισματικό στο δημοσιονομικό πεδίο. Το ταμείο αυτό φιλοδοξεί να στηρίξει τις χώρες

που έχουν πληγεί βαρύτερα. Η αμοιαιοποίηση του χρέους, η οποία για χρόνια αποτελούσε το μίλο της έριδος, σήμερα βρίσκεται πιο κοντά παρά ποτέ. Εφόσον η πρόταση εγκριθεί, η Κομισιόν θα δανειζέται έναντι του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και θα δίνει οικονομική ενίσχυση προς τα κράτη μέλη.

Το Ταμείο Ανάκαμψης, πέραν της στήριξης του γαλλογερμανικού άξονα και της ΕΚΤ, απολαμβάνει από προχθές και τη στήριξη του ΔΝΤ, η επικεφαλής του οποίου σημείωσε την ανάγκη να διατίθενται τα κονδύλια προς τα κράτη μέλη υπό τη μορφή ενισχύσεων και όχι δανείων. Αυτό απαιτείται, σημείωσε, αν είναι να δοθεί η αναγκαία ώθηση σε όλες εκείνες τις χώρες που πλήρωσαν μεγάλο τίμημα κατά την κρίση του κορωνοϊού.

Η Γερμανική Προεδρία γνωρίζει βέβαια ότι οι διαπραγματεύσεις για την έγκριση του Ταμείου Ανάκαμψης θα είναι σκληρές και επίπονες. Δεν παρήλειψε όμως να τονίσει ότι, σε περίπτωση απόρριψής της πρότασης, τα προβλήματα στην Ευρώπη θα επιδεινωθούν και η ανεργία -αφού σκαρφώθηκε σε πρωτόγνωρα επίπεδα- δυνατός να απειλήσει ακόμα και την ίδια την δημοκρατία.

Η προσπάθεια που ανέλαβε η Γερμανίδα Καγκελάριας στη δύση της πολιτικής της καριέρας έχει αφενός στόχο να διασώσει το ευρωπαϊκό όραμα και αφετέρου να γράψει, εφόσον είναι επιτυχής, με χρυσά γράμματα το όνομά της στη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία πλάι σε αυτά του Helmut Kohl και του François Mitterrand.

Συμμετέχουμε στο Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια

Επιδότηση μέρους του επιτοκίου για 4 χρόνια από την Κυβέρνηση

Αποταθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα ή στον λειτουργό πελατείας σας
Περισσότερες πληροφορίες και στο
www.hellenicbank.com/stegastiko

Στηρίζουμε την αγορά
και ανέγερση πρώτης κατοικίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Αλλαγή νοοτροπίας στην εργασία, νέα δεδομένα στην αγορά ακινήτων

Στο εξωτερικό, μεγάλοι οργανισμοί που εργοδοτούν χιλιάδες εργαζόμενους, αλλά και μικρότερες εταιρείες με μερικές δεκάδες εργαζόμενους, αντιμετωπίζουν μια νέα κατάσταση πραγμάτων. Τα όποια μέτρα αποστασιοποίησης για αντιμετώπιση της πανδημίας τους ώθησαν να πάρουν γρήγορες και ευέλικτες αποφάσεις. Η εργασία από το σπίτι αποδείχτηκε σωτήρια λύση, αφού με μια εφάπαξ επένδυση σε ανάλογο εξοπλισμό για τους εργαζόμενους τους, συνέχισαν να είναι σε πλήρη επιχειρηματική λειτουργία.

Το πράγμα δεν σταματά εκεί. Ανακάλυψαν πως αυτή η λύση λειτουργήσει τόσο καλά και ομαλά που τους έβαλε σε σοβαρές σκέψεις αν πλέον ήθελαν να έχουν κτηριακά συγκροτήματα στα εμπορικά κέντρα των πόλεων – μια πρακτική που ήταν η πεπατημένη για πολλές δεκαετίες – αν όχι για εκατονταετίες στην περίπτωση κάποιων παραδοσιακών οργανισμών – μεγαθηρίων. Με την ενθάρρυνση και των εργαζομένων τους, εταιρείες αποφάσισαν να εγκαταλείψουν ολόκαιρα κτήρια εφαρμόζοντας πλέον την ιδέα της εργασίας από το σπίτι. Για τις εταιρείες αυτό σημαίνει μια επαναλαμβανόμενη μείωση στο λειτουργικό κόστος της τάξης του 25% με 35%, αφού αυτό στοιχίζει η πληρωμή ενοικίων, ασφαλιστών, ενεργειακής κατανάλωσης κ.λπ.

Οι δε εργαζόμενοι έχουν ένα άμεσο όφελος με αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματός τους αφού πλέον δεν απαιτείται να χρησιμοποιούν μέσα μαζικής μεταφοράς. Για να αντιληφθούμε το μέγεθος, είναι άτομα που ξοδεύουν πολλές φορές μέχρι και €5.000 τον χρόνο, ακόμα και περισσότερο, για μετακινήσεις από το σπίτι στο γραφείο και πίσω. Αν συνηγορήσουμε το άγχος, το στρες και τις ώρες που κάποιος αναλώνει στις μετακινήσεις, τότε το όφελος είναι σαφώς μεγαλύτερο για τον ίδιο με το να μείνει σπίτι και να είναι ακόμη πιο αποδοτικός.

Τι άλλο φέρνει μαζί της μια τέτοια εξέλιξη; Αν πάρουμε σαν παράδειγμα το Λονδίνο, φαίνεται να επικρατεί μεγάλη αβεβαιότητα για το τι μέλλει γενέσθαι σε ό, τι αφορά στις υπό κατασκευή αναπτύξεις που αφορούν χρήσεις γραφείων ή που η συγκεκριμένη χρήση αποτελεί σεβαστό ποσοστό της όλης υπόστασής τους. Τα εργατήματα τίθενται επιτακτικά: θα μείνουν στη μέση εγκαταλείποντας την προσπάθεια (,), θα ολοκληρωθούν και έχει ο Θεός (,), θα πρέπει να επανακαθοριστεί η χρήση τους;

Αν μείνουν στη μέση, η βεβαιότητα χρεοκοπίας των συντελεστών φαντάζει δεδομένη. Αν προχωρήσουν στην ολοκλήρωση αφηφώντας την αλλαγή στο στάτους κβο της αγοράς, τότε υπάρχει ο κίνδυνος μελλοντικής χρεοκοπίας, αφού το προϊόν δεν θα βρίσκεται αγοραστές/ ενοικιαστές και η μείωση της τιμής πώλησης και ενοικίων ως μέσου έλκυσσης ενδιαφερομένων ενδοχόμενων να έχει ο Θεός (,). Θα πρέπει να επανακαθοριστεί τον δανεισμό με την εξέλιξη να είναι γνωστή σε όλους μας.

Άρα ενδοχόμενων η καλύτερη λύση να είναι στον επανακαθορισμό της χρήσης τους. Σκόπελοι σε αυτή τη στρατηγική είναι αφενός οι όποιοι φυσικοί περιορισμοί τίθενται από το ίδιο το κτήριο στην κάθε περίπτωση δεδομένου του σχεδιασμού που είχε εξαρχθεί για συγκεκριμένους σκοπούς και αφετέρου οι όποιοι πολεοδομικοί περιορισμοί υπάρχουν που να δυσχεραίνουν το εγχείρημα. Το επιπλέον δεδομένο είναι πως αλλάζει ολόκληρο το business plan και οι όροι χρηματοδότησης με

προεξάρχουσα την επιμήκυνση της περιόδου εξόφλησης των δανείων.

Είναι ενδιαφέρον να δούμε πώς θα εξελιχθεί η όλη κατάσταση σε αγορές όπως το Λονδίνο και άλλες μεγαλουπόλεις. Είναι σημαντικό να δούμε πώς οι εργαζόμενοι θα βλέπουν την αγορά εργασίας του μέλλοντος που ήδη είναι εδώ, πώς οι επιχειρήσεις θα αναπροσαρμοστούν, πώς οι χρηματοδοτικοί οργανισμοί θα αντιδράσουν, αλλά και πόσο συγκαταβατικές θα είναι οι πολεοδομικές αρχές.

Εμείς δεν έχουμε μεγαλουπόλεις, όμως δεν παύει να είμαστε υπό κλίμακα σμίκρυνσης και τα πάντα έχουν τη σχετικότητα τους. Έχουμε λόγους ανησυχίας; Η απάντηση είναι πως έχουμε και ελπιούμαι:

Το λεγόμενο «speculative development» στην χώρα μας είναι η πεπατημένη οδός. Δηλαδή, η συντριπτική πλειοψηφία των όποιων αναπτύξεων είναι στη βάση του ότι ο «Χ» επιχειρηματίας πιστεύει πως η αγορά έχει τις τάδε ανάγκες, προχωρεί στην υλοποίηση και παράλληλα ψάχνει να βρει τον πελάτη. Οι περιπτώσεις που ο «πελάτης» αποφασίζει πως θέλει να στεγάσει συγκεκριμένες ανάγκες και προχωρά στην ανέγερση του ανάλογου κτηρίου από το μηδέν από μόνος του, είναι σφαδές η μειοψηφία.

Φυσικά, για να είμαστε πιο σωστοί, θα πρέπει να τονίσουμε πως η κερδοσκοπική προσέγγιση έχει καθαρά αυξητική τάση με την πάροδο του χρόνου. Πριν κάτι δεκαετίες σχεδόν όλοι έκτιζαν αυτό που ήθελαν για τις δικές τους ανάγκες. Στην πορεία δημιουργήθηκε και φούττωσε ο ρόλος του developer, όπου αυτός αποφάσιζε πού και πώς θα ζεις και θα εργάζεσαι. Τα τελευταία χρόνια ναί μεν αυτός κινεί τα νήματα, αλλά οφείλει να λαμβάνει τον παλμό των απαιτήσεων της αγοράς. Αν προσφέρει κάτι παραχρημένο, γερασμένο, χωρίς προσαρμογή στις απαιτήσεις της αγοράς, τότε απλά κατεβάζει ρολά. Το άλλο πρόβλημα είναι η προσέγγιση πως η έρευνα αγοράς είτε δεν είναι αναγκαία ή αρκεί σε επιδεσμικό επίπεδο. Λάθος. Αυτό δημιουργεί συνθήκες τζόγου. Είναι επιτακτική η έρευνα αγοράς που να συνοπλοποιεί όλες τις παραμέτρους ανά πόσα στιγμή.

Μετά έχουμε την ασυναγώνιστη γραφειοκρατική προσέγγιση της πολεοδομίας. Σκεφτείτε τώρα να κτιζώ ένα κτήριο γραφειακών και εμπορικών χρήσεων στο κέντρο της πόλης και να αποφασίσω πως λόγω συνθηκών θα πρέπει να το μετατρέψω σε διαμερίσματα. Το αφήνω πάνω να πετσει ελεύθερα με ποιο τρόπο θα μου βγάλουν το ζουμί μου για να πάρω τις απαιτούμενες εγκρίσεις ή αν θα τις πάρω καθόλου.

Αν ήταν να πάρουμε μαθήματα από το τι συμβαίνει αλλού, αυτά θα συνοψίζονταν στο να έχουμε ένα ευέλικτο πολεοδομικό σύστημα, να προβαίνουμε σε συνεχή τεχνική ανάλυση της αγοράς, να έχουμε μιαν αρχιτεκτονική προσέγγιση που να επιτρέπει κάποια ευελιξία και προσαρμογή στις αλλαγές χρήσεων εντός κτηρίων, αλλά και χρηματοδοτικούς οργανισμούς που επίσης να μην αντιστέκονται στην αλλαγή των δεδομένων. Τέλος, όπως και στον τουρισμό, πρωταγωνιστικό ρόλο στην κτηματαγορά θα παίζει η προβολή της χώρας μας ως cooanivrus - free country. Τότε ίσως ελκύσουμε και ξένους που θα εργάζονται εξ αποστάσεως από την χώρα μας.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Το ρεζίλι με τα ΜΕΔ των ΠΕΠ, ο Λαμάρης και οι μισθοί των ευρωβουλευτών

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ αναμένονται πολύ σύντομα, ίσως και σήμερα για τα ΜΕΔ των ΠΕΠ. Δηλαδή για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια των Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων. Παρά την κωλυσιεργία που σημειώνεται από όλα σχεδόν τα κόμματα να προχωρήσει τάχιστα η διερεύνηση και δημοσιοποίηση της λεγόμενης λίστας Γιωρκάτζη, η κοινωνική πίεση που ασκείται στο κοινοβούλιο φαίνεται να... πιάνει τόπο. Όπως μαθαίνω από πηγή μου που γνωρίζει, κανένα κόμμα δεν θέλει να πάει στις βουλευτικές με το βαρίδι των ΜΕΔ γι' αυτό και «κάτι θα ανακοινωθεί» με στόχο να ξεκαθαρίσει το τοπίο.

Νατσόσο, το ερώτημα που τίθεται είναι εάν οντως θα ξεκαθαρίσει τελικά το τοπίο ή θα υπάρξει νέα συγκάλυψη, είτε με παραπομπή του θέματος σε κάποια επιτροπή, είτε με έναρξη στέρμιων συζητήσεων. Σε κάθε περίπτωση η απόκρυψη των ονομάτων πολιτικών που διαθέτουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια, βουλευτών που ενώ είχαν ΜΕΔ ψήφριζαν για τη ρύθμισή τους χωρίς να τα αποκαλύψουν, καθώς και κόμματα ή οργανώσεις κομμάτων των οποίων τα δάνεια έγιναν ή διαγράφηκαν με ευνοϊκού όρους, η αξιοπιστία της Βουλής στο σύνολό της θα κατακυλλήσει ακόμα πιο κάτω.

Κάποιοι, λίγιοι προς το παρόν, βουλευτές ζητούν όπως η Λίστα Γιωρκάτζη δοθεί στη δημοσιότητα και αποκαλυφθούν οι βουλευτές με μη εξυπηρετούμενα δάνεια τα οποία δεν έχουν δηλώσει, ενώ ψηφίζουν νομοθεσίες για τη ρύθμισή τους καθώς και τα ονόματα πολιτικών στους οποίους δόθηκαν δάνεια με ευνοϊκούς όρους.

Όπως υποστήριξε η πηγή μου, σήμερα αναμένεται να διαφανεί ποιοι πραγματικά ενδιαφέρονται να καθαρίσουν το όνομα της Βουλής και των βουλευτών και να δώσουν στο λαό τις απαντήσεις που απαιτεί εδώ και χρόνια.

Με διαγραφή απάντησε το ΑΚΕΛ στον Γιάννο Λαμάρη, επειδή αρνήθηκε να παραχωρήσει στο κόμμα του εφάπαξ ποσό που εισέπραξε όταν αποχώρησε από τη Βουλή. Η διαγραφή του Λαμάρη, ο οποίος υπήρξε για δεκαπέντε χρόνια βουλευτής και διετέλεσε κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ, έγινε με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής. Πρόκειται για την πιο πρόσφατη διαγραφή στελέχους του ΑΚΕΛ για καθαρά οικονομικούς λόγους. Προηγήθηκαν και άλλα γνωστά ονόματα μεταξύ των

«Μέσα στο κόμμα μου είναι οι εχθροί μου και έξω από το κόμμα μου οι αντίπαλοί μου» - Ουίνστον Τσώρτσιλ

οποίων οι Νίκος Κατσουρίδης, Γιώργος Χριστοδουλίδης, Θάσος Μικαηλίδης, Κυριάκος Τυρίμος, Γ. Κατζηγεωργίου. Κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει πως η «τιμωρία» των προαναφερόμενων ήταν αναμενόμενη και «δίκαιη» αφού αυτήν υποβάλλουν οι κανονισμοί του κόμματος. Νατσόσο, έχει αποκαλυφθεί και δεν έχει διαψευσθεί, πως υπήρξαν και στελέχη που δεν έδωσαν το εφάπαξ στο ΑΚΕΛ και δεν έχουν τιμωρηθεί, όπως ο Δημήτρης Κοντίδης και ίσως κι άλλοι.

Όπως είναι γνωστό, αρκετά από τα έσοδα του ΑΚΕΛ προέρχονται από τις εισφορές που καταβάλλουν στο κόμμα αζιωματούκοι, βουλευτές, δήμαρχοι, ευρωβουλευτές και άλλοι σε προκαθορισμένη αναλογία του μισθού τους. Πρόσφατα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταγγέλλθηκαν από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), ευρωβουλευτές σε δύο κράτη-μέλη (όχι στην Κύπρο) επειδή μετέφε-

ραν μέρος των μισθών τους στα ταμεία των εθνικών κομμάτων τους. Πράξη που αντιστρατεύεται τους κανονισμούς του Ευρωκοινοβουλίου γι' αυτό και η OLAF ζήτησε την επιβολή κυρώσεων.

Στην Κύπρο είναι γνωστή η διαμάχη του Σιζόπουλου και όλης σχεδόν της ηγεσίας της ΕΔΕΚ με τον Δημήτρη Παπαδόκη για την άρνηση του τελευταίου να παραχωρήσει μέρος από τον μισθό του ως ευρωβουλευτής στο κόμμα του. Μια άρνηση που επέφερε τη διαγραφή του από την ΕΔΕΚ.

Στο ΑΚΕΛ προ καιρού υπήρξε παρασκηνίο και με την άρνηση του ευρωβουλευτή Νιαζί Κιζιλγιουρεκ να καταθέσει στο ΑΚΕΛ μέρος του μισθού του αλλά και του δεύτερου ευρωβουλευτή του κόμματος Γιώργου Κ. Γεωργίου. Ωστόσο, η υπόθεση για το ΑΚΕΛ δεν απεφάνθη και λάβει διαστάσεις, Έκλεισε γρήγορα χωρίς να μάθει κανένας ποια διευθένηση έχει γίνει και κατά πόσο

μέρος από τους μισθούς των δύο ευρωβουλευτών καταλήγει στα ταμεία του κόμματος.

Μήπως στα πλαίσια της διαφάνειας που επικαλείται συχνά-πυκνά το ΑΚΕΛ, θα έπρεπε να δώσει στη δημοσιότητα ποια στελέχη του που κατέχουν δημόσια αξιώματα παραχωρούν μέρος του μισθού τους στο κόμμα;

Δεν θα έπρεπε οι ψηφοφόροι που ψηφίζουν ΑΚΕΛικούς υποψηφίους να γνωρίζουν ότι με αυτό τον τρόπο ενισχύουν άμεσα και το ΑΚΕΛ αφού μέρος του μισθού των αξιωματούχων από τα δημόσια ταμεία καταλήγει στο κόμμα;

ΚΟΝΙΖ: Αληθεύει ότι στον Δήμο Αγλαντζιάς θα κατέλθει και γυναίκα ως υποψήφια απέναντι στον Κόρτα; Και ότι υπάρχει παρασκηνίο να την υποστηρίξουν δύο κόμματα σε αντιδιαστολή με τη στήριξη του Κόρτα από το ΔΗΚΟ και το ΑΚΕΛ;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΡΙΟ

3η Διάλεξη του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής

Οι διαλέξεις του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής εντάσσονται στην ενότητα:

«Τάσεις και αναζητήσεις στην ποίηση της Γενιάς της Εισβολής» και θα διαρκέσουν έως τις 18 Νοεμβρίου 2020.

Ο Όμιλος Λογοτεχνίας και Κριτικής διοργανώνει σήμερα Τετάρτη, 1 Ιουλίου τη διάλεξη με θέμα:

Μύθος και Ιστορία στην ποίηση της Γενιάς της Εισβολής με ομιλήτη τον Λεωνίδα Γαλάζη, ποιητή, επιθεωρητή Φιλολογικών Μαθημάτων του ΥΠΠΑΝ ποιητή και δρα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Τον συντονισμό της εκδήλωσης θα έχει η Φέβια Κινικλή, γραμματέας Δ.Σ. του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής.

Δηλώσεις συμμετοχής στη Σειρά Διαλέξεων υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά, μέσω του ακόλουθου ειδικού συνδέσμου που δημιουργήθηκε στον ιστότοπο του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής: <https://wp.me/PaULRN-IT>.

Θα δοθούν πιστοποιητικά παρακολούθησης σε όσους και όσες παρακολουθήσουν τουλάχιστον 8 από τις 11 διαλέξεις της Σειράς.

Στην εκδήλωση θα τηρηθούν τα υγειονομικά πρωτόκολλα, όπως έχουν καθοριστεί από το Υπουργείο Υγείας.

Πληροφορίες

Τετάρτη, 1 Ιουλίου, ώρα: 7:30 – 9:00 π.μ.
Χώρος: Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Αρχ. Κυπριανού 79Α, Στρόβολος

Οι επόμενες διαλέξεις

Οι διαλέξεις, μετά τις θερινές διακοπές, θα επαναρχίσουν τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα:

- 16 Σεπτεμβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλητής: Δημήτρης Κοσμιόπουλος, ποιητής – δοκιμιογράφος, διευθυντής του περιοδικού Νέα Ευθύνη
Θέμα: Η Κύπρος και η Εισβολή στην Ελληνική Ποίηση, από τον Σεφέρη μέχρι τις μέρες μας. Μια κνυλασία.
- 23 Σεπτεμβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλήτρια: Βασιλική Σελιώτη, Δρ Παιδαγωγικής Σχολής του Α.Π.Θ., Φιλόλογος, Β.Δ.
Θέμα: Τόποι του τραυματικού '74 στην ποίηση της Γενιάς του
- 7 Οκτωβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλητής: Παναγιώτης Νικολαΐδης, Φιλολόγος, Κριτικός, Ποιητής
Θέμα: Ο ενωτικός, απελευθερωτικός αγώνας του 1955-1959 στην ποιητική Γενιά της Εισβολής
- 21 Οκτωβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλήτρια: Έλενα Ματσάγκου, Δρ Νεοελλ-

νικής Φιλολογίας

Θέμα: Η γυναίκα ποιήτρια, μέλος μιας μνημονικής κοινότητας: για την Εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο, 1974

● 30 Οκτωβρίου 2020 – Αίθουσα Σ. Τριανταφυλλίδη, Τρ. Κύπρου
Ομιλητής: Αλέξης Ζήρας, Κριτικός, Γραμματόλογος

Θέμα: Η κυπριακή Γενιά της Εισβολής και το ηθικό αίτημα της ποίησης. Η συμβολή του Δώρου Λοΐζου.

● 4 Νοεμβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλητής: Στέφανος Κωνσταντινίδης, Πανεπιστημιακός, Ποιητής, Συγγραφέας

Θέμα: Η Γενιά της Εισβολής και το πολιτιστικό τραύμα. Η περίπτωση του ποιητή Αρτέμης Αντωνίου

● 11 Νοεμβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλήτρια: Νένα Φιλοΰση, Συγγραφέας

Θέμα: Κολοσσάτου-Ιεροδιακόνου: Η μνήμη και η ξενιτιά στην ποιητική του τραύματος

● 18 Νοεμβρίου 2020 – Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ
Ομιλήτρια: Λουίζα Χριστοδουλίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας – Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Κύπρου, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Θέμα: «Τα φύλλα σαν λόγχες μνήμης»: Σηματοδοτήσεις της μνήμης στην ποίηση της Μόνας Σαββίδου – Θεοδούλου.

Εκδοση ετήσιου λογοτεχνικού δελτίου

Ο Όμιλος Λογοτεχνίας και Κριτικής (Ο.Λ.Κ.) ανακοινώνει ότι στην τελευταία συνεδρία του Διοικητικού του Συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 2020, αποφάσισε να προχωρήσει στην έκδοση Δελτίου του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής. Το Δελτίο του Ο.Λ.Κ. θα εκδίδεται μία φορά τον χρόνο και σε αυτό θα δημοσιεύονται κείμενα των μελών του Ομίλου (τακτικών και επίτιμων).

Στην έκδοση θα περιλαμβάνονται κείμενα διάφορων ειδών (ποίηση, διήγημα, δοκίμιο, κριτική, μετάφραση κ.λπ.). Τα κείμενα πρέπει να είναι αδημοσίευτα, δηλαδή να μην έχουν προδημοσιευτεί είτε σε αυτοτελή έκδοση είτε στον περιοδικό ή ημερήσιο Τύπο ή σε ιστότοπο. Κάθε μέλος του Ο.Λ.Κ. μπορεί να συμμετέχει στην έκδοση με ένα κείμενό του. Η μέγιστη έκταση των κειμένων έχει καθοριστεί ως ακολούθως: Ποίηση: 50 στίχοι, Διήγημα: 1000 λέξεις, Κριτική, Δοκίμιο, Μελέτη: 2000 λέξεις, Μετάφραση (όπως πιο πάνω, ανάλογα με το είδος). Τα κείμενα να αποστέλλονται στον Ο.Λ.Κ. σε αρχείο word (Γραμματοσειρά Times New Roman, Μέγεθος Γραμμάτων: 12, Διάστιχο: 1,5).

Ως τελευταία ημερομηνία για την αποστολή των κειμένων ορίζεται η 30ή Σεπτεμβρίου 2020. Το πρώτο τεύχος του Δελτίου του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής αναμένεται να κυκλοφορήσει περί τα τέλη Ιανουαρίου 2021.

Οι συνεργασίες να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Ομίλου Λογοτεχνίας και Κριτικής: olk@olk.com.cy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΩΣ
Υπεύθυνος Υλικ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΗΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΑΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

«Βαρύ» το πρόγραμμα αποπληρωμής του χρέους

Ο δύσκολος δρόμος της επόμενης δεκαετίας - Εκτιμάται πως το 2021 θα πέσει από το 116,8% στο 103,2% - Μέχρι το 2031 θα έχουν δοθεί 18 δισ.

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το Υπουργείο Οικονομικών υπολογίζει η ύφεση να φτάσει γύρω στο 7% μέχρι το τέλος του 2020 με το δημόσιο χρέος να εκτιμάται επίσης στο 116,8%. Στα τέλη του 2019 το δημόσιο χρέος έφτασε στο 95,5%, όμως η επιδημία του κορωνοϊού ανέτρεψε πλήρως τα σχέδια της χώρας και για τη μείωσή του, αλλά και για τις χρηματοδοτικές της ανάγκες γενικότερα. Μπορεί να μην υπάρχουν εκτιμήσεις μακροπρόθεσμα μέχρι που θα φτάσει το δημόσιο χρέος, ωστόσο το Υπουργείο Οικονομικών αναμένει πως το δημόσιο χρέος το 2021 θα μειωθεί από το 116,8% στο 103,2%. Ταυτόχρονα, όμως, μπορεί να εξαχθεί βάσει στοιχείων το συμπέρασμα πως μέχρι και το 2031 το πρόγραμμα αποπληρωμής του χρέους θα είναι «βαρύ». Συγκριτικά, το δημόσιο χρέος έφτασε το 2016 στο 103,4%. Το δημόσιο χρέος έ-

Τα ομόλογα του εξωτερικού που θα πρέπει να πληρώσει η ΚΔ μέχρι και το 2049 φτάνουν τα 9,7 δισ. ευρώ.

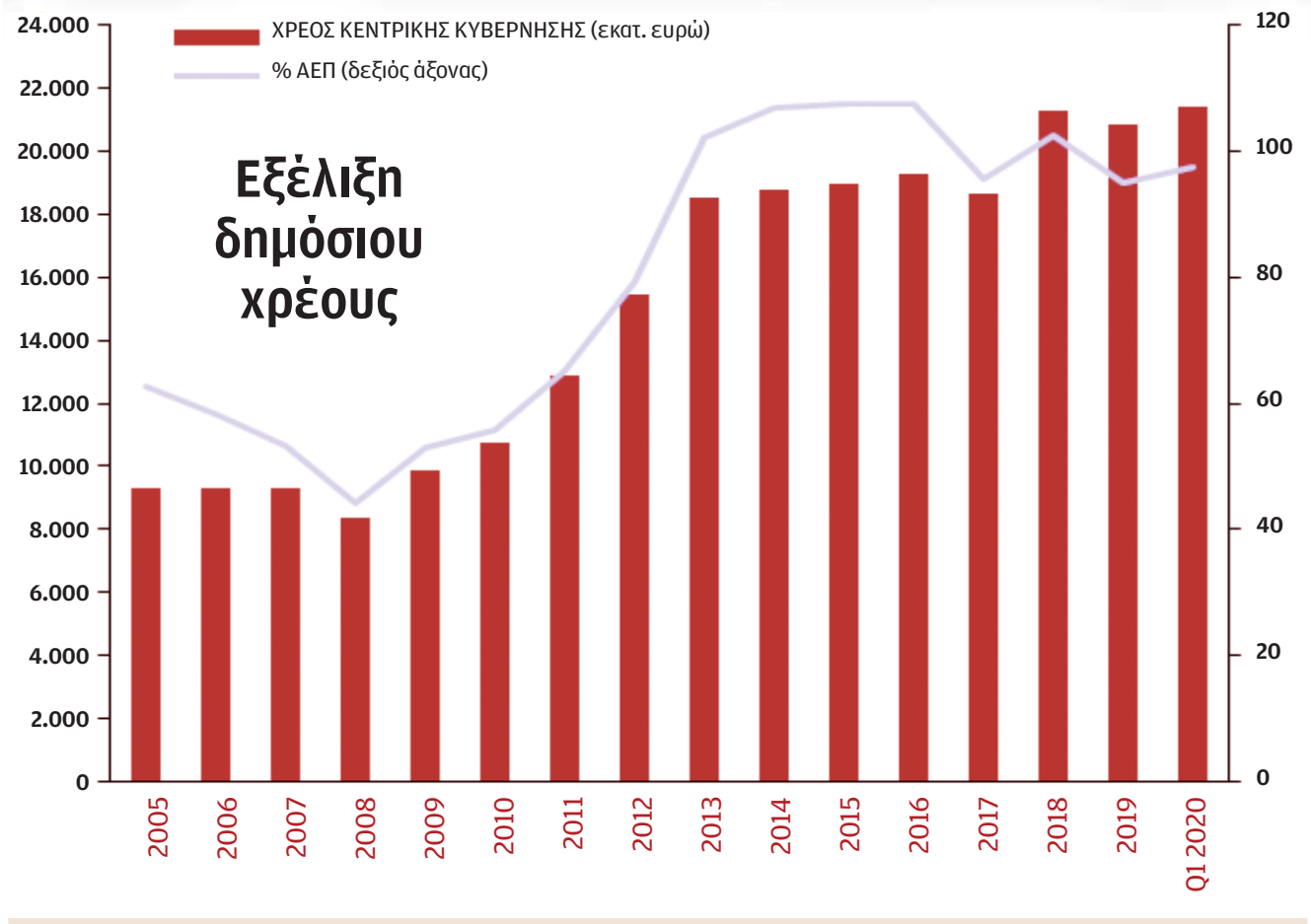
φτασε να είναι ξανά σε τριψήφιο νούμερο λόγω των εξόδων στις αγορές, για τις οποίες ασκήθηκε και αρκετή κριτική, με το Υπουργείο να απαντά επισήμως στην κριτική πριν μερικές ημέρες. Τον Ιανουάριο του 2020 η Κύπρος εξέδωσε δύο ευρωπαϊκά ομόλογα, 10ετούς και 20ετούς διάρκειας, ύψους 1 δισ. ευρώ και 750 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Εν συνεχεία, προχώρησε στην έκδοση και άλλων δύο ομολόγων στις αρχές Απριλίου για να ενισχυθούν τα ρευστά της διαθέσιμα, 7ετούς και 30ετούς διάρκειας ύψους 1,25 δισ. ευρώ και 0,5 δισ. ευρώ αντίστοιχα. Σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο του Υπουργείου Οικονομικών για αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕΠ κατά το 2020 της τάξης του -7% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, και λαμβάνοντας υπόψη το κόστος του πακέτου μέτρων σε σχέση με την πανδημία του κορωνοϊού το οποίο εκτιμάται να ανέλθει στο 4,4% του ΑΕΠ, το πρωτογενές ισοζύγιο εκτιμάται να είναι

αρνητικό ύψους 375 εκατ. ευρώ (-1,8% του ΑΕΠ) το 2020 σε σύγκριση με πλεονασματικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 1,14 δισ. ευρώ (5,2% του ΑΕΠ) το 2019. Αντίστοιχα, το δημοσιονομικό ισοζύγιο το 2020, εκτιμάται ότι θα είναι ελλειμματικό ύψους 868 εκατ. ευρώ (-4,3% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με πλεόνασμα 603 εκατ. ευρώ (2,7% του ΑΕΠ) το 2019. Πώς αποτυπώνεται όμως το νέο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής του δημοσίου χρέους μετά τις εκδόσεις χρέους που προχώρησε η Κυπριακή Δημοκρατία και που εκτείνεται πλέον χρονικά μέχρι και το 2049; Βάσει του χρονοδιαγράμματος της αποπληρωμής του δημοσίου χρέους τα ομόλογα του εξωτερικού που θα πρέπει να πληρώσει η ΚΔ μέχρι και το 2049 φτάνουν τα 9,7 δισ. ευρώ. Σε αυτά περιλαμβάνονται δάνεια προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, στην Τράπεζα Αναπτυξέως του Συμβουλίου της Ευρώπης και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Όσον αφορά στα ομόλογα του εσωτερικού, η Κύπρος θα πρέπει να καταβάλει μέχρι και το 2026 περί τα 3,69 δισ. ευρώ, για τα δάνεια του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας μέχρι και το 2031 περί τα 6,3 δισ. ευρώ, ενώ για «άλλα δάνεια» μέχρι και το 2048 θα πρέπει να δώσει 1,44 δισ. ευρώ. Συνολικά, το δημόσιο χρέος της Κύπρου ανέρχεται στα 21,1 δισ. ευρώ.

Η δύσκολη περίοδος

Από τα αναλυτικά στοιχεία του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους προκύπτει ότι η δυσκολότερη περίοδος όσον αφορά τις ετήσιες καταβολές είναι η επόμενη δεκαετία, αυτή δηλαδή από το 2020 μέχρι και το 2031. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου απαιτείται να πληρωθούν 18 δισ. ευρώ. Αν ξεπεραστεί η δύσκολη αυτή περίοδος μπαίνουμε σε πιο ομαλή περίοδο, κατά την οποία θα απαιτούνται ποσά διψήφιων αριθμών ευρώ ετησίως με μοναδικές εξαιρέσεις το 2034 που θα πρέπει να καταβάλει η Κύπρος 1,13 δισ. ευρώ, το 2040 να καταβάλει 755 εκατ. ευρώ και το 2049 να καταβάλλει 1 δισ. ευρώ.

Για τον επόμενο χρόνο, από το 2020 δηλαδή μέχρι και το 2021, οι ετήσιες καταβολές για την αποπληρωμή των δανείων περιορίζονται ως επί το πλείστον για ομόλογα εσωτερικού. Συγκεκριμένα, στα 1,08 δισ. ευρώ θα πρέπει να καταβληθούν

Εισήγηση αναστολής στράτευσης για αγγλικά πανεπιστήμια

Με στοιχεία θα συζητηθεί σήμερα το θέμα στην Επιτροπή Παιδείας, ενώ η Κυβέρνηση πραγματοποιεί επαφές σε διάφορα επίπεδα

Του ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ

Ος εξαιρετικής σημασίας κρίνεται το θέμα το οποίο ανέκυψε με τα βρετανικά πανεπιστήμια και ως τέτοιο ενεγράφη και θα εξεταστεί σήμερα από την Επιτροπή Παιδείας της Βουλής, όπου έχουν κληθεί να παραστούν όλοι οι άμεσα εμπλεκόμενοι φορείς. Η κατακόρυφη αύξηση των διδασκόντων στην οποία προχωρούν τα πανεπιστήμια της Βρετανίας, μετά και την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με την μη παραχώρηση του ευρωπαϊκού δανείου σε φοιτητές που προέρχονται από κράτη-μέλη της Ε.Ε., καθιστούν την φοίτηση ενός μεγάλου αριθμού μελλοντικών Κυπρίων φοιτητών στην χώρα ά-

Τρεις πτυχές φαίνεται ότι εξετάζει η Κυπριακή Δημοκρατία, μαζί με την βρετανική κυβέρνηση, προκειμένου να βρεθεί η χρυσή τομή. Στο τραπέζι τίθεται και το ενδεχόμενο εξεύρεσης λύσης στο πλαίσιο της Κοινοπολιτείας.

Φλέγον είναι το ζήτημα που προκύπτει εξαιτίας του Brexit, όσον αφορά στην κατακόρυφη αύξηση του ύψους των διδασκόντων σε πανεπιστήμια της Αγγλίας, καθώς στερεί στους άρρενες μελλοντικούς φοιτητές μια μεγάλη ευκαιρία.

παστο όνειρο. Μάλιστα, οι προβλέψεις που γίνονται στο παρόν στάδιο για το ποσοστό της μείωσης των Κύπριων οι οποίοι θα επιλέγουν την Βρετανία για σπουδές, παραπέμπουν στην εποχή προ της εισόδου της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό που «καίει», όμως, πιο άμεσα και σε μεγαλύτερο βαθμό τους αρμόδιους και τους πολίτες, είναι ο τρόπος με τον οποίο θα διευθετηθεί το ζήτημα, δεδομένου του ότι θα υπάρξει διάκριση ανάμεσα στους άνδρες και στις γυναίκες που εξασφάλισαν θέση σε βρετανικά πανεπιστήμια, καθώς οι άρρενες υποχρεούνται να υπηρετήσουν και την δεκαετή στρατιωτική θητεία τους στην Εθνική Φρουρά.

Εκ μέρους του ΑΚΕΛ, το οποίο έχει εγγράψει το θέμα για να συζητηθεί στην Επιτροπή Παιδείας της Βουλής με την μορφή του κατεπιγιγόντος, η αύξηση των διδασκόντων η οποία θα ισχύσει από το 2021, θέτει ζήτημα διάκρισης μεταξύ αρρένων και θηλέων. Τα αγόρια καλούνται

να υπηρετήσουν την θητεία τους στην Εθνική Φρουρά και ως εκ τούτου μετά την ολοκλήρωσή της θα μπορούν να φοιτήσουν στα αγγλικά πανεπιστήμια, όταν αυτά πια θα έχουν αυξηθεί τα διδασκρά τους, την ώρα που τα κορίτσια, με την έναρξη του νέου ακαδημαϊκού έτους, το φθινόπωρο του 2020, θα έχουν την δυνατότητα να ξεκινήσουν την φοίτησή τους. Όπως είπε στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ, Άντρος Καυκαλιάς, η αύξηση των διδασκόντων θα επέρχεται, αλλά φάνηκε ότι δεν είχαμε σπεύσει να προβούμε στις απαραίτητες διευθετήσεις με κάποιες ενέργειές μας, χωρίς να σημαίνει ότι αν γίνονταν διαβήματα εκ των προτέρων προς την βρετανική κυβέρνηση θα είχαμε κάποια ρύθμιση του θέματος.

Στοιχεία τα οποία συνέλεξαν και θα καταθέσουν στην Επιτροπή Παιδείας δείχνουν τριπλασιασμό, μέχρι και τετραπλασιασμό των διδασκόντων, σε συνδυασμό με την μη παραχώρηση, πλέον, του ευρωπαϊκού δανείου, με ευνοϊκούς όρους, αν

στους Ευρωπαίους και κατ' επέκταση στους Κύπριους πολίτες. Όπως προκύπτει κάποια ενδεικτικά ύψη διδασκόντων στα αγγλικά πανεπιστήμια, όπως έχουν διαμορφωθεί πλέον για τους φοιτητές από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι τα εξής:

- Imperial College: 31.750 Στερλίνες/έτος
- Leeds University: 21.000 Στερλίνες/έτος
- Lancaster University: 21.000 Στερλίνες/έτος
- University of Glasgow: 17.000 Στερλίνες/έτος

Πολύ σημαντική θεωρείται η κινητοποίηση που παρατηρείται εκ μέρους της Κυβέρνησης, με την επικοινωνία του Υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Χριστοδουλίδη, με Βρετανούς αξιωματούχους, με τους οποίους συζητήσε μεταξύ άλλων το θέμα. Εξάλλου, όπως προκύπτει από δηλώσεις του, προς το παρόν το ζήτημα βρίσκεται στον αέρα, καθώς έχει συμφωνηθεί όπως συνεχιστεί ο διάλογος, αν

και φαίνεται ότι η βρετανική κυβέρνηση αντιλαμβάνεται την σημασία που έχει το ζήτημα για την Κύπρο.

Τρεις πτυχές

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο σύμβουλος σπουδών, Χρύσανθος Σαββίδης, είναι αναγκαίο να κατοχυρωθούν όσοι Κύπριοι άρρενες έχουν ήδη εξασφαλίσει από φέτος την φοίτησή τους στα πανεπιστήμια της Αγγλίας. Την ίδια ώρα υπάρχουν τρεις παράμετροι στο θέμα, οι οποίες μάλιστα φέρεται να τέθηκαν στην βρετανική κυβέρνηση από την πλευρά μας. Αυτές είναι:

Αν είναι δυνατόν, να διατηρηθεί η δυνατότητα παραχώρησης του ευρωπαϊκού δανείου από την Βρετανία στους Κύπριους οι οποίοι θα μεταβούν για σπουδές στην χώρα το 2021.

Να μην αυξηθούν τα διδάκτρα για τα συγκεκριμένα άτομα, δεδομένης της ιδιαίτεροτητας της κατάστασης και η πιθανότητα να γίνει ένας ευρύτε-

ρος διακανονισμός στο πλαίσιο της Κοινοπολιτείας, στην οποία ανήκει και η Κύπρος.

Μια άλλη διάσταση του θέματος είναι το ότι κάποια αγγλικά πανεπιστήμια, όπως το University of Essex ανακοίνωσε τις προηγούμενες ημέρες ότι θα παραχωρεί υποτροφία σε όσους φοιτητές εξασφαλίσουν συγκεκριμένη βαθμολογία. Παράλληλα, τα πανεπιστήμια του Leicester και του Portsmouth είναι ότι θα ανακοινώσουν τα αναθεωρημένα διδασκρά τους, μέχρι το τέλος του Αυγούστου. Ο κ. Σαββίδης εξέφρασε την εκτίμησή του ότι στο διάστημα που μεσολαβεί θα δούμε ολόένα και περισσότερα πανεπιστήμια της Αγγλίας να προβαίνουν σε διευθετήσεις, μέσω της παραχώρησης

Ως μεγάλη ευκαιρία αναμένεται ότι θα αντιμετωπιστεί από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια της Κύπρου το θέμα που προκύπτει. Πηγές από τον κλάδο αναφέρουν ότι ήδη έχουν θέσει υπό το μικροσκόπιό τους την κατάσταση.

υποτροφιών. Ένας άλλος λόγος για τον οποίο ο κ. Σαββίδης εκφράζει την αισιοδοξία του για την θετική έκβαση του θέματος, είναι το ότι η Βρετανία θεωρεί την κυπριακή μια ιδιαίτερα σημαντική αγορά, όσον αφορά στην εκπαίδευση. Χαρακτηριστικά, ανέφερε ότι προ της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε., από το νησί μας μετέβαιναν για σπουδές στην Βρετανία περίπου 1.200-1.400 άτομα, ετησίως. Με την εισοδό μας στην Ε.Ε. και την παραχώρηση του ευρωπαϊκού δανείου, ο αριθμός ανά έτος των Κυπρίων που επιλέγουν την Βρετανία ως την χώρα των σπουδών τους ανέρχεται περίπου στις 2.700 άτομα ανά έτος. Αν η κατάσταση επιστρέψει στα προ Ε.Ε. επίπεδα, ο κ. Σαββίδης εκτιμά ότι πσιωγύρισμα θα παρατηρηθεί και στον αριθμό των Κυπρίων φοιτητών στην Βρετανία.

Κυπριακά πανεπιστήμια

Τον δικό τους λόγο και ρόλο αναμένεται ότι θα έχουν τα ανώτατα εκπαι-

φέτος για ομόλογα εσωτερικού και στα 819 εκατ. ευρώ για το 2021.

Όπως φαίνεται από τα αναλυτικά στοιχεία του Γραφείου, στο τέλος του 2025 αρχίζει να εξοφλείται η οφειλή προς τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM). Από τα συνολικά 6,3 δισ. που πρέπει να λάβει μέχρι και το 2031, πρέπει να πληρωθούν 350 εκατ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2025, 1 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2026, 1 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2027, 1 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2028, 1,05 δισ. μέχρι το τέλος του 2029, 900 εκατ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2030 και 1 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του 2031.

Τα ετήσια ποσά που θα πρέπει να καταβάλει η Κύπρος κατά την περίοδο 2041 – 2048 είναι σχεδόν μηδενικά και φτάνουν μόνο στα 4 εκατ. ευρώ.

Το μακροοικονομικό σενάριο

Με βάση το μακροοικονομικό σενάριο του Υπουργείου που ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ το 2021 εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης του 6%, το δημοσιονομικό ισοζύγιο προβλέπεται ότι θα βελτιωθεί κατά 3,9 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Παρόλο που προβλέπεται ότι η οικονομία θα παρουσιάσει σημαντική βελτίωση κατά το 2021, το δημοσιονομικό ισοζύγιο εκτιμάται ότι θα είναι οριακά ελλειμματικό της τάξης του 0,4% του ΑΕΠ, ενώ ο στόχος για το υπό αναφορά έτος που είχε τεθεί κατά την υποβολή του Δημοσιονομικού Πλαισίου προ του κορωνοϊού για το 2020-2022 που έκανε λόγο για πλεόνασμα ύψους 2,5% του ΑΕΠ δεν αναμένεται να επιτευχθεί.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκθεση του ΥΠΟΙΚ, οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας το 2021 αναμένονται θετικές με επιστροφή σε θετικό ρυθμό ανάπτυξης. «Η ανάκαμψη το 2021 αναμένεται να είναι μερική, με πλήρη ανάκαμψη κατά το 2022, μη παραγνωρίζοντας κινδύνους για την οικονομία. Η εγχώρια καταναλωση και οι επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά, σε σχέση με τα πολύ χαμηλά επίπεδα του 2020, ανακαμπτοντας κοντά στα επίπεδα του 2019. Οι εξαγωγές, σε αντίθεση, δεν αναμένεται να ανακάμψουν το ίδιο δυναμικά το 2021 λόγω του ότι ο τομέας του τουρισμού αναμένεται να ανακάμψει σταδιακά και όχι άμεσα στα επίπεδα που καταγράφηκαν από την κρίση», καταλήγει.

δευτικά ιδρύματα της Κύπρου σε αυτό το θέμα. Με ενδιαφέρον αντιμετωπίζεται από την πλευρά των ιδιωτικών πανεπιστημίων η κατάσταση, καθώς φαίνεται ότι οι εξελίξεις θα αποτελέσουν ευκαιρία γι' αυτά να διεκδικήσουν την παραμονή των φοιτητών στο νησί μας και να επωφεληθούν. Κύκλοι από τον κλάδο ανέφεραν στην «Κ» ότι κάποια ιδιωτικά πανεπιστήμια έχουν προβεί σε μειώσεις των διδασκόντων τους, κατάσπαση η οποία διαμορφώθηκε ένεκα και της πανδημίας του κορωνοϊού. Ωστόσο, ενδεχομένως να μην δύνανται να ρίξουν περαιτέρω τις τιμές τους, στο παρόν στάδιο, αλλά φαίνεται ότι παρακολουθούν στενά την συνεχώς εξελισσόμενη κατάσταση, ώστε να διαμορφώσουν αναλόγως το πλάνο αντίδρασής τους, το οποίο θα περιλαμβάνει πιο ελκυστικά πακέτα στους Κύπριους φοιτητές.

Η αναστολή θητείας

Με πολύ ενδιαφέρον αναμένονται οι εισηγήσεις από πλευράς της Κυβέρνησης, σε σχέση με την υποχρέωση των νέων αρρένων οι οποίοι έχουν εξασφαλίσει τις θέσεις τους στα βρετανικά πανεπιστήμια, να υπηρετήσουν την δεκαετή στρατιωτική θητεία. Στην Επιτροπή Παιδείας την Τετάρτη έχει κληθεί ο Υπουργός Άμυνας η εκπροσώπος του, καθώς φαίνεται ότι συζητείται έντονα η παραχώρηση αναστολής θητείας για τους νέους οι οποίοι κλήθηκαν για κατάταξη τον Ιούλιο. Σκοπός είναι να προλάβουν να μεταβούν στην Αγγλία ενόσω ισχύουν ακόμα τα χαμηλά διδάκτρα για τους Ευρωπαίους πολίτες και τους παραχωρείται το ευρωπαϊκό δάνειο από την Βρετανία. Αυτή η εισήγηση, ωστόσο, φαίνεται ότι δεν θα βρει πρόσφορο έδαφος, καθώς ο αριθμός των μελλοντικών φοιτητών – αλλά και ενθουφουράν – αν και δεν έχει ξεκαθαρίσει ακόμα είναι αποτρεπτικός, με αποτέλεσμα να επηρεάσει αρνητικά την στελέχωση του στρατεύματος. Ένα άλλο θέμα που ενδεχομένως να τίθεται, είναι οι εναλλακτικές λύσεις για την Εθνική Φρουρά, όπως η πρόσληψη μισθωτών στρατιωτών, κάτι που θα έχει αντίκτυπο στις δαπάνες του κράτους. Όπως αναφέρθηκε χαρακτηριστικά στην «Κ» από πηγές εντός της Επιτροπής Παιδείας, δεν είναι εφικτό να επιμνηστεί το βάρος ενδεχομένων προσλήψεων ΣΥΟΠ ο φρολογούμενος πολίτης.

Αυτόματο σύστημα απολύμανσης που θα ενεργοποιείται κατά τη διάρκεια της νύκτας, θα διαθέτουν μεταξύ άλλων τα νέα υπερσύγχρονα λεωφορεία.

Με λεωφορεία νέας εποχής οι δημόσιες συγκοινωνίες

Βγαίνουν στους δρόμους της Λευκωσίας και της Λάρνακας την Κυριακή – Οι καθυστερήσεις, τα προβλήματα και οι διαμαρτυρίες

Της **ΑΝΤΡΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΥ**

Με διαδικαστικά προβλήματα και καθυστερήσεις, υπό τη σκιά καταγγελιών και εξελίξεων και με 220 νέα υπερσύγχρονα λεωφορεία, που στοίχισαν πέραν των 40 εκατομμυρίων ευρώ, αναλαμβάνει στις 5 Ιουλίου τις δημόσιες συγκοινωνίες της Λευκωσίας και της Λάρνακας η νέα εταιρεία Cyprus Public Transport (CPT), σηματοδοτώντας την έναρξη της νέας δεκαετίας των δημοσίων συγκοινωνιών.

Ένας από τους κύριους στόχους της εταιρείας είναι η προσέλκυση του κοινού

Σε πρώτη φάση η εταιρεία θα διατηρήσει τις υφιστάμενες διαδρομές και γύρω στον Οκτώβριο αναμένεται να πραγματοποιηθούν τροποποιήσεις στα δρομολόγια.

στις δημόσιες συγκοινωνίες. «Η στρατηγική μας είναι να παρέχουμε υπηρεσίες στο επίπεδο μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών και στη συνέχεια ν' αλλάζουμε και την κουλτούρα των πολιτών στην Κύπρο, οι οποίοι δεν χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις δημόσιες συγκοινωνίες», σημειώνει ο CEO της Cyprus Public Transport, Julio Tironi. Προσθέτει ότι π.χ. στη Λευκωσία το ποσοστό που χρησιμοποιεί τις δημόσιες μεταφορές αγγίζει μόλις το 2%. Ένας από τους τρόπους προς την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου είναι η αύξηση των γραμμών. Σήμερα μπορεί κάποιος να περιμένει την επόμενη γραμμή λεωφορείου μέχρι και 30-35 λεπτά. Στόχος είναι ο χρόνος να περιοριστεί στα 10-15 λεπτά. Να σημειωθεί ότι οι τιμές των εισιτηρίων δεν θα αλλάξουν, όπως αναφέρει ο κ. Tironi.

Καθυστερήσεις λόγω κορωνοϊού
Ωστόσο, το σκηνικό δεν είναι και τόσο ιδανικό, καθώς, όπως πληροφορημάστε, λίγες μόνο ημέρες πριν από την 5η Ιουλίου, εκκρεμούν διαδικαστικά θέματα, ενώ εργαζόμενοι σε εταιρείες της Λευκωσίας και της Λάρνακας δεν γνωρίζουν μέχρι και αυτή τη στιγμή βασικά σημεία των καθηκόντων τους, όπως π.χ. πού ακριβώς θα είναι το πόστο τους. Πάντως, σε σχετική

Πέραν των 40 εκατομμυρίων ευρώ στοίχισαν τα 220 υπερσύγχρονα λεωφορεία που θα βρεθούν στους δρόμους στις 5 Ιουλίου, δίνοντας νέο χρώμα στις δημόσιες συγκοινωνίες.

μας ερώτηση ο κ. Tironi παραδέχθηκε πως ο κορωνοϊός επηρέασε τις διαδικασίες και την εταιρεία, χαρακτηρίζοντας ως ένα «μικρό θαύμα» το γεγονός ότι τηρείται η ημερομηνία έναρξης στις 5ης Ιουλίου με τα σημερινά δεδομένα.

Η πραγματοποίηση των δημόσιων συγκοινωνιών για τις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας από τη νέα εταιρεία CPT θα ξεκινήσει χωρίς νέα δρομολόγια, αλλά με τις υφιστάμενες ώρες λειτουργίας. Γύρω στον Οκτώβριο, ωστόσο, αναμένεται να γίνουν τροποποιήσεις στα δρομολόγια. Όπως πληροφορείται η «Κ», υπό κανονικές περιστάσεις θα έπρεπε να έχουν τεθεί νέα δρομολόγια. Η εταιρεία έχει επικαλεστεί καλύματα λόγω της κρίσης του κορωνοϊού.

Ο Καρούσος σε ρόλο πυροσβέστη
Στο μεταξύ, τις προηγούμενες ημέρες, είχε επικρατήσει αναβρασμός μεταξύ των εργαζομένων με τις συντεχνίες ΠΠΟ και

ΣΕΚ να αναλαμβάνουν δράση με φόντο το ζήτημα της πρόσληψης του προσωπικού του ΟΣΕΑ στη Λευκωσία και της ΖΗΝΩΝ στη Λάρνακα, όπως προνοεί η σύμβαση ανάθεσης. Οι συντεχνίες είχαν παρέμβει, καθώς η εταιρεία δεν είχε προσλάβει όλο

το προσωπικό όπως ήταν υποχρεωστή της βάσει της σύμβασης. Με την παρέμβαση του υπουργού Μεταφορών, Γιάννη Καρούσου, ο οποίος απέστειλε επιστολή στη Cyprus Public Transport με την οποία την καλούσε να τηρήσει την υποχρεωστή της

Μετακινήσεις με υψηλής τεχνολογίας υπηρεσίες

Η εταιρεία παρέλαβε 155 νέα λεωφορεία από την Κίνα (120 αστικά και 35 τουριστικά) και 65 VDL-Mercedes mini-buses από την Ολλανδία. Τα 140 λεωφορεία θα πραγματοποιούν δρομολόγια στην επαρχία Λευκωσίας και τα 58 στην επαρχία Λάρνακας. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο CEO της Cyprus Public Transport, Julio Tironi πρόκειται για υπερσύγχρονα λεωφορεία, τα οποία διαθέτουν από Wi-Fi, το οποίο, ωστόσο, θα προσφέρεται στους επιβάτες από τον Σεπτέμβριο, κλιματισμό, θύρες φόρτισης USB μέχρι και σύστημα εντοπισμού θέσης που επιτρέπει στους επιβάτες να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την ακριβή τοποθεσία του λεωφορείου, ενώ είναι εξοπλισμένα με φιλικούς προς το περιβάλλον, χαμηλών ρύπων κινητήρες EURO-6. Μάλιστα, διαθέτουν αυτόμα-

το σύστημα απολύμανσης που θα ενεργοποιείται κατά τη διάρκεια της νύκτας, ειδικό χώρο για άτομα που αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα, καθώς και ηλεκτρονική σήμανση με πληροφορίες για την επόμενη στάση της διαδρομής του λεωφορείου. Σύμφωνα με τον κ. Tironi, από τις 5 Ιουλίου θα λειτουργεί, επίσης, application με την ονομασία «Πάμε». Μεταξύ των υπηρεσιών που θα παρέχονται είναι και η δυνατότητα στον επιβάτη να γνωρίζει πού βρίσκεται το λεωφορείο, το οποίο αναμένει και σε πόσο χρονικό διάστημα θα φθάσει στη στάση. Επιπλέον στόχος, όπως τονίζει ο κ. Tironi, είναι να ενδυναμωθεί η υφιστάμενη motiion card και να μπορούν οι επιβάτες στο άμεσο μέλλον να πληρώνουν ηλεκτρονικά.

έναντι των εργαζομένων για τουλάχιστον έναν χρόνο, φαίνεται ότι το θέμα οδεύει προς διευθέτηση. Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε στην «Κ» ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας της ΣΕΚ στον τομέα των μεταφορών, Χαράλαμπος Αυγουστή, έχουν δοθεί γραπτώς διαβεβαιώσεις από τη νέα εταιρεία για την πρόσληψη όλων εργαζομένων δεν έχουν προσληφθεί και ότι θα τηρηθούν οι συλλογικές συμβάσεις. Σε γενική συνέλευση το απόγευμα της Τρίτης έγινε ενημέρωση σχετικά με τα ζητήματα που εκκρεμούν και απασχολούν τους εργαζόμενους περιλαμβανομένης και της πορείας των διαβουλεύσεων.

Παρασκηνίο και καταγγελίες

Το σκηνικό στις δημόσιες συγκοινωνίες μέχρι τη Δευτέρα είχε πάρει «φωτιά», με τη Συντονιστική Επιτροπή εταιρειών ΕΜΕΛ-ΖΗΝΩΝ-INTERCITY-ΟΣΕΑ-ΟΣΥΠΑ να καταγγέλλει ανεπάρκεια εκ μέρους της Επιτροπής Αξιολόγησης που όπως αναφέρει θα στοίχιζε στο δημόσιο εκατομμύρια ευρώ, ενώ έκανε λόγο για παράτυπες αναθέσεις στην κοινοπραξία MLKP, η οποία αποτελείται από τη Malta Lines και την Karpas Airport Shuttle Services, που δραστηριοποιείται υπό την επωνυμία Cyprus Public Transport.

Η Συντονιστική Επιτροπή εξαπέλυσε επίθεση εναντίον της κοινοπραξίας, υποστηρίζοντας ότι «οι παράτυπες αναθέσεις για Λευκωσία και Λάρνακα δεν πρόκειται να υλοποιηθούν ομαλά, γιατί εκκρεμούν εφέσεις στα δικαστήρια που πιθανόν να οδηγήσουν σε αποζημιώσεις εκατομμυρίων ευρώ ακόμη και ολική ανατροπή, ενώ, όπως υποστηρίζαν, η κοινοπραξία με την οποία έχει υπογράψει (το Υπουργείο Μεταφορών), δεν πρόκειται να υλοποιήσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις.

Πάντως, η θέση του Υπουργείου Μεταφορών στο συγκεκριμένο ζήτημα είναι ξεκάθαρη. Όπως μας έχει διαβιβαστεί, είχε αποσταλεί σχετικό ερώτημα στη Νομική Υπηρεσία για την υπογραφή, η οποία έδωσε το πράσινο φως για τις αναθέσεις και για τις δύο επαρχίες. Την ίδια ώρα, ο ΟΣΕΑ Αρμοχόστου έχει καταγγείλει συγκεκριμένο λειτουργό του Υπουργείου Μεταφορών που συμμετέχει στην Επιτροπή Αξιολόγησης για παράτυπη εμπλοκή του στις διαδικασίες προσφορών. Όπως πληροφορημάστε, οι σοβαρές καταγγελίες θα διερευνηθούν από το Υπουργείο Μεταφορών.

Παράταση συμβάσεων

Εκ μέρους της Συντονιστικής Επιτροπής των εταιρειών ΕΜΕΛ-ΖΗΝΩΝ-INTERCITY-ΟΣΕΑ-ΟΣΥΠΑ, ο Χάρης Θεραπής, τόνιζε την Δευτέρα ότι έχουν υπογραφεί οι δύο από τις έξι αναθέσεις για τις οποίες εκκρεμούν εφέσεις, οι άλλες τέσσερις βρίσκονταν στον αέρα, καθώς οι υφιστάμενες συμβάσεις λήγουν στις 4 Ιουλίου. Το Υπουργείο Μεταφορών με πρόταση έδωσε παράταση στις εταιρείες ΕΜΕΛ, ΟΣΥΠΑ, ΟΣΕΑ και INTERCITY για έξι συν έξι μήνες, ώστε να δοθεί χρόνος να ξεκαθαρίσουν οι διαδικασίες και οι νέες προσφορές για Λεμεσό και Πάφο. Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Σταύρος Μισαήλ, ανέφερε ότι οι απαντήσεις εκ μέρους των εταιρειών ήταν θετικές.

Στην αντίπερα όχθη, ο κ. Θεραπής σημειώνει ότι οι εταιρείες συμφώνησαν κατ' αρχήν, ωστόσο, για να ολοκληρωθεί η συμφωνία αναμένεται γραπτή πρόταση από το Υπουργείο η οποία θα ικανοποιεί και οικονομικά τις εταιρείες.

Ένσταση για το όνομα

Στο μεταξύ, ένσταση προς τον Έφορο Εταιρειών για την έγκριση του ονόματος «CPT CYPRUS PUBLIC TRANSPORT SERVICES AND OPERATIONS LIMITED» υπέβαλαν οι γενικοί διευθυντές των εταιρειών Εταιρεία Μεταφορών Επαρχίας Λεμεσού (ΕΜΕΛ), Οργανισμός Συγκοινωνιών Επαρχίας Πάφου (ΟΣΥΠΑ), Οργανισμός Συγκοινωνιών Επαρχίας Αρμοχόστου (ΟΣΕΑ), Υπεραστική Λεωφορεία Κύπρου (ΥΛΕΚΥ) Ατό και ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΛΑΡΝΑΚΟΣ «ΖΗΝΩΝΑΣ» ΑΤΑ, με την οποία ζητούν από τον Έφορο να καλέσει την εταιρεία να σταματήσει να χρησιμοποιεί το εν λόγω όνομα και να το διαγράψει από τα λεωφορεία που θα πραγματοποιούν δρομολόγια σε Λευκωσία και Λάρνακα.

Οι γενικοί διευθυντές των πέντε εταιρειών αναφέρουν στην επιστολή που απέστειλαν στον Έφορο ότι η ονομασία «CYPRUS PUBLIC TRANSPORT» «υποδηλώνει σχέση με την Κυπριακή Δημοκρατία, ή Κυβερνητική υπηρεσία, ή οργανισμό ή σώμα που συστάθηκε με Νόμο και περιλαμβάνει ένα γενικό προδιορισμό της παρεχόμενης δραστηριότητας και τις τοποθεσίες, που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα» και ότι «θα μπορούσε να παραπλανήσει οποιοδήποτε πολίτη ή επισκέπτη στο να θεωρηθεί ότι πρόκειται για δημόσια ενδεχομένως υπηρεσία».

Ορατός πλέον ο κίνδυνος για αύξηση κόκκινων δανείων το 2021

Η αξία των δανείων για τα οποία ζητήθηκε αναστολή δόσεων ανήλθε σε 11,4 δισ. ευρώ - Φόβοι ότι θα συνεχισθεί η κουλτούρα αθέτησης

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Ολοένα και περισσότεροι αιτούνται αναστολή δόσεων δανείων, χρησιμοποιώντας το πολύμηνο μορατόριουμ δόσεων μέχρι και το τέλος του Δεκεμβρίου του 2020. Βάσει των τελευταίων δημοσιοποιημένων στοιχείων, η αξία των δανείων που αναστάλησαν τον Ιούνιο έφτασε στα 1,31 δισεκατομμύρια ευρώ, έναντι 1,26 δισεκατομμυρίων ευρώ στα μέσα Μαΐου του 2020. Η αξία των δανείων για τα οποία ζητήθηκε αναστολή δόσεων ανήλθε σε

Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας Κωνσταντίνος Ηροδότου ανέφερε σε **οικονομικό φόρουμ** πως **αναμένεται αύξηση των ΜΕΔ στο 2021.**

11,4 δισ. ευρώ, από 10,7 δισ. ευρώ που ανέρχονταν τον Μάιο. Τα 6,8 δισ. ευρώ αφορούν επιχειρηματικά δάνεια και τα 4,5 δισ. ευρώ αφορούν δάνεια νοικοκυριών. Πέρα όμως από τους αριθμούς που συνεχώς αυξάνονται, φαίνεται πλέον ορατός και ο κίνδυνος να αυξηθούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μετά το πέρας

Συνολικά αιτήθηκαν αναστολή δανείων 43 χιλιάδες νοικοκυριά και 6 χιλιάδες επιχειρήσεις.

της λήξης της περιόδου χάριτος για τους δανειολήπτες, που είναι μέχρι το τέλος του έτους. Τα ανησυχητικά στοιχεία είναι πως συνολικά αιτήθηκαν αναστολή δανείων 43 χιλιάδες νοικοκυριά και 6 χιλιάδες επιχειρήσεις. Αν υποθέσουμε πως οι επιχειρήσεις παρέμειναν κλειστές κατά το «lockdown», οι λογαριασμοί «έτρεχαν»

και το μορατόριουμ δόσεων λειτουργεί ως «ανάσα» μέχρι να ορθοποδήσουν, οι αιτήσεις για αναστολή δόσεων από νοικοκυριά είναι σίγουρα ανησυχητικές και είναι τροχοδεικτικές πως τα προβλήματα θα συνεχίσουν και μετά τη λήξη του μορατόριουμ. Διότι αν έχουν αιτηθεί μέχρι στιγμής αναστολή δόσεων γύρω στο 60%

των συνολικών δανείων που εξυπηρετούνταν, τραπεζικοί κύκλοι κάνουν λόγο για αθέτηση των δόσεων των δανείων ένα 20 - 30% εξ αυτών. Μεγάλο ρόλο σε αυτή την εκτίμηση έχει το γεγονός πως δόθηκε η ευκαιρία σε όλα τα νοικοκυριά και σε όλες τις επιχειρήσεις να αιτηθούν αναστολή δόσεων. Για παράδειγμα, δό-

θηκε η δυνατότητα και στους δημοσίους υπαλλήλους να αιτηθούν αναστολή δόσεων, εργαζόμενοι που επηρεάστηκε σε μηδενικό βαθμό το εισόδημά τους. Συνέχισαν να πληρώνονται τις προκαθορισμένες ημερομηνίες όλο το μήθος που λάμβαναν και τον Φεβρουάριο προ της πανδημίας και των προγραμμάτων στήριξης των μισθών από την Κυβέρνηση. Δυστυχώς με αυτές τις πρακτικές επιβεβαιώνονται οι θέσεις αρκετών για υπαρκτή «κουλτούρα αθέτησης» στην Κύπρο. Την Τρίτη, μιλώντας στο 10ο Οικονομικό Φόρουμ ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, ανέφερε πως θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ με την επαναφορά στην ομαλότητα, χαρακτηρίζοντάς τα ως «βαριά κληρονομιά των αμαρτιών των παρελθόντων». Ίσως όμως για πρώτη φορά επισήμως ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας Κωνσταντίνος Ηροδότου ανέφερε πως αναμένεται αύξηση των ΜΕΔ κατά το 2021. Συγκεκριμένα, λαμβάνοντας το λόγο ο Κεντρικός Τραπεζίτης ξεκαθάρισε πως δεν αναμένεται αύξηση τους το τρέχον έτος αφού βρίσκεται σε ισχύ το μορατόριουμ.

Την ίδια ώρα όμως τόνισε ότι έχει αρχίσει η ανάκτηση των εισοδημάτων και στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις ενώ υφίσταται η αναστολή των δόσεων. «Χρειάζεται σωστή διαχείριση αυτής της ανάγκης εισοδημάτων που έχει ήδη

ξεκινήσει. Να μην ξεχνάμε την επόμενη μέρα, επειδή αν διαχειριστούμε σωστά και είμαστε προετοιμασμένοι σωστά για το 2021, πραγματικά πιστεύω ότι η οικονομία μας μπορεί να εξέλθει ακόμη και πιο δυνατή», σημείωσε.

Όλη η εστίαση στο μορατόριουμ

Αναλύοντας τα ποσά αναστολής των δόσεων ανά τομέα, βλέπουμε πως από το συνολικό ποσό των δόσεων που έχουν ανασταλεί, ποσό 915,97 εκατ. ευρώ αφορά δάνεια επιχειρήσεων και 397,8 εκατ. ευρώ αφορούν δάνεια νοικοκυριών. Οι πρωταθλήτες στην αναστολή των δόσεων είναι ο τομέας της φιλοξενίας και εστίασης, τομέας που ομολογούμενως «αυτίπηξε» αρκετά αφού υπήρχε «τουριστικό εμπόριο». Η μικτή αξία των δανείων σε αυτό τον τομέα ανήλθε στα 1,71 δισ. ευρώ, ή αλλιώς 710 δανειολήπτες. Βάσει των στοιχείων που εξέδωσε η Κεντρική Τράπεζα, στον τομέα της ακίνητης ιδιοκτησίας αιτήθηκαν αναστολή για δάνεια ύψους 1,28 δισ. ευρώ 672 δανειολήπτες, στον τομέα των κατασκευών αναστάλησαν δάνεια ύψους 1,12 δισ. ευρώ από 608 δανειολήπτες, δάνεια 1,1 δισ. ευρώ από 1.732 δανειολήπτες που δραστηριοποιούνται στον τομέα του χονδρικού και του λιανικού εμπορίου και στον τομέα της μεταποίησης αναστάλησαν δάνεια ύψους 440 εκατ. ευρώ από 559 δανειολήπτες.

Λουκέτο σε ΜΚΟ που δεν έχουν εγγραφεί στο μητρώο

Το ΥΠΕΣ ετοιμάζει επιστολές για διάλυσή τους - Αυστηρό μήνυμα από πλευράς κυβέρνησης

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Ενώπιον σοβαρών διεργασιών με τη λήψη αυστηρών μέτρων για το πλαίσιο, σύστασης και λειτουργίας Μπ Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) στην κυπριακή επικράτεια, βρίσκεται η κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών. Διεργασίες που, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», κινούνται σε δυο κατευθύνσεις. Πρώτον, ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου με τον καθαρτισμό του σχετικού μητρώου ΜΚΟ και δεύτερον το ξεσκόνισμα της δράσης αριθμού ΜΚΟ, μια διαδικασία που ενδεχομένως να οδηγήσει κάποιες από αυτές ακόμα και ενώπιον της δικαιοσύνης. Σχετικά με τη σύσταση του μητρώου ΜΚΟ ή σωματείων, το Υπουργείο Εσωτερικών με όπλο τη νομοθεσία που πέρασε από τη Βουλή και τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2020, ετοιμάζεται να βγάλει στην «παράνομία» τα σωματεία εκείνα ή τις ΜΚΟ οι οποίες δεν συμμορφώθηκαν με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας. Επί του προκειμένου, ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής ήταν αποκλειστικός στη συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ». « Ήδη

Το Υπουργείο Εσωτερικών έχει ενώπιόν του την άνοψη της Νομικής Υπηρεσίας ότι όσες αιτήσεις εγγραφής στο μητρώο υποβληθούν εκπρόθεσμα, αυτές δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

η περίοδος χάριτος που δώσαμε, η τρίμηνη περίοδος εντός του 2020, για να προλάβουν να κατατεθούν αιτήσεις έχει παρέλθει και υπάρχει η ξεκάθαρη θέση της Νομικής Υπηρεσίας ότι δεν μπορούν να υποβληθούν εκπρόθεσμες άλλες αιτήσεις, αποδεκτές, σε αυτή τη χρονική στιγμή και ότι πρέπει το ΥΠΕΣ να προχωρήσει με επιστολές διάλυσης των συγκεκριμένων οργανισμών, σωματείων που ενδεχομένως δεν έχουν εγγραφεί στο Μητρώο». Σύμφωνα με τον κ. Νουρή, ο αριθμός των σωματείων και των ΜΚΟ που δεν έχουν ανταποκριθεί στο κάλεσμα του ΥΠΕΣ και δεν έχουν συμμορφωθεί με τις πρόνοιες του νόμου, είναι μεγάλος.

Το μητρώο

Με τη σύσταση μητρώου για σωματεία, ιδρύματα και ΜΚΟ που πέρασε από τη Βουλή, η κυβέρνηση ουσιαστικά προσπαθεί να τερματίσει μια διαχρονική αταξία που επικρατεί, κυρίως, στο κομμάτι λειτουργίας τους. Το νομοθετικό πλαίσιο που πέρασε από τη Βουλή, δημιουργεί υποχρεώσεις σε όλους τους οργανισμούς, κάτι που μέχρι χθες δεν υπήρχε με αποτέλεσμα κατά διαστήματα να εμφανίζονται περιπτώσεις και περιστατικά που δημιουργούσαν σκιές κυρίως στο οικονομικό σκέλος κάποιων σωματείων ή ΜΚΟ. Ενώπιον της κατάστασης που επικρατούσε, η σύσταση του μητρώου, όπως τονίζει ο κ. Νουρής, μεταξύ άλλων, δημιουργεί υποχρεώσεις στους οργανισμούς και τις ΜΚΟ να υποβάλλουν κατ' έτος λογαριασμούς, να υποβάλλουν τη σύνθεση των διοικητικών τους συμβουλίων, να παρουσιάζουν πρακτικά των Γενικών τους Συνελεύσεων με τις αποφάσεις που λαμβάνονται. Στο θέμα σύστασης του μητρώου,

η Κύπρος κινείται στο πνεύμα σχετικής έκθεσης του Συμβουλίου της Ευρώπης ένα κομμάτι της οποίας αφιερώνεται σε ΜΚΟ, συναφείς συνδέσμους και οργανώσεις και ενδεχομένως εμπλοκής τους, σε ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ακόμα χρηματοδότησής τους από τρομοκρατικά στοιχεία. «Έχουμε υπόψη μας την έκθεση MONEYVAL για τις ΜΚΟ και είναι κάτι που όχι απλά απασχολεί την κυπριακή κυβέρνηση, αλλά το ΥΠΕΣ που έχει την ευθύνη των σωματείων, των ΜΚΟ, έχουμε εντατικοποιήσει τις προσπάθειές μας για να πετύχουμε την εγγραφή και τη συμμόρφωση όλων των σωματείων που λειτουργούν στην Δημοκρατία, στο μητρώο που ισχύει από την 1η Ιανουαρίου

Την έντονη ενόχληση της κυβέρνησης για τη στάση μικρού αριθμού ΜΚΟ, απέναντι στο μεταναστευτικό, εκφράζει στην «Κ» ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής. Ενόχληση που, όπως διευκρινίζει, αφορά την καταγγελία της Κύπρου στο εξωτερικό.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

ΑΠΟΨΗ / Του **ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ΧΑΣΑΠΗ**

Αγάλματα για γκρέμισμα - κίνημα προόδου ή εκτόνωση κινήματος;

Τις τελευταίες εβδομάδες έχουμε παρακολουθήσει με κρατημένη την ανάσα το λαϊκό κίνημα που ξεσπάστηκε σε πάρα πολλές πόλεις, στις ΗΠΑ αλλά και στο εξωτερικό, με σύνθημα Black Lives Matter, ως επακόλουθο της συγγής, εν ψυχρώ δολοφονίας του George Floyd στις 25 Μαΐου. Στο μεσοδιάστημα, αρκετοί σχολιαστές έχουν επισημάνει τον ρατσιστικό ιστό που, σαν αράχνη, διαπερνά ακόμη τις κοινωνίες, αφηφώντας τους νόμους. Σύμφωνα, η αγανάκτηση των διαδηλωτών βρήκε μια ασυνήθιστη διέξοδο, στο γκρέμισμα αγαλμάτων. Πόσο ωφέλιμο είναι αυτό για την πρόοδο των λαών και των αδικημένων;

Οι εξελίξεις ανέδειξαν το έντονο στοιχείο εντυπωσιασμού που συνοδεύει την καταστροφή ενός μνημείου. Ένα πλήθος συγκεντρώνεται, τα smart phones υψωμένα κινηματογραφούν και αναρτούν εικόνες, και εκατομμύρια θεατών, ο καθένας από την οθόνη του, απανταχού της γης, βρίσκουν κάτι συναρπαστικό στη μέρα τους. Οι δράστες της αποκαθάρωσης οπωσδήποτε αισθάνονται πρωταγωνιστές των γεγονότων. Έχουν κερδίσει τα λίγα λεπτά αυτοθαυμασμού ή φήμης, που δικαιούται κάθε άνθρωπος.

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ταιριάζει γάντι με την ψυχολογία της εποχής των μαζικών κοινωνικών δικτύων. Ένα πεδίο όπου βρίσκουν καταφύγιο διαφόρων ειδών αργόσχολοι, απροσανατολισμένοι, αναζητώντας κουτοπονηλιά, διαδόσεις, φήμες συνωμοσιών, και παρηγοριά στα likes που κάποιοι ίσως τους χαρίσουν, αφού δεν κοστίζουν τίποτα. Καθόλου παράξενο, λοιπόν, που το γκρέμισμα μνημείων πέρασε τα σύνορα,

έφτασε στην Ευρώπη και τελευταία απειλεί ακόμη και θρησκευτικά αγάλματα.

Είναι όμως αυτά βήματα λαϊκής προόδου στα προβλήματα καταπίεσης μειονοτήτων και αδικημένων ομάδων; Ή, μήπως, θυμίζουν την παροιμία «όποιος δεν μπορεί να δειρεί τον γαϊδάρo, δέρνει το σαμάρι»; Είναι δυνατόν να προσδοκούμε κοινωνικές αλλαγές με την απαξίωση μνημείων; Επιφέρουμε έτσι ουσιαστικές βελτιώσεις; Αφού ξέρουμε καλά ότι η Ιστορία δεν ξαναγράφεται, τα εγκλήματα του παρελθόντος δεν απαλείφονται, όσο κι αν τα κρύψουμε. Το καθήκον του σημερινού ανθρώπου είναι να τα ερμηνεύσει σωστά, με τον φακό των νέων γνώσεων και εξελίξεων. Διατηρώντας την ψυχραιμία μας εστιάζουμε στη μελέτη και κατανόηση της Ιστορίας.

Τα αγάλματα δεν αποτελούν αναγκαστικά σύμβολα τιμής, ακόμη κι αν τη μέρα που εγκαταστήθηκαν θεωρήθηκαν τέτοια. Ο ρόλος τους εξελίσσεται, τα πρόσωπα που απεικονίζουν, αν πρέπει, απομυθοποιούνται. Και η χρήση τους παραμένει να θυμίζει μια προσωπικότητα που πρωταγωνίστησε την εποχή εκείνη, θετικά ή αρνητικά. Γιατί τα περισσότερα που περιτριγυρίζουν τα αγάλματα να αποδεικνύονται σοφότερα των ανθρώπων, στην περίπτωση αυτή;

Φανταστείτε το τέλος μιας διαδρομής, όπου μια ομάδα ατόμων αφήνεται να ηλάνωει μνημεία που δεν εγκρίνει, να μετονομάζει οδούς, να σπάει βιτρίνες καταστημάτων για πλιάτσικο, να αλλάζει ανάλογα με την κυβέρνηση στην εξουσία τα σχολικά βιβλία. Θέλουμε να υποτάξουμε

την Ιστορία στη βάση κομματικών αντιπαλοτήτων; Πράξεις τέτοιες απαιτούν πλατιά συναίνεση, για να είναι προοδευτικές. Έρχονται στη μνήμη οι βιαιότητες των Ταλιμπάν το 2001, όταν ανατινάξαν ογκώδη αγάλματα του Βούδα στο Αφγανιστάν, από τον 6ο αιώνα, επειδή ήταν ασύμβατα με την επιδιωκόμενη επικράτηση του Ισλάμ.

«Όταν ρίχνεις ένα άγαλμα, πρέπει να προσέξεις τι θα βάλεις στη θέση του», λέει ο John Wideman, Αφροαμερικανός συγγραφέας, που έζησε διάχυτη την καταπίεση των λευκών, στη συνέντευξη του στην «Καθημερινή» στις 21/6/2020. Ο κίνδυνος βρίσκεται στην διαδοχή μιας μορφής καταπίεσης με μια άλλη. Η ανθρωπότητα αλλάζει, όταν προκύψουν δράσεις που πάνε πέρα από πρόσκαιρες ενέργειες εκτόνωσης οργής, και φτάνουν στην καρδιά των προβλημάτων. Χρειάζονται ανατροπές που αλλάζουν το σύστημα, τα γενοσυνογικά αίτια του ρατσισμού, αλλά και τα πνιγηρά φαινόμενα ενός καπιταλισμού που έχει αναγάγει τον άκρατο πλουτισμό σε υπέρτατη αξία.

Ίσως φαίνεται απαισιόδοξη ως κατάληξη αυτών των σκέψεων, η διαπίστωση πως για να τιμήσουμε τη θυσία του George Floyd, και κάθε άλλου πριν απ' αυτόν, θέλει δουλειά πολλή, σε οργάνωση, σε συσπείρωση, σε ανάπτυξη και εφαρμογή συγκεκριμένου πλάνου δράσεων...

Ο Ξενοφών Χασάπης είναι Σύμβουλος και Εκπαιδευτής Στελεχών Επιχειρήσεων και Νέων. Xenophon.hasapis@gmail.com

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **PHILIP BLENKINSOP** / REUTERS

Η επιστροφή του προστατευτισμού

Στις αρχές του 2020 η ένταση στις διμερείς σχέσεις των Ηνωμένων Πολιτειών και της Κίνας είχε υποχωρήσει, διότι είχαν καταλήξει στην πρώτη φάση της εμπορικής τους συμφωνίας, ενώ η Ουάσινγκτον, οι Βρυξέλλες και το Τόκιο συγκατένευσαν σε νέους παγκόσμιους κανόνες για περιορισμό των κρατικών επιδοτήσεων. Υπήρχε μία σχετική ηρεμία, αλλά μετά η νέα πανδημία ενέσκηψε. Πολλές χώρες επέβαλαν συνολικά 222 περιορισμούς στις εξαγωγές ιατρικού εξοπλισμού και φαρμάκων, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις ο κανόνας αυτός αφορούσε και τρόφιμα, σύμφωνα με την ελβετική εταιρεία παρακολούθησης των στοιχείων του διεθνούς εμπορίου Global Trade Alert. Ειδικά για τις ιατροφαρμακευτικές προμήθειες, οι περιορισμοί που τέθηκαν, ήταν εικοσαπλάσιοι από το συνηθισμένο. Τώρα, βέβαια, έχουν αρθεί. Αλλά ο κορωνοϊός έχει και πάλι φέρι στο προσκήνιο τα ερωτήματα περί προστατευτισμού, δείχνοντας ότι οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες μπορούν να στερήςουν τους ανθρώπους από ζωτικές υπηρεσίες ειδών υγιεινομικής προστασίας, να παρακλύσουν την προμήθεια σε τρόφιμα και, επιπροσθέτως, να απειλήσουν θέσεις εργασίας. Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ έχει δηλώσει ότι θέλει να διακόψει τους δεσμούς με την Κίνα, η Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδιάζει να παρεμποδίσει τις ξένες επενδύσεις, που έχουν κρατική στήριξη και προέρχονται από την Κίνα και άλλες χώρες, ενώ η Κίνα ζητεί σφαείς διαβεβαιώσεις πως τα εισαγόμενα τρόφιμα δεν είναι μολυσμένα από κορωνοϊό. Η πρόην επίτροπος της Ε.Ε. και αρμόδια για το εμπόριο, Σοσίλια Μάλμστρομ, διαπιστώνει

μία ανησυχητική τάση προς τον προστατευτισμό στον κόσμο, καθώς και την επανεμφάνιση των εμπορικών διαμαχών, οι οποίες προσωρινά έπαυσαν λόγω της κρίσης της πανδημίας. Ο δε Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ανέφερε ότι το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών αναμένεται να περισταλεί δραστηκτότατα φέτος, και αν επιβληθούν ευρύτεροι περιορισμοί, η ανάκαμψη του 2021 δεν θα υλοποιηθεί.

Τις προηγούμενες δύο εβδομάδες οι Ηνωμένες Πολιτείες αποχώρησαν από τις διαπραγματεύσεις με τις χώρες-μέλη της Ε.Ε. για την επιβολή φόρου σε ομίλους υψηλής τεχνολογίας και υποσχέθηκαν να επαναφέρουν σε ευρύ φάσμα προϊόντων μια δέσμη δασμών που είχε συμφωνηθεί με εταιρείες στον ΠΟΕ. Επιπλέον, απειλούν με δασμούς σε νέες κατηγορίες ευρωπαϊκών προϊόντων, όπως οι ελιές, τα είδη αρτοποιίας και το τζίν, ώστε να εξακολουθήσουν να ασκούν πίεσεις για το θέμα των επιδοτήσεων στην αεροναυπηγική – ένα θέμα που ξεκίνησε πριν από 16 χρόνια. Παρά ταύτα, και έως ένα βαθμό, οι πολιτικές διακρυβείς ξεπερνούν κατά πολύ την ίδια την πραγματικότητα. Το εμπόριο ΗΠΑ - Κίνας αυξήθηκε τον Απρίλιο μετά την πτώση του λόγω κορωνοϊού, ενώ Αμερικανοί αξιωματούχοι δηλώνουν ότι το Πεκίνο τηλεδιάσκεψη προ εβδομάδος, αν και οι Βρυξέλλες ζήτησαν από το Πεκίνο να αποδείξει έμπρακτα την υπόσχεσή του για μεγαλύτερη πρόσβαση των ευρωπαϊκών εταιρειών στην αγορά του.

Πήρε διαβεβαιώσεις για ψήφισμα χωρίς εκπλήξεις η Λευκωσία

Ο υπουργός Εξωτερικών μίλησε με τον Βρετανό ομόλόγο του για το περιεχόμενο του ψηφίσματος

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Την διαβεβαίωση ότι στο νέο ψήφισμα που θα διαμορφωθεί, δεν θα υπάρχουν εκπλήξεις που θα φέρουν σε δύσκολη θέση τη Λευκωσία έδωσε ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών Dominic Raab σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχε με τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Ήταν μία διαβεβαίωση που προκάλεσε ανακούφιση στη Λευκωσία καθώς τον περασμένο Γενάρη, διπλωματικοί κύκλοι σε Λευκωσία και Ουάσιγκτον τέθηκαν σε συναγερμό στην προσπάθειά τους να αλλάξουν μία προβληματική παράγραφο στο κείμενο του ψηφίσματος. Το κείμενο περιείχε στοιχεία που κρίνονταν προβληματικά από την Λευκωσία καθώς έστελναν το μήνυμα ομαλοποίησης του στάτους κβο, περνώντας σταδιακά από το «παράνομο» στο «μη αναγνωρισμένο». Στο κείμενο έμπαινε μάλιστα το ζήτημα των απευθείας επαφών των δύο πλευρών για όλα τα ζητήματα χωρίς την παρουσία των Ηνωμένων Εθνών. Κάτι τέτοιο, όπως λέγεται, δεν θα επαναληφθεί αυτή τη φορά, σε μία προσπάθεια να βοηθήσουν την επανένταξη των συνομιλιών. Το μεγάλο ερώτημα βεβαίως είναι η έκθεση του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών και τι θα περιλαμβάνει.

Επαφές

Ήδη το προηγούμενο διάστημα υπήρξαν συχνές επαφές του Υπουργείου Εξωτερικών με τις πρεσβείες των πέντε μόνιμων μελών για να ενημερωθούν για τις κινήσεις και τις επιδιώξεις της Κυπριακής Δημοκρατίας γύρω από κυπριακό αλλά και ειδικότερα στο θέμα του κλεισίματος των οδοφραγμάτων. Σε ό,τι αφορά το ψήφισμα, διπλωματικοί κύκλοι εκτιμούν πως δεν πρόκειται να υπάρξουν δυσκολίες. Περιμένουν τις «εκλογές» στα Κατεχόμενα και στη συνέχεια την ανάληψη των πρωτοβουλιών για επανένταξη των συζητήσεων.

Έψαξαν την Σπέχαρ

Το ενδιαφέρον μετακινείται στην έκθεση του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών, η οποία καταγράφει γεγονότα και θα καταδείξει ποια οπτικά έχει ο Αντόνιο Γκουτιέρρες γύρω από τις τελευταίες εξελίξεις και δη το κλείσιμο των οδοφραγμάτων. Αυτό που ανησυχεί διπλωματικούς κύκλους είναι το ενδεχόμενο αρνητικών σημείων στην έκθεση Γκου-

Το Προεδρικό είχε επικιρήσει το τελευταίο διάστημα να επικοινωνήσει με την Ελίζαμπεθ Σπέχαρ, μετά και την ένταση στις σχέσεις των δύο μερών, ωστόσο η ίδια βρίσκεται στο εξωτερικό.

τιέρες. Όχι μόνο για το κλείσιμο των οδοφραγμάτων αλλά και για τις επικρίσεις του Προέδρου Αναστασιάδη προς την Ελίζαμπεθ Σπέχαρ που δυναμίτισαν το ήδη τεταμένο κλίμα.

Υπενθυμίζεται πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε δώσει οδηγίες στον Υπουργό Εξωτερικών να συντάξει επιστολή προς την κα Σπέχαρ, αλλά και προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για να καταγγείλει την τελευταία δημόσια παρέμβαση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ η οποία από την Κυπριακή Δημοκρατία εκλαμβάνεται ως παράτρηση για συνεννόηση ανάμεσα στην

Δεν αναμένονται αρνητικά σημεία στο ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ωστόσο τα βλήματα στρέφονται στο περιεχόμενο της έκθεσης του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών.

Ε/κ πλευρά και την «κυβέρνηση» Τατάρ-Οζεράι.

Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, η Λευκωσία επιχείρησε να επικοινωνήσει με την κα Σπέχαρ, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν κατέστη εφικτό καθώς η ίδια λείπει επί του παρόντος στο εξωτερικό.

Διαδικτυακές συζητήσεις

Με την επιστροφή της στις αρχές του Ιουλίου, αναμένεται να ξεκινήσουν οι διαδικτυακές συζητήσεις της με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Αναστασιάδη και τον Τ/κ ηγέτη Μουσταφά Ακιντζί, για την έκθεση Γκουτιέρες κι

για την ανανέωση της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Η έκθεση αναμένεται να κυκλοφορήσει στις 10 Ιουλίου ενώ οι χωριστές συζητήσεις της κ. Σπέχαρ με τους δυο ηγέτες αναμένεται να πραγματοποιηθούν μεταξύ 5 και 10 Ιουλίου διαδικτυακά, λόγω πανδημίας. Στη συνέχεια η κα Σπέχαρ θα ενημερώσει διαδικτυακά το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο αναμένεται να συνέλθει μέσω τηλεδιάσκεψης για να συζητήσει το θέμα της ανανέωσης της θητείας της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, κατά την τελευταία εβδομάδα του Ιουλίου.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Οι κρίσιμοι επόμενοι μήνες

Οι αμερικανικές εκλογές πλησιάζουν και όπως κάθε φορά δημιουργείται κενό αντίδρασης στο υψηλότερο επίπεδο της εξωτερικής πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής με αποτέλεσμα η Τουρκία να προσπαθήσει να το εκμεταλλευτεί προς όφελός της, πιστεύοντας ότι δεν θα την εμποδίσει κανείς να στήσει ένα επεισόδιο με άγνωστες συνέπειες για το χώρο της Μεσογείου μόνο και μόνο για να δείξει ποιος είναι το αφεντικό και να δημιουργήσει τετελεσμένα, ως μια πάγια στρατηγική που χρησιμοποιεί για πολλές δεκαετίες. Όπως έχω ξαναγράψει, δυστυχώς οι σύμμαχοι την άφησαν να νομίζει ότι μπορεί να κάνει ό,τι θέλει και τον Ελληνισμό (Ελλάδα και Κύπρο) να κρατάει τις ισορροπίες για λογαριασμό της Ευρώπης, την ώρα που άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχουν οικονομικά συμφέροντα στη γείτονα. Η Τουρκία, όμως, άρχισε να ενοχλεί γενικά τις χώρες στην ευρύτερη περιοχή της Μεσόγειου και πλέον υπάρχουν σοβαρές αντιδράσεις που δεν υπήρχαν στο παρελθόν. Η οικονομική κρίση την έχει κάνει πιο αδιστακτη και κατ' επέκταση πιο επικίνδυνη. Το καλό νέο είναι ότι μετά από μήνες σιγής, ο Έλληνας Πρωθυπουργός επικοινωνήσε απευθείας με τον Τούρκο Πρόεδρο και υποσχέθηκαν να κρατήσουν το κανάλι επικοινωνίας ανοικτό. Αυτό μόνο καλό μπορεί να κάνει αφού θα δυσκολέψει την περίπτωση «ατυχήματος» και θα κρατήσει ανοικτή την πόρτα για να συζητηθούν οι όποιες διαφορές, χωρίς όμως αυτό να συνεπάγεται και υποχωρήσεις από την πλευρά μας αφού οι κόκκινες γραμμές έχουν τεθεί προ πολλού. Πρέπει λοιπόν η Ευρώπη με επικεφαλής την Γαλλία που χειρίζεται την Ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική αλλά και είναι ο δυνατότερος σύμμαχος του Ελληνισμού στον ευρωπαϊκό χώρο, να αναλάβει πρωτοβουλίες αποκλιμάκωσης της έντασης. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θέλουν σε καμία περίπτωση δυο σύμμαχοι της στο ΝΑΤΟ να συγκρουστούν και γι' αυτό τελευταία βλέπουμε να αντιδρούν όλο και συχνότερα γερουσιαστές και Κυβερνητικοί αξιωματούχοι στις προκλήσεις της Τουρκίας. Η Γερμανία, επίσης, έχοντας την Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο αφού είναι άμεσος συνεργάτης της Τουρκίας και η Γερμανίδα Καγκελάρια βρίσκεται σε συχνή επαφή με τον Τούρκο Πρόεδρο. Σε συνεργασία με τη Γαλλία μπορούν να φέρουν θετικά αποτελέσματα σε σχέση με την Τουρκία προς όφελος όλων των Ευρωπαίων. Έχουμε λοιπόν 4 μήνες μπροστά μας που θα κριθούν πολλά, θέλω να ελπίζω στη διπλωματική αρένα, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει ότι δεν θα είμαστε έτοιμοι για να απαντήσουμε σε οποιαδήποτε πρόκληση δεχθούμε. Το έχουμε αποδείξει άλλωστε στο παρελθόν!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

Καλπάζει ο κορωνοϊός στην Ανατολική Μεσόγειο

Φόβοι για δεύτερο κύμα πανδημίας και έκτακτα μέτρα σε Τουρκία, Ισραήλ και Αίγυπτο - Εντονες ανησυχίες και στα κατεχόμενα

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Σε μια περίοδο που μαζί με άλλες χώρες της υφπλίου η Ευρωπαϊκή Ένωση επιχειρεί να επιστρέψει στους ομαλούς ρυθμούς της καθημερινότητας για να προλάβει τα χειρότερα στο οικονομικό πεδίο, ανησυχτικά μηνύματα έρχονται πάλι από την Ανατολική Μεσόγειο στο θέμα του κορωνοϊού. Τα τελευταία εικοσιτετράωρα, στις μεγάλες χώρες της περιοχής, ο αριθμός των νέων κρουσμάτων και θανάτων ακολουθούσε ανοδική πορεία, με τις κυβερνήσεις να υποχρεώνονται να λάβουν νέα, πιο αυστηρά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Στην Τουρκία ο Υπουργός Υγείας προειδοποιεί την κοινή γνώμη για την σοβαρότητα της όλης κατάστασης. Παρόμοια άποψη έχει και ο Ισραηλινός ομόλογος

Η αύξηση των κρουσμάτων και τα νέα μέτρα που λαμβάνονται θα έχουν αρνητικές συνέπειες για τις εθνικές οικονομίες των τριών χωρών.

του Φαχρεττίν Κοτζά, ο οποίος την Κυριακή προειδοποίησε για δεύτερο κύμα της πανδημίας του Covid 19. Κρίσιμη παραμένει η κατάσταση και στην μεγαλύτερη αραβική χώρα της περιοχής, την Αίγυπτο, όπου καταγράφονται νέα κρούσματα και θάνατοι.

Η ανοδική πορεία του Covid 19 υποχρεώνει τις κυβερνήσεις της Ανατολικής Μεσογείου να επαναξιολογήσουν την χαλάρωση των μέτρων που λήφθηκαν στην πρώτη φάση της αντιμετώπισης του νέου ιού. Τόσο στην Τουρκία όσο και στο Ισραήλ, επιστήμονες και ιατροί προβληματίζονται για την χρονική συγκυρία της χαλάρωσης και τα άσονται υπέρ της συνέχισης των αυστηρών μέτρων, λόγω της αύξησης των κρουσμάτων και των θανάτων. Η εξέλιξη αυτή ανα-

Η ανοδική πορεία της Covid 19 υποχρεώνει τις κυβερνήσεις της Ανατολικής Μεσογείου να επαναξιολογήσουν την χαλάρωση των μέτρων.

μένεται να έχει αρνητικές συνέπειες για τις εθνικές οικονομίες της Ανατολικής Μεσογείου.

Τουρκία: Στην κόψη του ξυραφιού

Ο Υπουργός Υγείας της Τουρκίας ανησυχεί για την τροπή των εξελίξεων στην πανδημία, κυρίως για την προσκόλληση των Τούρκων πολιτών στα μέτρα προστασίας, και δεν κρύβει τον μεγάλο προβληματισμό του από την κοινή γνώμη. Σε πρόσφατες αναρτήσεις στα δίκτυα κοινωνικής διασύνδεσης, ο κ. Κοτζά αναφέρεται στην ραγδαία αύξηση των νέων κρουσμάτων και θανάτων σε όληκληρη την Τουρκία, οι οποίοι οφείλονται στον Covid 19. Σε συγκεκριμένες περιοχές της Τουρκίας, όπως λ.χ. στα μεγάλα αστικά κέντρα, η γενική κατάσταση παραμένει

κρίσιμη. Για την αντιμετώπισή της, η τουρκική κοινωνία δεν έχει άλλη επιλογή παρά να επιστρατεύσει όλα τα διαθέσιμα μέσα, κυρίως τα μέτρα προστασίας, την προστατευτική μάσκα, το μέτρο της κοινωνικής απόστασης και τα μέτρα καθαριότητας.

Η προειδοποίηση του Τούρκου Υπουργού Υγείας έρχεται σε μια στιγμή που ο αριθμός των νέων κρουσμάτων σε μηρρήσια βάση, στην Τουρκία εδώ και εβδομάδες παραμένει τετραψήφιος. Πλέον περισσότεροι από 5.000 Τούρκοι πολίτες έχουν χάσει την ζωή τους εξαιτίας του Covid 19. Σε αυτόν τον αριθμό συμπεριλαμβάνονται εκατοντάδες Τούρκοι ιατροί και νοσηλευτές που έχασαν την ζωή τους εν ώρα καθήκοντος. Εντός των επόμενων εικοσιτετράωρων, στην Τουρκία, ο συ-

νολικός αριθμός των κρουσμάτων αναμένεται να αγγίξει τις 200.000.

Μεταξύ Απριλίου και τέλη Μαΐου, η Τουρκία εφάρμοσε το μέτρο της απαγόρευσης κυκλοφορίας κατά την διάρκεια του Σαββατοκύριακου, καθώς η κυβέρνηση επιδίωξε να αποφύγει το πλήρες «κλείσιμο» της κοινωνίας και της οικονομίας. Τις τελευταίες εβδομάδες, η Τουρκία επέτρεψε τα υπεραστικά ταξίδια και την επαναλειτοουργία των καφετεριών και εστιατορίων. Ο Τουρκικός Ιατρικός Σύλλογος (ΤΤΒ) εκφράζει ανησυχίες για την χαλάρωση των περιορισμών. «Δεν έχουμε καταφέρει να ξεπεράσουμε πλήρως το πρώτο κύμα ακόμα», προειδοποιεί χαρακτηριστικά ο Τζαβίντ Ισίκ Γκαβούζ, μέλος της ομάδας της ΤΤΒ.

Τον προβληματισμό του κ. Γκαβούζ

συμμερίζονται και η τουρκοκυπριακή ηγεσία, οι Τουρκοκύπριοι επιστήμονες και ιατροί στα κατεχόμενα. Εξαιτίας της κρισιμότητας της κατάστασης στην Τουρκία, η συγκεκριμένη μερίδα της τ/κ κοινωνίας ζητά την καθυστέρηση του ανοίγματος των κατεχομένων προς την Τουρκία. Την ίδια ώρα, οι Τ/κ ειδικοί προειδοποιούν ότι τα κατεχόμενα δεν είναι έτοιμα για ενδεχόμενο δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Νέο κύμα στο Ισραήλ

Όπως ο Τούρκος συνάδελφός του, έτσι και ο Ισραηλινός υπουργός Υγείας Γκούλι Εντελστάιν δεν κρύβει τον μεγάλο προβληματισμό του για την τροπή των εξελίξεων στο μέτωπο της πανδημίας. Ο κ. Εντελστάιν, την Κυριακή, ανακοίνωσε ότι η χώρα του πλέον βρίσκεται αντιμετώπι με δεύτερο κύμα του νέου corona virus. «Λυπάμαι που λέω ότι οι πολίτες (μας) δεν ήταν αρκετά προσεκτικοί και τώρα πρέπει να παρουσιάσω στην κυβέρνηση ένα σχέδιο για την καταπολέμηση της αύξησης των λοιμώξεων επιβάλλοντας για άλλη μια φορά περιορισμούς στο κοινό», δήλωσε ο κ. Εντελστάιν σε Ισραηλινούς δημοσιογράφους, την στιγμή που οι κυβερνητικές υπηρεσίες και ο δημόσιος τομέας του Ισραήλ καλούνταν να οδηγήσουν το 70% των υπαλλήλων τους σε εξ αποστάσεως εργασία. Ο κ. Εντελστάιν ζητά και από τον ιδιωτικό τομέα του Ισραήλ να ακολουθήσει αυτό το πρότυπο.

Τα νέα μέτρα της ισραηλινής κυβέρνησης αντικατοπτρίζουν την σοβαρότητα της νέας κατάστασης στο γειτονικό κράτος. Σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα της ισραηλινής εφημερίδας «Jerusalem Post», ο αριθμός των Ισραηλινών που μολύνθηκαν από τον νέο ιό αυξήθηκε κατά 714 το πρωί της Τρίτης, 46 εκ των οποίων παρουσίαζαν σοβαρά συμπτώματα.

Επιπλέον, ο αριθμός των ενεργών ασθενών ήταν 7.096. Από την αρχή της κρίσης, στο γειτονικό Ισραήλ έχουν μολυνθεί 24.688 άτομα. Μέχρι στιγμής, 320

άνθρωποι έχουν χάσει την μάχη με την νέα νόσο. Ο αριθμός των κρουσμάτων αυξάνεται μαζί με τον αριθμό των ηλικιωμένων που έχουν μολυνθεί από τον ιό.

Η αύξηση των κρουσμάτων και θανάτων καταγράφεται την στιγμή που η κυβέρνηση αργά τη Δευτέρα ενέκρινε έναν κατάλογο νέων μέτρων προστασίας. Με άμεση ισχύ, οι γάμοι και τα bar/bat mitzvahs (ή παρόμοιες θρησκευτικές εκδηλώσεις) περιορίζονται σε 250 άτομα. Όλες οι άλλες εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένων των τελευταίων περιτμών και της κοινοτικής προσευχής θα έχουν το ανώτατο όριο των 50 ατόμων. Επίσης, τίθεται άμεσα σε ισχύ και σειρά άλλων μέτρων προστασίας.

Εξαρση και στην Αίγυπτο

Οι τελευταίες εξελίξεις στο μέτωπο του Covid 19 είναι παρόμοιες και στην Αίγυπτο. Η Αίγυπτος κατέγραψε τη Δευτέρα 1.566 νέα κρούσματα corona virus, αυξάνοντας το σύνολο των κρουσμάτων σε 66.754 από την έναρξη της επιδημίας του ιού. «Συνολικά, 83 ακόμη θάνατοι επιβεβαιώθηκαν. Ο συνολικός αριθμός είναι πλέον 2.872», ανέφερε σε δήλωσή του ο Χαλέντ Μεγκάλεντ, εκπρόσωπος τύπου του αιγυπτιακού Υπουργείου Υγείας.

Ο Αιγύπτιος αξιωματούχος αποκάλυψε ότι η πανδημία ακολουθεί ανοδική πορεία σε μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, όπως το Κάιρο και την Γκίζα. Όπως στην περίπτωση της Τουρκίας, έτσι και στην Αίγυπτο η νέα νόσος πλήττει επίσης το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, γεγονός που προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία στην αιγυπτιακή κυβέρνηση.

Εξαιτίας των νέων κρίσεων εξελίξεων, το Υπουργείο Υγείας της Αιγύπτου ανακοίνωσε, την Κυριακή, το κλείσιμο μιας μεγάλης εγκατάστασης απομόνωσης για νέους ασθενείς κορωνοϊού. Το κλείσιμο έρχεται μετά την λειτουργία, νέων έκτακτων τμημάτων καρντίνας σε ορισμένα νοσοκομεία σε όλη τη χώρα για τη θεραπεία του Covid 19.

Ο κορωνοϊός βουλιάζει την ακτοπλοϊκή σύνδεση

Με ερωτηματικά το ενδιαφέρον μετά την πανδημία, λόγω ζητημάτων ρευστότητας των εταιρειών - Χαμηλές οι προσδοκίες

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το ζήτημα της ακτοπλοϊκής σύνδεσης Ελλάδας - Κύπρου ήταν το προηγούμενο διάστημα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος τόσο του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, όσο και των πολιτών οι οποίοι τάχθηκαν υπέρ ενός τέτοιου εγχειρήματος, μέσα από διαδικτυακές πλατφόρμες. Παρουσιάστηκε δε ως μια εναλλακτική επιλογή για να μεταβεί κανείς στην Ελλάδα πέραν της αεροπορικής σύνδεσης και σε χαμηλότερη τιμή από αυτή των αεροπορικών εισιτηρίων. Αυτό έγινε σε μια περίοδο που τα αεροπορικά εισιτήρια είχαν φτάσει λόγω της αυξημένης ζήτησης σε επίπεδα που προκαλούσαν τις αντιδράσεις από καταναλωτές, συζητήσεις στην Βουλή και δημόσιες παρεμβάσεις από αρχηγούς κομμάτων. Ο στόχος του Υφυπουργείου ήταν να τρέξουν οι διαδικασίες ώστε το καλοκαίρι του 2020 να γίνει το πρώτο δρομολόγιο. Ακολούθησε η υγειονομική κρίση και οι επιπτώσεις της, οι οποίες αναστέλλουν για το 2021 το πρώτο ακτοπλοϊκό ταξίδι. Και αυτό, νοούμενου ότι τους επόμενους μήνες θα προχωρήσει ο διαγωνισμός από το Υφυπουργείο Ναυτιλίας για εκδίδωση ενδιαφέροντος από τις εταιρείες, και δεδομένου ότι θα υπάρξει τελικά έμπρακτο ενδιαφέρον. Πάντως, τα δεδομένα φαίνεται να διαφοροποιού-

Εντός του καλοκαιριού αναμένεται η έναρξη του διαγωνισμού, ο οποίος αναμένεται να διαρκέσει περίπου δύο μήνες.

νται στη μετά κορωνοϊό εποχή. Σύμφωνα με την υφυπουργό Ναυτιλίας Νατάσα Πηλείδου, ενώ οι ενδείξεις τους προηγούμενες μήνες ήταν πολύ ενθαρρυντικές, πλέον η εικόνα είναι διαφορετική, αφού η ακτοπλοΐα είναι μια από τις δραστηριότητες που έχουν δεχτεί μεγάλο πλήγμα λόγω κορωνοϊού. Τα πλοία καθηλώθηκαν, οι επιβάτες δεν ταξιδεύουν και αυτό έχει στοιχίσει στην ρευστότητα των εταιρειών, η οποία ενδεχομένως να μην είναι σε επίπεδα που να επιτρέπει νέα ανοίγματα σε ένα δύσκολο εγχείρημα, όπως είναι αυτό της ακτοπλοϊκής σύνδεσης. Αφενός λοιπόν μπορεί να μην υπάρχει η απαραίτητη ρευστότητα και να υπάρχει μειωμένο

Καλοκαίρι του 2021 τοποθετείται χρονικά η πρώτη ακτοπλοϊκή γραμμή της Ελλάδας και της Κύπρου, εφόσον φυσικά υπάρξει το απαραίτητο ενδιαφέρον από τις εταιρείες.

ενδιαφέρον, αφετέρου, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υφυπουργείου, το γεγονός ότι η σύνδεση θα επιδοτείται για περίοδο τριών ετών ίσως να παρουσιάζει κάποια ευκαιρία για εταιρείες οι οποίες έχασαν εισόδημα και δραστηριότητες.

Στο πώς βλέπουν οι ίδιες οι εταιρείες πλέον το εγχείρημα της ακτοπλοϊκής σύνδεσης, είναι η απάντηση για το αν θα πάρει τελικά σάρκα και οστά, ή αν θα παραμείνει ευσεβής πόθος καταναλωτών και κυβερνήσων. Ως πιθανός προσφοροδότης θεωρείτο μέχρι πρότινος η κυπριακή Salamis, η οποία στην επικοινωνία που είχαμε άφησε ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα, ξεκαθαρίζοντας ότι όλα θα εξαρ-

τηθούν από τους όρους του διαγωνισμού. Πρόκειται για την εταιρεία η οποία εκτέλούσε μέχρι το 2000 το δρομολόγιο Κύπρου- Ελλάδας, ωστόσο αποφάσισε να το τερματίσει αφού λόγω μειωμένου ενδιαφέροντος από το επιβατικό κοινό, δεν ήταν προσοδοφόρο.

Μάλιστα, η εταιρεία έκανε στη συνέχεια κάποιες αποπείρες να καλύψει ανά- θα πάρει τελικά σάρκα και οστά, ή αν θα παραμείνει ευσεβής πόθος καταναλωτών και κυβερνήσων. Ως πιθανός προσφοροδότης θεωρείτο μέχρι πρότινος η κυπριακή Salamis, η οποία στην επικοινωνία που είχαμε άφησε ανοικτά όλα τα ενδεχόμενα, ξεκαθαρίζοντας ότι όλα θα εξαρ-

μπειρίες των προηγούμενων χρόνων στο σήμερα, εκτιμά ότι το γεγονός ότι εκφράζεται ενδιαφέρον από τον κόσμο να ταξιδέψει ακτοπλοϊκώς από και προς την Ελλάδα, αυτό δεν σημαίνει ότι θα αγοράσουν τελικά εισιτήρια. Από την άλλη η επιχορήγηση, το ύψος της οποίας κυμαίνεται κοντά στα έξι εκατομμύρια ευρώ, θεωρείται ως μια καλή βάση, η οποία ωστόσο όπως αναφέρει η Salamis, δεν εγγυάται την επιτυχία. Σημειώνεται ότι το εισιτήριο θα κοστίζει περίπου 130 ευρώ ενώ θα προσφέρονται τουλάχιστον 200 θέσεις εκ των οποίων οι 140 θα μπορούν να συνδυαστούν και με καμπίνα, με σαφώς πιο αυξημένη τιμή.

Κρουαζιέρα από του χρόνου

Πέραν της ακτοπλοΐας, πλήγμα, ίσως μεγαλύτερο έχει δεχτεί η κρουαζιέρα, η οποία δεν φαίνεται να ανακάμψει σύντομα από τις παρενέργειες της πανδημίας. Από την πλευρά της η Celestyal Cruises ανακοίνωσε την περαιτέρω παράταση της αναστολής των κρουαζιέρων της μέχρι τον Μάρτιο του 2021. Στην περίπτωση της Salamis Tours από τις 7 Απριλίου ανακοίνωσε ότι προχωρεί σε αναστολή των εργασιών της μέχρι τις 30 Απριλίου, ενώ σημείωσε ότι με βάση τα δεδομένα και τις εξελίξεις και την αναμενόμενη συρρίκνωση της κυπριακής και της διεθνούς οικονομίας, θα επηρεαστούν αρνητικά τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος. Μιλώντας με τον Γενικό Διευθυντή της Salamis Kikn Βασιλείου, εκτίμησε ότι το σκηνικό δεν είναι ευόινο για τον κλάδο της κρουαζιέρας, που αναμένεται ότι θα παραμείνει στον πάγο μέχρι το 2021. Τότε θα γίνει επαναξιολόγηση των δεδομένων και εφόσον στο μεταξύ βρεθεί είτε εμβόλιο είτε φάρμακο για τον κορωνοϊό, θα μπορούν να επαναρχίσουν οι κρουαζιέρες. Και τούτο σε αντίθεση με τις αεροπορικές εταιρείες οι οποίες έχουν επαναρχίσει σταδιακά την δραστηριότητα τους, αξιοποιώντας σε μεγάλο βαθμό την οικονομική βοήθεια και τα κίνητρα από τις κυβερνήσεις. Ενίσχυση η οποία δεν δίνεται στην περίπτωση των εταιρειών κρουαζιέρας.

Οι όροι του διαγωνισμού

Στα έγγραφα του διαγωνισμού θα ζητηθούν συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια τα οποία θα πρέπει να πληρούνται από τους ενδιαφερομένους, και τα οποία θα απαντώνται με ναι ή όχι από τις εταιρείες, όπως για παράδειγμα αν το πλοίο διαθέτει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά ασφαλείας και περιβαλλοντικά πιστοποιητικά. Ως ποιοτικά χαρακτηριστικά θεωρούνται η διάρκεια του ταξιδιού και η ηλικία του πλοίου.

Η διάρκεια του ταξιδιού μπορεί να κυμαίνεται από 36 ώρες μέχρι 16 ώρες, αν και ο ελάχιστος χρόνος μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα για την εταιρεία λόγω

των συλλογικών συμβάσεων των ναυτικών, και του κόστους που συνεπάγεται η λειτουργία ενός πιο σύγχρονου τεχνολογικά πλοίου. Επίσης τα πιο πλοία που ταξιδεύουν σε ψηλές ταχύτητες, είναι πιο εύλωτα στις έντονες καιρικές συνθήκες άρα δεν θεωρείται πιθανό να χρησιμοποιηθούν για ταξίδι τέτοια απόστα-

Τους επόμενους μήνες

Το τοπίο αναμένεται να ξεκαθαρίσει σύντομα. Ήδη από κυπριακής πλευράς έχουν ολοκληρωθεί και έχουν σταλεί στην Κομισιόν οι πτυχές της ανοικτής προσφοράς και των διαδικασιών. Έχουν ολοκληρωθεί επίσης οι διαβουλεύσεις με όλα τα εμπλεκόμενα τμήματα, όπως Τμήμα Τελωνείου, Υγειονομείο, Αστυνομία, Τμήμα μετανάστευσης ώστε να διασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας, και των ελέγχων. Αυτό που εκκρεμεί είναι η επιλογή του λιμανιού. Εναπόκειται λοιπόν στον επικρατέστερο προσφοροδότη να επιλέξει μεταξύ Λάρνακας και Λεμεσού και να διαπραγματευτεί για τα τέλη λιμανιού, διαδικασία στην οποία θα συμμετέχει και το Υπουργείο Μεταφορών. Για για να μουν όλα αυτά σε μία τροχιά εκκίνησης και να προχωρήσει το πρότζεκτ, αναμένεται η έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με την κα Πηλείδου, υπάρχουν οι διαβεβαιώσεις και οι ενδείξεις από την Κομισιόν ότι σύντομα θα υπάρχει απάντηση, στην καλύτερη περίπτωση, εντός των επόμενων εβδομάδων και με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν απαιτήσεις για αλλαγές στην προσφορά. Βάσει αυτών της ενημέρωσης, αναμένεται ότι εντός του καλοκαιριού θα ακολουθήσει η τελική έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών και στη συνέχεια θα προχωρήσει η έκδοση της προσφοράς.

Καλοκαίρι του 2021

Η διάρκεια του διαγωνισμού θα είναι τουλάχιστον δύο μήνες, ώστε οι εταιρείες να κάνουν τις μελέτες τους, να αξιολογήσουν τους όρους και τα δικά τους δεδομένα, να κοστολογήσουν τις δραστηριότητες τους, να δουν πώς θα χρησιμοποιήσουν την επιδότηση η οποία κυμαίνεται στα έξι εκατομμύρια ευρώ. Εκτιμάται ότι η διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί εντός του 2021, ωστόσο λόγω καιρικών συνθηκών θεωρείται πιο πιθανό το πρώτο δρομολόγιο να μην διεξαχθεί πριν το καλοκαίρι του 2021.

Τεστ κορωνοϊού στο αεροδρόμιο προσφέρει σε επιβάτες η Lufthansa

Σε συνεργασία με Fraport – Από 59 έως 139 ευρώ το κόστος της εξέτασης

Στη Γερμανία, το μοναδικό αεροδρόμιο που παρέχει έναντι τιμήματος στο επιβατικό κοινό τη δυνατότητα να ελέγξει την υγεία του όσον αφορά τον κορωνοϊό είναι εκείνο της Φρανκφούρτης, σε συνεργασία με τον αερομεταφορέα Lufthansa. Τα σκετικά αναφέρει σε δημοσίευσή της η Deutsche Welle. Από την αρχή της εβδομάδας, όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να κάνουν το τεστ, το οποίο προσφέρεται σε δύο εκδοχές. Μάλιστα οι επιβάτες που φθάνουν με τρένο στο αεροδρόμιο Fraport πέρφουν σχεδόν πάντα στο λεγόμενο Walk-In-Test Center, που βρίσκεται ανάμεσα στον Τερματικό Σταθμό Ι και στο συγκρότημα The Squaire, με σούπερ μάρκετ, εστιατόρια, γραφεία και ένα ξενοδοχείο. Σε μερικές ώρες οι ενδιαφερόμενοι θα ξέρουν εάν μολύνθηκαν ή όχι.

Ουρά στο κέντρο εξέτασης

Η εταιρεία βιοτεχνολογίας Centogene μαζί με τη Lufthansa και την εταιρεία διαχείρισης του αεροδρομίου της Φρανκφούρτης, Fraport, είχαν την ιδέα να δίνουν αυτή τη δυνατότητα σε περιόδους αβεβαιότητας. Το ένα τεστ είναι ταχύ και αυτό σημαίνει ότι σε δύο με τρεις ώρες το ενδιαφερόμενο άτομο μπορεί να γνωρίζει με ασφάλεια την απάντηση και να λαμβάνει την αναγκαία βεβαίωση για τη μετάβασή του σε χώρες του εξωτερικού. Το δεύτερο τεστ απαιτεί περισσότερο χρόνο και μπορεί να γίνει μία ημέρα πριν από το αεροπορικό ταξίδι, όπως διευκρίνισε ο Άρντ Ρολφς, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Centogene. Η διαφορά αποτυπώνεται και στην τιμή. Ενώ το πρώτο τεστ κοστίζει 59 ευρώ, το δεύτερο τιμιάται 139 ευρώ, αλλά, όπως πρόσθεσε με έμφαση, «αμφότερα είναι εξίσου υψηλές ακριβείας». Ο δε Αλεξάντερ Λουκεμάν, υπεύθυνος της Fraport στον τομέα λειτουργίας των τερματικών σταθμών, λέει πως «για όσο καιρό δεν υπάρχει εμβόλιο, η δυνατότητα να διεξάγονται τεστ σε μεγάλη κλίμακα έχει καίρια σημασία». Και συμπλήρωσε: «Όταν ένα ιδιωτικό ή επαγγελματικό ταξίδι καταλήγει σε καραντίνα

Στο αεροδρόμιο της Φρανκφούρτης οι επιβάτες της Lufthansa έχουν τη δυνατότητα να κάνουν επιτόπου το τεστ του κορωνοϊού. Η ειδική μονάδα έχει δημιουργηθεί από την εταιρεία βιοτεχνολογίας Centogene μαζί με την αεροπορική και την εταιρεία διαχείρισης του αεροδρομίου, Fraport.

14 ημερών στον τόπο προορισμού, σημαίνει ότι στις περισσότερες περιπτώσεις ο στόχος του ταξιδιού δεν έχει επιτευχθεί». Εκ μέρους του αερομεταφορέα Lufthansa, ο Μπέρντ Μπέκερ επισημαίνει με τη σειρά του: «Με το άνοιγμα αυτού του κέντρου για γρήγορα τεστ προσφέρουμε στους επιβάτες τη δυνατότητα να κάνουν την εξέταση με άνεση όταν θέλουν να πετάξουν στο εξωτερικό ή ερχόμενοι από το εξωτερικό στη Γερμανία, ώστε να αποφύγουν την καραντίνα. Ήδη από τώρα ορισμένες αεροπορικές εταιρείες ξένων χωρών θέλουν ως όρο να έχει διεξαχθεί το τεστ και να είναι αρνητικό προτού καν οι επιβάτες επιβιβαστούν στο αεροπλάνο τους – διότι εάν φθάνοντας στη χώρα προορισμού

Ο επιβάτης μπορεί να επιλέξει εάν θα κάνει το γρήγορο τεστ με αποτέλεσμα εντός τριών ωρών η αυτό που γίνεται την προηγούμενη ημέρα του ταξιδιού.

τους δεν γίνουν δεκτοί, τότε αυτές οι εταιρείες θα πρέπει να τους μεταφέρουν πίσω».

Ενα ακόμα αξιοσημείωτο στοιχείο, όπως αναφέρει η Deutsche Welle, είναι πως το

κέντρο για τα τεστ δεν προορίζεται μόνο για επιβάτες, αλλά και για όλους εκείνους που θέλουν να ξέρουν εάν είναι φορείς του ιού πριν επισκεφθούν κάποιο άτομο που ασθενεί ή ανήκει σε ευπαθή ομάδα ή πριν παρευρεθούν σε εκδήλωση με πολλούς συμμετέχοντες ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο. Μάλιστα, για την τελευταία περίπτωση, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κάνουν τη λήψη από τον φάρυγγα μόνοι τους με τη βοήθεια ενός στελεωτού, που μοιάζει με μακριά μπατονέτα. Παρότι το κέντρο έχει μόνο 8 καμπίνες, το ενδιαφέρον ήδη από την πρώτη ημέρα δοκιμαστικής λειτουργίας του ήταν μεγάλο. Η δοκιμαστική φάση θα διαρκέσει έως τις 31 Ιουλίου 2021.

Περικόπτει 15.000 θέσεις εργασίας η Airbus

Σε δραστηκή αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων της και περικοπές χιλιάδων θέσεων εργασίας –τις περισσότερες από ποτέ– προβαίνει η Airbus, η οποία εξακολουθεί να εφαρμόζει στρατηγική προσαρμογής στην κακή κατάσταση που δημιουργήσε η πανδημία. Χθες η διοίκηση της ευρωπαϊκής αεροναυπηγικής εταιρείας, η οποία πλήττεται δραστικά από την ελάττωση της ζήτησης, τη μείωση των μετακινήσεων λόγω ιού και τα περιοριστικά μέτρα στα διεθνή αεροδρόμια, ανακοίνωσε ότι είναι αναγκαίο να μειώσει κατά σχεδόν 15.000 άτομα το προσωπικό της σε διεθνή κλίμακα. Από το σύνολο αυτό σχεδόν οι 5.000 θέσεις αφορούν τις δραστηριότητες της στη Γαλλία, οι 5.100 στη Γερμανία, οι 1.700 στη Βρετανία, οι 900 στην Ισπανία και οι 1.300 στις λοιπές τοποθεσίες της στον κόσμο.

Όπως διευκρίνισε ο διευθύνων σύμβουλος της Airbus, Γκιγιόμ Φορί, «η εταιρεία βρίσκεται αντιμέτωπη με τη δεινότερη κρίση που έπληξε ποτέ τον κλάδο της αεροναυπηγικής». Δεν παρέκλιψε να αναφερθεί στο ότι η πρόβλεψη θέλει την αεροπορική κίνηση να μην επανέρχεται στα προ της πανδημίας επίπεδα παρά μόνον το 2023 και στη χειρότερη περίπτωση το 2025. Η εταιρεία επιδιώκει να διατηρήσει όσο το δυνατόν σε χαμηλά επίπεδα τις μειώσεις προσωπικού, ειδικά στη Γαλλία και τη Γερμανία, των οποίων οι κυβερνήσεις τη στηρίζουν με γενναϊόδωρες κρατικές επιδοτήσεις και είναι οι κύριες ιδιοκτήτριες της. Ο όμιλος απασχολεί σε παγκόσμια κλίμακα σχεδόν 135.000 εργαζομένους, εκ των οποίων οι περισσότεροι, περίπου 81.000, εργάζονται στην κατασκευή αεροσκαφών πολιτικής αεροπορίας, δηλαδή στον βραχίονα που δέχθηκε το βαρύτερο πλήγμα. Επιπλέον, οι περικοπές θέσεων εργασίας, που ανακοίνωσε ο κ. Φορί, αφορούν και τις δραστηριότητες κατασκευής ελικοπτήρων και μαχητικών αεροσκαφών. Η δραστηριότητα στην κατασκευή αεροσκαφών πολιτικής αεροπορίας έχει μειωθεί τους τελευταίους μήνες σε ποσοστό 40% εξαιτίας της πανδημίας και της κατακρήμνισης της ζήτησης, οπότε η ελάττωση του

προσωπικού ήταν αναπόδραστη. Η εκ βάθρων προσαρμογή της Airbus στα νέα δεδομένα, όπως επισημαίνει σχετικά το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, ξεκίνησε εδώ και καιρό, όταν τον Απρίλιο περίεκοψε κατά ένα τρίτο την παραγωγή της. Η απόφαση ήταν ζωτικής σημασίας, επειδή η ασθένεια καθήλωσε τα αεροπλάνα των αερομεταφορέων και ελαχιστοποίησε τα διεθνή ταξίδια. Πάντως, πριν από την ανακοίνωση των περιοριστικών μέτρων πηγές ανέφεραν πως προτεραιότητα του Γκιγιόμ Φορί είναι τα σχήματα εθελουσίας εξόδου, τα προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης και τα μακράς διάρκειας προγράμματα μερικής απασχόλησης.

Ωστόσο, στις επικείμενες διαβουλεύσεις με τους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους, ώστε να επιτευχθεί συμφωνία στις περικοπές, οι τελευταίοι θα ζητήσουν να μην υπάρξει υποχρεωτική απομάκρυνση εργαζομένων – ο κ. Φορί δεν το απέκλεισε πάντως, ενώ στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας εξέφρασε την ελπίδα ότι η Airbus θα χρησιμοποιήσει εργαλεία που είναι διαθέσιμα για να περιορίσει τις περικοπές.

«Η Airbus είχε όσο χρόνο χρειαζόταν να ζυγίσει τις μακροπρόθεσμες έναντι των βραχυπρόθεσμων συνεπειών των αποφάσεών της, αλλά η ουσία έγκειται στο ότι δεν μπορεί να αλλάξει την πραγματικότητα και στο ότι οι πωλήσεις της θα είναι κατά ένα τρίτο λιγότερες από τις αντίστοιχες του 2019 για αρκετά χρόνια ακόμα», υπογραμμίζει η Σάντι Μόρις, αναλυτής του κλάδου των αερομεταφορών στην Jefferies.

Επιπλέον, η ευρωπαϊκή αεροναυπηγική «δεν θέλει να υπονομεύσει τις δυνατότητες που έχει στην έρευνα και την ανάπτυξη προϊόντων, διατηρώντας παράλληλα και την πελατειακή της βάση», προσθέτει ο κ. Μόρις. Τέλος, για να δοθεί και η μεγαλύτερη εικόνα του κλάδου, ο ισχυρότερος ανταγωνιστής της Airbus, η αμερικανική Boeing, σχεδιάζει μείωση κατά 10% του προσωπικού της, σχεδόν 16.000 θέσεις εργασίας, ώστε να περιορίσει την παραγωγή και να αμβλύνει τις συνέπειες του ιού.

«Κλειδί» για το ευρωπαϊκό πακέτο ανάκαμψης η Ολλανδία

Η Αγκελα Μέρκελ επιμένει σε επιχορηγήσεις 500 δισ. και χαμηλότοκα δάνεια 250 δισ. ευρώ

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Την ανάγκη το πακέτο ανάκαμψης της Ε.Ε. να είναι επαρκούς μεγέθους, ώστε να σπνριζει τις χώρες που έχουν πληγεί έντονα από την κρίση και να θωρακίσει τη συνοχή της Ε.Ε., τόνισε η Αγκελα Μέρκελ. Σε κοινή συνέντευξη Τύπου στο Μέτζεμπεργκ με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, η Γερμανίδα καγκελάριος, δύο μέρες πριν από την έναρξη της γερμανικής προεδρίας της Ε.Ε., επανέλαβε τη σημασία ενός «ογκώδους» πακέτου και εξέφρασε την ελπίδα ότι οι πολέμιοι της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (500 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις συν 250 δισ. σε χαμηλότοκα δάνεια), όπως η συμμαχία των «φειδωλών», θα «ανταποκριθούν πιο θετικά» στη Σύνοδο Κορυφής στις 17-18 Ιουλίου. Από την πλευρά του, ο κ. Μακρόν τόνισε ότι οι «φειδωλοί 4» (Ολλανδία, Σουηδία, Δανία, Αυστρία)

Στις 17-18 Ιουλίου η κρίσιμη Σύνοδος Κορυφής.

είναι μεταξύ των κρατών-μελών που ωφελούνται περισσότερο από την ενεία αγορά, συνεπώς έχουν κάθε συμφέρον να συμβάλουν σε μία συμφωνία που θα αποτρέψει τον κατακερματισμό της. Για το Παρίσι, η διατήρηση των 500 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις αποτελεί τον κόκκινο γραμμή. Η γαλλογερμανική πρόταση που προηγήθηκε αυτής της Επιτροπής, υπενθυμίζεται, δεν περιλάμβανε καθόλου δάνεια. Η Γαλλία δεν είναι εναντίον της πρότασης της Επιτροπής για συμπλήρωση των επιχορηγήσεων με δάνεια – υπό τον όρο να μην αντικαταστήσουν σε σημαντικό βαθμό τις επιχορηγήσεις.

«Το παζάρι»

Η διαπραγμάτευση με τους «φειδωλούς» –και κυρίως με τον Ολλανδό πρωθυπουργό Μαρκ Ρούτε, που βρίσκεται παθολικά στην πιο δύσκολη θέση και με τον οποίο συναντήθηκε ο Μακρόν για πέντε ώρες την περασμένη Δευτέρα στη Χάγη– αφορά

Σε κοινή συνέντευξη Τύπου στο Μέτζεμπεργκ με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, η Γερμανίδα καγκελάριος επανέλαβε τη σημασία ενός «ογκώδους πακέτου» που θα στηρίξει τις χώρες που έχουν πληγεί πιο έντονα από την κρίση και θα θωρακίσει τη συνοχή της Ε.Ε.

κυρίως τους όρους έγκρισης των δαπανών. Η γαλλική πλευρά αναγνωρίζει την ανάγκη πιο στενής εμπλοκής των κρατών-μελών στη διαμόρφωση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, βάσει των οποίων θα χορηγηθούν οι πόροι του πακέτου. Τονίζει όμως παράλληλα ότι πρέπει να αποτραπεί η επαναφορά της λογικής της τρόικας και ότι πρέπει οι πόροι να εκταμιευθούν ταχέως, ώστε να επιταχύνουν ουσιαστικά την επιστροφή στην ανάπτυξη. Μάλιστα, το Παρίσι θεωρεί αντιφατικές τις επιδιώξεις των «φειδωλών» από τη μία να μειώσουν τη διάρκεια του πακέτου ανάκαμψης στα δύο έτη (αντί των τεσσάρων) και από την άλλη να το μεταρρυθμίσουν σε όχημα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των οικονομιών της Ε.Ε. απέναντι σε μελλοντικές κρίσεις.

«Κλειδί» για τη συμφωνία θεωρείται η Ολλανδία. Σύμφωνα με (μη «φειδωλή») ευρωπαϊκή διπλωματική πηγή, η ολλανδική

επιχειρηματική κοινότητα και η κεντρική τράπεζα βλέπουν θετικά την πρόταση της Κομισιόν. Η διαφωνία της Αυστρίας, εκτιμά η ίδια πηγή, είναι κυρίως ιδεολογικού χαρακτήρα, ενώ η Δανία και η Σουηδία θα ακολουθήσουν αν ο Μαρκ Ρούτε πει «ναι». Οι «4» άλλωστε, παρότι πιέζουν για πιο αυστηρές προϋποθέσεις όσον αφορά την εκταμίευση των πόρων, αναγνωρίζουν και αυτοί ότι μία προσέγγιση τύπου τρόικας είναι ανεπιθύμητη.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η νέα διαπραγματευτική πρόταση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ –που συντονίζει τις διαβουλεύσεις ενόψει τη Συνόδου Κορυφής στις 17 και 18 Ιουλίου– για το ΠΑΠ και το πακέτο ανάκαμψης αναμένεται στα τέλη της επόμενης εβδομάδας. Οι αποστάσεις μεταξύ των κρατών-μελών στα θέματα που αφορούν τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ένωσης –π.χ. το συνολικό του μέγεθος και το ζήτημα των «διορθωτικών μηχανι-

σμών» (rebates)– έχουν σε σημαντικό βαθμό γεφυρωθεί.

Η κ. Μέρκελ και ο κ. Μακρόν, σύμφωνα με πληροφορίες, θα συζητούσαν xδες και το ζήτημα της προεδρίας του Eurogroup, που θα κριθεί στις 9 Ιουλίου. Σε συνέντευξη που παραχώρησε σε ευρωπαϊκές εφημερίδες, η οποία δημοσιεύθηκε την περασμένη Παρασκευή, η καγκελάριος είπε ότι «δεν αποτελεί μυστικό πως υπάρχει υποστήριξη για την υποψηφιότητα της Νάντια Καλβίνιο στις τάξεις της γερμανικής κυβέρνησης», προσθέτοντας: «Πάντα καιροί όταν γυναίκες αναλαμβάνουν ηγετικούς πολιτικούς ρόλους και το Eurogroup δεν είχε ποτέ γυναίκα επικεφαλής». Πρόσθεσε βέβαια ότι δεν είναι δική της απόφαση, αλλά του Eurogroup. Χθες εν τω μεταξύ, το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, στο οποίο ανήκουν οι Γερμανοί Χριστιανοδημοκράτες, ανακοίνωσε ότι στηρίζει τον Ιρλανδό Πασκάλ Ντάνοιου για την ηγεσία του σώματος.

Οι τιμές υποχώρησαν πριν από τη μείωση του ΦΠΑ στη Γερμανία

Η απόφαση του Βερολίνου για μείωση του ΦΠΑ έχει προκαλέσει πόλεμο τιμών μεταξύ των σούπερ μάρκετ και ωφελημένοι αποδεικνύονται οι καταναλωτές, σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα της Deutsche Welle. «Βλέπουμε ήδη στα καταστήματα προσφορές, άρα το μέτρο αποδίδει», δήλωσε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Ολαφ Σολτς, προφανώς ικανοποιημένος από την απόφαση της γερμανικής κυβέρνησης να μειώσει από αύριο 1η Ιουλίου και για ένα εξάμηνο τον ΦΠΑ. Συγκεκριμένα, μειώνεται κατά 3% ο υψηλός συντελεστής του 19% και κατά 2% ο χαμηλός του 7%. Στόχος του Βερολίνου είναι η τόνωση της καταναλώσης στο πλαίσιο του γενικότερου σχεδίου επανεκκίνησης της γερμανικής οικονομίας.

Εν τω μεταξύ, περίπου μία εβδομάδα πριν από την επίσημη εφαρμογή του μέτρου, πολλά σούπερ μάρκετ άρχισαν ήδη να μετακυλίνουν στους καταναλωτές τη μείωση του ΦΠΑ. Την αρχή έκανε το εκπαιστικό Lidl, τοποθετώντας στα ράφια, πάνω από τα προϊόντα, την επιγραφή «Φθηνότερα», καθώς και την τιμή πριν και μετά τη μείωση του φόρου. Στη Γερμανία τα αποκαλούμενα «βασικά είδη τροφίμων», όπως αρτοσκευάσματα, γαλακτοκομικά, αυγά, κρέας και ψάρι, επιβαρύνονται με 7%, ενώ τα υπόλοιπα τρόφιμα, όπως τα αναψυκτικά για παράδειγμα, με 19%. Λίγες ημέρες αργότερα, ακολούθησε ο κορυφαίος ανταγωνιστής των Lidl, η Aldi, ανεβάζοντας οστόσο τον πήχυ. Ανακοίνωσε ότι προχωρεί σε μείωση όχι 2%, που προβλέπει ο νόμος, αλλά 3%. Σύμφωνα με τη διοίκηση της αλυσίδας, η ελάττωση του ΦΠΑ θα στοιχίσει πάνω από 100 εκατομμύρια ευρώ. Παρόμοια στρατηγική εφαρμόζει και η αλυσίδα καλλυντικών Rossmann, η οποία ανακοίνωσε ότι μειώνει τον ΦΠΑ σε όλα της τα προϊόντα, ακόμα και στα τρόφιμα, κατά 3%, ανεξαρτήτως συντελεστή.

Από τον πόλεμο αυτό δεν λείπουν και οι άλλες γερμανικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ, όπως οι Edeka και

Μειώνεται κατά 3 μονάδες ο υψηλός συντελεστής ΦΠΑ, που είναι στο 19%, και κατά 2 μονάδες ο χαμηλός του 7%.

Πόλεμος τιμών στα σούπερ μάρκετ, αν και ο χαμηλότερος ΦΠΑ τίθεται σε εφαρμογή αύριο και για διάστημα έξι μηνών.

Rewe, αλλά και καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών, όπως η MediaMarkt/Saturn, καθώς και η μεγαλύτερη γερμανική αλυσίδα υποδημάτων Deichmann. Ο Ρόμπερτ Κέσκες από την Εταιρεία Καταναλωτικών Ερευνών GfK, θεωρεί ότι «οι έμποροι επικεντρώνονται στις τιμές, διότι γνωρίζουν ότι λόγω της κρίσης οι καταναλωτές θα ζητούν ολοένα και φθηνότερα προϊόντα». Πάντως, η μετακύλιση του κέρδους από τον μειωμένο ΦΠΑ στους καταναλωτές δεν είναι υποχρεωτική για τους εμπόρους και τα καταστήματα, όπως καθιστά σαφές το Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των σούπερ μάρκετ, ωστόσο, είναι τόσο σκληρός στη Γερμανία, παρατηρεί η DW, ώστε οι περισσότερες αλυσίδες δεν μπορούν παρά να συμμετάσχουν στον πόλεμο τιμών. Εν τω μεταξύ, σε άλλους κλάδους η κατάσταση είναι διαφορετική.

Δέχεται παραγγελίες για το ηλεκτρικό Badger η Nikola Motor

Σε μία πρωτοφανή και εξαιρετικά τολμηρή κίνηση προέβη η ταχύτητα αναπτυσσόμενη εταιρεία ηλεκτρικών αυτοκινήτων Nikola, η οποία βαδίζει στα βήματα της Tesla και προβλέπεται πως θα αναδειχθεί σε κορυφαία δύναμη του κλάδου της ηλεκτροκίνησης. Η Nikola Motor προσέφερε χθες στους ενδιαφερόμενους πελάτες την επιλογή να καταβάλουν προκαταβολή έως και 5.000 δολ., ώστε να παραγγείλουν το νέο ηλεκτρικό ημιφορτηγό της, το λεγόμενο Badger. Το παράδοξο είναι πως η Nikola ούτε έχει παρουσιάσει κάποιο πρωτότυπο του Badger, παρά μόνον την ηλεκτρονική του αναπαράσταση, ούτε οποιοδήποτε σχέδιο για την κατασκευή του.

Ο ιδρυτής της Nikola, Τρέβερ Μίλτον, φαίνεται πως εκμεταλλεύεται το ζωνορ ενδιαφέρον που προσέλκυσε η εταιρεία τον τελευταίο μήνα από επενδυτές και από ενδιαφερόμενους πελάτες. Μόλις λίγες εβδομάδες μετά την εισαγωγή της στο χρηματιστήριο Nasdaq, τα βλήματα έχουν στραφεί στη Nikola Motor, διότι η μετοχή της έχει ενισχυθεί κατά περίπου 90%. Με χρηματιστηριακή αξία 22,9 δισεκατομμυρίων δολαρίων, η Nikola πλησιάζει τη Ford, η οποία έχει κεφαλαιοποίηση 23,5 δισ. δολ. Προτού εισαχθεί

Η εταιρεία δεν έχει καν παρουσιάσει το πρωτότυπο του νέου της ημιφορτηγού, ούτε έχει ανακοινώσει συμφωνία με γραμμή παραγωγής.

στο χρηματιστήριο στις 4 Ιουνίου, η Nikola είχε τονίσει στους ενδιαφερόμενους επενδυτές ότι θα επικεντρωθεί στην κατασκευή μιας καινοτόμου σειράς ημιφορτηγών και ιδίως στο μοντέλο Nikola Tre. Αντιθέτως, όσον αφορά το Badger η εταιρεία είχε σχολιάσει ακόμα νωρίτερα πως δεν πρόκειται να δεχθεί παραγγελίες, μέχρι να συμφωνήσει με κάποια μονάδα παραγωγής για την κατασκευή του.

Στην αρχή του μήνα, όμως, ο Μίλτον ανακοίνωσε μέσω του λογαριασμού του στο Twitter, ότι από τις 29 Ιουνίου θα άρχιζε να δέχεται παραγγελίες για το Badger. Η εταιρεία προσπάθησε χθες να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις των επενδυτών και των ενδιαφερομένων πελατών. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον κατασκευαστή του θα δοθούν μέσα

Η Nikola Motor θεωρείται η ανερχόμενη δύναμη στην ηλεκτροκίνηση. Στις αρχές Ιουνίου ολοκλήρωσε την εισαγωγή της στην αγορά του Nasdaq και έκτοτε η μετοχή της έχει ενισχυθεί κατά 90%, με την κεφαλαιοποίησή της να προσεγγίζει αυτήν της Ford. Στη φωτογραφία, η ηλεκτρονική απεικόνιση του νέου της ημιφορτηγού Badger.

στο καλοκαίρι. Πάντως, μέχρι την περασμένη Παρασκευή, οι επενδυτές δεν είχαν αμφισβητήσει την τολμηρή κίνηση της

Nikola και η μετοχή της στον Nasdaq έκλεισε με άνοδο 87% σε σχέση με την τιμή εισαγωγής στις αρχές του Ιουνίου. Ο στόχος

του Μίλτον για το Badger είναι να ανταγωνιστεί το F-150 της Ford, το οποίο είναι πρώτο σε πωλήσεις στις ΗΠΑ τα τελευταία

43 χρόνια. Η Nikola σκοπεύει να συνεργαστεί με ανεξάρτητες μονάδες παραγωγής, οι οποίες θα αναλάβουν την κατασκευή όλων των μοντέλων της. Για παράδειγμα, το Nikola Tre πρόκειται να κατασκευαστεί σε εργοστάσια της Γερμανίας. Αντιθέτως, ο διευθύνων σύμβουλος της Tesla, Ελον Μασκ, έχει σχολιάσει επανειλημμένως πως η συνεργασία με ανεξάρτητες μονάδες παραγωγής είναι «κόλαση». Συνεπώς, η παραγωγή των μοντέλων της Tesla γίνεται σε δική της εργοστάσια.

Μέχρι στιγμής, η Nikola έχει κοινοποιήσει μόνον ηλεκτρονική αναπαράσταση του Badger και έχει δηλώσει πως η τιμή του θα κυμαίνεται μεταξύ 60.000 και 90.000 δολαρίων. Ο Μίλτον θεωρεί πως θα προσελκύσει πολύ έντονο ενδιαφέρον: «κατά πάσα πιθανότητα θα εξαντληθεί, επομένως να είστε έτοιμοι και να το παραγγείλετε», τόνισε μέσω του λογαριασμού του στο Twitter πριν από μερικές ημέρες. Ο ίδιος ανακοίνωσε πως οι παραδόσεις του Badger θα ξεκινήσουν το 2022, ωστόσο θα δώσει περισσότερες λεπτομέρειες τους επόμενους μήνες και στην εκδήλωση της εταιρείας τον Δεκέμβριο, η οποία θα ονομάζεται Nikola World 2020.

Οι κάμερες των κινητών νίκησαν την Olympus

Η Olympus, η κάποτε αγαπημένη εταιρεία των απανταχού φωτογράφων –επαγγελματιών και ερασιτεχνών–, κλείνει το κεφάλαιο αυτό ύστερα από πορεία 84 συναπτικών ετών. Δέχθηκε καιρόι πλάνημα, αλλά όχι από την πανδημία του κορωνοϊού. Το υπέστη από τη σαρωτική εμφάνιση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων, που προσέφεραν μεγάλες ευκολίες φωτογράφισης στους πάντες. Εξ ου και η εταιρεία θα επικεντρωθεί ακόμα περισσότερο στην κατασκευή ιατρικού εξοπλισμού και συγκεκριμένα μικροσκοπίων και ενδοσκοπίων, από όπου και ξεκίνησε. Σύμφωνα με δηλώσεις της διοίκησης της Olympus, παρά τις εντεινόμενες προσπάθειές της να διατηρηθεί παρούσα στην αγορά ψηφιακών φωτογραφικών μηχανών, αυτές πλέον δεν αποδίδουν τα κέρδη του παρελθόντος. Λόγω των έξυπνων κινητών, εν ר λόγω αγοράς συρρικνώθηκε σε μέγιστο βαθμό και η εταιρεία τα τελευταία τρία χρόνια κατέγραφε απώλειες.

Η ιαπωνική εταιρεία κατασκεύασε την πρώτη φωτογραφική της μηχανή το

Η εταιρεία γκαταλείπει την παραγωγή ψηφιακών φωτογραφικών μηχανών και επικεντρώνεται σε μικροσκόπια και ενδοσκόπια.

1936, ενώ, πριν καταπιστεί με το αντικείμενο αυτό, ασχολείτο με τα μικροσκόπια. Η Semi-Olympus I είχε μια αναδιπλούμενη φουσούνα, η οποία έμοιαζε με ακορντεόν. Προφανώς δεν ήταν προσιτή στους πολλούς, μιας και κόστιζε τότε όσο ένας μισθός κι ακόμα παραπάνω. Η δραστηριότητα αυτή συνεχίστηκε για πολλές δεκαετίες, τελειοποιώντας και εκσυγχρονίζοντας φακούς και μηχανές και τον συναφή εξοπλισμό τους. Αναδείχθηκε έτσι η Olympus με τις ομώνυμες μηχανές της σε μια από τις κορυφαίες διεθνώς, με αξιόλογο μερίδιο αγοράς, όπως επισημαίνει σχετικά το BBC. «Υπάρχει πολλή αγάπη

για τις Olympus», δήλωσε ο Νάιτζελ Αθέρτον, εκδότης του ειδικευμένου φωτογραφικού περιοδικού Amateur Photographer. Τη δεκαετία του 1970 έφτασε στο απόγειό της.

Οι φωτογραφικές μηχανές της διαφημιζονταν στην τηλεόραση από πασίγνωστους φωτογράφους στη Βρετανία, όπως ο Ντέιβιντ Μπέιλι και ο λόρδος Λίτφιλντ. «Αυτές οι φωτογραφικές μηχανές είχαν επαναστατική και όμορφη σχεδίαση, ήταν πολύ μικρές, πολύ ελαφριές και είχαν πραγματικά υψηλή ποιότητα φακών», προσθέτει ο κ. Αθέρτον. Επιπλέον, τόνισε ότι πάντα η Olympus με τις μηχανές της είχε ένα πιστό και αφοσιωμένο κοινό, που ακολουθούσε την εταιρεία, παρά το προβλήματα που αντιμετώπιζε με τις νέες τεχνολογίες, όπως η αυτόματη εστίαση. Παρά ταύτα, η ιαπωνική επιβαρή εξοπλισμό τους. Αναδείχθηκε έτσι η Olympus με τις ομώνυμες μηχανές της σε μια από τις κορυφαίες διεθνώς, με αξιόλογο μερίδιο αγοράς, όπως επισημαίνει σχετικά το BBC. «Υπάρχει πολλή αγάπη

και πάλι, όμως, οι μηχανές της αυτές

δεν αφορούσαν το λεγόμενο ευρύ κοινό. Απευθύνονταν στη μεσαία αγορά, όπως επεξηγεί ο κ. Αθέρτον, δηλαδή σε άτομα, «που προτιμούσαν να έχουν μια φωτογραφική μηχανή η οποία δεν απαιτούσε από σένα απλώς να εστιάσεις και να πατήσεις ένα κουμπί, αλλά ούτε και οι προδιαγραφές της ήταν αιγιώς επαγγελματικές». Η εν λόγω αγορά εξουδετερώθηκε με την έλευση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων. «Κατά τα τελευταία χρόνια η Olympus υπέπιπτε συνεχώς σε λάθη, έπαιρνε εσφαλμένες αποφάσεις και τελικά βρέθηκε εκτός παιχνιδιού», συμπλήρωσε ο Νάιτζελ Αθέρτον. Και ως ένα τέτοιο παράδειγμα ανέφερε το γεγονός πως δεν είχε σημειωθεί τεχνολογική πρόοδος ως προς τη δυνατότητα για βιντεοσκόπηση εν συγκρίσει με τις ανταγωνίστριες εταιρείες. Επίσης, τόνισε πως η Olympus δέχθηκε σοβαρό πλήγμα εξαιτίας μεγάλου οικονομικού σκανδάλου που ξέσπασε στους κόλπους της το 2011 και σε αυτό είχαν εμπλακεί υψηλόβαθμα διοικητικά στελέχη της.

Η ιαπωνική εταιρεία κατασκεύασε την πρώτη της φωτογραφική μηχανή το 1936. Τις επόμενες δεκαετίες εξελίχθηκε σε μία από τις μεγάλες δυνάμεις του κλάδου των φωτογραφικών μηχανών, αποκτώντας φραντικούς πελάτες. Όμως, δεν μπόρεσε να ανταγωνιστεί επιτυχώς την επέλαση των νέων τεχνολογιών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Εμφαση στην προστασία των οικονομικά ευάλωτων

BLOOMBERG

Μέχρι στιγμής, η οικονομική ανταπόκριση των ΗΠΑ στην κρίση του κορονοϊού είναι εντυπωσιακή. Κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει το Κογκρέσο και την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ότι δεν διοκτέυσαν επαρκή στήριξη στην οικονομία και στην αγορά εργασίας. Παρ' όλα αυτά, το έργο τους απέχει πολύ από την ολοκλήρωση. Η ανάκαμψη βρίσκεται καθ' οδόν, αλλά έρχεται έπειτα από μια βαθιά ύφεση. Εάν τα πράγματα εξελιχθούν καλά, θα χρειαστούν μήνες και ίσως χρόνια μέχρι να επανέλθουν στην πρότερη κατάσταση. Παράλληλα, αρκετά από τα έκτακτα μέτρα στήριξης πρόκειται σύντομα να λήξουν. Η οικονομία χρειάζεται μια νέα δέσμη δημοσιονομικών μέτρων. Σχεδιάζοντας το νέο πακέτο, το Κογκρέσο θα έπρεπε να βασιστεί στο σχέδιο που παρουσίασαν πρόσφατα τέσσερις διαπρεπείς οικονομολόγοι, οι Φέρμαν, Γκάιθνερ, Χούμπαρντ και Κίρνι, που έρχονται και από τα δύο κόμματα. Η πρότασή τους όχι μόνον ανταποκρίνεται στις τρέχουσες ανάγκες, ενισχύοντας τη στήριξη όπου χρειάζεται, αλλά παράλληλα αναπλάθει ορισμένα από τα καιρία εργαλεία δημοσιονομικής πολιτικής, ώστε να είναι αποδοτικότερα τώρα, αλλά και σε μελλοντικές υφέσεις.

Το σχέδιο ενισχύει τη στήριξη των ανέργων και των υποαπασχολούμενων, ορίζει προσωρινές επιχορηγήσεις προς τους χαμπλόμισθους, χορηγεί φθηνά δάνεια για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και αυξάνει τη στήριξη των τοπικών και των περιφερειακών κυβερνήσεων. Το τελικό κόστος δεν είναι βέβαιο. Ίσως να κυμαίνεται μεταξύ 1 και 2 τρις. δολαρίων, σύμφωνα με τους οικονομολόγους, ανάλογα με τον ρυθμό ανάκαμψης. Ωστόσο, η ευελιξία είναι προσόν. Θα ήταν παράλογο να τηθεί εξαρκhis ένα όριο στις δημόσιες δαπάνες, διότι όσο πιο αργά είναι η ανάκαμψη, τόσο περισσότερη στήριξη θα απαιτείται. Είναι καλύτερο να οριστικοποιηθούν τα μέτρα και οι συνθήκες θα διαμορφώσουν ύστερα το ποσό.

Το προηγούμενο πακέτο στήριξης συμπλήρωσε τα προγράμματα ασφα-

λισας ανέργων με διάφορα μέτρα, καταβάλλοντας μεταξύ άλλων επιπλέον 600 δολάρια την εβδομάδα στους ανέργους. Πρόκειται για ένα από τα μέτρα που θα λήξουν τον επόμενο μήνα. Οι οικονομολόγοι προτείνουν την παράταση της στήριξης σε μορφή πρόσθετων κρατικών επιδομάτων ανεργίας, που ουσιαστικά θα αναπληρώνουν συνολικά το 80% έως 90% των χαμένων εισοδημάτων σε όσους έπαιρναν τον μισό ή τον κατώτερο μισθό. Επιπλέον, το σχέδιο θα βοηθούσε άμεσα αυτούς τους εργαζομένους, αυξάνοντας προσωρινά την έκπτωση φόρου εισοδήματος. Θα συνέδεε επίσης μόνιμα την κρατική στήριξη με τα στατιστικά ανεργίας σε κάθε πολιτεία. Έτσι, εργαζόμενοι σε περιοχές με υψηλή ανεργία θα δέχονται μεγαλύτερη στήριξη, η οποία θα μειώνεται αυτόματα όσο ο κόσμος επιστρέφει στη δουλειά. Σύνεπως, το σχέδιο πετυχαίνει μια καλύτερη ισορροπία μεταξύ της στήριξης των χαμπλόμισθων και της στήριξης των ανέργων, όσο η οικονομία ανακάμπτει. Το σχέδιο επίσης ενισχύει και αλλιάξει ορισμένα από τα υφιστάμενα μέτρα. Για παράδειγμα, προωθεί τα επιδοτούμενα δάνεια, τα οποία ενισχύουν τις εταιρείες που είναι βιώσιμες και μπορούν να αναπτυχθούν όσο ανακάμπτει η οικονομία. Ένα τέτοιο σχέδιο έχει περιορισμένο σκοπό. Δεν θα έπρεπε να αποκλείει την ενίσχυση άλλων δημοσίων δαπανών, ιδίως τις επενδύσεις που θα έχουν σίγουρες αποδόσεις, όπως τα έργα υποδομών και η καθαρή ενέργεια. Επίσης, δεν θα έπρεπε να παραγκωνίζει ευρύτερες δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις, όπως την αλλαγή του φορολογικού συστήματος και τη διασφάλιση ενός μακροπρόθεσμου ελέγχου του προϋπολογισμού. Προς το παρόν, όμως, προτεραιότητα αποτελεί μια επαρκής ανταπόκριση στην πανδημία. Αυτό σημαίνει στήριξη της ζήτησης, ενίσχυση της αγοράς εργασίας και προστασία των οικονομικά ευάλωτων. Εάν τα υφιστάμενα εργαλεία που έχουν αυτούς τους στόχους μπορούν να ενισχυθούν, τότε ακόμα καλύτερα.

Πτώχευσε ο κορυφαίος όμιλος σχιστολιθικών κοιτασμάτων των ΗΠΑ

Η χρεοκοπία της Chesapeake είναι η μεγαλύτερη στον κλάδο εν μέσω πανδημίας

Ο μέχρι πρότινος ενεργειακός κολοσσός της αμερικανικής Chesapeake Energy, ο κορυφαίος στα σχιστολιθικά κοιτάσματα και δεύτερος μεγαλύτερος στην παραγωγή φυσικού αερίου στη χώρα, υπέβαλε αίτηση για προστασία έναντι των πιστωτών του. Το βασικό αίτιο για την κατάληξη αυτή είναι η δραστική αποδυνάμωση των τιμών του «μαύρου χρυσού». Πρόκειται, όπως αναφέρει το CNN, για τη μεγαλύτερη χρεοκοπία εταιρείας του κλάδου ενέργειας κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Εκείνο που εκτίναξε την Chesapeake στην κορυφή, όπως επισημαίνουν αναλυτές, ήταν οι μαζικές γεωτρήσεις σε εδάφη με σχιστολιθικά κοιτάσματα αλλά και ο φιλόδοξος στόχος να γίνουν οι ΗΠΑ ο ισχυρότερος παραγωγός πετρελαίου στον κόσμο – και ο στόχος αυτός σήμερα πλέον έχει επιτευχθεί. Σύμφωνα με τους Financial Times, η αίτηση της Chesapeake να υπαχθεί σε καθεστώς προστασίας αναμενόταν ναρτίτερα, φανερώνοντας και

Η χρηματιστηριακή αξία της εταιρείας έχει υποχωρήσει στα 116 εκατ. δολ. έναντι 35 δισ. το 2008.

την κατάσταση του κλάδου ευρύτερα.

Κατά τις εκτιμήσεις αναλυτών, έως και το 30% των εταιρειών, που δραστηριοποιούνται στα σχιστολιθικά κοιτάσματα στις ΗΠΑ, τελούν αυτή τη στιγμή σε τεχνική χρεοκοπία, όταν το αργό κοστίζει 35 δολάρια το βαρέλι. Εξ ου και ο κλάδος θα αναγκαστεί συνολικά να κάνει απομείωση περιουσιακών στοιχείων έως και κατά 300 δισεκατομμύρια δολάρια.

Ωδη, από τις αρχές της χρονιάς και μέχρι τα τέλη Μαΐου, 18 έχουν κατεβάσει ρολά, διότι δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, ενώ ήταν 20 για το σύνολο του 2019, σύμφωνα με την S&P Global Ratings. Μία άλλη κορυφαία εταιρεία, η Whiting Petroleum, ζήτησε τον Απρίλιο προστασία έναντι των πιστωτών, παρά το ότι μόλις στα τέλη του 2018 η αποτίμησή της είχε φθάσει

Η Chesapeake έχει γνωστοποιήσει πως θα έλθει σε συμφωνία με την πλειονότητα των πιστωτών της, ούτως ώστε να παραγραφούν οφειλές 7 δισ. δολαρίων από το σύνολο των χρεών της. Επιπλέον, εξασφάλισε χρηματοδότηση 925 εκατ. δολαρίων για να συνεχίσει να λειτουργεί κατά τη διάρκεια της πτώχευσης.

τα 5 δισεκατομμύρια δολάρια. Σύμφωνα με τα όσα η ίδια η Chesapeake έχει γνωστοποιήσει, κατόρθωσε να έλθει σε συμφωνία με την πλειονότητα των πιστωτών της, ούτως ώστε να παραγραφούν οφειλές 7 δισεκατομμυρίων δολαρίων από το σύνολο των χρεών της. Επιπλέον, εξασφάλισε μία χρηματοδότηση 925 εκατομμυρίων δολαρίων για να συνεχίσει να λειτουργεί κατά τη διάρκεια της πτώχευσης. Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των δραστηριοτήτων της, οι δανειστές μετά την έξοδο από το καθεστώς πτώχευσης θα της παράσχουν κατ' αρχάς χρηματοδότηση 2,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ μελλοντικά δεσμεύθηκαν για νέα κεφάλαια 600 εκατομμυρίων δολαρίων.

Η Chesapeake, η οποία ιδρύθηκε το 1989, είχε εμφανίσει καθαρές ζημιές 8,3 δισεκατομμυρίων δολαρίων το πρώτο

τρίμηνο του 2020. Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες οικονομικές της υποχρεώσεις, αυτές ανέρχονταν σε σχεδόν 9,5 δισεκατομμύρια δολάρια, όταν η ρευστότητα της έφθανε μόνον τα 82 εκατομμύρια δολάρια. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρείας, Νταγκ Λόλερ: «Ανασυγκροτούμε εκ βάθρων την Chesapeake ως προς τα κεφάλαια και τη δραστηριότητά της, ώστε να αντιμετωπίσουμε τις οικονομικές αδυναμίες μας, να τις υπερκεράσουμε και να ενισχύσουμε τα δυνατόν μας σημεία σε επίπεδο λειτουργίας». Η εταιρεία το 1993 εισήχθη στο χρηματιστήριο και η δεκαετία του 2000 με τη χρήση νέων τεχνολογιών για την αποδέσμευση φυσικού αερίου σε σχιστολιθικά κοιτάσματα από το Τέξας έως την Πεννσιλβάνια έφερε την Chesapeake στο απόγειό της. Υπό τον

χαρισματικό ιδρυτή της και τότε διευθύνοντα σύμβουλο Ομπρέι Μακλίντον, η εταιρεία απέκτησε εκτεταμένες γαίες και δεσμεύθηκε για χιλιάδες γεωτρήσεις. Ο Μακλίντον θέλησε να δώσει το στίγμα του στην Οκλαχόμα, έδρα της Chesapeake, και με κεφάλαια προσωπικά αλλά και εταιρικά απέκτησε ομάδα μπάσκετ του NBA. Το 2016 πέθανε, λίγο αφού τον διαδόχο του Νταγκ Λόλερ να εξυγιάνει την Chesapeake, όταν την ανέλαβε το 2013 – σημειωτέον, τέλος, πως η χρηματιστηριακή αξία της φθάνει σήμερα τα 116 εκατομμύρια δολάρια μόνον έναντι των 35 δισεκατομμυρίων δολαρίων το 2008.

Aphrodite Hills
#μένουμεΚύπρο

ΞΑΝΑ ΜΑΖΙ στο πανέμορφο λόφο της Αφροδίτης

Σε πλήρη λειτουργία μπαίνει ξανά το Aphrodite Hills Resort αφού μετά την επαναλειτουργία των επαύλειων, των εστιατορίων, του γκολφ, τένις και του spa, ανοίγει και το ξενοδοχείο. Την Παρασκευή 3 Ιουλίου το Aphrodite Hills Hotel by Atlantica, είναι πανέτοιμο να υποδεχθεί ξανά επισκέπτες και να συνεχίσει την πολύχρονη του παράδοση στην αυθεντική φιλοξενία.

Ασφάλεια και Υγεία

Η Atlantica Hotels and Resorts έχει αναπτύξει ολοκληρωμένο σχέδιο πρόληψης, ετοιμότητας και αντιμετώπισης του ιού COVID-19, όπως και πρότυπες λειτουργικές διαδικασίες, με κύριο στόχο την ασφάλεια και υγεία των πελατών, εργαζομένων, και προμηθευτών της. Περαιτέρω πληροφορίες όσο αφορά το σχέδιο δράσης και τις διαδικασίες της εταιρείας, παρατίθενται τις αρχές και τις προθέσεις της Atlantica για το σχέδιο, είναι διαθέσιμες στην επίσημη ιστοσελίδα της Atlantica.

Φέτος, μένουμε Κύπρο και ταξιδεύουμε στο Aphrodite Hills Resort

Ο υπέροχος τουριστικός ή και επαγγελματικός προορισμός για κάθε εποχή και για κάθε ταξιδιώτη. Με 290 πολυτελή δωμάτια και σουίτες και με ανέσεις για κάθε γούστο, το ξενοδοχείο στον πυρήνα του εντυπωσιακού Resort, καλύπτει ίσως το μεγαλύτερο φάσμα επιλογών για κάθε επισκέπτη. Με θέα τη θάλασσα, τους πανέμορφους κήπους, το γήπεδο γκολφ, τις πισίνες και το γραφικό εκκλησάκι της πλατείας, το 5 αστέρων Aphrodite Hills Hotel by Atlantica, αποτελεί την πλέον ολοκληρωμένη πρόταση ταξιδιωτικού προορισμού για εκλεκτικούς ή απαιτητικούς που αναζητούν

στιγμές και εμπειρίες. Οι αισθήσεις ζωντανεύουν ακόμα περισσότερο σε ένα ατέλειωτο «φρεστιβάλ» κουζίνας στα εστιατόρια που βρίσκονται εντός του ξενοδοχείου αλλά και στα εστιατόρια που βρίσκονται στο Village Square με γεύσεις από Κύπρο, Ιταλία, Ινδία, Μεξικό και Ασία.

Τένις, ιππασία, βραβευμένο γήπεδο γκολφ PGA National, ποδηλασία, ποδόσφαιρο ή τοξοβολία αποτελούν τις επιλογές δράσης στο Resort ενώ οι μικροί επισκέπτες έχουν πάντα την τιμητική τους με παιδικό υδροπάρκο, kids club οργανωμένων δραστηριοτήτων ή ακόμα και παιδικό ΣΠΑ στο The Retreat Spa by Atlantica.

Για κρατήσεις επικοινωνήστε στο +357 26829000 ή στο e-mail aphrodite_hills@atlanticahotels.com

Αφροσιωμένη στη βιώσιμη ανάπτυξη για την δημιουργία ενός υγιέστερου κόσμου μέσω της προσφοράς «δωρεάν ποδηλάτων» στους υπαλλήλους της

Η ΚΟΡΥΦΑΙΑ κυπριακή φαρμακοβιομηχανία Remedica, ως μέρος της δέσμευσής της να μειώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα, να προωθήσει την καλή υγεία καθώς και τις φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές, προχώρησε σε συνεργασία με την Nextbike Cyprus με στόχο να προσφέρει στους εργαζόμενους της «δωρεάν ποδήλατα».

Η πρωτοβουλία αυτή επισημαίνει την αφοσίωσή της εταιρείας στην Εταιρική Κοινωνική της Ευθύνη (ΕΚΕ) και εντάσσεται στο πλαίσιο της επίτευξης του Στόχου 3 για την διασφάλιση της υγείας και της προαγωγής της ευημερίας και του Στόχου 13 για την δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των συνεπειών της, βάσει των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Η εταιρεία διαθέτει για όλους τους εργαζόμενους της (800+ άτομα) δωρεάν συνδρομή για χρήση του δικτύου ποδηλάτων της Nextbike Cyprus σε όλη την Κύπρο. Επίσης, έχει τοποθετηθεί σταθμός με ποδήλατα έξω από την εταιρεία για καλύτερη πρόσβαση των εργαζομένων.

Ενθαρρύνουμε τους οργανισμούς στην Κύπρο να συμβάλουν με την σειρά τους στην επίτευξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ μέσα από διάφορες δράσεις και πρωτοβουλίες ενώ συστήνουμε στο κόσμο ευρύτερα να εντάξει το ποδήλατο στις καθημερινές του μετακινήσεις ως έναν εναλλακτικό τρόπο μεταφοράς! Η ποδηλασία συμβάλλει στην δημιουργία ενός πιο ευτυχισμένου και υγιέστερου κόσμου, προωθώντας ένα περιβάλλον πιο καθαρό και ποιοτικό και ελαχιστοποιώντας τους ρύπους.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η επιλογή να
ξεφύγουμε από
τις χαμένες ευκαιρίες

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η πανδημία εκτός από τα γνωστά προβλήματα έφερε ένα ανεκτίμητο, αν το αποδεχθούμε, δώρο. Τη δυνατότητα να απομακρυνθούμε από την πεπατημένη, την ευκαιρία να ξεφύγουμε από το μοντέλο της εύκολης λύσης στην ανάπτυξη, τον τουρισμό και τις υπηρεσίες χαμηλού κόστους.

Μια αλυσίδα χαμένων ευκαιριών ξετυλίγεται μπροστά μας όταν κοιτάμε την ανάπτυξη από το παρελθόν. Χάσαμε τη τρίτη βιομηχανική επανάσταση που αφορούσε την εισαγωγή των υπολογισμών και αυτοματισμών στη βιομηχανική παραγωγή. Όταν συνέβαινε, ασχολούμασταν με τη γενιά προβληματικών εταιρειών που δεν μπορούσαν να αντέξουν τις αλλαγές οι οποίες έτρεχαν σε όλον τον κόσμο.

Η θεωρούμενη πρώτη βιομηχα-

Το ευχάριστο είναι ότι οι εταιρείες που προετοιμάζονται να πρωταγωνιστήσουν, δεν είναι μόνον κολοσσοί με (σχεδόν) απεριόριστα κεφάλαια. Πολλές μικρές εταιρείες με εφόδια την έρευνα, γνώσεις και τεχνονγνωσία συνιστούν ένα οικοσύστημα που διαμορφώνει το μέλλον. Σε διεθνή πλατφόρμα καινοτομιών (startus INSIGHTS) καταγράφονται πάνω από 1,1 εκατ. αξιόλογες πολύ μικρές και μεγαλύτερες τεχνολογικές εταιρείες από τις οποίες πάνω από 57.000 προστέθηκαν τον Μάιο και τον Ιούνιο. Αυτές έχουν ανακαλύψει ή αξιοποιήσει 77.000 διαφορετικές τεχνολογικές λύσεις από τις οποίες οι 71 προστέθηκαν στον κατάλογο τους δύο τελευταίους μήνες. Ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, καινούργιες εταιρείες, ταλαντούχοι αφοσιωμένοι άνθρωποι σε όλον τον κόσμο, διαμορφώνουν το τοπίο της βιομηχανίας για τα επόμενα χρόνια. Μόλις είχαμε εξοικειωθεί στην ιδέα του Ιντερνέτ των Πραγμάτων (Internet of Things), αλλά αυτό που τώρα διαμορφώνεται είναι το Ιντερνέτ των Πάντων (Internet of Everything). Συνδυάζονται δεδομένα σε πραγματικό χρόνο, μηχανές και δεξιότητες ανθρώπων με αποτέλεσμα ταχύτερες, αποτελεσματικές και αποδοτικές διαδικασίες παραγωγής.

Μεγάλη σημασία αποδίδεται στην κυβερνοασφάλεια που εξασφαλίζει την αναγκαία διαφάνεια αλλά και την προστασία της ιδιωτικότητας, ενώ με την τεχνολογία των «ψηφιακών διδύμων» δημιουργείται ψηφιακό αντίγραφο μιας πραγματικής εγκατάστασης προλαμβάνοντας προβλήματα. Υπερευαίσθητοι αισθητήρες καταγράφουν κρίσιμα δεδομένα, ενώ η ρομποτική τεχνολογία καθιστά εφικτά πολλά «θαύματα», παντού.

Σήμερα η πραγματική πρόκληση δεν είναι να δεχθεί κανείς τον εκ-σynchronισμό της παραγωγής, αλλά η ικανότητα να επιλέξει την τεχνολογία που κάνει τη διαφορά αλλάζοντας το τοπίο. Η δυσκολία σήμερα είναι να υιοθετηθεί η κατάλληλη και αποτελεσματική τεχνολογία από τις πολλές λύσεις που προσφέρονται. Αυτή όμως είναι και η ευκαιρία για μια χώρα, με ανθρώπινο δυναμικό υψηλού επιπέδου, η οποία μπορεί να προσελκύσει ανθρώπους της τεχνολογίας από όλον τον κόσμο που διαμορφώνουν το μέλλον.

Πραγματική πρόκληση
είναι η επιλογή της
τεχνολογίας που
κάνει τη διαφορά
αλλάζοντας το τοπίο.

νική επανάσταση, η εκμηχάνιση με χρήση του ατμού και του νερού ήρθε με καθυστέρηση. Η δεύτερη, ξεκίνησε στη δεκαετία του 1930 με τις γραμμές συναρμολόγησης και τον ηλεκτρισμό όταν η προτεραιότητα στην Ελλάδα ήταν τα πολιτικά προβλήματα. Τώρα βρίσκεται μπροστά μας η ευκαιρία να συμμετέχουμε στην τέταρτη βιομηχανική επανάσταση, τη Βιομηχανία 4.0, που αφορά εφαρμογή της ψηφιακής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία. Εξήπνια συστήματα παραγωγής που ενεργοποιούνται με δεδομένα, μηχανές που μαθαίνουν για να κάνουν δύσκολες, βαριές, ανθυγιεινές, απαιτητικές, ανιαρές εργασίες με ακρίβεια, αποτελεσματικά, με χαμηλό κόστος.

Αυτό είναι το μάθημα από την πανδημία. Πολλά προβλήματα διαχείρισης της παραγωγής μπορούν να επιλυθούν αποτελεσματικά, πολλές καταστροφές μπορούν να προληφθούν εγκαίρια, αν οι εταιρείες παράγουν με αποτελεσματικότητα ασφαλή προϊόντα. Να ανακαλύψουμε τη σημερινή «βαριά βιομηχανία» που βρίσκεται στην παραγωγή και την τεχνολογία.

Απώλειες 700 δισ. στις τράπεζες
των ΗΠΑ από επισφαλή δάνεια

Η Fed απαγόρευσε τις επαναγορές μετοχών και έβαλε όριο στα μερίσματα

Ορια στην καταβολή μερισμάτων και απαγόρευση στην επαναγορά μετοχών τουλάχιστον μέχρι τον Οκτώβριο έθεσε η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) σε 33 τράπεζες της χώρας, συμπεριλαμβανομένων των μεγαλύτερων τραπεζικών ομίλων. Η απόφαση ελήφθη ύστερα από τη διενέργεια των stress test, από τα οποία προέκυψε ότι οι συγκεκριμένες τράπεζες ενδέχεται να σημειώσουν απώλειες ύψους 700 δισ. δολαρίων από επισφαλή δάνεια και συνεπώς να αγγίξουν το ελάχιστο όριο κεφαλαιακής επάρκειας. Σε αντίθεση με την πολιτική που ακολουθήσαν οι ευρωπαϊκοί φορείς κατά τη διάρκεια της κρίσης του κορωνοϊού, η Fed δεν απαγόρευσε εξ ολοκλήρου την καταβολή μερισμάτων. Έθεσε όμως όρια σε μία ομάδα αμερικανικών τραπεζών: τα μερίσματα του τρίτου τριμήνου θα πρέπει να είναι χαμηλότερα σε σχέση με

Μετά τη διενέργεια
stress test τέθηκαν νέα
ελάχιστα όρια στην
κεφαλαιακή επάρκεια των
αμερικανικών τραπεζών.

αυτά που καταβλήθηκαν το 2019 και χαμηλότερα από τα μέσα έσοδα των τραπεζών τα τελευταία τέσσερα τρίμηνα. Σύμφωνα με τη Fed, η απόφαση σχετικά με τα μερίσματα του τέταρτου τριμήνου και του 2021 θα εξαρτηθεί από την πορεία της πανδημίας και τον αντίκτυπό της στην αμερικανική οικονομία.

«Εάν το απαιτούν οι συνθήκες, δεν θα διστάσουμε να λάβουμε επιπλέον μέτρα, ώστε να στηρίξουμε την οικονομία των ΗΠΑ και το τραπεζικό σύστημα», επεσήμανε ο αντιπρόεδρος της Fed, Ράνταλ Κουάρλς. Οσον αφορά τις επαναγορές μετοχών, αξίζει να σημειωθεί πως οι οκτώ μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ τις είχαν ήδη απαγορεύσει εθελοντικά μέχρι τον Ιούλιο, δεδομένης της διάχυτης αβεβαιότητας που έχει προκαλέσει η ανεξέλεγκτη πορεία της πανδημίας.

Αξιοποιώντας τα αποτελέσματα της ανάλυσης, η Fed έθεσε νέα ελάχιστα όρια στην κεφαλαιακή επάρκεια των αμερικανικών τραπεζών, τα οποία θα κοινοποιηθούν τη Δευτέρα. Ο Τζέρελντ Κάσιντι, αναλυτής της RBC, άφησε να εννοηθεί, μιλώντας στους Financial Times, πως μόνον η Goldman Sachs βρίσκεται κάτω από το νέο όριο. Ωστόσο, επεσήμανε πως η απόκλιση είναι «πολύ μικρή» και η τράπεζα θα μπορέσει με σχετική ευκολία να τη διορθώσει μέχρι την εφαρμογή των μέτρων.

Σύμφωνα με τη Fed, η απόφαση σχετικά με τα μερίσματα του 2021 θα εξαρτηθεί από την πορεία της πανδημίας και τον αντίκτυπό της στην αμερικανική οικονομία.

Σύμφωνα με την ανάλυση της Fed σχετικά με την επίπτωση του κορωνοϊού στο τραπεζικό σύστημα της χώρας, 33 τράπεζες ενδέχεται να σημειώσουν απώλειες ύψους 700 δισ. δολαρίων από επισφαλή δάνεια, ενώ υπό φυσιολογικές συνθήκες οι απώλειες αυτές ανέρχονται σε περίπου 560 δισ. δολάρια. Υποθέτοντας ότι οι τράπεζες αυτές δεν θα καταβάλουν μερίσματα μέχρι το τέλος του έτους, η Fed αναμένει πως οι δείκτες βασικού κεφαλαίου θα υποχωρήσει από 12%, που βρισκόταν στο τέλος του 2019, στο 7,7% φέτος.

Στο χειρίστο σενάριο που έθεσε η Ο-

μοσπονδιακή Τράπεζα, δηλαδή στην περίπτωση που το αμερικανικό ΑΕΠ υποχωρήσει κατά 12,4% (με καμπύλη ανάκαμψης σε σχήμα W) και η ανεργία ανέλθει στο 16% συνολικά για το 2020, τότε ο δείκτης βασικού κεφαλαίου στο ένα τέταρτο των αμερικανικών τραπεζών θα υποχωρήσει στο 4,8%, λίγο υψηλότερα από το θεσμικό όριο του 4,5%. Σύμφωνα με τη Fed, υπάρχει επίσης το σενάριο μιας παρατεταμένης ύφεσης με υποχώρηση 13,8% του ΑΕΠ και με την ανεργία να ανέρχεται στο 15,6%. Στην περίπτωση αυτή, ο βασικός δείκτης κεφαλαίων θα

ανέλθει στο 5,5%. Η Fed τόνισε ότι τα εν λόγω σενάρια δεν αποτελούν προβλέψεις. Επίσης, υπογράμμισε πως στην ανάλυσή της δεν ελήφθησαν υπ' όψιν «τα αποτελέσματα της άμεσης προηγούμενου κρατικής στήριξης», η βελτίωση της κατάστασης των αγορών τους τελευταίους δύο μήνες, η επακόλουθη συρρίκνωση των ισολογισμών των τραπεζών και η υποχώρηση του ρυθμού αύξησης των ανέργων. Ο Κουάρλς κατέληξε ότι «το τραπεζικό σύστημα θα παραμείνει επαρκώς εφοδιασμένο ακόμα και για τις σκληρότερες συνθήκες αυτών των σεναρίων».

Τέλος οι επεξεργαστές Intel
στους υπολογιστές της Apple

Θα κατασκευάζει η ίδια τους «εγκεφάλους» για τις συσκευές Mac

Επειτα από μακρόχρονη συνεργασία με την Intel, η Apple ανακοίνωσε ότι θα χρησιμοποιεί τους δικούς της επεξεργαστές στους υπολογιστές Mac, προσθέτοντας ότι οι πρώτες τέτοιες συσκευές θα κυκλοφορήσουν στην αγορά φέτος – ωστόσο, η συνεργασία των δύο εταιρειών θα συνεχιστεί σε άλλους τομείς.

Τα τελευταία σχεδόν δεκαπέντε χρόνια ο αμερικανικός όμιλος προμηθευόταν τους απαραίτητους επεξεργαστές για τους προσωπικούς/επιτραπέζιους υπολογιστές και τους φορητούς από την επίσης αμερικανική Intel.

Σύμφωνα με τα όσα δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ, αυτή η απόφαση εγκαινιάζει μια πολύ σημαντική νέα εποχή για σειρά προϊόντων, τα οποία και αιμοδοτήσαν την ακμή της εταιρείας τη δεκαετία του 1980, αλλά και την ανάκαμψή της στα τέλη της δεκαετίας του 1990. «Οι επεξεργαστές βρίσκονται στην καρδιά των συσκευών μας», δήλωσε ο Τιμ Κουκ κατά τη διάρκεια της ψηφιακής ομιλίας του, η οποία βιντεοσκοπήθηκε στα κεντρικά της Apple στο Κουπερτίνο της Καλιφόρνιας με στόχο να χρησιμοποιηθεί στο παγκόσμιο συνέδριο των δημιουργών λογισμικού και εφαρμογών. «Το παιχνίδι στη διεθνή αγορά μπορείς να το αλλάξεις όταν διαθέτεις μια υψηλής στάθμης ομάδα σχεδιασμού επεξεργαστών».

Εν τω μεταξύ, η στροφή στους δικούς της επεξεργαστές, που θα τοποθετούνται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, είναι μια πορεία την οποία έχει ξεκινήσει η Apple με τα iPhone και iPad, τα οποία λειτουργούν με ίδιους επεξεργαστές. Πάντως, ο Τιμ Κουκ διευκρίνισε πως θα χρειαστούν σχεδόν δύο χρόνια για να ολοκληρωθεί η μετάβαση των υπολογιστών Mac στην

Θα χρειαστούν σχεδόν
δύο χρόνια για να ολοκληρω-
θεί η μετάβαση στο νέο
μοντέλο επεξεργαστών.

επόμενη φάση τους. Ωστόσο, η τελευταία εξέλιξη θα δώσει στους δημιουργούς λογισμικού για τις εφαρμογές τρίτων σε iPhone και iPad νέα πρόσβαση στους φορητούς και επιτραπέζιους υπολογιστές της Apple, και μάλιστα για πρώτη φορά. Κατά τον διευθυντή λογισμικού της εταιρείας, Κρεγκ Φεντερρίκι, «οι περισσότερες εφαρμογές θα λειτουργήσουν απλά στους νέους Mac, χωρίς να απαιτηθούν αλλαγές». Επιπροσθέτως, τόνισε ότι στην πλειονότητά τους οι υφιστάμενες εφαρμογές στους υπολογιστές που χρησιμοποιούν επεξεργαστές Intel μπορούν να τροποποιηθούν εύκολα και να λειτουργούν εύρυθμα μέσα σε λίγες ημέρες. Εντούτοις, οι αναλυτές επισημαίνουν πως η Intel δεν θα θέλσει να διακρίνει τη συνεργασία της με την Apple, αλλά θα συνεχίσει να την τροφοδοτεί με επεξεργαστές κέντρων δεδομένων, οι οποίοι καθιστούν δυνατή την παροχή

υπηρεσιών λογισμικού νέφους, όπως το iCloud.

Σε ανακοίνωσή της, μάλιστα, τόνισε πως η Apple παραμένει στο πελατολόγιό της για ένα εύρος δραστηριοτήτων και ότι η ίδια έχει εστιάσει στην αγορά προσωπικών υπολογιστών.

Ο αναλυτής του κλάδου της υψηλής τεχνολογίας στην Creative Strategies, Μπεν Μπάτζαριν, επισημαίνει πως το περιθώριο των δύο ετών για να γίνει ολοκληρωτικά η μετάβαση στην εποχή των Mac με επεξεργαστές Apple έχει να κάνει με το ότι η εταιρεία θέλει να παραμείνουν απρόσκοπτες οι πωλήσεις των συσκευών αυτών σε εταιρικούς πελάτες. Αλλιώς, η Apple διατηρεί διψήφιο μερίδιο στη συγκεκριμένη αγορά.

Αξίζει να αναφερθεί ότι αυτές οι σοβαρές αποφάσεις του Τιμ Κουκ και της Apple εν γένει ανακοινώθηκαν στο παγκόσμιο συνέδριο των δημιουργών λογισμικού και εφαρμογών, διότι πλέον το κέντρο βάρους έχει μετατοπιστεί από τις συσκευές στις υπηρεσίες μέσω του App Store. Η ενίσχυση των εσόδων από τη δραστηριότητα αυτή έχει ζωτική σημασία, διότι η αύξηση των πωλήσεων σε αναβαθμισμένες εκδόξεις των iPhone και iPad δεν θα θέλσει να είναι 15% με 30% επί των πωλήσεων, που κάνουν οι δημιουργοί εφαρμογών μέσω του App Store, καθώς είναι και ο μόνος τρόπος οι τελευταίοι να διανεμήσουν το προϊόν τους στις συσκευές της εταιρείας. Ωστόσο, θα πρέπει, εν κατακλείδι, να αναφερθεί ότι οι χρεώσεις αυτές και οι αυστηρές διαδικασίες της Apple έχουν προβληματίσει τις αρμόδιες αρχές ανταγωνισμού σε ΗΠΑ και Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία προσφάτως ανακοίνωσε πως διεξάγει σχετική έρευνα.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Apple, Τιμ Κουκ, σε βιντεοσκοπημένη ομιλία του στο παγκόσμιο συνέδριο των δημιουργών λογισμικού, υποστήριξε πως «το παιχνίδι στη διεθνή αγορά μπορείς να το αλλάξεις όταν διαθέτεις μια υψηλής στάθμης ομάδα σχεδιασμού επεξεργαστών».

Ενδείξεις ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας

Σαφής βελτίωση του δείκτη PMI καταγράφηκε στην Ευρωζώνη τον Ιούνιο

Η βελτιωμένη επίδοση του δείκτη διευθυντών προμηθειών (PMI) του Ιουνίου στην Ευρωζώνη, η οποία ξεπέρασε τις προσδοκίες, έρχεται ως μια ακόμα ένδειξη για την αργή πορεία ανάκαμψης. Εν τω μεταξύ, έχουν προηγηθεί και τα θετικά στοιχεία των καταναλωτικών δαπανών τόσο στη Γηραιά Ηπειρο όσο και στις ΗΠΑ, που συμπληρώνουν την εικόνα. Βέβαια, όπως παρατηρεί στη σχετική αναφορά της η Berenberg Bank, αν και η άνοδος του PMI είναι η δεύτερη στη σειρά μετά τον Μάιο, ο δείκτης παραμένει κάτω από τα επίπεδα των 50 μονάδων, από τα οποία ξεκινάει να καταγράφεται ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Συνολικά στις χώρες της Ευρωζώνης, τον Ιούνιο ο δείκτης διευθυντών προμηθειών είχε άνοδο στις 47,5 μονάδες έναντι 31,9 μονάδων του Μαΐου και 43 μονάδων που προέβλεπαν οι αναλυτές.

Ειδικότερα, σε επίπεδο κλάδων, ο PMI της μεταποίησης εμφάνισε ενίσχυση στις 46,9 μονάδες έναντι 39,4 του Μαΐου και 45 μονάδων των προβλέψεων, ενώ ο PMI του κλάδου παροχής υπηρεσιών ανήλθε στις 47,3 μονάδες από τις 30,5 του Μαΐου και τις 41,5 των προβλέψεων. Στην περίπτωση των δύο μεγαλύ-

τερων οικονομιών της Ευρωζώνης, τα πράγματα έχουν ως εξής: Στη Γερμανία ο συνολικός δείκτης διευθυντών προμηθειών διαμορφώθηκε τον Ιούνιο στις 45,8 μονάδες έναντι 32,3 μονάδων τον Μάιο και των 44,4 μονάδων που προέβλεπαν οι αναλυτές. Στη δε Γαλλία, ο PMI της μεταποίησης και του κλάδου παροχής υπηρεσιών ενισχύθηκε εντυπωσιακά, από τις 32,1 μονάδες τον Μάιο, στις 51,3 μονάδες τον Ιούνιο – οι προβλέψεις έκαναν λόγο για 46,8 μονάδες.

Όπως παρατηρούν αναλυτές της τράπεζας Goldman Sachs, η εν γένει πορεία του δείκτη διευθυντών προμηθειών είναι ενδεικτική της συνεχιζόμενης ανάκαμψης στην οικονομική δραστηριότητα της Ευρωζώνης – κι αυτό παρά το ότι κάποιιο επιμέρους δείκτες βρίσκονται κάτω των επιπέδων των 50 μονάδων. Η ανάκαμψη αυτή ξεκίνησε δε τον Μάιο, αφήνοντας πίσω την πρωτόγνωρη συρρίκνωση του Ματίου και του Απριλίου ως απότοκο των μέτρων κατά της πανδημίας.

Συνολικά η οικονομική δραστηριότητα είναι 10%-15% χαμηλότερη από τον δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης στις τις μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες, αλλά βρίσκεται σε σα-

φώς καλύτερη κατάσταση από τις χειρότερες ημέρες του Απριλίου – όπως εκτιμά η Berenberg, τότε ήταν κατά 25%-30% χαμηλότερη από τον δυναμικό ρυθμό της. Άλλωστε, η πορεία του δείκτη διευθυντών προμηθειών φανερώνει και τον βαθμό στον οποίο η κάθε χώρα στην Ευρωζώνη έχει άρει τα περιοριστικά μέτρα και έχει θέσει σε επανεκκίνηση την οικονομία της.

Στη μεταποίηση ο δείκτης ενισχύθηκε στις 46,9 μονάδες έναντι 39,4 μονάδων του Μάη.

Στη Γαλλία, όπου παρατηρήθηκε εντυπωσιακή άνοδος του PMI, είχαν επιβληθεί από τα πιο σκληρά περιοριστικά μέτρα από τα μέσα Μαρτίου έως και τα μέσα Μαΐου. Αποτέλεσμα ήταν ο δείκτης να καταρηνισθεί στις 11,1 μονάδες τον Απρίλιο. Τις προηγούμενες εβδομάδες, όμως, σταδιακά απέσυρε τα μέτρα, οπότε η εκτίναξη του PMI του Ιουνίου αποτυπώνει και το ότι οι διαδικασίες παραγωγής και τροφοδοσίας σταδιακά ενερ-

γοποιήθηκαν και πάλι.

Στη Γερμανία, ο τύπος της καραντίνας που επιβλήθηκε από την κυβέρνηση δεν είχε τέτοιο εύρος. Αυτό σημαίνει πως ήταν λιγότερα εργοστάσια και καταστήματα κλειστά, οπότε και η εξασθένιση της οικονομικής δραστηριότητας κατά 17,4% αποδείχθηκε μικρότερη σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση του δείκτη διευθυντών προμηθειών στη Γερμανία δεν είναι συγκριτικά τόσο εντυπωσιακή, στις 45,8 μονάδες τον Ιούνιο, από τις 32,3 μονάδες τον Μάιο.

Ανεργία

Σε επίπεδο απασχόλησης, ο επικεφαλής της ομοσπονδιακής υπηρεσίας Απασχόλησης, Ντέλεφ Σέελε, σε συνέντευξη του δήλωσε πως «όπως όλα δείχνουν, τους καλοκαιρινούς μήνες θα ξεπεράσουν τα 3 εκατομμύρια οι άνεργοι στη Γερμανία», εκφράζοντας την ελπίδα πως η κατάσταση θα βελτιωθεί το φθινόπωρο, όταν θα έχουν αποδώσει τα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης και θα έχει αποκατασταθεί το παγκόσμιο εμπόριο. Οπως αναφέρει η Deutsche Welle, η ανεργία ξεπέρασε τον Μάιο το 6%,

Στη Γερμανία, ο συνολικός δείκτης διευθυντών προμηθειών διαμορφώθηκε τον Ιούνιο στις 45,8 μονάδες έναντι των 32,3 μονάδων του Μαΐου. Στη δε Γαλλία, ο PMI της μεταποίησης και του κλάδου παροχής υπηρεσιών ενισχύθηκε εντυπωσιακά στις 51,3 μονάδες από 32,1 τον Μάιο.

ενώ πριν ξεσπάσει η πανδημία είχε φθάσει σε χαμηλό πενταετίας, στο 5,3%.

Αξίζει να αναφερθεί ότι στη Βρετανία, όπου επιβλήθηκαν με καθυστέρηση τα περιοριστικά μέτρα για τη συγκράτηση του ιού και αποσύρθηκαν με πιο αργούς ρυθμούς από ό,τι στην υπόλοιπη Ευρώπη, ο δείκτης διευθυντών προμηθειών ενισχύθηκε, από τις 30 μονάδες

τον Μάιο, στις 47,6 μονάδες τον Ιούνιο.

Όπως παρατηρεί στην ανάλυσή της η Berenberg Bank, οι καραντίνες πλήττουν και αποδιοργανώνουν την κατανάλωση πολύ περισσότερο από την παραγωγική διαδικασία. Η δε ζήτηση εξακολουθεί να είναι αποδυναμωμένη εν συγκρίσει με τα επίπεδα πριν από την πανδημία, ενώ οι παραγγελίες συνολικά, συ-

μπεριλαμβανομένων και όσων αφορούν εξαγωγές, εξακολουθούν να φθίνουν. Τέλος, όπως υπογραμίζει η Berenberg, αν και είναι δύσκολο να ερμηνευθούν τα επίπεδα του δείκτη διευθυντών προμηθειών στην Ευρωζώνη, η αξιολογη ανάκαμψή του και το ότι οι προσδοκίες για τις οικονομικές προοπτικές έχουν δραστηκά αναβαθμισθεί στέλνουν ένα ενθαρρυντικό μήνυμα.

Μειώθηκε κατά 18,5% το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών το δεύτερο τρίμηνο

Το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών κατέγραψε μείωση-ρεκόρ τους πρώτους πέντε μήνες του έτους εξαιτίας του κορωνοϊού. Ωστόσο, η κατακόρυφη υποχώρηση ήταν πιο αισιόδοξη σε σχέση με το χειρόστο σενάριο που είχε προβλέψει τους προηγούμενους μήνες ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Συγκεκριμένα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου είχε προβλέψει τον Απρίλιο, δηλαδή στην κορύφωση πανδημίας και ενώ πολλές χώρες ανά τον κόσμο είχαν εφαρμόσει αυστηρά περιοριστικά μέτρα, ότι το παγκόσμιο εμπόριο αγαθών θα μειωθεί κατά 13% έως 32% το 2020. Μάλιστα, ο επικεφαλής του Οργανισμού, Ρομπερτό Αζεβέντο, είχε χαρακτηρίσει την αναμενόμενη υποχώρηση «απίσπια».

Σύμφωνα με τις ίδιες προβλέψεις, το παγκόσμιο εμπόριο αναμένεται να ανακάμψει κατά 21%-24% το επόμενο έτος.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου δεν αναθεώρησε τις προβλέψεις του. Τόνισε όμως πως η ενισχυμένη στήριξη που εξακολουθούν να διοχετεύουν οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο για την ανόρ-

Αν ενισχυθεί κατά 2,5% ανά τρίμηνο για το υπόλοιπο του έτους, θα κλείσει τη χρονιά με πτώση 13%.

θωση των οικονομιών τους σημαίνει πως, κατά πάσα πιθανότητα, δεν θα πραγματοποιηθεί το πιο απαισιόδοξο σενάριο που είχε προβλέψει τον Απρίλιο.

Ο όγκος του εμπορίου αγαθών συρρικνώθηκε κατά 3% το πρώτο τρίμηνο, όπως ανακοίνωσε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου. Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις, το εμπόριο προϊόντων πρόκειται να συρρικνωθεί κατά 18,5% το δεύτερο τρίμηνο. «Η υποχώρηση στο εμπόριο, την οποία βλέπουμε τώρα, βρίσκεται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα – στην πραγματικότητα, θα είναι η μεγαλύτερη υποχώρηση που έχει καταγραφεί ποτέ», επισήμανε χθες ο γενικός διευθυντής του Οργανισμού. «Ωστόσο, υπάρχει μια αξιοσημείωτη θετική πλευρά: τα πράγματα

Σύμφωνα με το απαισιόδοξο σενάριο Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, που έχει όμως λίγες πιθανότητες να πραγματοποιηθεί, η κάμψη του διεθνούς εμπορίου θα φθάσει φέτος το 32%.

θα μπορούσαν να είναι πολύ χειρότερα», συμπλήρωσε ο Αζεβέντο.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, οι κυβερνήσεις προχώρησαν σε αποφασιστικές κινήσεις πολύ πιο γρήγορα σε σχέση με την περίοδο της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008-2009. Επίσης, η στήριξη των εισοδημάτων ενθάρρυνε τους καταναλωτές να συνεχίσουν να ξεδουλεύουν χρήματα. Κάποιοι κλάδοι, όπως για παράδειγμα ο τομέας των αυτοκινήτων, δέχθηκαν ισχυρά πλήγματα από την πανδημία, όμως άλλοι, όπως αυτοί των ηλεκτρονικών, επιβίωσαν από την κρίση.

Εάν το εμπόριο αγαθών αυξηθεί κατά 2,5% ανά τρίμηνο για το υπόλοιπο του έτους, τότε θα μπορούσε να επιβεβαιωθεί η πιο αισιόδοξη πρόβλεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, δηλαδή η υποχώρηση κατά 13%. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτό το σενάριο, αν και αισιόδοξο υπό τις συνθήκες αβεβαιότητας, εξακολουθεί να είναι χειρότερο σε σχέση με την κορύφωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009. Ενδεικτικά, τότε, το ε-

μπόριο προϊόντων είχε υποχωρήσει κατά 12,5%. Ωστόσο, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου επισήμανε χθες πως ενδέχεται η ανάκαμψη του 2021 να μην είναι πλήρης. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός ανέφερε πως η ανάκαμψη του επόμενου έτους θα εξαρτηθεί από τη φετινή ύφεση, από το ενδεχόμενο περιορισμών στο εμπόριο και, βέβαια, ανάλογα με την επέλαση ενός δεύτερου κύματος.

Στην περίπτωση που αυτοί οι παράγοντες πραγματοποιηθούν, τότε το παγκόσμιο εμπόριο θα μπορέσει να ανακάμψει μόνον κατά περίπου 5%, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Δηλαδή, θα παραμείνει σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με την περίοδο πριν από την επέλαση της πανδημίας. Βέβαια, ο Οργανισμός τόνισε πως η ανάκαμψη θα εξαρτηθεί παράλληλα και από τις νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές των κυβερνήσεων σε ολόκληρο τον κόσμο. Επίσης θα εξαρτηθεί από την ενδεχόμενη κλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων.

Στις ΗΠΑ, η Ford Motor προβλέπει ζημιές ύψους 5 δισ. δολαρίων για το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

Κάμψη 25% στις πωλήσεις αυτοκινήτων το 2020

Κατά 25% αναμένεται πως θα υποχωρήσουν οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Ευρώπη το 2020, καθώς η πανδημία έχει καταφέρει πλήγματα όχι μόνο στα εργοστάσια, αλλά και στα σημεία πώλησης και στους εκθεσιακούς χώρους. Ως αποτέλεσμα, η ζήτηση για νέα αυτοκίνητα έχει υποχωρήσει κατακόρυφα από την επέλαση του κορωνοϊού στην αρχή του έτους.

Σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης Κατασκευαστών Αυτοκινήτων (ACEA), οι πωλήσεις αυτοκινήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να μειωθούν στα 9,6 εκατομμύρια οχήματα το 2020. Αντιθέτως, το 2019, πωλήθηκαν 12,8 εκατομμύρια, κατά τα στοιχεία της ACEA. Η Ένωση Κατασκευαστών προβέη χθες στις πρώτες προβλέψεις της από τον Ιανουάριο, πριν δηλαδή από την επιβολή των περιοριστικών μέτρων και την κορύ-

Στην Ευρώπη οι ταξινομήσεις νέων οχημάτων μειώθηκαν κατά 57% τον Μάιο.

φωση των κρουσμάτων στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ACEA, πρόκειται για τον μικρότερο αριθμό πωλήσεων που έχει σημειωθεί τα τελευταία επτά χρόνια. Τότε, η αυτοκινητοβιομηχανία προσπαθούσε να εξέλθει της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2009. Επιπλέον, τα φετινά στοιχεία αντιπροσωπεύουν την πιο ραγδαία υποχώρηση που έχει καταγραφεί ποτέ στον κλάδο των αυτοκινήτων. Οι μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες, όπως η παράδειγμα η γερμανική Volkswagen και η ιταλική-αμερικανική Fiat Chrysler

Automobiles, προετοιμάζονται να ανακοινώσουν τα αποτελέσματα του δεύτερου τριμήνου. Κατά τη μέση εκτίμηση, ο κλάδος των αυτοκινήτων, όπως βέβαια και πολλοί άλλοι τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, θα δεχθεί τα μεγαλύτερα χτυπήματα από την πανδημία το δεύτερο τρίμηνο. Ενδεικτικά στις ΗΠΑ, η Ford Motor προβλέπει ζημιές ύψους 5 δισεκατομμυρίων δολαρίων για τους τρεις μήνες έως τον Ιούνιο. Εξαιτίας της απρόβλεπτης πορείας του κορωνοϊού, είναι ακόμη αδύνατο να προβλέψει κάποιος το σχήμα της δυναμικής αντανακμής. Ο γενικός διευθυντής της ACEA, Ερικ-Μαρκ Χουίτμα, απιθύθυσε έκκληση στις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για στήριξη του κλάδου της αυτοκινητοβιομηχανίας. «Δεδομένων της άνευ προηγούμενου καταρρευσης των πωλήσεων μέχρι σήμερα, απαιτούνται επείγοντες

κίνητρα αγοράς σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να δημιουργηθεί η απαιτούμενη ζήτηση για νέα αυτοκίνητα», θα δεχθεί χαρακτηριστικά ο Χουίτμα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ACEA, η αγορά αυτοκινήτων έχει συρρικνωθεί κατά 41,5% μέχρι στιγμής στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ένωση Κατασκευαστών προβλέπει ότι οι πωλήσεις θα ανακάμψουν ελαφρώς τους επόμενους μήνες, όσο δηλαδή χαλαρώνουν τα περιοριστικά μέτρα και επειδή η ζωή επιστρέφει σταδιακά στην κανονικότητα. Αξίζει, βεβαίως, να αναφερθεί ότι μολονότι οι εγγραφές νέων αυτοκινήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη υποχώρησαν κατά 57% τον Μάιο σε επίσημη βάση, εξακολουθούσαν να βρίσκονται σε υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τον Απρίλιο.

Εντός διετίας η ανάκαμψη του πετρελαϊκού κλάδου

Η παγκόσμια ζήτηση για πετρέλαιο θα ανακάμψει το επόμενο έτος, αλλά θα χρειαστούν ίσως δύο χρόνια για να επιστρέψει στα προ της πανδημίας επίπεδα. Στην εκτίμηση αυτή προέβη η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας (IEA), μία ημέρα μετά την απόφαση του μεμβλητικού για την πετρελαϊκή βιομηχανία κολοσσού της BP να διαγράψει δισ. δολάρια από τα περιουσιακά του στοιχεία ως συνεπακόλουθο της μειωμένης ζήτησης.

Σε σχετική έκθεσή της που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα, η IEA προεξοφλεί πως το επόμενο έτος θα αυξηθεί η χρήση των ορυκτών καυσίμων κατά 5,7 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Αυτό σημαίνει, όμως, πως θα παραμείνει και το επόμενο έτος μειωμένη κατά 2,4 εκατ. βαρέλια την ημέρα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019. Πρόκειται για την πρώτη αναλυτική

Το 2021 η χρήση καυσίμων θα παραμείνει κατά 2,5% μειωμένη σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019.

εκτίμησή της για την εικόνα της αγοράς πετρελαίου το 2021.

Μεταξύ άλλων, η IEA εκτιμά πως η χρήση καυσίμων θα παραμείνει κατά 2,5% μειωμένη σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας «της δεινής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει ο τομέας των αερομεταφορών». Και πάλι, πάντως, αναφέρει και ορισμένες θετικές εξελίξεις. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της IEA, το πρώτο ήμισυ του έτους «θα λήξει με περισσότερη αισιόδοξη»,

καθώς η παγκόσμια ζήτηση για πετρέλαιο δεν μειώθηκε τόσο όσο είχε αρχικά προβλεφθεί πως θα περιοριζόταν εξαιτίας της πανδημίας. Θα είναι, άλλωστε, αυξημένη η ζήτηση στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του έτους.

Σύμφωνα, πάντως, με την IEA, η ζήτηση δεν πρόκειται να επανέλθει στα 100 εκατ. βαρέλια την ημέρα μέχρι το 2023. Προβλέπει, συγκεκριμένα, πως το δεύτερο τρίμηνο του έτους η ζήτηση για πετρέλαιο θα φτάσει στα 2,1 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Παρουσιάζοντας τα πορίσματα των ερευνών της, ο γενικός διευθυντής της εταιρείας, Φατίχ Μπιρόλ, υπογράμμισε πως δεν πρόκειται να εκτιναχθεί η χρήση των ορυκτών καυσίμων, καθώς έχουν μεσολαβήσει αλλαγές στον τρόπο ζωής μας, που δυσχεραίνουν σημαντικά μια τέτοια εξέλιξη.

Αναφερόταν στις μεταβολές που επέφερε η αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, ενώ τόνισε πως είναι καθοριστική η στρόφη στην εργασία από το σπίτι. Μέχρι στιγμής, άλλωστε, η κατανάλωση αργού πετρελαίου αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω και μάλιστα κατά 8,1 εκατ. βαρέλια την ημέρα.

Σημειώτέον ότι η IEA προεξοφλεί πως το επόμενο έτος θα ανακάμψει η παραγωγή πετρελαίου, αλλά η αύξηση θα είναι μικρότερη από το 1/3 της αύξησης που θα σημειώσει η χρήση καυσίμων, η οποία υπολογίζεται σε 1,7 εκατ. βαρέλια την ημέρα.

Η IEA παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στις περισσότερες μεγάλες οικονομίες του πλανήτη όσον αφορά την ενέργεια και εκτιμά ότι τα αποθέματα καλύπτουν τους επόμενους έξι μήνες.

Η κατανάλωση αργού πετρελαίου αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω και μάλιστα κατά 8,1 εκατ. βαρέλια την ημέρα.

«Αποσπούσε ό,τι ήθελε από τον Τραμπ»

Ο Ταγίπ Ερντογάν κατάφερε να χειραγωγήσει τον Αμερικανό πρόεδρο

Την εικόνα του Ντόναλντ Τραμπ ως ηγέτη που ήταν συστηματικά απροετοίμαστος στις συνομιλίες με ξένους ηγέτες, όπως ο Τούρκος πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν και ο Ρώσος ομόλογός του Βλαντιμίρ Πούτιν, οι οποίοι κατάφεραν πολύ συχνά να χειραγωγήσουν τον Τραμπ με αρνητικές συνεντεύξεις για τα αμερικανικά εθνικά συμφέροντα, αποκαλύπτει ρεπορτάζ του Καρλ Μπέρνστιν στο CNN. Σύμφωνα με ανώνυμους αξιωματούχους του Λευκού Οίκου, ο Τούρκος πρόεδρος είχε τις περισσότερες τηλεφωνικές συνομιλίες με τον Τραμπ, μέχρι και δύο φορές την εβδομάδα, από οποιονδήποτε άλλο ξένο ηγέτη, και «ο Ερντογάν του απέσπασε ό,τι ήθελε», μεταξύ άλλων την απόσυρση

αυτών. Οι σύμβουλοι Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ, Χέρμπερτ Ρέιμοντ Μακ Μάστερ και Τζον Μπόλτον και ο προσωπάρχης Τζον Κέλι, θεωρούσαν ιδιαίτερα ανησυχητική τη συχνότητα των τηλεφωνικών συνομιλιών Τραμπ-Ερντογάν –κατά τις οποίες ο Τούρκος πρόεδρος πίεζε συνεχώς τον Αμερικανό ομόλογό του για παραχωρήσεις σε θέματα πολιτικής και άλλες χάρες– ιδιαίτερα εξαιτίας της ευκολίας με την οποία παρέκαμπτε ο Ερντογάν τα πρωτόκολλα του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, λένε στον Μπέρνστιν δύο πηγές.

Μάλιστα ο Ερντογάν φάνηκε να γνωρίζει τόσο καλά πότε να τηλεφωνεί απευθείας στον Τραμπ, ώστε ορισμένοι βοηθοί του Αμερικανού προέδρου είχαν πειστεί ότι οι τουρκικές μυστικές υπηρεσίες στην Ουάσιγκτον χρησιμοποιούσαν το πρόγραμμα του Τραμπ ώστε να ενημερώνουν τον Ερντογάν πότε είναι διαθέσιμος ο Αμερικανός πρόεδρος. Σε ορισμένες περιπτώσεις ο Τούρκος πρόεδρος είχε τηλεφωνήσει στον Τραμπ, ενώ βρισκόταν εκείνος στο γήπεδο του γκολφ και ο Αμερικανός πρόεδρος διέκοπτε το παιχνίδι για να συνομιλήσει επί μακρόν με τον Ερντογάν.

«Αιφνιδιαζόταν»

Τα τηλεφωνήματα με τον Ερντογάν και τον Πούτιν ήταν ιδιαίτερα εξωφρενικά, διότι ο Τραμπ ποτέ δεν ήταν κατάλληλα προετοιμασμένος, με αποτέλεσμα να τον εκμεταλλεύονται οι πρόεδροι Τουρκίας και Ρωσίας, σύμφωνα με τις πηγές του Μπέρνστιν. Πιο χτυπητό παράδειγμα αποτελεί το θέμα της Συρίας και η ξαφνική και αναπάντεχη απόφαση του Τραμπ να αποσύρει τα αμερικανικά στρατεύματα από τη βόρεια Συρία, δίνοντας παράλληλα στον Ερντογάν το πράσινο φως να επιτεθεί στους Κούρδους που είχαν πολέμησει στο πλευρό των Αμερικανών κατά του ISIS. Δύο πηγές περιγράφουν ότι ο Τραμπ ήταν τόσο οικτρά ανενημέρωτος σχετικά με τον εμφύλιο στη Συρία και γενικότερα σχετικά με τη Μέση Ανατολή, ώστε συχνά αιφνιδιαζόταν από τον Ερντογάν και δεν είχε τις γνώσεις ώστε να

Η εμβληματική φωτογραφία από τη σύνοδο του G7 στο Κεμπέκ το 2018 απεικονίζει τον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ αντιμετώπιζε τους διεθνείς ηγέτες, με επικεφαλής την Άγκελα Μέρκελ.

Το παραλήρημα απέναντι σε Μέρκελ και ΜΕΙ

Ο Ντόναλντ Τραμπ ήταν ιδιαίτερα επιθετικός και προσβλητικός απέναντι σχεδόν σε όλους τους ηγέτες των βασικών συμμάχων των ΗΠΑ, ιδιαίτερα όμως απέναντι σε δύο γυναίκες: τη Γερμανίδα καγκελάριο Άγκελα Μέρκελ και τη Βρετανίδα πρωθυπουργό Τερέζα Μέι. Στην πρώτη είπε, μεταξύ άλλων, ότι είναι χαζή και υποκείμεριο των Ρώσων και στη δεύτερη ότι είναι ληθία και δεν έχει θάρρος. Σύμφωνα με τις πηγές του Μπέρνστιν, τα παραλήρημα του Τραμπ απέναντι στη Μέρκελ και στη Μέι ήταν «σχεδόν σαδιστικά», με τον Αμερικανό πρόεδρο να τους μιλάει με εξευτελιστικό τρόπο. «Ορισμένα από τα πράγματα που είπε στη Μέρκελ είναι απλώς απίστευτα: την αποκάλυψε χαζή και υποκείμεριο των Ρώσων», λέει μια πηγή. Η Μέρκελ ήταν ήρεμη κατά τη διάρκεια των συνομιλιών με τον Τραμπ, ενώ η Μέι ήταν εμφανώς ταραγμένη.

κάνει επί ίσοις όροις λεπτομερή συζήτηση με τον Τούρκο πρόεδρο. «Ο Ερντογάν τον αποσπούσε ό,τι ήθελε», λέει μια πηγή. Η απόφαση Τραμπ να αποσύρει τα αμερικανικά στρατεύματα από τη Συρία συνδέεται ευθέως με την ικανότητα του Ερντογάν να αποσπά ό,τι θέλει από τον Τραμπ κατά τη διάρκεια τηλεφωνικών συνομιλιών, λένε οι πηγές.

Πούτιν, ο γκραν μετρ

Ενώ ο Τραμπ είχε συστηματικά προσβλητική και επιθετική συμπεριφορά απέναντι στους ηγέτες των στενότερων συμμάχων των ΗΠΑ (Βρετανία, Καναδά, Γαλλία, Αυστραλία κ.ά.), αποζητούσε δουλοπρεπώς τον θαυμασμό και την αποδοχή

του Ρώσου προέδρου. Ο Πούτιν κέρδιζε τον Τραμπ σε κάθε επίπεδο, λέει στον Μπέρνστιν υψηλόβαθμος Αμερικανός αξιωματούχος, αναφερόμενος στον Ρώσο πρόεδρο ως σκακιστή επιπέδου γκραν μετρ και στον Τραμπ ως περιστασιακό παίκτη. Ενώ ο Πούτιν «αποσταθεροποιεί τη Δύση», ο πρόεδρος των ΗΠΑ «κάθεται νομιζοντας ότι μπορεί να παραστήσει σε τέτοιο βαθμό τον επιτυχημένο επιχειρηματία και τον σκληρό τύπο ώστε να τον σεβαστεί ο Πούτιν». Ορισμένες φορές οι τηλεφωνικές συνομιλίες Τραμπ-Πούτιν θυμίζουν χαλαρή συζήτηση ανδρών στη σάουνα, προσθέτει η πηγή. Κατά τη διάρκεια πολλών τηλεφωνικών συνομιλιών υψηλόβαθμοι βοηθοί Εθνικής Ασφαλείας

του Τραμπ και οι προσωπάρχες του είχαν μείνει αποσβολωμένοι όχι τόσο για συγκεκριμένες παραχωρήσεις που έκανε ο Τραμπ στον Πούτιν όσο για την υπερβολική προαπάθεια που κατέβαλλε ώστε να κερδίσει την αποδοχή του Ρώσου ηγέτη.

Δύο άλλοι υψηλόβαθμοι Αμερικανοί αξιωματούχοι λένε στον Μπέρνστιν ότι ο Τραμπ αφελώς σχεδόν εξίσωσε τη Ρωσία και τον αυταρχικό ηγέτη της με τις ΗΠΑ και τον πρόεδρό τους υπονομιεύοντας τη σκληρότερη πολιτική που είχαν ακολουθήσει απέναντι στη Μόσχα το Κογκρέσο, προηγούμενοι Αμερικανοί πρόεδροι και οι μυστικές υπηρεσίες. «Ο Τραμπ» χάρισε το πλεονέκτημα που κερδήθηκε με κόπο κατά τον Ψυχρό Πόλεμο», λέει ο πρώτος αξιωματούχος, εν μέρει «προσδιδόντας στον Πούτιν και στη Ρωσία νομιμοποίηση που δεν είχαν ποτέ». Και οι δύο αξιωματούχοι αποκάλυψαν «ξεπούλημα του μαγαζιού» την απόφαση αποχώρησης από τη Συρία.

Αξιωματούχοι του Λευκού Οίκου και των μυστικών υπηρεσιών που έχουν γνώση των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών του Ντόναλντ Τραμπ με ξένους ηγέτες θεωρούν πως αν δημοσιεύονταν με λεπτομέρειες θα έπλητταν ανεπανόρθωτα την υπόληψη του Αμερικανού προέδρου στα μάτια του Κογκρέσου και του αμερικανικού λαού.

Γνώριζαν από το 2019 για την επικήρυξη στρατιωτών

Δυσμενέστερη τροπή λαμβάνει για τον Αμερικανό πρόεδρο η υπόθεση της επικήρυξης με χρήματα Αμερικανών στρατιωτών στο Αφγανιστάν από τις ρωσικές μυστικές υπηρεσίες και η υποψία ότι ο Τραμπ είτε αγνόησε είτε δεν γνώριζε την απειλή για τα αμερικανικά στρατεύματα, την ίδια ώρα που προσπαθεί να βελτιώσει τις σχέσεις ΗΠΑ-Ρωσίας, θα μπορούσε να πλήξει την προαπάθεια επανεκλογής του.

Σύμφωνα με χθεσινό δημοσίευμα του Associated Press (Α.Ρ.), ανώτατοι αξιωματούχοι στον Λευκό Οίκο είχαν υπόψη τους από τις αρχές του 2019 πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες οι ρωσικές μυστικές υπηρεσίες πρόσφεραν χρήματα στους Ταλιμπάν για να πραγματοποιούν επιθέσεις κατά Αμερικανών στρατιωτών. Οι New York Times είχαν γράψει ότι ο Λευκός Οίκος γνώριζε τις μυστικές αυτές πληροφορίες από τον Μάρτιο του 2020.

Η εκτίμηση περί επικήρυξης περιλαμβανόταν σε τουλάχιστον μία από τις γραπτές ενημερώσεις που έλαβε ο Ντόναλντ Τραμπ στις αρχές του 2019, σύμφωνα με αξιωματούχους που επικαλείται το Α.Ρ. Ο τότε σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας Τζον Μπόλτον είχε πει σε συναδελφούς του ότι είχε ενημερώσει τον Τραμπ για τις σχετικές πληροφορίες τον Μάρτιο του 2019, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές. Ο Τραμπ έχει δηλώσει ότι δεν είχε ενημερωθεί προσωπικά για αυτές τις πληροφορίες.

Ο Λευκός Οίκος δεν απάντησε χθες στο ερώτημα κατά πόσον γνώριζε ο Αμερικανός πρόεδρος ή άλλοι αξιωματούχοι τις καταγγελλόμενες ρωσικές ενέργειες ήδη από το 2019. Επίσης, ο Λευκός Οίκος δεν έχει αναφέρει αν είχε λάβει ο Τραμπ γραπτή σχετική ενημέρωση, αν την είχε διαβάσει και για ποιο λόγο δεν είχε αντιδράσει δυναμικότερα. Ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ Ρόμπερτ Ο' Μπράιν, δήλωσε χθες ότι η κυβέρνηση είναι έτοιμη να αντιδράσει αν κριθεί απαραίτητο, ενώ ο πρόεδρος της Επιτροπής Πληροφοριών της αμερικανικής Βουλής, βουλευτής των Δημοκρατικών Ανταρ Σιφ, κάλεσε τον Τραμπ να εξετάσει το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων στην Ρωσία. Ο Ανταρ Σμιθ, πρόεδρος της Επιτροπής Ενόληση Δυνάμεων της Βουλής εκτίμησε ότι ο Τραμπ γνώριζε την υπόθεση. Πρόσθεσε πως το Πεντάγωνο ενημέρωσε τους βουλευτές γιγγραφώς πως δεν θεωρεί αξιόπιστες τις πληροφορίες περί επικήρυξης.

Ανεβάζει τους τόνους για Λιβύη το Βερολίνο

Πιο δυναμική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα επιδιώξει η γερμανική προεδρία το αμέσως επόμενο διάστημα

Η ενίσχυση του ρόλου της Ε.Ε. στη διαχείριση της λιβυκής κρίσης φαίνεται ότι περιλαμβάνεται στις διενθείς προτεραιότητες της Γερμανίας, η οποία αναλαμβάνει σήμερα την εκ περιτροπής προεδρία της Ένωσης. Αυτό τουλάχιστον υπονοεί η χθεσινή πρόταση του Γερμανού υπουργού Εξωτερικών Χάικο Μάας, να κατονομάζονται στο εξής οι χώρες που παραβιάζουν το εμπάργκο όπλων του ΟΗΕ και στα δύο εμπόλεμα στρατόπεδα του λιβυκού δράματος.

«Δεν μπορείς μακροπρόθεσμα να αποφύγεις να κατονομάσεις δημοσίως τις χώρες αυτές (που παραβιάζουν το εμπάργκο). Η βούληση να γίνει κάτι τέτοιο αυξάνεται διαρκώς στους κόλπους της Ε.Ε.», δήλωσε ο επικεφαλής της γερμανικής διπλωματίας σε συνέντευξη του στο κρατικό πρακτορείο ειδήσεων της χώρας του. «Πιστεύω ότι η στιγμή αυτή θα έρθει», πρόσθεσε.

Η Ε.Ε. έχει αναλάβει τη ναυτική επιχείρηση IRINI για την επιτήρηση του εμπάργκο των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο επιβλήθηκε πριν από εννέα χρόνια, αλλά οι παραδόσεις όπλων στους εμπόλεμους δεν έχουν σταματήσει. Πρόσφατα ο γε-

νικός γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτέρες δήλωσε ότι Τουρκία, Αίγυπτος, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Ρωσία είναι μεταξύ των χωρών που μεταφέρουν όπλα –η πρώτη προς την κυβέρνηση της Τρίπολης υπό τον Φαγέζ Σαράζ και οι άλλες τρεις στον πολέμαρχο της ανατολικής Λιβύης Χαλίφα Χαφτάρ. Η πρόσφατη παρεμπόδιση δύο γαλλικών φρεγατών, που συμμετείχαν στην επιχείρηση IRINI, από φρεγάτα του τουρκικού πολεμικού ναυτικού προκάλεσε την έντονη αντίδραση της Γαλλίας, επιδεινώνοντας τις ήδη τεταμένες σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών.

Με αφορμή την ανάληψη της ευρωπαϊκής προεδρίας από τη Γερμανία, ο επικεφαλής της Διάσκεψης του Μονάχου για την Ασφάλεια Βόλφγκανγκ Ισινγκερ έριξε την ιδέα να απειληθεί η Ε.Ε. με στρατιωτική δράση στη Λιβύη προκειμένου να εκβιάσει κατάπαυση του πυρός. «Η Ευρώπη θα μπορούσε να ρίξει το στρατιωτικό της βάρος στη ζυγαριά με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτευχθεί ανακωχή. Οποιοι δεν μπορεί να απειλήσει στρατιωτικά σε διενθείς συγκρούσεις περιορίζει τη διπλωματία του σε απλή ρητορική», υποστήριξε σε συνέντευξη του ο Ισινγκερ.

Μετά την προχθεσινή συνάντησή του με την Άγκελα Μέρκελ, ο Εμανουέλ Μακρόν έκανε λόγο για «ιστορικές, εγκληματικές ευθύνες» της Αγκυρας στη Λιβύη.

Στο μεταξύ, ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου ανταπέδωσε χθες τα πυρά στον Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος, μία ημέρα νωρίτερα, είχε καταλογίσει στην Τουρκία «εγκληματικές ευθύνες» για την κατάσταση στη Λιβύη. «Η Γαλλία, την οποία διοικεί ο

Μακρόν, ή μάλλον την οποία δεν καταφέρνει αυτή τη στιγμή να διοικήσει, δεν βρίσκεται στη Λιβύη παρά μόνο για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντά της με καταστροφική νοοτροπία», δήλωσε από την Αγκυρα ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών και πρόσθεσε: «Η Γαλλία, μέλος του ΝΑΤΟ, καταβάλλει προσπάθειες για να ενισχύσει την παρουσία της Ρωσίας» στη Λιβύη.

Μετά την προχθεσινή συνάντησή του με την Άγκελα Μέρκελ στο Μέξιμπεργκ της Γερμανίας, ο Γάλλος πρόεδρος έκανε λόγο για «ιστορικές, εγκληματικές ευθύνες» της Αγκυρας στη Λιβύη, προσθέτοντας ότι η Τουρκία «παριστάνει ότι είναι μέλος του ΝΑΤΟ», ενώ με την πολιτική της διευκολύνει τη ρωσική διείσδυση στη βόρεια Αφρική. Ανταπόκριση του τουρκικού πρακτορείου ειδήσεων Anadolu εμφανίζει τη Γαλλία «απομονωμένη» μεταξύ των Δυτικών συμμάχων της στην υποστήριξη του Χαφτάρ και τον Μακρόν να δέχεται αμφισβήτηση εκ των έδρων ύστερα από τις στρατιωτικές αποτυχίες του Λίβυου πολέμαρχου.

Τη δυσφορία της για τις δηλώσεις του Γάλλου προέδρου εξέφρασε και η κυβερ-

νηση της Τρίπολης μέσω του υπουργού Εξωτερικών Μοχάμεντ Τάχερ Σιάλα. Ο Λίβυος αξιωματούχος σημείωσε ότι δεν υπήρξε, εκ μέρους του Μακρόν, καταδίκη της πολυμήνης πολιτορκίας της λιβυκής πρωτεύουσας από τις δυνάμεις του Χαφτάρ. Την ίδια ώρα, ο διοικητής των ναυτικών δυνάμεων της Τουρκίας, ναύαρχος Αντνάν Οζμπάλ, επισκεπτόταν ναυτικά βάση στην Τρίπολη, όπου είχε συνάντηση με στρατιωτικούς αξιωματούχους του Σαράζ.

Ρεπορτάζ της αμερικανικής εφημερίδας The Wall Street Journal αναφέρει ότι η Ρωσία στέλνει ενισχύσεις στη Λιβύη για να ενισχύσει τον Χαφτάρ, ο στρατός του οποίου υπέστη σοβαρές ήττες το τελευταίο διάστημα στο δυτικό τμήμα της χώρας. Στο ρεπορτάζ γίνεται λόγος για μεταφορά ρωσικών μαχητικών αεροπλάνων και συστημάτων ραντάρ, αλλά και μισθοφόρων στη βάση της Τζούφρα, στο νότιο τμήμα της χώρας. Η λιβυκή κυβέρνηση καταγγέλλει την παρουσία Ρώσων μισθοφόρων της ιδιωτικής εταιρείας Wagner στα πολεμικά θέατρα της χώρας, αλλά η Μόσχα αρνείται οποιαδήποτε ευθύνη του ρωσικού κράτους.

REUTERS

Λουκέτο

Αντιδράσεις στο εσωτερικό της Τουρκίας προκαλούν νέες αυταρχικές παρεμβάσεις του Ερντογάν. Με διάταγμα που υπέγραψε, ο Τούρκος πρόεδρος έβαλε Λουκέτο στο ιδιωτικό πανεπιστήμιο Σεσίρ, στην Κωνσταντινούπολη, το οποίο δημιουργήθηκε το 2008 από το Ιδρυμα Επιστημών και Τεχνών, ιδρυτικό στέλεχος του οποίου ήταν ο Αχμέτ Νταβούτογλου, τότε υπουργός Εξωτερικών. Αφού αναγκάστηκε να παραιτηθεί το 2016, έχοντας έρθει σε ρήξη με τον Ερντογάν, ο Νταβούτογλου ίδρυσε πρόσφατα νέο πολιτικό φορέα, το Κόμμα του Μέλлонτος, που φιλοδοξεί να προσελκύσει δυσαρεστημένους, συντηρητικούς ψηφοφόρους του κυβερνώντος κόμματος AKP. Επισήμως, το κλείσιμο του ιδιωτικού πανεπιστημίου οφείλεται σε δικαστική απόφαση ύστερα από οικονομικής φύσης διαμάχη με την κρατική τράπεζα Halkbank. Στο μεταξύ, χιλιάδες δικηγόροι διαδήλωσαν χθες έξω από τα δικαστήρια της Κωνσταντινούπολης εναντίον κυβερνητικού νομοσχεδίου που απειλεί να διασπάσει και να αποδυναμώσει τους δικηγορικούς συλλόγους όλης της χώρας.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

Κλειστά τα ελληνικά σύνορα για μεγάλες αγορές

ΗΠΑ, Βρετανία, Ρωσία, Σουηδία και Ισραήλ δεν συμπεριλαμβάνονται στη νέα λίστα των κρατών που δίνει η Ελλάδα το πράσινο φως

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Το πιο δύσκολο στοίχημα στην ιστορία του ελληνικού τουρισμού και μαζί και για την εθνική οικονομία ξεκινάει σήμερα, καθώς ανοίγουν τα σύνορα της χώρας για ξένους ταξιδιώτες και εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης από ορισμένες μόνο χώρες, αλλά υπό πρωτοφανή μέτρα υγειονομικής ασφάλειας σε μεταφορές και καταλύματα, σε μια προσπάθεια να περιοριστούν οι απώλειες τουριστικών εσόδων. Υπενθυμίζεται ότι πέρυσι είχαν εισρεύσει στην Ελλάδα 18,1 δισ. ευρώ. Η πλήρης λίστα των χωρών των οποίων οι πολίτες θα επιτρέπονται να εισέλθουν στη χώρα αναμένεται να ανακοινωθεί επισήμως σήμερα από το υπουργείο Εξωτερικών και να ταυτίζεται με τις αποφάσεις της Ε.Ε.

Εντονες ανησυχίες

Ο φόβος της πανδημίας παραμένει ισχυρός μεταξύ των δυνητικών επισκεπτών της χώρας, ενώ τα ελληνικά σύνορα δεν ανοίγουν σήμερα για όλες τις χώρες από τις οποίες συνήθως η Ελλάδα έλκει ταξιδιώτες: η Βρετανία παραμένει εκτός της λίστας των χωρών από τις οποίες επιτρέπεται να έρθουν τουρίστες, όπως επίσης και οι Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και η Ρωσία, η Σουηδία και το Ισραήλ. Αθροιστικά όλες αυτές οι αγορές αντιστοιχούν σχεδόν στο ένα τέταρτο των συνολικών ταξιδιωτικών εσόδων. Τα παραπάνω σε συνδυασμό με το χαμένο τετράμηνο Μαρτίου - Ιουνίου οδηγούν πολλούς να εκτιμούν πως στο βέλτιστο σενάριο η χώρα θα σημειώσει εισπράξεις 4-5 δισ. ευρώ το 2020 με ό,τι αυτό σημαίνει για την εθνική οικονομία.

Και ενώ για κάποιες χώρες όπως η Βρετανία αναμένεται να επανεξεταστούν τα επιδημιολογικά τους δεδομένα περί τα μέσα Ιουλίου, οι προοπτικές για την προσέλευση τουριστών από αυτές τις χώρες το επόμενο δίμηνο είναι στην καλύτερη περίπτωση αναμικτές, σύμφωνα με έρευνες που γίνονται σε αυτές. Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις της Ελλάδας από τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και τη Βρετανία κατά τη διάρκεια του 2019 αθροίζουν περισ-

σότερα από τέσσερα δισ., σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ. Πρόκειται για το 20% των εσόδων της χώρας από τον τουρισμό και πολύ περισσότερο για συγκεκριμένους ελληνικούς προορισμούς και ξενοδοχειακές μονάδες που εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη μία ή την άλλη αγορά.

Οι ΗΠΑ αποτελούν την τρίτη μεγαλύτερη αγορά του ελληνικού τουρισμού. Η Ελλάδα συνιστά δημοφιλή προορισμό των Αμερικανών, ιδιαίτερα για το προϊόν ήλιος και θάλασσα, αλλά τα τελευταία χρόνια η διαμονή τους εδώ περιλαμβάνει και αρκετές ημέρες στην πρωτεύουσα.

Οι ρυθμοί αύξησης των αφίξεων από τις ΗΠΑ την τελευταία διετία ήταν υπερδιπλάσιοι του συνόλου του ελληνικού

Στο καλύτερο σενάριο η χώρα θα έχει τουριστικά έσοδα 4-5 δισ. ευρώ το 2020 από 18,1 δισ. ευρώ το 2019.

τουρισμού και το 2019 έφτασαν το 1,18 εκατ. ταξιδιώτες. Πέρυσι οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από τις ΗΠΑ ήταν 1,2 δισ. ευρώ. Το 2019, το 27% των δαπανών των Αμερικανών τουριστών στην Ελλάδα έγινε κατά το δεύτερο τρίμηνο, ενώ το 52% στο τρίτο τρίμηνο, σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝ-ΣΕΤΕ).

Το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά του ελληνικού τουρισμού, μετά τη Γερμανία. Το 2019 οι εισπράξεις από τη Βρετανία διαμορφώθηκαν στα 2,564 δισ. ευρώ και οι αφίξεις πέρυσι έφτασαν τα 3,5 εκατ. ταξιδιώτες. Το 2019, το 26% των δαπανών των Βρετανών στην Ελλάδα έγινε στο δεύτερο τρίμηνο και το 63% στο τρίτο, ενώ το 89% των πριν από την πανδημία προγραμματισμένων θέσεων προς τα περιφερειακά αεροδρόμια για φέτος ήταν με πτήσεις χαμηλού κόστους.

Η Ρωσία βρίσκεται στη 12η θέση της αγοράς του ελληνικού τουρισμού, έχοντας

ΠΗΓΗ: ΤτΕ, INSET

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

υποχωρήσει σημαντικά από τα επίπεδα στα οποία βρισκόταν προ δεκαετίας. Η Ελλάδα αποτελεί δημοφιλή προορισμό των Ρώσων. Αποτελεί δε αγαπημένο προορισμό ενός πολύ μεγάλου αριθμού Ρώσων ιδιαίτερα υψηλού εισοδηματικού προφίλ που προτιμούν έναν μικρό αριθμό περιοχών και μονάδων, κυρίως στην Κρήτη και τη Χαλκιδική.

Το 2019, το 22% των δαπανών των Ρώσων τουριστών στην Ελλάδα, οι οποίες έφτασαν στα 433 εκατ. (582.000 ταξιδιώ-

τες), έγινε στο δεύτερο τρίμηνο και το 60% στο τρίτο, ενώ για φέτος μόλις το 3% των προγραμματισμένων θέσεων προς τα περιφερειακά αεροδρόμια ήταν με πτήσεις χαμηλού κόστους.

Το Ισραήλ, όπου η πανδημία δείχνει να ανασυμμετρά εκ νέου τα ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων, αποτελεί μία από τις λίγες δυναμικά ανερχόμενες αγορές του ελληνικού τουρισμού. Η αγορά του Ισραήλ βρίσκεται στην 21η θέση του ελληνικού τουρισμού, και συγκεκριμένα το 2019 έ-

φερε έσοδα της τάξης των 200 εκατ. με το 27% των δαπανών των Ισραηλινών τουριστών στην Ελλάδα στο δεύτερο τρίμηνο και το 54% στο τρίτο. Για το 2020 μόλις το 4% των προγραμματισμένων προ πανδημίας θέσεων προς τα περιφερειακά αεροδρόμια ήταν με πτήσεις χαμηλού κόστους.

Τα ξενοδοχεία

Ετσι, ένα μεγάλο μέρος των περίπου 9.500 ξενοδοχείων της χώρας παραμένει

κλειστό, αδυνατώντας να εφωμιστεί το οικονομικό βάρος της επαναλειτουργίας και μάλιστα με τα υγειονομικά πρωτόκολλα που απαιτούνται, έστω και με την ισχυρή κρατική στήριξη που έχει δοθεί, με δεδομένο ότι οι κρατήσεις παραμένουν ακόμα μηδαμινές αλλά και όσες μπαίνουν στα συστήματα είναι εύκολο να ακυρωθούν ανέξοδα λόγω των πολιτικών προσέλκυσης που έχουν υιοθετηθεί. Και μαζί με τα κλειστά ξενοδοχεία υπάρχουν και χιλιάδες άνεργοι.

Το στοίχημα των επόμενων δύο εβδομάδων παραμένει μεγάλο και αφορά αφενός τη διατήρηση της πανδημίας υπό έλεγχο (η επιτυχής διαχείριση της οποίας μέχρι στιγμής έχει προσδώσει σε μεγάλο βαθμό ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην Ελλάδα σε σχέση με ανταγωνιστικούς προορισμούς) και αφετέρου την εξασφάλιση της καλύτερης δυνατής εμπειρίας για τους ξένους ταξιδιώτες που θα έρθουν για διακοπές στην Ελλάδα, έτσι ώστε να αποτελέσουν ισχυρούς προβλεπτές του ελληνικού καλοκαιριού στο εξωτερικό όταν επιστρέψουν στις πατρίδες τους.

Κόκκινος συναγερμός

Ενόψει του ανοίγματος της χώρας στον τουρισμό την 1η Ιουλίου πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα ευρεία σύσκεψη υπό τον πρωθυπουργό στο Μέγαρο Μαξίμου. Οσον αφορά τις τρίτες χώρες, εκτός Ε.Ε., η Ελλάδα σκοπεύει να κινήσει με βάση τον κατάλογο που συντάσσεται από την Ε.Ε., ενώ μέχρι τις 15 Ιουλίου δεν θα επιτρέπονται απευθείας πτήσεις από το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Σουηδία. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης επεσήμανε ότι «η όλη διαδικασία ανοίγματος είναι δυναμική και θα γίνεται διαρκώς αξιολόγηση των δεδομένων». Ο πρωθυπουργός ζήτησε επίσης διατήρηση του πολύ καλού επιπέδου συνεργασίας που υπάρχει μέχρι σήμερα μεταξύ των υπουργείων. «Πρόκειται για πρωτόγνωρη κατάσταση. Και λάθη και αστοχίες είναι αναπόφευκτα, αλλά με καλή συνεργασία και γκαίρη δράση μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε», ανέφερε.

Πού και πώς θα γίνονται οι έλεγχοι των ταξιδιωτών για κορωνοϊό

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΚΑΣΣΙΜΗ**

Ανοίγουν σήμερα τα σύνορα της χώρας, μαζί και ένας μηχανισμός έλεγχου των ταξιδιωτών ώστε να διασφαλιστεί, όσο είναι αυτό εφικτό, η χαρτογράφηση των πιθανών κρουσμάτων που εισέρχονται πλέον στη χώρα. Οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι σε όλες τις πύλες εισόδου της χώρας θα γίνονται βάσει ενός ειδικού λογισμικού που θα υπολογίζει ποιοι επισκέπτες έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να είναι φορείς του κορωνοϊού.

Από σήμερα επιτρέπεται ο κατάπλους πλοίων από το εξωτερικό στα ελληνικά λιμάνια, ενώ ανοίγουν και οι πύλες εισόδου των Ευζώνων, της Κακαβιάς, της Κρουσταλλοπηγής, του Προμακώνα, της Νυμφαίας, των Καστανιών και των Κήπων. Στην επόμενη φάση εισέρχονται και οι αεροπορικές μεταφορές από και προς τη χώρα, με τους επισκέπτες να είναι υποχρεωμένοι να συμπληρώνουν ειδική φόρμα 48 ώρες πριν να κάνουν check-in. Θα υποβάλλονται σε δειγματοληπτικά τεστ κατά την άφιξή τους, ενώ οι ίδιοι κανόνες ισχύουν είτε το ταξίδι γίνεται με απευθείας πτήση είτε με ανταπόκριση.

Ο «φάκελος»

Όλοι οι ταξιδιώτες υποχρεούνται να συμπληρώσουν το PLF (Passenger Locator Form) τους, τουλάχιστον 48 ώρες πριν από το check-in, για να εισέλθουν στη χώρα μας, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με το αεροδρόμιο αναχώρησης, τη διεύθυνση διαμονής τους, τον χρόνο παραμονής τους στην Ελλάδα κ.ά. Οι πληροφορίες αυτές θα συγκεντρώνονται σε μια βάση δεδομένων και μέσω της ανά-

Οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι στις πύλες εισόδου θα γίνονται βάσει ενός ειδικού λογισμικού που θα υπολογίζει ποιοι επισκέπτες έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να είναι φορείς του ιού.

λυσής τους κάθε ταξιδιώτης θα λαμβάνει ένα ειδικό barcode (QR - quick response), βάσει του οποίου οι Αρχές εδώ στην Ελλάδα θα γνωρίζουν με την άφιξη του εάν πρέπει να ελεγχθεί ή όχι.

Το άνοιγμα των συνόρων της Ε.Ε. αφορά 14 χώρες και τέσσερα κρατίδια, μεταξύ των οποίων η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Νότια Κορέα, η Ιαπωνία και η Σερβία, αλλά και κάποιες χώρες της Αφρικής, όπως το Μαρόκο, η Τυνησία και η Αλγερία. Στη λίστα συμπεριλαμβάνεται και η Κίνα, υπό τον όρο να εφαρμόσει μια πολιτική αμοιβαιότητας (να ανοίξει κι αυτή τα δικά της σύνορα στην Ευρώπη). Κλειστά θα παραμείνουν τα σύνορα της Ευρώπης για ΗΠΑ, Ρωσία, Βραζιλία

και Τουρκία, εξαιτίας του βεβαρημένου υγειονομικού τους προφίλ. Εκτός θα παραμείνουν και οι επισκέπτες από Βόρεια Μακεδονία και Αλβανία. Παράλληλα, αποφασίστηκε η απαγόρευση εισόδου στη χώρα ταξιδιωτών από τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο μέχρι τις 15 Ιουλίου.

Ποιοι απομονώνονται

Όσοι επιβάτες καταφθάνουν διά θαλάσσης στη χώρα μεταφέρονται σε ειδικά σημεία όπου εξειδικευμένο προσωπικό ελέγχει τον QR (quick response) κωδικό και ανάλογα με το περιεχόμενο του κωδικού, το προσωπικό οδηγεί τον επιβάτη σε σημείο ελέγχου ή του επιτρέπει την είσοδο στη χώρα. Μέχρι την έκδοση των αποτελεσμάτων του τεστ –που διεξάγεται από εξειδικευμένο υγειονομικό προσωπικό –, ο επιβάτης οφείλει να απομονωθεί στη διεύθυνση που αναγράφεται στο έγγραφο PLF (passenger locator form). Μετά την έκδοση του αρνητικού αποτελέσματος του τεστ, μπορεί ο επιβάτης να εισέλθει στη χώρα. Αντίστοιχα, και για όσους εισέρχονται μέσω χερσαίων συνόρων, οφείλουν να υποβληθούν συμπληρωμένη τη φόρμα PLF στην οποία αναγράφεται η διεύθυνση διαμονής τους στη χώρα. Μαζί με τον έλεγχο διαβατηρίων και τον τελωνειακό έλεγχο διεξάγεται και η «ανάγνωση» του κωδικού QR που βρίσκεται είτε στην οθόνη του κινητού είτε εκτυπωμένος. Υποχρεωμένοι να απομονωθούν στη διεύθυνση που έχουν δηλώσει είναι όσοι υποβλήθηκαν σε τεστ κατά την είσοδό τους στη χώρα. Τα στοιχεία τους αρχειοθετούνται στον ΕΟΔΥ ώστε να επικοινωνήσει μαζί τους σε περίπτωση που το τεστ τους βγει θετικό.

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Ανομοιόμορφες θα είναι οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία στην αγορά ακινήτων. Όπως ανέφερε χθες η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) στην Ενδιάμεση Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική, «οι επιπτώσεις δεν θα είναι ενιαίες και οι ρυθμοί της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανάκαμψης θα διαφοροποιηθούν ανάλογα με την κατηγορία, τη θέση και τα ειδικά χαρακτηριστικά των ακινήτων». Αυτό που θεωρείται βέβαιο είναι ότι, σε πρώτη φάση, θα πληγούν περισσότερο οι κατηγορίες ακινήτων που είχαν ευνοηθεί από την άνοδο του τουρισμού και του αγοραστικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό. «Ο Μάρτιος του 2020 σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας περιόδου για την αγορά ακινήτων, η οποία πλήττεται άμεσα, εκτός των άλλων, από τη ραγδαία υποχώρηση του τουριστικού κλάδου, την αναστολή της επενδυτικής δραστηριότητας και την αβεβαιότητα σχετικά με την εξέλιξη και τη διάρκεια της παρούσας κρίσης», σημειώνει η ΤτΕ στην ανάλυσή της.

Προσθέτει δε ότι η απότομη, σχεδόν καθολική διακοπή των δραστηριοτήτων της κτηματαγοράς, η προσωρινή αναστολή λειτουργίας των υποθηκοφυλακείων και η διά νόμου μείωση των μισθώσεων σε πληγείσες ή σε αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεις και, υπό όρους, σε φυσικά πρόσωπα δημιουργούν συνθήκες που δεν επιτρέπουν την αποτίμηση των επιπτώσεων άμεσα, δεδομένου μάλιστα ότι η αγορά ακινήτων χαρακτηρίζεται από αδράνεια και σχετική χρονική υστέρηση στην αποτύπωση

Θεωρείται βέβαιο ότι, σε πρώτη φάση, θα πληγούν περισσότερο οι κατηγορίες ακινήτων που είχαν ευνοηθεί από την άνοδο του τουρισμού και του αγοραστικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό, εκτιμά η ΤτΕ.

της προσαρμογής των τιμών. Οσον αφορά την αγορά κατοικίας, οι επιπτώσεις της κρίσης αναμένεται να αποτυπωθούν τόσο στις αξίες όσο και στα ενοίκια, αλλά με σημαντικές διαφοροποιήσεις από περιοχή σε περιοχή.

Σύμφωνα με την ΤτΕ, βραχυπρόθεσμα εκτιμάται ότι πιέσεις θα δεχθεί η αγορά των διαμερισμάτων, ειδικά των αστικών κέντρων, εξαιτίας κυρίως της μείωσης του αγοραστικού ενδιαφέροντος για βραχυχρόνια μίσθωση με τουριστικό χαρακτήρα.

Στα κτίρια γραφείων, τη μεγαλύτερη αρνητική επίδραση αναμένεται να εμφανίσουν οι αξίες των ακινήτων που βρίσκονται σε δευτερεύουσες αγορές,

ενώ μεσοπρόθεσμα, και υπό την προϋπόθεση της ανάκαμψης της οικονομίας, εκτιμάται ότι θα ενισχυθούν περαιτέρω οι αξίες των γραφείων υψηλών προδιαγραφών. Μπορεί, δηλαδή, οι επιχειρήσεις να έχουν, έστω βραχυπρόθεσμα, μειωμένες ανάγκες σε χώρους στέγασης, ωστόσο, ταυτόχρονα, η εξέλιξη αυτή αναμένεται να τις οδηγήσει στην αναζήτηση πιο σύγχρονων γραφείων, έστω και μικρότερης επιφάνειας. Στα εμπορικά καταστήματα προβλέπονται πιέσεις στη ζήτηση, ως αποτέλεσμα της απόδοσης του ηλεκτρονικού εμπορίου και της επιφυλακτικότητας των καταναλωτών να βρεθούν σε κλειστούς χώρους. Ετσι, ενδέχεται να μεταβληθούν και οι απαιτούμενες προδιαγραφές των χώρων καταστημάτων, με αντίστοιχη αύξηση της ζήτησης για αποθηκευτικούς χώρους. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οι συνέπειες θα είναι δυσμενέστερες για τις δευτερεύουσες αγορές καταστημάτων, όπου αξίζει να σημειωθεί ότι μόλις είχε ξεκινήσει μια δευτερεύουσα ανάκαμψη από τις αρχές του έτους, μετά δέκα συνεχή χρόνια πτώσης ή στασιμότητας των ενοικίων και των αξιών.

Πιέσεις θα δεχθούν ασφαλώς και τα ξενοδοχειακά ακίνητα, καθώς η προσαρμογή στις απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας, η συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου και η ανάγκη λειτουργίας με χαμηλή πληρότητα αναμένεται να επηρεάσουν τη βιωσιμότητα λειτουργίας αρκετών μονάδων, γεγονός το οποίο, εκτός από τη συμπίεση των αξιών των ακινήτων της συγκεκριμένης κατηγορίας, αναμένεται να οδηγήσει προσωρινά στον επαναπροσδιορισμό των επενδυτικών σχεδίων.

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

- Επιχειρηματικά Δάνεια
- Χρηματοδότηση Έργων

- Χρηματοδότηση Εμπορίου
- Ψηφιακή Τραπεζική

- Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
- Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένο έδρα: Αμαθούσας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

«Χειραγώγηση των θεσμών»

Αιχμές από τον Κυριάκο Μητσοτάκη για την περίοδο διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ

Την ανάγκη επιστροφής σε μια θεσμική κανονικότητα, αλλά και τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων επισήμανε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης κατά τη χθεσινή εισήγησή του στο υπουργικό συμβούλιο, προχωρώντας παράλληλα και σε έναν σύντομο απολογισμό του κυβερνητικού έργου, καθώς σε λίγες ημέρες συμπληρώνεται ένας χρόνος από τις εκλογές. Ανάμεσα στα νομοσχέδια που συζητήθηκαν χθες, το Μέγαρο Μαξίμου αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα σε τρία από αυτά, για τη δωρεά ΜΕΘ του Ιδρύματος «Σταύρος Σ. Νιάρχος», την ι-θαγένεια και την ανακύκλωση, καθώς αποδίδουν σε σημαντικό βαθμό την ατζέντα των προτεραιοτήτων. Με τη δωρεά στο υπουργείο Υγείας, ύψους 400 εκατ. ευρώ του Ιδρύματος Νιάρχος προβλέπεται, μεταξύ άλλων, να λειτουργήσουν 155 κλίνες ΜΕΘ, 19 κλίνες ΜΑΦ σε 15 δημόσια νοσοκομεία, ενώ επί πέντε χρόνια θα χρηματοδοτηθεί εκπαιδευτικό

«Είμαστε πάντα έτοιμοι να κάνουμε πρόσθετες παρεμβάσεις στήριξης του κόσμου της εργασίας», ανέφερε κατά τη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου ο πρωθυπουργός.

πρόγραμμα στελεχών Εντατικής Θεραπείας. Επίσης, θεωρείται σημαντική η απλοποίηση των διαδικασιών απόκτησης ιθαγένειας, αλλά και το γεγονός ότι η Ελλάδα θα αποτελέσει μία από τις πρωτοπόρες, στην Ε.Ε., χώρες στον τομέα μείωσης της χρήσης πλαστικών.

Ο κ. Μητσοτάκης υπογράμμισε ιδιαίτερα το γεγονός ότι σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα η κυβέρνηση του βρέθηκε αντιμέτωπη με προκλήσεις οικονομικού, γεωπολιτικού και υγιεινομικού χαρακτήρα, επισημαίνοντας ότι αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία. «Και σήμερα, παρά τις αναμφισβήτητες, μεγάλες δυσκολίες που εξακολουθούν και υπάρχουν, ειδικά στο μέτωπο της οικονομίας, φυσά στην Ελλάδα ένας αέρας εθνικής αυτο-

«Παρά τις μεγάλες δυσκολίες που εξακολουθούν και υπάρχουν, ειδικά στο μέτωπο της οικονομίας, φυσάει στην Ελλάδα ένας αέρας εθνικής αυτοπεποίθησης και αισιοδοξίας», επισήμανε χθες ο κ. Μητσοτάκης.

πεποίθησης και αισιοδοξίας» είπε, μεταξύ άλλων, ο κ. Μητσοτάκης. Υπογράμμισε, ακόμη, ότι η κυβέρνηση παρατηρεί τι συμβαίνει, με την προσοχή στραμμένη κυρίως στην αγορά εργασίας και πρόσθεσε ότι «μαζί με τα συναρμόδια υπουργεία, πρωτίστως το υπουργείο Οικονομικών και το υπουργείο Εργασίας, είμαστε πάντα έτοιμοι –εφόσον χρειαστεί– να κάνουμε πρόσθετες παρεμβάσεις στήριξης του κόσμου της εργασίας, κάτι το οποίο αποτέλεσε από την αρχή της κρίσης την πρώτη μας απαράβατη προτεραιότητα».

Ο πρωθυπουργός άφησε και σαφείς αιχμές για τις συζητήσεις των τελευταίων ημερών σχετικά τον τρόπο λειτουργίας κυβερνητικών στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ.

Ενδεικτικά τόνισε ότι χθες πραγματοποιήθηκε η δωδέκατη συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου «μία κάθε μήνα, όπως είχαμε δεσμευθεί, χωρίς εκπώσεις, χωρίς παρεκκλίσεις, πάντα με οργανωμένα ημερήσια διάταξη και πάντα με ουσιαστική συζήτηση για το περιεχόμενο των θεμάτων που καλούμαστε να συζητήσουμε και να συναποφασίσουμε. Πιστεύω ότι και αυτή η θεσμική τάξη, η δημοκρατική και θεσμική κανονικότητα, είναι ίσως η ισχυρότερη απάντηση σε όσους επιχείρησαν να στήσουν μία πρωτοφανή απόπειρα χειραγώγησης των θεσμών». Επί τούτου, ο κ. Μητσοτάκης επισήμανε ότι «η διάκριση των εξουσιών είναι απαραίτητος κανόνας», ενώ, αναφερόμενος και στη χθεσινή ανακοίνωση

της νέας ηγεσίας της Δικαιοσύνης, τόνισε ότι η επιλογή γίνεται «με πρωταρχικό κριτήριο την επετηρίδα και ένα μαύρο σύννεφο το οποίο σκέπασε την οικονομία, αλλά και τους θεσμούς, έχει αρχίσει πια για τα καλά να διαλύεται».

Τουριστική περίοδος

Ο πρωθυπουργός έκανε και μια αναφορά στη σταδιακή επανεκκίνηση της τουριστικής περιόδου, ευχαριστώντας, μάλιστα, τους συναρμόδιους υπουργούς για τις προσπάθειές τους. «Ξέρουμε, το γνωρίζουμε, ότι ο πάχος είναι πάρα πολύ χαμηλά, θα είναι μία πάρα πολύ δύσκολη τουριστική περίοδος, θα κάνουμε το καλύτερο δυνατό», είπε ενδεικτικά ο κ. Μητσοτάκης.

Αντιδράσεις για τις διαδηλώσεις με ανοικτό το κέντρο

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

Σφοδρή πολιτική αντιπαράθεση πυροδοτεί, όπως αναμενόνταν, το νομοσχέδιο για τις δημόσιες συναθροίσεις που εισάγεται σήμερα προς συζήτηση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Το νομοθέτημα «θα βάλει τάξη στο κέντρο της Αθήνας, ενώ οι διαδικασίες για το δικαίωμα του συνέρχεσθαι είναι απολύτως διασφαλισμένες», σημείωσε ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχ. Χρυσοχοϊδης (ΣΚΑΙ), υπογραμμίζοντας ότι υποχρέωση της κυβέρνησης είναι να κατοχυρώσει τα δικαιώματα των διαδηλωτών, αλλά και να μη διαταράσσεται η ζωή των κατοίκων και των επαγγελματιών. Και αφού υποστήριξε ότι οι αλλαγές δεν αφορούν συγκεντρώσεις και πορείες που διοργανώνονται από τα τριτοβάθμια σωματεία, αλλά μικρές συγκεντρώσεις, όπως συγκεντρώσεις των 50 ατόμων, επισήμανε: «Ο τρόπος που θα διεξάγεται μια κινητοποίηση θα εξαρτάται από το πλαίσιο του δρόμου ή του πεζοδρομίου και θα είναι στη δικριτική ευχέρεια του επικεφαλής αστυνομικού διευθυντή και των διοργανωτών». Με αφορμή την εντονότατη κριτική που ήδη ασκείται από την αντιπολίτευση, ο κ. Χρυσοχοϊδης ανέφερε ότι η κυβέρνηση επιδιώκει ευρύτερη συναίνεση για την ψήφιση του ν/σ, αλλά αν χρειαστεί, «ασυζητητά θα προχωρήσουμε και μόνοι μας».

Χθες, από την Ολομέλεια, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ Ευκλ. Τσακαλώτος σημείωσε απευθυνόμενος στην κυβερνώσα πλειοψηφία: «Το καινούργιο ν/σ, που σ' αυτήν την κρίση θα περιορίζει τις διαδηλώσεις, είναι η απάντηση του αυταρχισμού, γιατί ξέρете τι έρχεται, ξέρете τις αντιδράσεις που θα υπάρχουν. Όσους περιορισμούς και να βάλετε, δεν θα μπο-

ρέσετε να σταματήσετε τη νέα γενιά που διεκδικεί για το περιβάλλον, για τα δικαιώματα, για την Παιδεία, για τις ανισότητες και για το μέλλον».

Το Πολιτικό Γραφείο της Κ.Ε. του ΚΚΕ σε ανακοίνωσή του τονίζει: «Το ΚΚΕ καλεί σε μαζικό λαϊκό ξεσηκωμό για να αποσυρθεί τώρα το ν/σ της κυβέρνησης της Ν.Δ., που προσπαθεί να «βάλει στον γύψο» το δικαίωμα στην εργατική λαϊκή κινητοποίηση, για το οποίο χύθηκαν ποταμοί αίματος. Ο ι-σχυρισμός της κυβέρνησης ότι με το ν/σ "μπαίνει τάξη" στην ταλαιπωρία

Πυρά κατά του νομοσχεδίου από ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ – Οι διαδικασίες για το δικαίωμα του συνέρχεσθαι είναι απολύτως διασφαλισμένες, τονίζει ο κ. Χρυσοχοϊδης.

του λαού, εξαιτίας διαδηλώσεων "μικρών και ολιγάριθμων ομάδων", δεν είναι παρά ένα άθλιο "προπέτασμα καπνού". Από το ΜέΡΑ25 υποστηρίζεται ότι είναι «ένα αντιδημοκρατικό και αντισυνταγματικό έκτρωμα κουντικής κοπής για τον περιορισμό των διαδηλώσεων, μέσα από το οποίο [η κυβέρνηση] προωθεί την ποινικοποίηση των αντιδράσεων στις βάρβαρες πολιτικές της».

Εκ μέρους της πλειοψηφίας, χθες, στη Βουλή ο κ. Θ. Ρουσούπουλος σχολίασε: «Σήμερα ισχύει ένας νόμος τον οποίο είχε φέρει η χούφτα. Και ερχόμαστε να καταργήσουμε την κυβέρνηση ότι προσπαθεί να επιβάλει κουντικές μεθόδους. Δηλαδή, μας αρέσει να ισχύει ο νόμος της χούφτας και δεν μας αρέσει να έρθει ένας νόμος της δημοκρατίας;».

Μετωπική για τη συνομιλία Παππά - Μιωνή

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

Συνθήκες πολιτικού καύσωνα επικρατούν στο πεδίο της Προανακριτικής, καθώς τα μέλη της βρίσκονται στην τελική ευθεία για τη σύνταξη των πορισματικών εκθέσεων τους, με τον ΣΥΡΙΖΑ να βρίσκεται μεν σε τροχιά διαρκούς συγκρούσης με τη Ν.Δ., αλλά την ίδια στιγμή να μεταδίδει και στοιχεία εσωτερικής νευρικότητας. Ενδεικτικό είναι όσα καταγράφηκαν χθες, εξ αφορμής της κίνησης Μιωνή να αποστείλει στην Προανακριτική έκτιμηση ιδιωτικού πραγματογνώμονα, σύμφωνα με την οποία η ηχογραφημένη συνομιλία του με τον Ν. Παππά δεν έχει υποστεί αλλοιώσεις. Κύκλοι του κ. Παππά ανέφεραν ότι «ο πραγματογνώμονας του Μιωνή διαψεύδει Μιωνή και επιβεβαιώνει Παππά». Όμως, την ίδια στιγμή, βουλευτές ΣΥΡΙΖΑ - μέλη της Προανακριτικής σημειώνουν πως «έχει ζητηθεί επίσημη πραγματογνωμοσύνη από την ΕΛ.ΑΣ.».

Τούτων δοθέντων, κύκλοι της Ν.Δ. από την Προανακριτική σχολιάζουν: «Ο κ. Παππάς καλό είναι να ενημερώσει τους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ στην Προανακριτική που ζητούν πραγματογνωμοσύνη περί της γνωσιότητας του ηχητικού ότι ο διάλογός του με τον κ. Μιωνή είναι αυθεντικός, όπως πλέον ο ίδιος ξεκάθαρα παραδέχεται. Αντιλαμβανόμαστε ότι τόσο ο "Ρασπούτιν" όσο και ο πολλάκις ψευδομένος Παππάς κρατούν αγκαλιά τον κ. Τσίπρα και τον υποχρεώνουν να στηρίζει μέχρι τέλους το "πα-

ραμάγαζο", μπας και σώσει κάτι από το "μαγαζί" του».

Ως προς την ουσία του περιεχομένου του διαλόγου Παππά - Μιωνή, η Ν.Δ. λέει ότι «ο κ. Παππάς συνεχίζει να ψεύδεται». Ο ΣΥΡΙΖΑ θέτει και ζήτημα αφενός νομιμότητας της χρήσης του επίμαχου υλικού από την Προανακριτική

Διευκρινίσεις Αθ. Παπαδόπουλου μετά τη δήλωσή ότι «υπήρχε επηρεασμός από κάποιους από εμάς, που ήθελαν πιο γρήγορη πορεία της Δικαιοσύνης προς αυτά που νόμιζαν».

και αφετέρου έκτακτης σύγκληψης της προκειμένου να συζητηθεί το κείμενο των εξωδικαστικού συμβιβασμού αμερικανικού δημοσίου - Novartis, αφού πρώτα γίνει επίσημη μετάφρασή του.

Στο περιθώριο αυτών, ο βουλευτής της Δικαιοσύνης Αθ. Παπαδόπουλος αναγκάστηκε σε γραπτές διευκρινίσεις έπειτα από δηλώσεις του σε ΜΜΕ ότι «υπήρχε επηρεασμός από κάποιους από εμάς, που ήθελαν μια πιο γρήγορη πορεία της Δικαιοσύνης προς αυτά που νόμιζαν». Εκ των υστέρων, σε γραπτή δήλωσή του σημείωσε: «Το "κάποιος από εμάς" που ανέφερα αφορούσε εν γένει τους πολιτικούς».

Μήνυμα Βαρθολομαίου για Αγία Σοφία

Η μετατροπή της σε τζαμί θα στρέψει εκατομμύρια χριστιανούς κατά του Ισλάμ

Των ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ και ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ

Ευρύτερες αντιδράσεις σε όλο τον κόσμο θα προκαλέσει τυχόν μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Το μήνυμα αυτό έστειλε χθες ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, τονίζοντας ότι μία τέτοια απόφαση «θα στρέψει εκατομμύρια χριστιανούς σε όλο τον κόσμο εναντίον του Ισλάμ». Η δήλωση του Οικουμενικού Πατριάρχη έγινε υπό το πρίσμα και της αιριανής συνεδρίασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Τουρκίας για το θέμα της Αγίας Σοφίας, καθώς πολλοί εκτιμούν ότι η απόφαση θα συνάδει για τις προθέσεις του Τούρκου προέδρου Ταγίπ Ερντογάν. Το προηγούμενο διάστημα ο Τούρκος πρόεδρος είχε προχωρήσει σε σειρά προκλητικών δηλώσεων σχετικά με την πιθανή μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, ενώ αποκορύφωμα της έως τώρα προκλητικότητας θεωρείται η ανάγνωση του κορανίου μέσα στον ναό ανήμερα την επέτειο της άλωσης της Πόλης.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος, κατά τη Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Αποστόλων στο Φερέκιοϊ, είπε πως «η Αγία Σοφία ανήκει

στην ανθρωπότητα». Συγκεκριμένα, για το θέμα ανέφερε ότι «το έτος 2016 αποστείλαμε Γράμμα εις τον τότε Διευθυντή Θρησκευτικών Υποθέσεων και εκφράσαμε την ανησυχία μας για την αλλαγή του καθεστώτος της Αγίας Σοφίας. Δεν θα πρέπει αυτός ο Ναός να γίνει αιτία συγκρούσεων μεταξύ των δύο λαών. Δεν ανήκει μόνο σε αυτόν που κατέχει το

Τουρκικά F-16 πέταξαν πάνω από το Αγαθονήσι, 24 ώρες μετά την επίσκεψη της Προέδρου της Δημοκρατίας Κατερίνας Σακελλαροπούλου.

μνημείο, αλλά και σε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Και ο τουρκικός λαός έχει την ευθύνη της ανάδειξης αυτής της οικουμενικότητας του μνημείου». Και πρόσθεσε: «Η Αγία Σοφία ως μουσείο αποτελεί τόπο και σύμβολο συναντήσεων, αλληλεγγύης και αλληλοκατανοήσεως Χριστιανισμού και Ισλάμ. Η τυχόν μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τέμενος θα στρέψει εκατομμύρια χριστιανών σε

«Η Αγία Σοφία δεν ανήκει μόνο σε αυτόν που κατέχει το μνημείο, αλλά και σε ολόκληρη την ανθρωπότητα», τόνισε ο Οικουμενικός Πατριάρχης.

όλο τον κόσμο εναντίον του Ισλάμ. Το ζητούμενο, όμως, είναι η ενότητα».

Οι προθέσεις της κυβέρνησης Ερντογάν να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για μετατροπή της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη σε τζαμί, από μουσείο, προκαλεί ενόχληση σε όλες τις δυτικές πρωτεύουσες και έχει γίνει αντικείμενο δημόσιας συζήτησης. Μόνο τις τελευταίες ημέρες η πιθανή αιριανή εξέλιξη έχει βρεθεί στα πρωτοσέλιδα γερμανικών («Ζιντσίτσε Τσάιουνγκ») και γαλλικών («Λε Μοντ») εφημερίδων, οι οποίες εστιάζουν στην πιθανότητα της μετατροπής ως μέρους της εσωτερικής πολιτικής ατζέντας του κ. Ερντογάν. Από την Αγκυρα, πάντως, δεν αφήνουν κανέναν από τους συνάδελφους συμβολισμούς απαράτηπτους. Χθες, τουρκικά F-16 πέταξαν πάνω από το Αγαθονήσι (και το Φαρμακονήσι), 24 ώρες μετά την επίσκεψη που έκανε στη φρουρά του νησιού η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου.

Χθες, ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας μίλησε τηλεφωνικά με τον Φιλ Πικερ, ο οποίος εκτελεί χρέη βοηθού υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, με αντι-κείμενο τις περιφερειακές εξελίξεις, με στόχευση, βεβαίως, την κατάσταση στη Λιβύη και την Ανατολική Μεσόγειο.

Δικαιοσύνη γένους θηλυκού στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στον Αρειο Πάγο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΑΟΥ

Με γνώμονα την αξιοκρατία, αλλά παράλληλα και με σεβασμό στη δικαστική επιτηρίδα η κυβέρνηση επέλεξε δύο γυναίκες για την προεδρία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου, ακολουθώντας τη βασική αρχή που είχε εξαγγείλει από πέρυσι, ότι οι όποιες επιλογές οφείλουν να συμβάλουν στην αποκτάση του κύρους του θεσμού.

Το υπουργικό συμβούλιο μετά σχετική εισήγηση του υπουργού Δικαιοσύνης Κωνσταντίνου Τσιόρα επέλεξε ως πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας την Ειρήνη Σαρπ, εξαιρέτη, δικαστική προσωπικότητα, πρώην στη δικαστική επιτηρίδα και αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου για χρόνια, που έχει θέσει τη σφραγίδα της σε σημαντικές και κρίσιμες αποφάσεις. Η Ειρήνη Σαρπ θα μείνει στην προεδρία του ΣτΕ για ένα

μόνον χρόνο καθώς συνταξιοδοτείται το καλοκαίρι του 2021.

Η κ. Σαρπ γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Καλαμάτα. Διορίστηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας, κατόπιν διαγωνισμού, ως εισπληγρία το 1980. Προήχθη σε πάρεδρο το 1985, σε σύμβουλο το 1997 και σε αντιπρόεδρο το 2011. Ως αντιπρόεδρος προήδρευσε στο Δ' Τμήμα και από το 2015 ανέλαβε καθήκοντα προέδρου στο Β' Τμήμα του ΣτΕ, που ασχολείται με φορολογικά ζητήματα.

Διετέλεσε μέλος του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου επί τρεις θητείες, καθώς και του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου Διοικητικής Δικαιοσύνης, άσκησε καθήκοντα προέδρου του Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος από το έτος 2013 έως σήμερα, του Πειθαρχικού Συμβουλίου μελών ΔΕΠ και του Συμβουλίου Συμμόρφωσης της Διοικήσεως προς τις

Η Ειρήνη Σαρπ, πρόεδρος του ΣτΕ και η Αγγελική Αλεξοπούλου, πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

δικαστικές αποφάσεις, ήταν μέλος και πρόεδρος διαφόρων πειθαρχικών και υπηρεσιακών συμβουλίων και δίδαξε επί 12 έτη στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.

Η κ. Σαρπ σε δήλωσή της επισημαίνει: «Αισθάνομαι ιδιαίτερα συγκίνηση που η

ελληνική πολιτεία με το κατά το Σύνταγμα αρμόδιο όργανό της, το υπουργικό συμβούλιο, με επέλεξε να αναλάβω το ανώτατο αξίωμα του προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας. Υπόσχομαι ότι θα συνεχίσω το έργο των προηγούμενων προέδρων και θα καταβάλω κάθε προσπάθεια για να δια-

σφαλίσω, με τη συνεργασία όλων των δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι το δικαστήριο θα εξακολουθήσει και στο μέλλον να είναι ικανό και έτοιμο να αντιμετωπίζει τις ανάγκες κάθε εποχής και να επιλύει τις διαφορές, που κάθε φορά ανακύπτουν, αποτελεσματικά και προς το συμφέρον του ελληνικού λαού, στο όνομα του οποίου εκτελούνται, κατά το Σύνταγμα, οι αποφάσεις του».

Η κυβέρνηση επίσης επέλεξε γυναίκα ανάτατη δικαστική λειτουργό για την προεδρία του Αρείου Πάγου στο πρόσωπο της Αγγελικής Αλεξοπούλου, ικανής και έμπειρης δικαστικού, που είναι ήδη τέσσερα χρόνια αντιπρόεδρος και ήταν έως πρόσφατα πρόεδρος ποινικού τμήματος στο ανώτατο δικαστήριο. Και η κ. Αλεξοπούλου θα μείνει –και αυτή– για ένα μόνον χρόνο στην προεδρία του Αρείου Πάγου

καθώς του χρόνου συνταξιοδοτείται.

Η νέα πρόεδρος του Αρείου Πάγου κ. Αλεξοπούλου, σε δήλωσή της αναφέρει: «Αποτελεί εξαιρετική τιμή και μεγάλη ευθύνη για μένα η επιλογή μου στη θέση της προέδρου του Αρείου Πάγου, ως επιστεύγασμα μιας πολυχρόνης θητείας σημαντά ενός ετών στην υπηρεσία απονομής της Δικαιοσύνης. Είναι αυτοπόνο ότι, συνισθανόμενη την μέγεθος της ευθύνης αυτής, θα καταβάλω κάθε δυνατή προσπάθεια, για να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις του αξιώματος, που μου εμπιστεύθηκε η πολιτεία. Με την ευκαιρία της δηλώσεως αυτής επιθυμώ να τονίσω ότι όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί θα εργαστούμε με ευσυνειδησία και εντιμότητα για τη διασφάλιση της τήρησης της νομιμότητας και της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών, που αποτελούν ακρογωνιαίους λίθους του κράτους δικαίου».

Επιτάχυνση

Η αδειοδότηση σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, δηλαδή συγκροτημάτων που συνδυάζουν υποδομές φιλοξενίας με τουριστικές βίλες, έχει επιταχυνθεί τους τελευταίους μήνες, καθώς πλέον οι στρατηγικές επενδύσεις έχουν ενταχθεί σε μια διαδικασία με συγκέντρωση αρμοδιοτήτων σε λίγους φορείς. Έτσι, τα έργα δεν καθυστερούν σε γραφειοκρατικά «γρανάζια».

Χωρίς ΦΠΑ

Ενας ακόμη λόγος που οι επενδυτές ενδιαφέρονται να λάβουν γρήγορα τις σχετικές άδειες, είναι το μέτρο της αναστολής ΦΠΑ 24% στις νέες οικοδομές, το οποίο έχει ισχύ από τις αρχές του έτους και για τα επόμενα τρία χρόνια. Κάτι που επιτρέπει στους επενδυτές να πουλήσουν με χαμηλότερο κόστος τις κατοικίες.

Οι προοπτικές

Όπως έχει γίνει αντιληπτό, η πανδημία ουδώως έχει επηρεάσει τα επενδυτικά σχέδια στον κλάδο του τουρισμού, καθώς σε καμία από τις υπό αδειοδότηση επενδύσεις δεν καταγράφεται η πρόθεση των επενδυτών να καθυστερήσουν ή να αναστείλουν τα σχέδιά τους. Το αντίθετο μάλιστα. Πρόκειται για ένα θετικό σημάδι για τις μελλοντικές προοπτικές του τουρισμού.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επενδύσεις 1,5 δισ. σε τουριστικά θέρετρα

Το τελευταίο διάστημα δίνονται εγκρίσεις και εκδίδονται άδειες για την κατασκευή σύνθετων έργων σε όλη την Ελλάδα

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Άμεσες ξένες επενδύσεις άνω του 1,5 δισ. ευρώ για την ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε όλη τη χώρα βρίσκονται, έπειτα από σειρά ετών, στο «κατώφλι» της εκκίνησης, καθώς το αργότερο έως το τέλος του έτους θα έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες άδειες, συμπεριλαμβανομένων και των οικοδομικών. Τις τελευταίες εβδομάδες έχει παρατηρηθεί μια «ομοβροντία» εγκριτικών πράξεων και αδειοδοτήσεων, καθώς προφανώς στόχος της κυβέρνησης είναι να κινητοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερα κεφάλαια και να τοποθετηθούν στην πραγματική οικονομία, προκειμένου κατ' αρχάς να επιβραδυνθεί ο ρυθμός της ύφεσης και στη συνέχεια να επιταχυνθεί ο ρυθμός της ανάκαμψης, αρχής γενομένης από το 2021.

Στο πλαίσιο αυτό, όσο το δυνατόν πε-

ρισσότερα έργα ξεκινήσουν να κατασκευάζονται, τόσο ταχύτερα θα είναι και η έξοδος από τη νέα κρίση.

Η πιο ώριμη από τις επενδύσεις είναι η ανάπτυξη της έκτασης των 2.300 στρεμμάτων στην περιοχή της Κοιλιάδας Ερμιονίδας στην Αργολίδα, μια επένδυση άνω των 400 εκατ. ευρώ, την οποία προωθεί η Dolphin Capital Investors (DCI). Οι οικοδομικές άδειες για το Kilada Hills εκδόθηκαν στο τέλος του 2019 και η εταιρεία είχε ξεκινήσει ήδη τις πρώτες εργασίες από τις αρχές του 2020. Σήμερα, τα έργα εκκινούν εκ νέου, με τους ιθύνοντες να πραγματοποιούν, πριν από λίγες ημέρες, συμβολικά τελετή εγκαίνιων, παρουσία και του αρμόδιου υπουργού Αδ. Γεωργιάδη.

Όπως αναφέρει στην «Κ» ο κ. Μίλτος Καμπουρίδης, διευθύνων σύμβουλος της DCI, «σε ένα χρόνο από σήμερα θα έχουν

Ξεκίνησαν οι εργασίες στο Kilada Hills στην Αργολίδα, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 400 εκατ. ευρώ.

ολοκληρωθεί οι βασικές εργασίες. Στόχος μας είναι το γήπεδο γκολφ να είναι έτοιμο να λειτουργήσει εντός του πρώτου τριμήνου του 2022». Πέραν της κατασκευής του γηπέδου γκολφ, η πρώτη φάση της επένδυσης περιλαμβάνει ασφαλώς τα έργα υποδομής (δίκτυα κ.λπ.) και κτιριακές υποδομές υποστήριξης των μελών του γκολφ. Το κατασκευαστικό κόστος ανέρχεται σε 22 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 10 εκατ. ευρώ έχουν καλυφθεί από προγενέστερη συμφωνία με την Grivalia Hospitality, η οποία έχει αποκτήσει μέρος

της έκτασης για την ανάπτυξη βιλών για τους πελάτες της στο κοντινό Amanzoe στο Πόρτο Χέλι. Επιπλέον 12 εκατ. ευρώ έχουν εξασφαλιστεί από ξένο θεσμικό επενδυτή και συγκεκριμένα ένα family office, που έχει λάβει ως αντάλλαγμα νέες προνομίους μετοχές της εταιρείας. «Θα στοχεύσουμε σε Έλληνες και ξένους που ενδιαφέρονται για το γκολφ και πιθανώς να έχουν και σπίτι στην ευρύτερη περιοχή. Οι εγκαταστάσεις θα είναι 12μηνς λειτουργίας», αναφέρει ο κ. Καμπουρίδης. Γύρω από το γήπεδο γκολφ προβλέπεται και η ανάπτυξη άνω των 160 βιλών πολυτελείας, μέσης τιμής πώλησης 1,2-1,3 εκατ. ευρώ εκάστη, ήτοι συνολικής αξίας 200 εκατ. ευρώ. Η κατασκευή της καθεμιάς θα ξεκινάει μόλις εξασφαλίζεται ο αγοραστής. Σε επόμενο στάδιο αναμένεται να κατασκευαστεί ξενοδοχειακή μονάδα, με το συνολικό ύψος της επένδυσης να

υπολογίζεται σε 80 εκατ. ευρώ. Η επένδυση θα δημιουργήσει 800 θέσεις εργασίας κατά τη φάση της κατασκευής και 600 μόνιμες θέσεις την περίοδο λειτουργίας της. Μια ακόμα επένδυση, η οποία οδεύει πλέον προς την έναρξη της κατασκευής έπειτα από σωρεία προσφυγών και καθυστερήσεων, είναι και η ανάπτυξη έκτασης 500 στρεμμάτων στην Κασσιόπη της Κέρκυρας.

Πρόκειται για το πρώτο ακίνητο που μεταβίβαστηκε από το ΤΑΙΠΕΔ το 2013. Φορέας της επένδυσης των 120 εκατ. ευρώ είναι ο αμερικανικός όμιλος της NCH, ο οποίος βρίσκεται πλέον στο στάδιο της έκδοσης των οικοδομικών αδειών. Η εκτίμηση των εκπροσώπων της εταιρείας είναι ότι οι εργασίες θα ξεκινήσουν στις αρχές του φθινοπώρου. Η επένδυση προβλέπει την κατασκευή ξενοδοχείου πέντε αστέρων και πολυτελείς βίλες.

Πράσινο φως για κατασκευή πολυτελών καταλυμάτων στη Μύκονο

Δύο επενδυτικά σχέδια υλοποιούνται στο νησί από την Grivalia Hospitality και τον όμιλο AGC από τη Μ. Ανατολή.

λάξει τους τελευταίους μήνες, καθώς οι διαδικασίες, κατά κανόνα, ολοκληρώνονται σε μερικές εβδομάδες. Πέραν της δεδομένης πολιτικής βούλησης, εκείνο που έχει αλλάξει είναι η ανάληψη από το υπουργείο Ανάπτυξης κεντρικού ρόλου για τον συντονισμό όλων των φορέων και την επίλυση όλων των προβλημάτων εν τη γε-

νέσει τους, αναλαμβάνοντας και την έκδοση των σχετικών αδειών. Αν, για παράδειγμα, κάποια δημοτική αρχή καθυστερεί να εκδώσει κάποια απόφαση (π.χ. έγκριση υψομετρικής μελέτης), το υπουργείο Ανάπτυξης έχει πλέον τη δυνατότητα παρέμβασης και ανάληψης της σχετικής αρμοδιότητας, ώστε να επιταχυνθούν οι εξελίξεις. Η δεύτερη επένδυση στη Μύκονο, όπου υπήρξε πρόδος το τελευταίο διάστημα, προωθείται από τον όμιλο AGC. Η εταιρεία από τη Μέση Ανατολή επικειρεί τη δεύτερη κίνηση της στην Ελλάδα, μετά την απόκτηση του Αστέρα Βουλιαγμένης. Πριν από ένα μήνα υπεγράφη το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος, μετά τη θε-

τική γνωμοδότηση του ΣτΕ, ανοίγοντας τον δρόμο για την έκδοση των οικοδομικών αδειών. Η AGC σχεδιάζει να επενδύσει ένα ποσό της τάξεως των 50 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη έκτασης 60 στρεμμάτων. Πρόκειται για το Mykonos Project, που βρίσκεται πλησίον της παραλίας Καραπέτης, νότια της Άνω Μεράς. Το έργο αφορά την κατασκευή ξενοδοχειακής μονάδας πέντε αστέρων και 192 κλινών, όπως και ενός συγκροτήματος 95 πολυτελών κατοικιών, που θα απευθυνθούν σε ευπορούς πολίτες του εξωτερικού, ιδίως από τη Μέση Ανατολή, που έχουν αναπτύξει σημαντικούς δεσμούς με τη Μύκονο κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Ρωσικά και βρετανικά κεφάλαια για την ανέγερση σύνθετων μονάδων στην Κρήτη

Μεγάλες επενδύσεις ανάπτυξης σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων προωθούνται επί χρόνια και στην Κρήτη. Μία από τις σημαντικότερες έχει δρομολογηθεί από την εταιρεία Mirum Hellas, ήδη από το 2009, όταν ο Ρώσος επενδυτής ακινήτων Βιτάλι Μπορίσοφ ξεκίνησε να αγοράζει τα πρώτα οικόπεδα στην Ελούντα. Μέχρι σήμερα έχει δαπανήσει περί τα 70 εκατ. ευρώ προκειμένου να αποκτήσει δεκάδες οικόπεδα, διαμορφώνοντας ενιαία παραθαλάσσια έκταση της τάξεως των 1.000 στρεμμάτων και έξι περιφερειακές εκτάσεις συνολικής επιφάνειας άλλων 200 στρεμμάτων, επί των οποίων φιλοδοξεί να δημιουργήσει το Elounda Hills. Το συνολικό ύψος της επένδυσης αναμένεται να προσεγγίσει, ενδεχομένως και να ξεπεράσει, τα 600 εκατ. ευρώ. Ήδη, έχει εγκριθεί το σχετικό ειδικό σχέδιο χωρικής

ανάπτυξης (ΕΣΧΑΣΕ) και έχει εκδοθεί το Προεδρικό Διάταγμα, ενώ αυτή την περίοδο ολοκληρώνεται και η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Μόλις εγκριθεί και αυτή, θα εκδοθούν οι οικοδομικές άδειες, με το αισιόδοξο σενάριο να κάνει λόγο για το τέλος Οκτωβρίου ή τις αρχές Νοεμβρίου. Η επένδυση της Mirum Hellas προβλέπει πολυτελείς ξενοδοχειακές υποδομές, εξοχικές βίλες και επαύλεις και μία από τις μεγαλύτερες μαρίνες ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής, για την οποία επίσης έχουν εκδοθεί οι σχετικές άδειες. Στο κυρίως οικόπεδο της έκτασης, δρομολογείται η ανάπτυξη πεντάστερης ξενοδοχειακής μονάδας, δυναμικότητας 200 κλινών. Παράλληλα, εκτός από τη μαρίνα, το συγκρότημα θα πλαισιώνεται από εστιατόρια, αθλητικές εγκαταστάσεις, σπα και άλλες

συνδυαστικές λειτουργίες, ενώ στις προθέσεις των επενδυτών είναι η ανάπτυξη ενός μικρού εμπορικού κέντρου για την εξυπηρέτηση των ενοίκων. Πέραν του ξενοδοχείου, στον πυρήνα της ανάπτυξης θα βρίσκονται και τουριστικές κατοικίες, οι οποίες θα πωλούνται σε τιμές από 250.000 ευρώ μέχρι 2 εκατ. ευρώ. Συνολικά, η επένδυση θα χαρακτηρίζεται από τη φιλικότητα της προς το περιβάλλον, δεδομένου ότι η κάλυψη της έκτασης θα περιορίζεται σε μόλις 0,2% του συνόλου του ακινήτου, το οποίο, με βάση τα σημερινά δεδομένα, μεταφράζεται σε μόλις 130.000-140.000 τ.μ. ανωδομής. Μια ακόμα επένδυση αφορά την κατασκευή του συγκροτήματος «Ιτανός Γαία» στη Σητεία της Κρήτης, στον όρμο Φανερωμένης. Πρόκειται για έργο το οποίο «ωριμάζει» αδειοδοτικά επί 25 χρόνια, καθώς τότε

ξεκίνησε η προσπάθεια πολεοδομικής έκτασης 25.000 στρεμμάτων, ιδιοκτησίας της Μονής Τοπλού. Έπειτα από σχετικό διαγωνισμό, ο βρετανικός όμιλος επενδυτών Minoan Group Plc. ανέλαβε την εκμετάλλευση της έκτασης, χωρίς όμως να έχει ξεκινήσει να αποδίδει κάποιο ετήσιο μίσθωμα στην ιδιοκτήτρια μονή, λόγω του ότι δεν έχουν εκδοθεί οι οικοδομικές άδειες. Με βάση το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, η Minoan μπορεί να κατασκευάσει κτίρια συνολικής επιφάνειας 108.000 τ.μ., δηλαδή μόλις το 0,5% της συνολικής έκτασης, η οποία αποτελείται κυρίως από ελαιώνες. Το συνολικό ύψος της επένδυσης ανέρχεται σε 270 εκατ. ευρώ. Το θετικό είναι ότι πλέον, το έργο δεν επιδέχεται άλλες προσφυγές, ενώ το μόνο που απομένει είναι η έκδοση των απαιτούμενων οικοδομικών αδειών.

Το επενδυτικό σχέδιο προβλέπει την κατασκευή γηπέδου γκολφ 18 οπών και τις συνοδευτικές υποδομές φιλοξενίας, που προβλέπει τόσο την ανάπτυξη ξενοδοχειακής μονάδας, όσο και τουριστικές κατοικίες. Από την επένδυση αναμένεται να δημιουργηθούν 1.200 νέες θέσεις εργασίας. Αυτή την περίοδο, η Minoan προχωράει τις μελέτες και τον σχεδιασμό του έργου, σε συνεργασία με ομάδα ενδιαφερομένων στρατηγικών επενδυτών. Μάλιστα, σε πρόσφατη τοποθέτησή του, ο επικεφαλής της εταιρείας Kris Εγγκλετον σημείωσε ότι «οι μεγάλες αποστάσεις και ο άπλετος χώρος της έκτασης του έργου αποτελούν πρόσθετο πλεονέκτημα για εμάς, καθώς πρόκειται για χαρακτηριστικά που ζητούν πλέον όλο και περισσότεροι ενδιαφερόμενοι αγοραστές εξοχικών κατοικιών».

Στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους εκτιμούν ότι ο προϋπολογισμός του επόμενου έτους μπορεί να κλείσει κοντά σε μηδενικό πρωτογενές αποτέλεσμα (ελαφρώς ελλειμματικός ή ελαφρώς πλεονασματικός).

Επισφαλής η πρόβλεψη των μεγεθών του 2021

Αν ο προϋπολογισμός του 2020 πέρασε από πρόβλεψη για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ σε πρωτογενές έλλειμμα 3%-3,5% του ΑΕΠ (σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του υπουργείου Οικονομικών), αυτός του 2021 είναι ακόμη στον αέρα.

Στο υπουργείο Οικονομικών εκτιμούν ότι μπορεί να κλείσει κοντά σε μηδενικό πρωτογενές αποτέλεσμα (ελαφρώς ελλειμματικός ή ελαφρώς πλεονασματικός, σύμφωνα με δύο εκδοχές), αλλά ακόμη τίποτα δεν είναι ξεκάθαρο. Ο αρμόδιος υφυπουργός Δημοσιονομικής Πολιτικής Θόδωρος Σκυλακάκης δεν κρίνει ότι διακερίσσεται τη δυσκολότερη δημοσιονομική άσκηση των τελευταίων χρόνων, καθώς δεν βασίζεται σε καμία σχεδόν σταθερά.

Τα καλά νέα είναι ότι ο προϋπολογισμός του 2021 θα δεχθεί πιθανότατα μια ισχυρή τονωτική ένεση από το Ταμείο Ανάκαμψης, που θα εγκριθεί, αργά ή γρήγορα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο και από το οποίο η Ελλάδα θα εισπράξει, καλώς εκόντων των πραγμάτων, 32 δισ. ευρώ. Το πρώτο είναι τι μέρος από αυτό το ποσό θα μπορέσει να εισπράξει το 2021. Στο Γενικό Λογιστήριο εκτιμούν ότι θα μπουον στην οικονομία 5 δισ. ευρώ, δηλαδή 2,8 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Οι αναλυτές μεγάλων τραπεζών εκτιμούν ότι το ποσό θα είναι μικρότερο, περίπου 2,8 δισ. ευρώ, που αντιστοιχεί σε 1,5 ποσοστιαία μονάδα του ΑΕΠ.

Μια μικρή καθυστέρηση στην απορρόφηση, άλλωστε, αλλάζει δραματικά την εικόνα. Με τους υπολογισμούς του υπουργείου Οικονομικών, αν χαθεί ένα τρίμηνο, το ΑΕΠ θα είναι αυτομάτως 1,5 δισ. ευρώ μικρότερο. Η όποια διαφοροποίηση του ΑΕΠ προφανώς

επιπράζει τα δημοσιονομικά μεγέθη και τους στόχους, που υπολογίζονται ως ποσοστό του ΑΕΠ. Προς το παρόν, όμως, στην κυβέρνηση δεν μπορούν να εκτιμήσουν με ακρίβεια ούτε καν την ύφεση του 2020. Οι τελευταίες εκτιμήσεις του οικονομικού επιτελείου την τοποθετούν, σύμφωνα με πληροφορίες, στο 6%-6,5% (έναντι 4,7% έως 7,9% του Προγράμματος Σταθερότητας), αλλά και πάλι ο τουρισμός δεν έχει δείξει ακόμη τα δόντια του και οι προβλέψεις είναι ως εκ τούτου αβέβαιες.

Ακόμη μεγαλύτερη εστία αβεβαιότητας θεωρούν, εξάλλου, στο Γενικό Λογιστήριο τη διοχέτευση της ρευστότητας 7 δισ. ευρώ από τις τράπεζες, με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου, στην πραγματική οικονομία. Η ανησυχία είναι ότι τα ποσά θα κατευθυνθούν σε μεγάλο βαθμό σε επιχειρήσεις που δεν τα έχουν ανάγκη ώστε να τα ξεδωσουν άμεσα και να τυνώσουν έτσι την ανάπτυξη.

Αυτό σημαίνει ότι το ΑΕΠ μπορεί να κλείσει φέτος στα 175 δισ. ευρώ, ενώ οι αρχικές προσδοκίες ήταν για 193 δισ. ευρώ, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για απώλειες εσόδων και δημοσιονομικούς στόχους. Για φέτος, φυσικά, δεν τίθεται θέμα δημοσιονομικών στόχων, καθώς έχει αρθεί κάθε περιορισμός. Του χρόνου, όμως; Στην κυβέρνηση, προς το παρόν αποκλείουν το ενδεχόμενο να επανέλθει ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ, αλλά πιθανολογούν ότι δεν θα ισχύσει και πάλι η ρήτρα γενικής διαφυγής, όπως φέτος. Είναι πιθανό να επιτραπεί μια απόκλιση από τον στόχο, που θα δεσμεύει μεν, αλλά δεν θα οδηγεί σε ασφυξία τη χώρα.

Είρηνη Χρυσολώρα

Οι έξι άξονες του σχεδίου αξιοποίησης των 32 δισ. ευρώ

Στο επίκεντρο η χρηματοδότηση της φορολογικής μεταρρύθμισης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ενώ στη Γερμανία η καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ εξαντλεί τη διαπραγματευτική δύναμή της για να επιτύχει έναν δύσκολο συμβιβασμό μεταξύ πολλών διαφωνούντων στο φιλόδοξο σχέδιο Next Generation EU, στην Ελλάδα το επιτελείο του πρωθυπουργού διαμορφώνει ήδη το πλαίσιο για την αξιοποίηση των 32 δισ. που προσδοκείται ότι θα κατανεμηθούν τελικά στη χώρα μας.

Το πλαίσιο βασίζεται, σύμφωνα με πληροφορίες, σε 6 κατευθύνσεις, για την εξειδίκευση των οποίων θα δημιουργηθούν αντίστοιχες υποομάδες:

1. Περιφερειακή ανάπτυξη.
2. Ψηφιακός μετασχηματισμός.
3. Πράσινη ανάπτυξη.
4. Ενίσχυση υποδομών.
5. Απασχόληση και κοινωνική συνοχή.
6. Εξυπνη επιχειρηματικότητα που αφορά κυρίως την καινοτομία στην παραγωγή.

Ο στόχος της κυβέρνησης είναι να καταθέσει το 3ετές πρόγραμμα στην Κομισιόν έως τις 15 Οκτωβρίου.

Η άσκηση θα είναι σύνθετη, καθώς το πρόγραμμα που θα συνταχθεί και θα υποβληθεί προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να συνδυάζεται και να μην αλληλοεπικαλύπτεται με το νέο ΕΣΠΑ (από το οποίο υπολογίζεται ότι θα εισρεύσουν άλλα 19 δισ. ευρώ). Πάνω απ' όλα, βεβαίως, πρέπει να καλύπτει ουσιαστικές ανάγκες για την ανάκαμψη της χώρας και να συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις να υλοποιηθεί, κάτι που κανονικά πρέπει να αφήνει εξαρπυνούς όρους το σχεδιάζουν στην προεδρία της κυβέρνησης και στην Επιτροπή Πισσαριδν. Κι αυτό γιατί στο παρελθόν, τα μεγάλα σχέδια που αποτυπώνονταν στα χαρτιά κατέληγαν σε καμιά απορροφητικότητα και άρον άρον ανασχεδιασμούς και κατασπατάληση των διαθέσιμων πόρων του ΕΣΠΑ.

Η ιδέα που κερδίζει έδαφος στο πλαίσιο αυτό είναι να ξεκινάει το πρόγραμμα δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη χρηματοδότηση μεταρρυθμίσεων, φορολογικών ελαφρύνσεων και άλλων και να μεταθέτει προς το τέλος του τα μεγάλα έργα υποδομής, που χρειάζονται χρόνο ωρίμανσης. «Θα υποβάλουμε ένα τριετές σχέδιο. Δεν θα είναι άλλο ένα ΕΣΠΑ. Θα περιλαμβάνει σημαντικά έργα υποδομής, αλλά θέλουμε να αφορά και μεταρρυθμίσεις, τις οποίες

Ενα πρώτο κείμενο στρατηγικών κατευθύνσεων του σχεδίου θα υποβάλει έως τις 5-7 Ιουλίου η Επιτροπή Σοφών, υπό την προεδρία του νομπελίστα οικονομολόγου Χριστόφορου Πισσαριδν.

σκοπεύαμε να εφαρμόσουμε, αλλά ο κορωνοϊός μάς στέρησε τα δημοσιονομικά περιθώρια», αναφέρει πηγή που συμμετέχει στον σχεδιασμό. Συγκεκριμένα, η πηγή σημειώνει ότι η κυβέρνηση θα επιδιώξει να εντάξει στο πρόγραμμα τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών (που ως γνωστόν περιορίστηκε επί του παρόντος στο 0,9%, ενώ ο στόχος είναι να φτάσει το 5% στην τετραετία), την προώθηση της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης (δευτερος κεφαλαιοποιητικός πυλώνας), τη μείωση της εισφοράς αλληλεγγύης, τη μείωση της φορολογίας στην παραγωγή, στις εξαγωγές και στην ενέργεια και γενικά σε όσες επιβαρύνουν την παραγωγική οικονομία. Επίσης, τα σχέδια της περιλαμβάνουν παρεμβάσεις για τον περιορισμό της παραοικονομίας, μέσω π.χ. ψηφιοποίησης των συναλλαγών, καθώς επίσης μεταρρύθμιση του φαρμακευτικού τομέα, που θα εξορθολογίζει τη φαρμακευτική δαπάνη αλλά και θα ενισχύει τη φαρμακευτική παραγωγή στη χώρα. Το Ταμείο Ανάκαμψης, έτσι όπως έχει περιγραφεί από την Κομισιόν, δίνει τη δυνατότητα να χρηματοδοτούνται «δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις», αν και δεν είναι σαφές πώς θα μεταφραστεί η έννοια των μεταρρυθμίσεων. Στην κυβέρνηση θεω-

ρούν ότι από τη στιγμή που δεν θα εξοδυνούν τα κονδύλια του προγράμματος σε επιδοματικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, δεν θα υπάρξει πρόβλημα. Αντιθέτως, υποστηρίζουν, οι μεταρρυθμίσεις που θέλει να χρηματοδοτήσει η κυβέρνηση είναι συμβατές με το μεταμνημονιακό πρόγραμμα ενισχυμένης εποπτείας της χώρας, το οποίο θα αποτελέσει, πιθανώς, την πύξη της Κομισιόν για τις εκταμιεύσεις. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την πρότασή της, θα υπάρχουν «ορόσημα και στόχοι» που θα συμφωνήσει η Ελλάδα, όπως και οι υπόλοιπες χώρες, μαζί της. Τα ορόσημα αυτά πρέπει να είναι συνεπή με τις «υποστάσεις» που απευθύνονται, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, σε κάθε χώρα και στην περίπτωση της Ελλάδας επιμελούν τις κατευθύνσεις της ενισχυμένης εποπτείας. Ο στόχος της κυβέρνησης είναι να καταθέσει το 3ετές πρόγραμμα έως τις 15 Οκτωβρίου, ώστε να υπάρχει επαρκής χρόνος για τη διαπραγμάτευση με την Κομισιόν.

Η Σύνοδος Κορυφής του Ιουλίου

Η Επιτροπή Σοφών, υπό την προεδρία του νομπελίστα οικονομολόγου Χριστόφορου Πισσαριδν και με αναπληρωτή πρόεδρο τον καθηγητή και γενικό διευ-

θυντή του IOBE Νίκο Βέττα, και μέλη με συντονιστικό ρόλο τους καθηγητές Δημήτρη Βαγιανό και Κωνσταντίνο Μεγλήρ, θα υποβάλει έως τις 5-7 Ιουλίου ένα πρώτο κείμενο στρατηγικών κατευθύνσεων. Στη συνέχεια, θα το εξειδικεύσει έως τις αρχές Σεπτεμβρίου, χωρίς να φτάσει σε επιχειρησιακό επίπεδο. Παράλληλα, θα λειτουργούν οι 6 υποομάδες που προαναφέρθηκαν ήδη, με τη συνδρομή των υπουργείων. Συντονιστικό ρόλο εξετάζεται να έχει μια εκτελεστική γραμματεία που θα συσταθεί στην προεδρία της κυβέρνησης, με συμμετοχή μελών της προεδρίας και των υπουργείων Οικονομικών και Ανάπτυξης. Αυτή τη στιγμή δραστηριοποιούνται μεταξύ άλλων ο υφυπουργός παρά το Πρωθυπουργώ Ακης Σκέρτσος, ο επικεφαλής του οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού Αλέξης Πατέλης και ο πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνημόνων Μιχάλης Αργυρού.

Πριν ξεδιπλωθούν τα σχέδια, βεβαίως, το επόμενο ορόσημο είναι η Σύνοδος Κορυφής στις 17-18 Ιουλίου. Αν δεν υπάρξει συμφωνία εκεί, δεν αποκλείεται μια νέα σύνοδος τον ίδιο μήνα. Όπως λέγεται, αν η απόφαση μετατεθεί για μετά το καλοκαίρι, οι αγορές δεν θα αντιδράσουν καλά.

Εκ περιτροπής εργασία αντι «Συν-Εργασία» προτιμούν οι εργοδότες

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ είναι διατεθειμένη να «ρίξει» η κυβέρνηση στην αγορά για τη διάσωση της απασχόλησης και όμως, οι επιχειρήσεις φαίνεται πως γυρίζουν την πλάτη στο πρόγραμμα «Συν-Εργασία». Τα στοιχεία του πρώτου διαστήματος είναι απογοητευτικά, με το οικονομικό επιτελείο να αφήνει πλέον ανοικτό το ενδεχόμενο επιπλέον διορθωτικών παρεμβάσεων, προκειμένου να κάνει ελκυστικότερο προς τους εργοδότες ένα πρόγραμμα που στον πυρήνα του στηρίζει την ευελιξία στη αγορά εργασίας.

Εκπρόσωποι των επιχειρήσεων απ' όλους τους κλάδους ξεκαθαρίζουν μιλώντας στην «Κ» ότι εν μέσω μιας περιόδου έντονων αβεβαιοτήτων, η δέσμευση για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας λειτουργεί αποτρεπτικά. Η υποχρέωση κάλυψης των ασφαλιστικών εισφορών στον ονομαστικό μισθό, ακόμη και μετά τη βελτιωτική ρύθμιση της τελευταίας στιγμής, αποτελεί ένα ακόμη πρόσκομμα.

Όπως άλλωστε και το γεγονός ότι το πρόγραμμα δεν προσφέρει στους εργοδότες ένα ισχυρό οικονομικό αντιστάθμισμα, για να ενταχθούν σε αυτό. Κι όσο υπάρχει ως δυνατότητα το ισχύον θεσμικό πλαίσιο να την εκ περιτροπής εργασία, λύσεις όπως αυτές που δίνει το πρόγραμμα «Συν-Εργασία» θα έρχονται πάντα δεύτερες στις επιλογές τους, σημειώνουν.

Συγκρίνοντας τις δύο δυνατότητες που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην αγορά εργασίας, διαπιστώνει κανείς ότι το καθεστώς εκ περιτροπής απασχόλησης, που ισχύει πολύ πριν από την επέλαση της πανδημίας του κορωνοϊού στη χώρα μας, είναι πιο φθηνό για τον εργοδότη. Καλύπτει μόνο το κόστος της πραγματικής απασχόλησης, ενώ ο μηχανισμός «Συν-Εργασία» καλεί την επιχείρηση στο πλαίσιο της αλληλεγγύης να πληρώσει επιπλέον 12% με 16%.

Η εκ περιτροπής εργασία έχει περιορισμένες δεσμεύσεις, κυρίως όσον αφορά

Η υποχρέωση κάλυψης των ασφαλιστικών εισφορών στον ονομαστικό μισθό, αποτρεπτικός παράγοντας για το νέο πρόγραμμα.

την προστασία της απασχόλησης. Όσο για τις προϋποθέσεις υλοποίησης, πλέον, με όλες τις επιχειρήσεις να βρίσκονται στο χείλος του γκρεμού, είναι πιθανότατα εξίσου εύκολο να προσφύγει κάποια επιχείρηση στη λύση της εκ περιτροπής. Βέβαια, προβλέπεται μια πιο γραφειοκρατική διαδικασία από αυτή της απλής αίτησης προς την ΑΑΔΕ και το σύστημα «Εργάνη» που απαιτείται για την σύνταξη στον μηχανισμό «Συν-Εργασία».

Ομοιότητες - διαφορές

As δούμε αναλυτικά, με τη βοήθεια του δικηγόρου - εργατολόγου Γιάννη Καρούζου, τις ομοιότητες και διαφορές:

Εκ περιτροπής εργασία: Πρέπει να καταλαμβάνει υποχρεωτικά όλους τους εργαζομένους της επιχείρησης ή όλους τους εργαζομένους ενός τμήματος της επιχείρησης το οποίο εμφανίζει μειωμένη δραστηριότητα.

«Συν-Εργασία»: Ο εργοδότης μπορεί να μειώνει τον χρόνο εργασίας έως και 50% σε οποιοδήποτε μέρος των εργαζομένων, δηλαδή για μέρος ή για το σύνολο των εργαζομένων του.

Εκ περιτροπής: Επιφέρει και προϋποθέτει τη μετατροπή της σύμβασης εργασίας του μισθωτού.

«Συν-Εργασία»: Η μείωση του χρόνου εβδομαδιαίας εργασίας δεν επιφέρει μετατροπή της σύμβασης εργασίας των εργαζομένων, που θα συνεχίσουν να έχουν σύμβαση πλήρους απασχόλησης.

Εκ περιτροπής: Μπορεί να εφαρμοστεί είτε με συμφωνία εργαζομένου και εργοδότη είτε με μονομερή απόφαση του

Το καθεστώς της εκ περιτροπής εργασίας καλύπτει μόνο το κόστος της πραγματικής απασχόλησης, ενώ ο μηχανισμός «Συν-Εργασία» καλεί την επιχείρηση, στο πλαίσιο της αλληλεγγύης, να πληρώσει επιπλέον 12% με 16%.

εργοδότη, εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

«Συν-Εργασία»: Εφαρμόζεται μονομερώς από τον εργοδότη ανάλογα με τις λειτουργικές του ανάγκες.

Εκ περιτροπής: Θεωρείται η απασχόληση κατά λιγότερες ημέρες την εβδομάδα ή κατά λιγότερες εβδομάδες τον μήνα ή κατά λιγότερους μήνες το έτος ή και συνδυασμός αυτών κατά πλήρες ημερήσιο ωράριο εργασίας.

«Συν-Εργασία»: Ο εργοδότης μπορεί να προβαίνει σε μείωση του χρόνου εργαζομένων, που θα συνεχίσουν να έχουν σύμβαση πλήρους απασχόλησης για τον τρόπο) από τον εργοδότη και άλλα 254 ευρώ από το κράτος, ήτοι σύνολο 677 ευρώ.

Εκ περιτροπής: Οι αποδοχές του εργα-

ζομένου είναι ευθέως ανάλογες του χρόνου απασχόλησής του. Για παράδειγμα, εάν ο ονομαστικός μισθός μισθός για πλήρη απασχόληση είναι 1.000 ευρώ, έπεται από μείωση του ωραρίου κατά 50%, το ποσό προ φόρου μειώνεται στα 423 ευρώ.

«Συν-Εργασία»: Οι αποδοχές του εργα-

ζομένου είναι ευθέως ανάλογη του χρόνου απασχόλησής του. Ο εργαζόμενος χάνει ολόκληρες ημέρες ασφάλισις για την περίοδο που δεν εργάζεται.

«Συν-Εργασία»: Η ασφάλιση του εργαζομένου καλύπτεται στο 100% –και για τον χρόνο που δεν εργάζεται– στο ύψος του αρχικού ονομαστικού μισθού του από τον εργοδότη και το κράτος. Ο μισθωτός δεν χάνει ασφαλιστικό χρόνο.

Εκ περιτροπής: Πρέπει να τηρείται η διαδικασία διαβούλευσης με τους εργαζομένους.

«Συν-Εργασία»: Επιβάλλεται με το διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη μονομερώς χωρίς να απαιτείται διαδικασία διαβούλευσης.

Εκ περιτροπής: Προϋποθέτει σημαντικό

περιορισμό των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, σε τέτοιο μεγάλο βαθμό ώστε να τεκμαίρεται πως, αν δεν εφαρμόσει σύστημα εκ περιτροπής εργασίας, αυτή θα πρέπει να κλείσει.

«Συν-Εργασία»: Μοναδική προϋπόθεση είναι οι επιχειρήσεις να έχουν εμφανίσει τους μήνες της πανδημίας μείωση τουλάχιστον 20% του κύκλου εργασιών ΦΠΑ ή των ακαθάριστων εσόδων τους εφόσον απαλλάσσονται από ΦΠΑ, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες πέρυσι.

Εκ περιτροπής: Κατά το χρονικό διάστημα της μονομερούς επιβολής της δεν μπορεί να γίνει απόλυση.

«Συν-Εργασία»: Προστατευμένος από απόλυση είναι ο μισθωτός που εντάσσεται στο σχήμα, ενώ οι συνάδελφοί του μπορούν την ίδια περίοδο να απολυθούν.

Εκ περιτροπής: Ο εργοδότης πληρώνει το ασφαλιστρο του εργαζομένου για την περίοδο που εκείνος εργάζεται. Για παράδειγμα, για μισθωτό με ονομαστικό μισθό 1.000 ευρώ, μετά τη μείωση του ωραρίου κατά 50%, το ασφαλιστρο του εργοδότη ανέρχεται σε 121,65 ευρώ και του εργαζομένου 76,65 ευρώ, σύνολο 198,3 ευρώ.

«Συν-Εργασία»: Σε περίπτωση μείωσης του ωραρίου κατά 50%, ο εργοδότης καλύπτει το 100% των εργατικών εισφορών και το 70% των εργοδοτικών επί του ονομαστικού μισθού. Για παράδειγμα, μισθωτός με μισθό 1.000 ευρώ, μετά τη μείωση του ωραρίου κατά 50%, το ασφαλιστρο του εργαζομένου ανέρχεται στα 153,3 ευρώ, το ασφαλιστρο του εργοδότη στα 170,31 ευρώ (έναντι 243,3 ευρώ χωρίς επιδότηση) και η επιδότηση του κράτους κατά 60% στην εργοδοτική εισφορά στα 72,99 ευρώ. Συνολικά ο εργοδότης πληρώνει σε εργατικές και εργοδοτικές εισφορές 323,61 ευρώ μετά την επιδότηση 60%. Από τον Αύγουστο και μετά, μάλιστα, θα πληρώσει 396,6 ευρώ εφόσον ισχύσει ο νόμος που περιορίζει την επιδότηση των εισφορών έως το τέλος Ιουλίου.

must

05/07

ΜΕ ΤΗΝ ΣΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΡΕΪΡΑ

GREAT ESCAPE

Ξένοι τεχνολογικοί κολοσσοί επενδύουν σε Έλληνες επιστήμονες

Microsoft, Samsung, Nidec, Applied Materials εξαγοράζουν ελληνικές startups

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ολο και περισσότεροι Έλληνες επιστήμονες και προγραμματιστές προσελκύουν το ενδιαφέρον ξένων τεχνολογικών εταιρειών, με τους τελευταίους να επενδύουν, ακόμη και εν μέσω της πανδημικής κρίσης, στην ποιότητα και στην τεχνονγνωσία που αυτοί μπορούν να τους προσφέρουν. Και ενώ παλαιότερα το βλέμμα εταιρειών, όπως η Microsoft, σπάνια θα στρεφόταν προς νέους επίδοξους developers, τώρα, η προτίμησή

Η υψηλή κατάρτιση, το χαμηλό κόστος και η παραμονή τους στις εταιρείες για μεγάλο χρονικό διάστημα, είναι τα πλεονεκτήματά τους.

τους για το εγχώριο ανθρώπινο δυναμικό, ακόμη και μικρών ελληνικών startups, έχει αρχίσει να εκδηλώνεται λίγο πιο έντονα. Εκτός από τα πκηρά ονόματα της παγκόσμιας τεχνολογικής κοινότητας, σταδιακά αναδύονται στην Ευρώπη και ιδίως στην Αμερική επιτυχημένα παραδείγματα νεοφυών επιχειρήσεων, που –σε αντίθεση με την ισχύουσα τάση– ίδρυσαν πρώτα την εταιρεία τους στο εξωτερικό και στη συνέχεια αποφάσισαν να δημιουργήσουν κέντρα έρευνας και ανάπτυξης στην Ελλάδα.

Ενα τέτοιο παράδειγμα είναι και η Orflum, η οποία αν και ξεκίνησε από το Λος Άντζελες, έχει φτάσει να αριθμεί στην Ελλάδα πάνω από το 50% του εργατικού δυναμικού της, με την ομάδα να μεταφέρεται πρόσφατα στα παλιά γραφεία της ελληνικής Softomotive, την εταιρεία που εξαγόρασε,

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των μεγάλων ξένων ομίλων βρίσκονται οι Έλληνες επιστήμονες που δραστηριοποιούνται από τον κλάδο της ρομποτικής μέχρι αυτόν του RPA (ρομποτικής αυτοματοποίησης διεργασιών).

πριν από ένα μήνα, η Microsoft. Με την επιθυμία να ενισχύσει την ταυτότητά της στη χώρα μας, η Orflum άντλησε πρόσφατα χρηματοδότηση ύψους 2 εκατ. δολ. από το εγχώριο επενδυτικό κεφάλαιο Big Pi Ventures, στοχεύοντας μέχρι το τέλος του έτους να αυξήσει το δυναμικό της, από 80 άτομα που είναι σήμερα σε πάνω από 100. «Η υψηλή ποιότητα, το χαμηλό κόστος και η παραμονή των υπαλλήλων στις εταιρείες για μεγάλο χρονικό διάστημα, είναι οι λόγοι που οι επιχειρήσεις επιλέγουν την Ελλάδα και τους Έλληνες επιστήμονες», αναφέρει

στην «Κ» ο πρόεδρος της Upstream και partner της Big Pi Ventures, Μάρκος Βερέμης. Ηκηρά ονόματα τους τεχνολογικού κλάδου, όπως η Samsung και η Microsoft, αλλά και λίγο μικρότερες εταιρείες, όπως η αμερικανική Applied Materials και η ιαπωνική Nidec, με κεφαλαιοποίηση κοντά στα 55 δισ. και 38 δισ. δολ., αντίστοιχα, εντόπισαν το τρίπτυχο ποιότητα-πιστότητα-χαμηλό κόστος, επενδύοντας –μέσω εξαγορών– σε Έλληνες επιστήμονες που δραστηριοποιούνται από τον κλάδο της ρομποτικής μέχρι αυτόν του RPA (ρομπο-

τικές αυτοματοποιήσεις διεργασιών).

Ηταν το 2017 όταν η μικρή νεοφυής εταιρεία Innoetics των επιτά εργαζομένων, τεχνολογιστών του Ερευνητικού Κέντρου Αθηνά, περιήλθε στην «αγκαλιά» της Samsung, αξιοποιώντας την τεχνολογία που έχει αναπτύξει η ελληνική εταιρεία στον κλάδο της μετατροπής κειμένων σε ομιλία (Text-To-Speech). Επειτα, τον Δεκέμβριο του 2019, ο ιαπωνικός κολοσσός Nidec, μία από τις μεγαλύτερες κατασκευάστριες εταιρείες ηλεκτρικών μηχανών παγκοσμίως, απέκτησε την ελληνική Roboteq του Κοσμά Παμπουκτσίδη μαζί με τους 8 μηχανικούς που τότε στεγαζόνταν στο κέντρο έρευνας και ανάπτυξης της εταιρείας στο Κορωπί, ενώ πρόσφατα έκανε την εμφάνισή της και η εισηγμένη στο Nasdaq, Applied Materials, παγκόσμιος ηγέτης στον τομέα της παραγωγής υλικών.

Η αμερικανική εταιρεία «πόνταρε» στην deep tech τεχνολογία της πατρικής εταιρείας Think Silicon που αριθμεί περίπου 20 άτομα, με την προοπτική να ενισχύσει το κέντρο έρευνας και ανάπτυξης στην Αθήνα και στην Πάτρα (επιστημονικό Πάρκο Πατρών) και να επεκτείνει –κατά πληροφορίες– το δίκτυό της ίσως και στη Θεσσαλονίκη, τριπλασιάζοντας το εργατικό δυναμικό της. Τη λίστα έρχεται να ολοκληρώσει η πρόσφατη εξαγορά από τη Microsoft της ελληνικής Softomotive, μία από τις μεγαλύτερες εξαγορές ελληνικής εταιρείας τεχνολογίας που έχει μέχρι στιγμής πραγματοποιηθεί (άνω των 100 εκατ.). Επενδύοντας στον «αλγόριθμο» αλλά και στην τεχνονγνωσία της Softomotive που αριθμεί 150 άτομα, ο αμερικανικός κολοσσός, μέσω του εκπροσώπου της, Charles Lamanna, επιβεβαίωσε πρόσφατα την πρόθεσή του να δημιουργήσει κέντρο έρευνας και ανάπτυξης RPA στην Αθήνα.

Εταιρείες που ξεκίνησαν από το εξωτερικό επιστρέφουν στην Ελλάδα

Εκτός από τις ξένες εταιρείες, υπάρχουν και άλλες μικρότερες, ακόμη και Ελλήνων ιδρυτών, που ενώ ξεκίνησαν από το εξωτερικό, στην πορεία στράφηκαν και προς την Ελλάδα.

Οπως παρατηρούν κύκλοι της αγοράς, τα προηγούμενα χρόνια υπήρχε ένα κύμα νεοφυών επιχειρήσεων, όπως η Blueground, η Beat, η Workable, που ξεκίνησαν τις δραστηριότητές τους στην Ελλάδα και εν συνεχεία επεκταθήκαν στο εξωτερικό.

Πλέον αυτή η τάση έχει αρχίσει να αντιστρέφεται.

Αρκετοί επιστήμονες δημιουργούν εταιρείες στο εξωτερικό και ύστερα στρέφονται στην Ελλάδα, μεταφέροντας εδώ μεγάλο τμήμα Ε&Α. Η Orflum, των Ντρου Ντέλις, Κρις Μακνόνι, Ρομπ Γουέλ και Μιχάλη Πετυχάκη, η οποία έχει αναπτύξει μια πλατφόρμα που εντοπίζει τις περιπτώσεις παραβιάσεων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο Διαδίκτυο, αποτελεί τέτοιο παράδειγμα.

Η εταιρεία ξεκίνησε από το Λος Άντζελες και, λίγο αργότερα, άρχισε να επενδύει και στην Ελλάδα, όπου πλέον διατηρεί και το μεγαλύτερο τμήμα Ε&Α.

«Η πρόβλεψή μας είναι να ξεπεράσουμε τα 100 άτομα μέσα στη χρονιά στην Ελλάδα, όταν τον Ιανουάριο του 2020 απασχολούσαν μόλις 40», αναφέρει ο κ. Πετυχάκης, συνιδρυτής και επικεφαλής των τεχνολογικών υπηρεσιών της Orflum (CTO).

Ανάλογη πορεία είχε και η Vivante Health. Δημιούργημα του Κίμωνα Αγγελίδη, η εταιρεία έχει εφεύρει τεχνολογία που βοηθάει τους χρήστες να βελτιώσουν την πεπτική τους υγεία, μειώνοντας

το κόστος της θεραπείας τους. Επιδιώκοντας να δημιουργήσει μια παγκοσμίως φήμης εταιρεία στην Ελλάδα, ο κ. Αγγελίδης ίδρυσε την εταιρεία το 2016 στο Χιούστον, ανοίγοντας γραφεία και στην Αθήνα, στη Λεωφόρο Αμαλίας. Τώρα μετράει περίπου 80 άτομα, εκ των οποίων 26 στην πρωτεύουσα.

Ενδιαφέρον για τις δεξιότητες του εγχώριου δυναμικού έχει εκφράσει και μια μικρή εταιρεία, η

Τεχνολογία από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη επεκτείνουν την παρουσία τους στην εγχώρια αγορά δημιουργώντας νέα τμήματα.

SERG Technologies, τεχνολογιστών του Imperial College στο Λονδίνο, και μία από τις πρόσφατες pre-seed επενδύσεις ύψους 450.000 λιρών του Velocity.Partners και δύο angel investors.

Η εταιρεία, δημιουργημά των Ράβι Βαϊντιανάνθαν, Σαμ Ουίλσον, Άλεξ Λούις και Χρήστου Κανάτου, έχει αναπτύξει μια συσκευή (wearable device) η οποία μπορεί να «κούει» τους ήκους των μυών και να μεταφράσει αυτό το ηχητικό σήμα σε ψηφιακό, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τη υγεία τους.

«Μπορούμε να εντοπίσουμε την υγεία του μυός σε ασθενείς που πάσχουν από Πάρκινσον ή σε άτομα των οποίων τα χέρια τρέμουν», αναφέρει στην «Κ» ο κ. Κανάτος, CEO της εταιρείας.

Μειώστε τη φορολογία και χρηματοδοτήστε νέες επιχειρήσεις

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

«Φέρτε όλους τους νέους ανθρώπους σας πίσω στην Ελλάδα, δημιουργήστε ένα περιβάλλον όπου θα είναι εύκολο να ανοίξουν επιχειρήσεις και διευκολύνετε τη χρηματοδότηση αυτών των νέων επιχειρήσεων». Αυτή είναι η συμβουλή που δίνει στην ελληνική κυβέρνηση ο Σλόμι Φόγκελ, επικεφαλής και βασικός μέτοχος ενός από τους μεγαλύτερους ομίλους του Ισραήλ. Η εταιρεία του, AMPA Capital, είναι ένας πολυσχιδής όμιλος με δραστηριότητες σε λιμάνια (Χάιφα, Εilat), ξενοδοχεία, ακίνητα, βιομηχανία και γεωργία. Η Ελλάδα πρέπει να εστιάσει στα δυνατότα της σημεία, δηλαδή στον τουρισμό, στη ναυτιλία, στα λιμάνια, στα logistics, στην υψηλή τεχνολογία και στη γεωργία, τονίζει ο κ. Φόγκελ μιλώντας στην «Κ». Μήνυμα που, όπως εξομολογήθηκε, έδωσε και στον Έλληνα πρωθυπουργό με τον οποίο συναντήθηκε αυτή την εβδομάδα, κατά την επίσκεψη του Κυριάκου Μητσοτάκη στο Ισραήλ. Οσο για τα 32 δισ. ευρώ των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τονίζει ότι αυτά θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία υποδομών, την τεχνολογική εκπαίδευση και τη μείωση της φορολόγησης των επιχειρήσεων. «Μία συνεργασία στη βιομηχανία του φυσικού αερίου, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, τα logistics και την υψηλή τεχνολογία θα μπορούσε να δώσει πολύ ωραία», τονίζει ο έμπειρος επιχειρηματίας.

– **Το Ισραήλ έχει παρόμοιο πληθυσμό, αλλά σχεδόν διπλάσιο ΑΕΠ σε σχέση με την Ελλάδα. Ποιο πιστεύετε ότι είναι το μυστικό της οικονομικής επιτυχίας του;**

– Κάνανε μερικές σημαντικές αλλαγές τον καιρό που ο Μπέντζαμιν Νετανιάχου ήταν υπουργός Οικονομικών. Μείωσαν τη φορολόγηση των επιχειρήσεων από το 36% στο 24%, η κυβέρνηση επένδυσε σε υποδομές (δρόμους, σιδηροδρόμους, αεροδρόμια, λιμάνια, γρήγορο Ιντερνετ),

Φέρτε όλους τους νέους ανθρώπους σας πίσω στην Ελλάδα, δημιουργήστε ένα περιβάλλον όπου θα είναι εύκολο να ανοίξουν επιχειρήσεις.

Πρέπει να ανοίξει ο δρόμος για την επένδυση των συνταξιοδοτικών ταμείων σε επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας.

έγινε μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση και τη φορολογία και εντοπίσαμε τους 10 κορυφαίους τομείς του επιχειρείν όπου έχουμε πλεονέκτημα, όπως για παράδειγμα στην ψηφιακή βιομηχανία, την αμυντική βιομηχανία, τον τουρισμό, το φυσικό αέριο και τα παράγωγα προϊόντα, τη γεωργία κ.λπ., ώστε οι επιχειρηματίες να προχωρήσουν και να ιδρύσουν νέες εταιρείες. Έχουμε σπουδαίους επιχειρηματίες οι οποίοι έχουν στη διάθεσή τους καταπληκτικές υποδομές, ώστε να «πετάξουν» και να σπρώξουν τη χώρα προς τα μπροστά.

– **Βλέπετε περιθώρια για την ενίσχυση των οικονομικών δεσμών του Ισραήλ με την Ελλάδα;**

– Ναι, ειδικά τώρα. Η Μέση Ανατολή είναι αρκετά ταραγμένη, το Ισραήλ χρειάζεται συμμάχους και μπορούμε να δούμε ότι οι στρατηγικοί εταίροι μας στην κοντινή περιοχή είναι η Κύπρος και η Ελλάδα, γιατί συνεργαζόμαστε και στηρίζουμε ο ένας τον άλλο στην ανοικτή θάλασσα. Μία συνεργασία στη βιομηχανία του φυσικού αερίου, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, τα logistics και την υψηλή τεχνολογία θα

Η Ελλάδα πρέπει να εστιάσει σε δυνατότα της: στον τουρισμό, στη ναυτιλία, στα λιμάνια, στα logistics, στην υψηλή τεχνολογία και στη γεωργία, τονίζει ο Σλόμι Φόγκελ, επικεφαλής και βασικός μέτοχος ενός από τους μεγαλύτερους ομίλους του Ισραήλ.

μπορούσε να δουλέψει πολύ ωραία.

– **Με τη δική σας συσσωρευμένη εμπειρία στις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις, τι θα συμβουλευάτε τον Έλληνα πρωθυπουργό να κάνει για την ελληνική οικονομία;**

– Φέρτε όλους τους νέους ανθρώπους σας πίσω στην Ελλάδα, δημιουργήστε ένα περιβάλλον όπου θα είναι εύκολο να ανοίξουν επιχειρήσεις και κανονίστε τη χρηματοδότηση αυτών των νέων επιχειρήσεων. Χτίστε υποδομές! Μειώστε τη

φορολόγηση των επιχειρήσεων, ώστε ο κόσμος να θέλει να επιστρέψει για να δουλέψει και να δημιουργήσει τη δική του επιχείρηση. Μειώστε τους κρατικούς υπαλλήλους, ψηφιοποιήστε το κτηματολόγιο, βελτιώστε και ψηφιοποιήστε τη διαχείριση του κράτους, ώστε η γραφειοκρατία του δημόσιου τομέα να μην κρατά πίσω τους επιχειρηματίες.

– **Πιστεύετε ότι η παγκόσμια ύφεση την οποία προκαλεί ο κορωνοϊός είναι ένας «μαύρος κύκνος», μία παραφρονα που σύντομα θα ξεκασεί, ή θα επιφέρει ριζικές αλλαγές;**

– Ο κορωνοϊός θα επηρεάσει πολλές επιχειρήσεις και πολύς κόσμος θα μείνει χωρίς εισόδημα. Το μεγάλο ζήτημα για οποιονδήποτε ηγέτη είναι το πώς να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τους ανθρώπους του. Εάν όμως καταλάβουμε ότι οι επιχειρηματίες και οι επιχειρήσεις είναι αυτοί που δημιουργούν τις νέες θέσεις εργασίας, και όχι οι κυβερνήσεις, τότε το τι πρέπει να κάνουμε είναι ξεκάθαρο. Η ιστορία μας δίνει μαθήματα. Με την Ισπανική Γρίπη του 1919 χρειάστηκε χρόνος, ενώ στην Ευρώπη δημιουργήθηκαν οικονομικά προβλήματα και ήρθε ο εθνικισμός. Ακόμα και στη μεγάλη οικονομική κρίση του 1929 στις ΗΠΑ, δημιουργήθηκαν νέες βιομηχανίες, όπως η βιομηχανία του κινηματογράφου που γεννήθηκε στο Χόλιγουντ, ή η κατασκευή αεροπλάνων και ο τουρισμός μέσω των αερομεταφορών.

Σήμερα, περιμένουμε ότι φάρμακα και εμβόλια θα δώσουν τη λύση σε 12 μήνες, ίσως και γρηγορότερα. Το Ιντερνετ και η διεθνής συνεργασία θα είναι αυτά που θα επιταχύνουν την εξεύρεση λύσεων στα μελλοντικά προβλήματα.

– **Σε ποιους τομείς της ελληνικής οικονομίας βλέπετε καλύτερα περιθώρια ανάπτυξης;**

– Η Ελλάδα πρέπει να εστιάσει σε δυνατότα της σημεία: στον τουρισμό, στη ναυτιλία, στα λιμάνια, στα logistics, στην υψηλή τεχνολογία και στη γεωργία.

– **Πώς θα πρέπει να χρησιμοποιήσει η ελληνική κυβέρνηση τα 32 δισ. ευρώ που θα διαθέσει η Ε.Ε.;**

– Χτίστε υποδομές, εκπαιδεύστε τους ανθρώπους σας για την τεχνολογική βιομηχανία και μειώστε τη φορολόγηση των επιχειρήσεων με αυτά τα χρήματα.

– **Μπορεί η οικονομία της Ελλάδας να ανακτήσει γρήγορα το χαμένο έδαφος της τελευταίας δεκαετίας εστιάζοντας στην 4η βιομηχανική επανάσταση και δημιουργώντας ένα οικοσύστημα επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας παρόμοιο με εκείνο του Ισραήλ;**

– Οι νέοι Έλληνες είναι ταλαντούχοι και ικανοί. Αυτοί μαζί με τους έμπειρους επιχειρηματίες πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους με την κυβέρνηση, ώστε να βελτιωθεί η παραγωγή με την τεχνολογία (ρομποτική, τεχνητή νοημοσύνη, cyber) και να ανοίξει ο δρόμος για την επένδυση των συνταξιοδοτικών ταμείων σε επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας (με τη χρήση εξωτερικών εταιρειών που θα αξιολογούν το ρίσκο), ώστε να δημιουργηθούν νέες βιομηχανίες και θέσεις εργασίας. Ο ίδιος ο πρωθυπουργός πρέπει να παρακολουθεί τη διαδικασία, ενώ είναι σημαντικό και τα μέσα ενημέρωσης να στηρίζουν την προσπάθεια.

– **Ποια είναι τα δυνατότα και τα αδύναμα σημεία της ελληνικής οικονομίας;**

– Τα αδύναμα είναι ο μεγάλος δημόσιος τομέας, η αναποτελεσματικότητα του Δημοσίου, το κτηματολόγιο που δεν είναι ψηφιοποιημένο και το γεγονός ότι η φορολογία δεν ευνοεί τον επενδυτή – είτε αυτός είναι ντόπιος είτε ξένος. Σημεία που είναι στον πρωθυπουργό σας κατά τη συνάντησή μας στο Ισραήλ και με χαρά διαπίστωσα πως δομολογεί μεταρρυθμίσεις και σε αυτά.

Τα δυνατότα σημεία είναι ο φανταστικός κόσμος, οι καλοί επιχειρηματίες, οι ομορφιές της χώρας και όλα αυτά μπορούν να δουλέψουν σε πολλούς και διαφορετικούς τομείς.

κτροδοτημένου σιδηροδρομικού δικτύου, στο 15% το ποσοστό του σιδηροδρομικού δικτύου με γραμμές υψηλής ταχύτητας (άνω των 200 χλμ./ώρα) κ.ά.

Οι στόχοι για την πρόσνση ανάπτυξη έχουν προσδιορισθεί με βάση τα προβλεπόμενα στο Εθνικό Σχέδιο για την Ε-νέργεια και το Κλίμα. Επόμενους στόχοι για την επίτευξη της έξυπνης ανάπτυξης έως το 2025 είναι μεταξύ άλλων η αύξηση των χρηστών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο 70% από 36% το 2019 και η αύξηση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη σε πάνω από 2% του ΑΕΠ από 1,18% σήμερα.

Με πόρους 10 δισ. το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα 2021-2025

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Εμπροσθοβαρές, προκειμένου να δώσει ώθηση στην οικονομία η οποία λόγω της πανδημίας εισέρχεται σε νέο κύκλο ύφεσης, είναι το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το εθνικό σκέλος δηλαδή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την περίοδο 2021-2025. Το ΕΠΑ τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση χτες, διαδραστικά η οποία θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Ιουλίου, και σε αυτό περιγράφονται οι προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, οι ειδικοί στόχοι και δράσεις, ο

συνολικός και ανά πρόγραμμα προϋπολογισμός, καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.

Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός – που βεβαίως μπορεί στη συνέχεια να αλλάξει– συνολικά για την πρώτη αυτή προγραμματική περίοδο είναι 10 δισ. ευρώ, με τον σχεδιασμό να προβλέπει το 70% αυτών να διατίθενται τη διετία 2021-2022 (από 35% κάθε έτος) και 10% κάθε χρόνο για τα υπόλοιπα τρία έτη. «Με δεδομένη την ανάγκη αντιμετώπισης των οικονομικών επιπτώσεων της πρόσφατης κρίσης και των νέων προκλήσεων λόγω της πανδημίας, καθώς επίσης και της συ-

νέχισης της χρηματοδότησης των υφιστάμενων έργων, επιθυμητή είναι η εμπροσθοβαρής εκτέλεση του προγράμματος, με αυξημένο προϋπολογισμό στα πρώτα δύο έτη με ποσοστό 35% και από 10% στα τρία επόμενα», αναφέρεται χαρακτηριστικά στο σχέδιο του ΕΠΑ.

Το 68,35%, δηλαδή περίπου 6,8 δισ. ευρώ, θα κατευθυνθεί στα τομεακά προγράμματα, με τη μερίδα του λέοντος, 2,6 δισ. ευρώ, να κατευθύνεται στο υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών. Ακολουθεί το υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με 900 εκατ. ευρώ και το υπουργείο Ανάπτυξης με 875 εκατ. ευρώ.

Πόροι 620 εκατ. ευρώ σχεδιάζεται να κατευθυνθούν στο υπουργείο Παιδείας, 500 εκατ. ευρώ στο υπουργείο Εσωτερικών, 400 εκατ. ευρώ στο υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, 260 εκατ. ευρώ στο υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, από 150 εκατ. ευρώ στα υπουργεία Υγείας και Αθλητισμού. Τα υπόλοιπα τομεακά προγράμματα έχουν προϋπολογισμό έκαστο κάτω από 100 εκατ. ευρώ.

Στα περιφερειακά προγράμματα θα κατευθυνθεί το 22,5% του προϋπολογισμού του ΕΠΑ, δηλαδή 2,25 δισ. ευρώ, ενώ 155 εκατ. ευρώ αφορούν τη συνέχιση ειδικών προγραμμάτων (Βορείου Αιγαίου,

Νοτίου Αιγαίου και Δήμου Αθηναίων). Προβλέπεται επίσης η δημιουργία ενός τομεακού προγράμματος τεχνικής βοήθειας προϋπολογισμού 10 εκατ. ευρώ, ενώ οι πόροι για το αποθεματικό του ΕΠΑ είναι 750 εκατ. ευρώ. Εξυπνη ανάπτυξη, πρόσνση ανάπτυξη, υποδομές, κοινωνική ανάπτυξη και εξοστρέφεια είναι οι πέντε στόχοι που τίθενται στο ΕΠΑ. Βασικές στοχεύσεις στις υποδομές έως το 2025 είναι η κάλυψη σε οπτικές ίνες έως το κτίριο σε ποσοστό 30%, η ετοιμότητα του δικτύου 5G (πλήρης εκχώρηση του εναρμονισμένου φάσματος), καθώς επίσης να φτάσει στο 55% το ποσοστό του πλε-

Η αγορά αυτοκινήτου μπαίνει στην... πρίζα

2.000 ηλεκτρικά I.X. αναμένεται να πωληθούν φέτος – Τα κίνητρα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Περί τις 2.000 ηλεκτρικά αυτοκίνητα, αμιγώς ηλεκτρικά και επαναφορτιζόμενα, αναμένει η αγορά ότι θα πωληθούν φέτος, λόγω των κινήτρων που πρόκειται να θεσπίσει η κυβέρνηση, ενώ για το 2021 εκτιμάται ότι ο αριθμός αυτός μπορεί να διπλασιασθεί. Την ίδια ώρα, πάντως, το μέτρο εν μέρει ακυρώνεται από την αθρόα εισαγωγή μεταχειρισμένων παλαιάς τεχνολογίας από το εξωτερικό, με τις εξαγγελίες για την επιβολή περιβαλλοντικού τέλους σε τμήμα μόνο αυτών να θεωρείται από τον κλάδο μη επαρκές. Εάν επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις της αγοράς, τότε ουσιαστικά θα μιλάμε για τετραπλασιασμό ήδη από φέτος των ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ελλάδα, επίδοση ιδιαίτερως ικανοποιητική. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ), συνολικά το 2019 πωλήθηκαν στη χώρα μας 478 ηλεκτρικά αυτοκίνητα (είτε με συσσωρευτές - BEV είτε επαναφορτιζόμενα υβριδικά - PHEV) αποτελώντας μόλις το 0,42% των συνολικών πωλήσεων αυτοκινήτων.

Το πρώτο τετράμηνο του 2020, πάντως, καταγράφεται ήδη αύξηση των πωλήσεων της εν λόγω κατηγορίας αυτοκινήτων, καθώς έχουν πωληθεί 214 οχήματα, με το μερίδιο

Τα μέτρα στοχεύουν στις επιχειρήσεις για τον εταιρικό τους στόλο, καθώς και στα ταξί.

στο τετράμηνο να διαμορφώνεται σε 0,9%.

Η αισιόδοξη –κατά πολλούς– εκτίμηση της αγοράς για την πώληση 2.000 αυτοκινήτων ήδη από την πρώτη χρονιά εφαρμογής των κινήτρων οφείλεται στο ότι αναμένεται να κάνουν χρήση αυτών κυρίως οι επιχειρήσεις για τον εταιρικό τους στόλο, καθώς και τα ταξί. Σε όλες τις χώρες, άλλωστε, η στόχευση για τη διείσδυση της ηλεκτροκίνησης, τουλάχιστον στα πρώτα στάδια, είναι οι επιχειρήσεις και λιγότερο οι ιδιώτες. Τα κίνητρα που ανακοίνωσε η κυβέρνηση για την αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου είναι τα ακόλουθα:

• **Για τα φυσικά πρόσωπα:** Επιδότηση του 15% της αγοράς ή μίσθωσης αμιγώς ηλεκτρικού αυτοκινήτου (BEV) και μέχρι του ποσού των 5.500 ευρώ. Η επιδότηση υπολογίζεται επί της λιανικής τιμής προ φόρων. Επιπλέον επιδότηση 1.000 ευρώ εάν το ηλεκτρικό αυτοκίνητο αντικαθιστά παλιό όχημα και 500 ευρώ για την αγορά και εγκατάσταση οικιακού σημείου φόρτισης. Επίσης, προβλέπεται ε-

Εάν επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις της αγοράς, τότε ουσιαστικά θα μιλάμε για τετραπλασιασμό ήδη από φέτος των ηλεκτρικών αυτοκινήτων στην Ελλάδα, επίδοση ιδιαίτερως ικανοποιητική.

πιδότηση 20% και έως 800 ευρώ για την αγορά ηλεκτρικού δικύκλου ή τρικύκλου και επιπλέον επιδότηση 400 ευρώ για την απόσυρση παλαιού δικύκλου και 40% και έως 800 ευρώ για την αγορά ηλεκτρικού ποδηλάτου.

• **Για τα νομικά πρόσωπα:** Επιδότηση 15% για την αγορά ή μίσθωση ελαφρών φορτηγών - βαν (έως 3,5 τόνου). Η επιδότηση μπορεί να είναι έως 5.500 ευρώ στην περίπτωση φορτηγών BEV και έως 4.000 στην περίπτωση φορτηγών PHEV. Επιδότηση 15% και έως 5.500 ευρώ για επιβατηγά BEV και έως 800 ευρώ για ηλεκτρικό δικύκλο και τρίκυκλο. Επιπλέον επιδότηση 1.000 ευρώ και 400 ευρώ για την απόσυρση παλαιού οχήματος και δικύκλου, αντιστοίχως.

• Για ιδιοκτήτες ταξί: Επιδότηση 25% και έως 8.000 ευρώ για την

αγορά ή μίσθωση αυτοκινήτου BEV και 15% και έως 5.500 ευρώ για αυτοκίνητο PHEV με εκπομπές ρύπων έως 50 γρ. διοξειδίου του άνθρακα / λίτρ. Για τους ιδιοκτήτες ταξί προβλέπεται επιπλέον μπό- νους 2.500 ευρώ για την αντικατάσταση των παλαιών οχημάτων.

Πέραν των παραπάνω προβλέπονται και άλλα κίνητρα, όπως μ- δερνικά τέλη κυκλοφορίας, έκπτωσης δαπάνης προσαυξημένη κατά 50% στην περίπτωση αγοράς BEV και κατά 30% για την αγορά PHEV, α- παλλαγή της φορολόγησης ως παροχής σε είδος όταν παραχωρείται ηλεκτρικό όχημα σε εργαζόμενο, αύξηση απόσβεσης παγίου για την αγορά και για τη φόρτιση του αυτοκινήτου. Το νομοσχέδιο για την απόσυρση παλαιού οχήματος περιλαμβάνει επίσης την επιβολή περιβαλλοντικού τέλους

4.000 ευρώ για τα εισαγόμενα μεταχειρισμένα ηλικίας άνω των 10 ετών. Κύκλοι της αγοράς, πάντως, εκτιμούν ότι θα πρέπει να επιβληθεί περιβαλλοντικό τέλος της τά- ξης των 2.000 ευρώ περίπου και στα εισαγόμενα μεταχειρισμένα ηλικίας άνω των 5 ετών.

Πρόκειται για αυτοκίνητα τα οποία στη Δυτική Ευρώπη έχουν απαξιωθεί λόγω του γνωστού «dieselgate» και εισάγονται στην Ελλάδα με πολύ χαμηλή τιμή, αλλά πωλούνται σε αρκετά υψηλότερη, εις βάρος τόσο των καταναλωτών όσο και των εγχώριων μεταχειρι- σμένων αυτοκινήτων. Λόγω, πά- ντως, της φήμης που υπήρξε στην αγορά για επιβολή περιβαλλοντικού τέλους, το τελευταίο διάστημα έχουν περιοριστεί, σύμφωνα με πληροφορίες, οι εισαγωγές μετα- χειρισμένων αυτοκινήτων.

Συμφωνίες ΔΕΗ με επιχειρήσεις για δίκτυο φόρτισης στην Ελλάδα

Στην υπογραφή τριών ΜοU με τις εταιρείες «ΑΒ Βασιλόπουλος», Beat και Fraport Greece προχώρησε η ΔΕΗ, ανοίγοντας τον δρόμο για την υλοποίηση του στρατηγικού της σχεδιασμού που προβλέπει την τοποθέτηση πανελλαδικά 1.000 σταθμών φόρτισης στα επόμενα 2-3 χρόνια και 10.000 σταθμών φόρτισης μεσοπρόθεσμα. Τα τρία ΜοU εστιάζουν στην εγκατάσταση σταθμών φόρτισης και παροχής υπηρεσιών ηλεκτροκίνησης στα καταστήματα της «ΑΒ Βασιλόπουλος», στις πιάτσες ταξί και στα 14 αεροδρόμια της Fraport Greece.

Όπως ανακοίνωσε η ΔΕΗ, η συνεργασία με τη Fraport Greece αφορά τη διereύνηση των δυνατοτήτων συνεργασίας στην αναγνώριση των κατάλληλων χώρων στα αεροδρόμια που διαχειρίζεται η Fraport Greece, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία σημείων φόρτισης και εγκατάστασης ηλεκτρικών φορτιστών για τους επιβάτες και τους επαγγελματίες που σταθμεύουν τα οχήματά τους στους χώρους. Οι δύο εταιρείες συμφώνησαν επίσης να εξετάσουν δυνατότητες πιθανών συνεργειών στην ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης

αξίας στον χώρο της ηλεκτροκίνησης και τις δυνατότητες ενός εμπορικού μοντέλου συνεργασίας. Το ΜοU με την «ΑΒ Βασιλόπουλος» προβλέπει τη διereύνηση αντίστοιχης συνεργασίας στο δίκτυο καταστημάτων της αλυσίδας σουπερ μάρκετ, και το ΜοU με την Beat στην εγκατάσταση σταθμών φόρτισης σε πιάτσες ταξί, στην ανάπτυξη κοινών προϊόντων και υπηρεσιών φόρτισης για τους οδηγούς ηλεκτρικών ταξί που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα της Beat, όπως και την αναγνώριση ενεργειών για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης

στους επαγγελματίες οδηγούς ταξί, που θα επιλέξουν καθαρά και φιλικά προς το περιβάλλον οχήματα. «Στόχος μας είναι να δημιουργήσουμε το μεγαλύτερο δίκτυο σταθμών φόρτισης σε όλη την Ελλάδα», τόνισε ο επικεφαλής της ΔΕΗ Γιώργος Στάσος αναφερόμενος στην υπογραφή των τριών μνημονίων συνεργασίας, επισημαίνοντας ότι «η ηλεκτροκίνηση αποτελεί σημαντική πρόκληση, αλλά και μεγάλη ευκαιρία για τη ΔΕΗ, για τη χώρα, για το περιβάλλον και την κοινωνία».

Χρύσα Λιάγγου

Πρώτη στην Ε.Ε. η Ελλάδα στην κατανάλωση παράνομων τσιγάρων το 2019

Υφέση από 5,1% έως 9,8% βλέπει φέτος το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Τρία σενάρια με ύφεση από 5,1% στο καλύτερο, 7,3% στο μεσαίο και 9,8% στο δυσμενέστερο, που δεν είναι όμως και ακραίο, όπως επισημαίνεται, καταγράφει στην Εαρινή του Έκθεση το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, παραμένοντας έτσι εντός του εύρους των προβλέψεων που διατυπώνονται τελευταία, όπως π.χ. του ΟΟΣΑ για ύφεση 8%-9,8%.

Το Συμβούλιο καταγράφει, επίσης, ανησυχητική άνοδο του δημοσίου χρέους και της ανεργίας και επιδείνωση των δημοσιονομικών επιδόσεων, ενώ παράλληλα κτυπάει καμπανάκι για κινδύνους που απειλούν την οικονομία.

Ο πρώτος τέτοιος κίνδυνος είναι, όπως αναφέρει, η πιθανότητα να επανακάμψει η υγειονομική κρίση, με έξαρση του αριθμού των κρουσμάτων και συνέπεια να επιβληθούν διοικητικά νέοι άμεσοι περιορισμοί της οικονομικής δραστηριότητας. Σε αυτή την περίπτωση, η ύ-

Σε περίπτωση νέας έξαρσης της πανδημίας η ύφεση θα είναι μεγαλύτερη, σημειώνει το ΕΔΣ - Ανησυχητική αύξηση χρέους, ανεργίας.

φεση θα επιβαρυνθεί ακόμη περισσότερο, σημειώνει.

Ο δεύτερος κίνδυνος αφορά την αποτελεσματικότητα των μέτρων για την αν- τάσχεση της ύφεσης. Το ΕΔΣ ανησυχεί, ιδιαιτέρως, για την κατανομή των εγγυήσεων 2 δισ. ευρώ, μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Κατ' αρχάς θεωρεί ότι η κυβερνητική πρόβλεψη για κινητοποίηση 7 δισ. ευρώ ίσως αποδειχθεί υπεραισιόδοξη. Κατά δεύτερον, ανησυχεί ότι οι πι-

Σύμφωνα με το ΕΔΣ, ελλοχεύει ο κίνδυνος να μην αποδειχθεί παροδική η μείωση των αμοιβών της εργασίας, κάτι που θα αποδυναμώσει την ιδιωτική κατανάλωση και θα επιβραδύνει την ανάκαμψη.

στώσεις δεν θα αποτελέσουν πρόσθετους πόρους, αλλά απλή ανακατεύθυνση υφιστάμενων κεφαλαίων, που θα είχαν διατεθεί ούτως η άλλως στην αγορά από τα πιστωτικά ιδρύματα, αλλά σε άλλους δανειολήπτες.

Στην περίπτωση αυτή, προειδοποιεί, είναι πιθανό η κρατική παρέμβαση να λειτουργήσει στρεβλωτικά, μετατοπίζοντας επενδύσεις προς λιγότερο αποδοτικά επενδυτικά σχέδια. Ο τρίτος κίνδυνος, σύμφωνα με το ΕΔΣ, είναι να μην αποδειχθεί παροδική η μείωση των αμοιβών της εργασίας, κάτι που θα αποδυναμώσει την ιδιωτική κατανάλωση και θα επιβραδύνει την ανάκαμψη.

Τέλος, κίνδυνο αποτελεί το ενδεχόμενο να επανέλθουν οι δημοσιονομικοί περιορισμοί που έχουν ανασταλεί για το 2020, με αποτέλεσμα να θέσουν σε κίνδυνο την ανάκαμψη.

Στις άλλες προβλέψεις του ΕΔΣ περι-

λαμβάνονται τα εξής:

1. Το πρωτογενές αποτέλεσμα θα είναι φέτος αρνητικό. Συγκεκριμένα, θα έχουμε πρωτογενές έλλειμμα 2,3% του ΑΕΠ στο θετικό σενάριο, 3,3% του ΑΕΠ στο μεσαίο και 4,8% του ΑΕΠ στο δυσμενές σενάριο. Σημειώνεται ότι η κυβέρνηση στο Πρόγραμμα Σταθερότητας είχε προβλέψει πρωτογενές έλλειμμα 1,9% του ΑΕΠ, αλλά πρόσφατα πηγή του οικονομικού επιτελείου είπε ότι μετά τα μέτρα Μαΐου προβλέπεται να ξεπεράσει το 3% του ΑΕΠ.

2. Το δημόσιο χρέος θα φτάσει στο 191% του ΑΕΠ στο θετικό σενάριο, στο 197% του ΑΕΠ στο μεσαίο και στο 204% του ΑΕΠ στο δυσμενές σενάριο.

3. Η ανεργία θα αυξηθεί στο 20,5% στο θετικό σενάριο, στο 21,7% στο μεσαίο και στο 23,1% στο δυσμενές σενάριο. Εδώ ο ΟΟΣΑ ήταν πιο αισιόδοξος προβλέποντας ανεργία 19,4-19,6%.

Ειρήνη Χρυσολυρά

Silmarin Holdings Limited (In Voluntary Liquidation) Company No. (1851211)

NOTICE is hereby given pursuant to Section 204, subsection (1)(b) of the BVI Business Companies Act, 2004 that the Company is in voluntary liquidation. The voluntary liquidation commenced on 22nd June 2020. The Liquidator is Xenia Koustai of 8 Romis, Archangelos, 2331 Lakatamia, Cyprus.

Dated 22nd June, 2020

(Sgd.) Xenia Koustai, Voluntary Liquidator

Shakhtar Assets Management Limited (In Voluntary Liquidation) Company No. (1866094)

NOTICE is hereby given pursuant to Section 204, subsection (1)(b) of the BVI Business Companies Act, 2004 that the Company is in voluntary liquidation. The voluntary liquidation commenced on 22nd June 2020. The Liquidator is Xenia Koustai of 8 Romis, Archangelos, 2331 Lakatamia, Cyprus.

Dated 22nd June, 2020

(Sgd.) Xenia Koustai, Voluntary Liquidator

Florack Overseas Ltd. (In Voluntary Liquidation) Company No. (1914907)

NOTICE is hereby given pursuant to Section 204, subsection (1)(b) of the BVI Business Companies Act, 2004 that the Company is in voluntary liquidation. The voluntary liquidation commenced on 22nd June 2020. The Liquidator is Xenia Koustai of 8 Romis, Archangelos, 2331 Lakatamia, Cyprus.

Dated 22nd June, 2020

(Sgd.) Xenia Koustai, Voluntary Liquidator

Ηπια αντίδραση στο Χρηματιστήριο μετά το τετραήμερο πτωτικό σερί

Ανοδος 0,48% του Γενικού Δείκτη, που υποχωρεί κατά 30% το πρώτο εξάμηνο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Εσπασε το πτωτικό σερί των τεσσάρων προηγούμενων συνεδριάσεων στο Χρηματιστήριο Αθηνών κλείνοντας στα θετικά την τελευταία ημέρα του πρώτου και ιδιαίτερα δύσκολου εξαμήνου του έτους. Παρά την ισχυρή ανάκαμψη που σημείωσε ο Γενικός Δείκτης από τα χαμηλά του Μαρτίου και τις 484 μονάδες, οι απώλειες από τις αρχές του έτους παραμένουν υψηλές, με την ελληνική αγορά να έχει δρόμο ακόμη μπροστά της για να καλύψει το χαμένο έδαφος από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία. Η επιστροφή των χαμηλών επιπέδων συναλλαγών σίγουρα δεν βοηθάει σε αυτή του την προσπάθεια, ούτε και η ανησυχία που υπάρχει γενικότερα στις αγορές για ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας, η οποία και κρατάει τη μεταβλητότητα υψηλά. Το β' εξάμηνο, το οποίο ξεκινάει σήμερα, έχει ως πρώτο στόχο για το Χ.Α. τις 700 μονάδες, ωστόσο, όπως τονίζουν και οι αναλυτές, θα χρειαστεί ένας φρέσκος καταλύτης προκειμένου να

Το διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου οι απώλειες του τραπεζικού δείκτη διαμορφώνονται στο 59%.

επανακτηθεί το ανοδικό μομέντουμ. Πάντως, ο Ιούλιος αναμένεται ιδιαίτερα εκνιπτικός στο μέτωπο των εταιρικών εκδόσεων και των αυξήσεων κεφαλαίου.

Πιο αναλυτικά, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,48% στις 638,90 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 40,72 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με άνοδο 0,55% στις 1.542,12 μονάδες, ενώ οριακές απώλειες της τάξεως του 0,25% κατέγραψε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης κλείνοντας στις 842,91 μονάδες.

Ο τραπεζικός δείκτης έκλεισε με κέρδη

Το Χ.Α. έχει πρώτο στόχο για το β' εξάμηνο, το οποίο ξεκινάει σήμερα, τις 700 μονάδες, ωστόσο, όπως τονίζουν και οι αναλυτές, θα χρειαστεί ένας φρέσκος καταλύτης προκειμένου να επανακτηθεί το ανοδικό μομέντουμ.

2,35% στις 364,11 μονάδες, με την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει στο +4,70%, την Alpha Bank στο +3,05%, τη Eurobank στο +2,77% και την Εθνική Τράπεζα να υποχωρεί ελαφρώς κατά 0,56%.

Σε επίπεδο εξαμήνου, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με απώλειες 30,3%, ενώ ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε πτώση 58,8%.

Μετά τη νηοιομπή των τεσσάρων συνεχόμενων πτωτικών συνεδριάσεων στο Χ.Α., με τους πωλητές να κυριαρχούν, ήταν η σειρά των αγοραστών να αντεπιτεθούν την τελευταία ημέρα του α' εξαμήνου, σε μια απόπειρα καλλωπισμού των

αποτιμήσεων. Όμως, η έξαρση της πανδημίας, με τον αριθμό των κρουσμάτων να αυξάνεται και πάλι, επαναφέρει στο προσκήνιο σενάρια περιοριστικών μέτρων, αναστέλλει τον βηματισμό επαναφοράς στην κανονικότητα για την παγκόσμια οικονομία και ασφαλώς διαταράσσει την επενδυτική ψυχολογία. Έτσι, η αποκλινούσα συμπεριφορά ανάμεσα στην πορεία των δεικτών στις διεθνείς αγορές, σε συνέχεια των παρεμβατικών κινήσεων τόσο από τη νομισματική όσο και από τη δημοσιονομική πολιτική και τις δυσοιωνες προβλέψεις για την οικονομία, οδηγεί την

επενδυτική κοινότητα στην εκτίμηση ότι στην παρούσα φάση υφίσταται θέμα υπερτίμησης των επιδόσεων των δεικτών.

Επί του παρόντος, η συναλλακτική υποτονικότητα απέτρεψε την υπέρβαση των 680 μονάδων στο Χ.Α., με την καθοδική κίνηση να οδηγεί μέχρι τις 630 μονάδες και το ελληνικό Χρηματιστήριο να μην συγχρονίζεται με την ανοδική κίνηση των διεθνών αγορών. Συσσώρευσης συνέχεια επομένως, μέχρις ότου κάποιος θετικός καταλύτης αναβαθμίσει τις συναλλαγές και οδηγήσει τον Γενικό Δείκτη πάνω από τις 700 μονάδες.

Ηπια πτώση στην Ευρώπη με εξαίρεση τη Φρανκφούρτη

Μεικτά πρόσημα παρουσίασαν οι ευρωπαϊκοί δείκτες την Τρίτη, με τον Stoxx 600 να φέρνει ικανοποίηση στους επενδυτές, καθώς κατέγραψε την καλύτερη επίδοση τριμήνου την τελευταία πενταετία.

Οι ευρωπαϊκοί δείκτες δεν κατάφεραν να ακολουθήσουν το θετικό κλίμα που επικράτησε νωρίτερα στις αγορές της Ασίας, μετά την ανακοίνωση της Κίνας πως ο δείκτης PMI κατέγραψε υψηλό τριμήνου τον Ιούνιο, ξεπερνώντας τις προσδοκίες. Ο δείκτης διαμορφώθηκε στις 50,9 μονάδες, σύμφωνα με το Εθνικό Γραφείο Στατιστικής (NBS) της χώρας. Οικονομικοί αναλυτές σε έρευνα του πρακτορείου Reuters εκτιμούσαν ότι ο δείκτης θα διαμορφωνόταν στις 50,4 μονάδες, με το 50 να αποτελεί το όριο μεταξύ συρρίκνωσης και επέκτασης. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με κέρδη 0,25% στις 360,78 μονάδες. Σε επίπεδο τριμήνου κατέγραψε κέρδη 13%, κάτι που αποτελεί την καλύτερη επίδοση από το πρώτο τρίμηνο του 2015.

Ο γερμανικός DAX κατέγραψε κέρδη 0,64% (+78,81 μονάδες), κλείνοντας στις 12.310,93 μονάδες, την ώρα που ο γαλλικός CAC απώλεσε 0,19% (-9,47 μονάδες), στις 4.935,99. Απώλειες κατέγραψε και ο βρετανικός

FTSE 100, ο οποίος έκλεισε στις 6.170,75 μονάδες χάνοντας 0,89% (-55,65 μονάδες). Μετά και αυτή τη συνεδρίαση, ο γερμανικός DAX έχει κερδίσει 23,9% σε επίπεδο τριμήνου. Παράλληλα, αυτή είναι η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση από τον Μάιο του 2009.

Από την άλλη, ο γαλλικός CAC 40 έχει κερδίσει 12,28% στο τρίμηνο καταγράφοντας το καλύτερο τρίμηνο μετά το πρώτο του 2019.

Ο βρετανικός FTSE 100 σημείωσε τριμηνιαία άνοδο 8,78% ή 497,78

Ο Stoxx 600 κατέγραψε για την καλύτερη επίδοση τριμήνου για την τελευταία πενταετία.

μόνδων. Αυτή είναι η μεγαλύτερη άνοδος σε επίπεδο μονάδων από το πρώτο τρίμηνο του 2019. Όμως, είναι η μεγαλύτερη άνοδος σε επίπεδο ποσοστού από το τρίτο τρίμηνο του 2010.

Στην περιφέρεια, ο ιταλικός FTSE MIB υποχώρησε κατά 0,37%, ενώ ο ισπανικός IBEX 35 κατά 0,64%.

Σε επίπεδο τριμήνου, ο γερμανικός δείκτης DAX ενισχύθηκε κατά 23,9%.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη			
(Σε δολάρια)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	
3M COMPANY	155.11	-0.2957	
ALCOA CORP	11.24	2.2748	
ALLEGHANY CRP	490.13	0.5786	
ALTRIA GROUP	39.135	-0.2422	
AMAZON COM	2737.0224	2.1132	
AMER EXPRESS C	95.06	0.5713	
AMER INTL GROU	31.03	1.1408	
AMGEN	233.32	0.7601	
APPLE INC	364.6033	0.7804	
BANK OF AMERIC	23.669	1.1928	
BAXTER INTL IN	85.04	0.9617	
BOEING CO	183.01	-5.9026	
BRISTOL MYERS	57.99	0.3287	
CAMPBELL SOUP	49.42	0.3452	
CATERPILLAR IN	125.57	0.2555	
CIGNA CORP	186.81	-0.3946	
CHEVRON	87.95	0.0394	
CISCO SYSTEMS	46.315	0.3575	
CITIGROUP	50.855	1.1235	
CERVECERIAS	14.38	-3.5547	
COCOA-COLA CO	44.41	0.1127	
COLGATE PALMOL	72.65	0.3037	
DANAOS CORP	3.68	-2.9024	
DIANA SHIPPING	1.515	-2.2581	
DOW INC	40.2955	-1.6703	
DUPONT DE NMOU	53.241	1.0694	
ENTERGY CP	92.83	0.4664	
EXXON MOBIL	43.805	-1.162	
FEDEX CORP	138.67	3.0621	
FORD MOTOR CO	6.06	0.8319	
INTL BUS MACHI	119.92	0.142	
GENERAL DYNAMI	149.56	0.1873	
GENERAL ELEC C	6.8126	0.1453	
GOLDM SACHS GR	196.921	1.7837	
HALLIBURTON CO	12.66	1.9324	
HARTFORD FINL	38.67	0.887	
HP INC	17.3	0.9924	
HOME DEPOT INC	248.93	1.1417	
HONEYWELL INTL	143.81	0.3979	
INTEL CORP	59.23	1.6475	
JOHNSON JOHNSO	138.99	-0.036	
JPMORGAN CHASE	93.93	1	
LAZARD	28.51	2.3331	
MCDONALD'S COR	183.26	0.2516	
MERCK & CO	76.74	0.8145	
MICROSOFT CP	201.3117	1.4471	
3M COMPANY	155.11	-0.2957	
MORGAN STANLEY	48.015	1.6406	
NIKE INC CL B	96.86	1.0326	
NORFOLK SOUTHE	174.705	1.1727	
PFIZER INC	32.445	-0.5974	
PROCTER & GAMB	118.63	0.8244	
ROCKWELL AUTOM	211.6	1.4041	
SCHLUMBERGER L	18.2001	1.0555	
SOUTHERN	51.59	0.0582	
STEALTH GAS	2.79	2.952	
TSAKOS ENERGY	1.95	-6.25	
UNISYS CORP	10.68	0.2817	
UNITEDHEALTH G	291.15	0.4797	
US BANKCORP	36.805	1.2517	
VERIZON COMMS	54.675	-0.0274	

WALT DISNEY CO			
111.37 -0.1345			
WELLS FARGO &			
25.64 -0.2335			
WALMART INC			
119.22 0.1344			
London/Λονδίνο			
(Σε πέννες)			
Εταιρείες	Χθες	Μετ. %	
ANGLO AMERICAN	1869.4	0.236	
A.B.FOOD	1915	-0.39	
ADMIRAL GROUP	2304	-0.043	
ASHTAD GRP	2684.79	-0.037	
ANTOFAGASTA	937	0.839	
AVIVA PLC	273.1117	-0.11	
ASTRAZENECA	8421	-1.486	
BABCOCK INTL	310.2	-0.353	
BAE SYSTEMS	483.4	-2.481	
BARCLAYS	114.42	-0.07	
BRIT AM TOBACC	3104.5	-1.146	
BARRATT DEVLPM	495.9	-0.261	
BERKELEY GRP	4149.243	-0.998	
BR LAND CO	385.1037	-0.232	
BUNZL	2166	0.185	
BP	307.2	-2.445	
BURBERRY GRP	1591.8919	1.042	
BT GROUP	114.05	-2.019	
COCACOLA HBC A	2028	-1.025	
CARNIVAL	964.8	7.269	
CENTRICA	38.3803	-1.909	
COMPASS GROUP	1112	-0.537	
CAPITA PLC	44.1	-1.254	
CRH	2757.5375	-2.51	
DIXONS CARPHO	89.85	-2.39	
DCC	6730	0	
DIAGEO	2681.5	-0.704	
DIRECT LINE	271	-1.203	
EXPERIAN	2819	-1.122	
EASYJET	706.0358	-0.932	
FRESNILLO	838.6	0.048	
GLENCORE	171.22	0.931	
GLAXOSMITHKLIN	1636.6	-1.67	
HIKMA	2186.8338	-2.116	
HAMMERSON H	81.6396	-6.826	
HARGREAVES LS	1628.5	-2.016	
HSBC HOLDINGS	378.6	-1.611	
INTL CONSOL AI	221.3599	-3.643	
INTERCONT HOTE	3567	-2.167	
3I GROUP	832.6	-1.537	
IMPERBRANDS	1547	0.033	
INTERTEK GROUP	5440	-0.621	
ITV	74.2747	1.192	
JOHNSON MATTHE	2080.1851	-1.963	
KINGFISHER	220.8	-1.031	
LAND SECS.	552.1623	0.327	
LEGAL & GENERA	219.885	0.96	
LLOYDS BNK GRP	31.175	-0.256	
LOND STOCK EXC	8348	-0.048	
MARKS & SP	912300	-2.222	
MONDI	1510.5	-0.625	
NATIONAL GRID	988.85586	1.166	
NEXT	4894	0.164	
PROVIDENT FINC	174.5963	1.968	
PRUDENTIAL	1218.5	0.371	
PERSIMMON	2286	-0.349	
PEARSON	577.0109	-1.133	
RECKIT BNCSR G	7432	0.162	

ROYAL BANK SCO			
120.5099 0.33			
RDS 'A			
1287 -3.941			
RDS 'B			
1234.0616 -3.683			
RELX			
1870 -1.76			
RIO TINTO			
4541 0.242			
ROYAL MAIL R			
175.83787 5.836			
ROLLS ROYCE PL			
285.4 -1.45			
RSA INSURANCE G			
409.8 -2.079			
SAINSBURY(J)			
208.1746 -0.144			
SCHROEDERS			
2949 -0.237			
SAGE GROUP			
668.33674 0.239			
ST JAMES'S PLAC			
951.1222 -0.084			
SMITHS GROUP			
1412 8.783			
SMITH&NEPHEW			
1501.5 -1.181			
SSE PLC			
1376.4758 -1.976			
STANDRDO CHART			
4401.05 2.05			
SEVERN TRENT			
2488.1075 -0.201			
TRAVIS PERKINS			
1125.5 -1.011			
TESCO			
2307 -1.723			
TUI AG			
379.8251 -2.133			
TAYLOR WIMPEY			
140.9648 0.458			
UNILEVER			
4355 -1.981			
UTD. UTILITIES			
918.16887 -1.087			
VODAFONE GROUP			
129 0.829			
WPP PLC			
630.8 0.638			
WHITBREAD			
2186.09252 -0.359			

Zurich/Zupixn

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες
ABB LTD N
RICHEMONT N
GEBERIT NI
LAFARGEHOLCIM
NOVARTIS N
ROCHE HOLDING
SGS N
SWATCH GROUP I
ADECCO N
JULIUS BAER N
CS GROUP AG
GIVAUDAN N
NESTLE SA
TRANSOCEAN N
SWISSCOM N
SWISS RE N
UBS GROUP N
ZURICHINSURAN

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	638,9	0,48	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	13.467.090	33,68%
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	1878,87	0,86	ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.690.651	11,73%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2058,04	0,47	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	4.578.779	11,45%
FTSE MME	0	0	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.060.317	7,65%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	3148,69	-1,57	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.323.616	5,81%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8409,34	0,91	ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.309.892	5,78%
FTSE Πρώτων Υλών	3879,9	-2,5	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	1.676.478	4,19%
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1337,55	-0,76	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.072.954	2,68%
FTSE Τεχνολογίας	730,16	-1,82	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	800.071	2,00%
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3304,71	0,06	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	723.436	1,81%
FTSE Τραπεζών	364,11	2,35	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	720.774	1,80%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	275,58	2,35	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	720.083	1,80%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	8391,13	0,13	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	670.709	1,68%
FTSE Υγείας	447,78	-0,72	ΥΔΡΕΥΣΗ	659.182	1,65%
FTSE Υγρρ. Κοινής Ωφελείας	3146,37	0,63	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	416.052	1,04%
FTSE Χημικών	0	0	ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	316.424	0,79%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	679,48	-0,72	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	298.366	0,75%
FTSE Χ.Α. LargeCap	1542,12	0,55	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	286.012	0,72%
FTSE Χ.Α. MidCap	842,91	-0,25	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	234.548	0,59%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	384,38	0,4	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	217.237	0,54%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	741.011	1,85%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	39.983.683	

▲ 55

▼ 36

➡ 25

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,570	4,70%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	4,360	-7,04%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3,450	3,60%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6,970	-4,52%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,662	3,05%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,205	-3,76%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,408	2,77%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	7,480	-2,86%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,659	2,49%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	3,500	-2,78%
ΟΛΠ (ΚΟ)	17,320	1,88%	VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	2,325	-2,72%
ΕΛΒΑΛ/ΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,200	1,69%	MOTOR ΟΙΛ (ΚΟ)	12,330	-2,38%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,060	1,69%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	0,880	-2,22%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	9,610	1,48%	ΠΛΑΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	2,840	-1,39%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,070	1,42%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	3,170	-1,25%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA BANK (ΚΟ)	5.031.430,72	ΕΙΔΗΣΕΟΦΟΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,54%
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.690.651,31	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,50%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.531.511,49	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,32%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.454.979,44	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,30%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	3.295.532,51	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	0,28%
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.550.670,11	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,23%
JUMBO (ΚΟ)	2.323.616,06	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,23%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	2.309.892,25	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,22%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.522.844,39	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,22%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.349.075,43	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,21%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
44.117,14 (εκατ. ευρώ)	0,22% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	39.983,60 (χιλ. ευρώ)	-7,83% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	25.543,33 (χιλ. τεμάχια)	2,84% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	215	813	5.003
FTSE/Χ.Α. Large Cap	215	813	5.003
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.459	25.947	255.247
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	5	17	3.647
ALPHA BANK (ΚΟ)	366	8.038	82.230
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	0
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	3	3	84
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1	1	2.096
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	37	229	9.837
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	205	7.014	47.769
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6	6	83
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	8	22	59
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	45	177	3.117
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	5	21	915
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	3	8	1.334
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0	0	835
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	13	69	1.289
JUMBO (ΚΟ)	10	24	294
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	12	20	1.394
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	35	1.627	40.296
MOTOR ΟΙΛ (ΚΟ)	12	43	270
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	32	98	4.707
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	294	5.323	22.773
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	22	84	1.188
ΟΤΕ (ΚΟ)	13	61	2.177
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	15	384
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	198	2.225	9.871
ΔΕΗ (ΚΟ)	108	715	11.314
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	9	55	3.030
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	8	25	2.246
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	5	27	2.008
Δικαιώματα σε Δείκτες	11	126	1.322
FTSE/Χ.Α. Large Cap	11	126	1.322
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	931
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	460
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	174
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	120
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	74
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	103
Συνολική Δραστηριότητα	1.685	26.886	262.503

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 30 Ιουνίου 2020

KOD.	ONOMA	KATOTATH	ANOTATH	MESE STATHM.**	DIAPH.*	TITLOI	AGORA	POLISEH	TIMH KLEISE	% METAB.
KYPIA AGORA										
Χρηματοοικονομικά										
ELHT	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6220	0,6500	0,6289	0,2080	14.010	0,6220	0,6500	0,6220	-0,64
TRKH	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,6320	0,6400	0,6400	0,1320	56.066	0,6330	0,6460	0,6400	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3960	0,4080	0,4020	-0,6000	10.016	0,3960	0,4060	0,4080	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0080	0,0110	0,0081	-0,1860	14.985	0,0085	0,0110	0,0110	10,00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0715	0,0825	0,0787	0,1130	920	0,0715	0,0825	0,0825	6,45
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0800	0,0890		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	0,9650	0,9900	0,9783	0,3610	79.490	0,9700	0,9900	0,9800	0,51
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,2000	1,2400		
ΚΟΖΑ	ΚΟΞΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0365	0,0425	0,0374	-0,3080	3.250	0,0365	0,0425	0,0425	4,94
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,3400		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΗΞ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΞΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0250		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0950	0,1030		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1460		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0010		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΡΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	1,8000		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,2100	0,2260		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0010	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0340		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)"						1,0400	1,1500		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1060	0,1120		
ΚΙΛΑ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0205	0,0205	0,0205	-0,2000	10.000	0,0000	0,0220	0,0205	-8,89
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0860		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0590	0,0660	0,0619	-0,3640	3.500	0,0000	0,0660	0,0660	0,76
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,0000	0,6700		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0000	1,0000	1,0000	0,2500	4.000	0,9900	1,0000	1,0000	0,00
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0280		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0590	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,8800	0,9700		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,2900	0,2920	0,2919	0,0500	4.639	0,2920	0,2980	0,2920	0,69
ΚΥΩΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0000	0,1470		
ΤΕΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	1,8900	1,9000	1,8901	0,7760	3.000	1,8900	1,9000	1,8900	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0085	0,0090		
ΙΩΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,2200	1,2300		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2600		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,6400		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2660	0,2760		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0000	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1860	0,1870	0,1861	1,4900	700	0,1710	0,1870	0,1870	10,00
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0530	0,0580	0,0563	0,7340	7.500	0,0580	0,0000	0,0580	19,59
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2360		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7950	0,8100		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΘΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	1,2100		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0000		
ΔΔΕΠ	ΔΔΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΞΕΠ	ΙΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΔΣ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1							49,0000	53,0000	
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2							45,5010	48,0000	
ΙΝΤΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ουδόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ουδόλογα) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουδόλογα)						0,0000	0,0000		

Ψηλά στην ατζέντα των «ερυθρολεύκων» βρίσκεται η ανανέωση της συνεργασίας με τον Αλέξανδρο Βεζένκοφ.

Πατάει γκάζι ο Ολυμπιακός, σε αναμονή ο Παναθηναϊκός

Σε μεταγραφικό μπαράζ έχει επιδοθεί ο Ολυμπιακός, δείχνοντας ότι λόγω και των διοικητικών ανακατατάξεων στον Παναθηναϊκό, έχει αποκτήσει σταθερό προβάδισμα στον σχεδιασμό της ομάδας που θα παρουσιάσει την επόμενη εβδομάδα. Οι «ερυθρολεύκοι» βρίσκονται εν αναμονή της αποδέσμευσης του Κώστα Σλούκα από τη Φενέρμπαχτσε, αυτή την εβδομάδα, ενώ αποδέσμευσαν τον Αμερικανό Ογκουστίν Ρουμπιτ και ήδη έχουν καταθέσει πρόταση στον Γάλλο σέντερ Λιβιό Ζαν Σαρλ (25 χρ., 2,07 μ., Βίλερμπάν) που αναμένεται να απαντήσει θετικά.

Η ΚΑΕ Ολυμπιακός προσδοκά σε ανανέωση συνεργασίας με τον Αλέξαντερ Βεζένκοφ, ενώ έχει συμφωνήσει με τους Αμερικανούς, Ααρν Χάρισον και Τσάρλς Τζένκινς, χωρίς να έχει προβεί και στις ανακοινώσεις. Επίσης έχει ανανεώσει το συμβόλαιο με τον Γιώργο Πρίντεζη για έναν ακόμη χρόνο και το ίδιο θα πράξει με τον Βασίλη Σπανούλη. Στον Παναθηναϊκό, το νέο διοικητικό σχήμα του προέδρου, Τάκη Τριαντόπουλου και των Φραγκίσκου Αλβέρτη και Δημήτρη Διαμαντίδη, θα παραθέσει συνέντευξη Τύπου, μαζί με τον νέο

προπονητή της ομάδας, Γιώργο Βόβορα, την Παρασκευή (3/7), με θέμα τον αγωνιστικό σχεδιασμό με τα νέα οικονομικά δεδομένα.

Θολό παραμένει το τοπίο στην Α1, αφού η συμμετοχή πολλών ομάδων στην κατηγορία βρίσκεται στον «αέρα». Ο Ιωνικός, σύμφωνα με απόφαση της ΕΕΑ, αποβάλλεται από το πρωτάθλημα γιατί παρατύπησε στη μη σύγκληση γενικής συνέλευσης για τη σύσταση της ΚΑΕ, σε όλη τη διάρκεια της περιόδου. Η ΕΕΑ έχει διαπιστώσει παρατυπία και στην ΚΑΕ Λάρισα.

Ενα ακόμα δυνατό, οικονομικό «κτύπημα» για τις ελληνικές ομάδες που έχουν οφειλές σε ξένους παίκτες από τα προηγούμενα χρόνια (Arns, ΠΑΟΚ, Πανιώνιος) ήρθε από τη FIBA, η οποία ειδοποίησε την ΕΟΚ ότι πλέον αυτές οι ομάδες –εκτός της απαγόρευσης μεταγραφών ξένων παικτών από άλλες χώρες με τη μη αποστολή της ελεuthέρως κάρτας τους– δεν θα μπορούν να κάνουν μεταγραφές και ξένους παίκτες που αγωνίστηκαν την προηγούμενη περίοδο, στο ελληνικό πρωτάθλημα. Θα επιβληθεί πρόστιμο στην ομάδα και στην οικεία ομοσπονδία.

«Λιώνουν» οι πόλεις των Χειμερινών

Η κλιματική αλλαγή αυξάνει τον βαθμό δυσκολίας των διοργανωτών λόγω της ζέστης

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Το Μιλάνο και η Κορτίνα, στη βόρεια Ιταλία, γιόρτασαν την περασμένη Τετάρτη την επέτειο ενός έτους από την ανάθεση της συνυποψηφιότητάς τους για τη διοργάνωση των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων του 2026. Λογικό να γιορτάζουν, αφού πρόλαβαν να αναλάβουν τους Αγώνες τη στιγμή κατά την οποία η κλιματική αλλαγή προβλέπεται σε κάποια χρόνια να επιτρέπει μόνο σε λίγες αρκετά μεγάλες πόλεις να διοργανώσουν Χειμερινούς Ολυμπιακούς.

Όπως δείχνει η έρευνα «Παίζοντας ενάντια στον χρόνο: Παγκόσμιος αθλητισμός, κλιματικός συναγερμός και η ανάγκη για ταχεία αλλαγή», του Βρετανού ερευνητή Ντέιβιντ Γκόντμιντλατ, έως το 2050 οι μισές από τις 20 πόλεις που

Εως το 2050 οι μισές από τις προηγούμενες 20 οικοδέσποινες των Αγώνων δεν θα είναι πια σε θέση να τους διοργανώσουν ξανά.

έως σήμερα έχουν διοργανώσει Χειμερινούς Ολυμπιακούς δεν θα είναι πια σε θέση να το επαναλάβουν, εξαιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Το ποσοστό τους αυξάνεται στο 70% ως το 2080, όταν μόνο οι έξι από τις έως τώρα οικοδέσποινες Χειμερινών Ολυμπιακών θα μπορούν να τους φιλοξενήσουν ξανά.

Οι πόλεις που ως το 2050 προβλέπεται ότι θα έχουν υπερβολικά υψηλή θερμοκρασία για να φιλοξενήσουν ξανά Χειμερινούς Αγώνες είναι το Σότσι στη Ρωσία (που φιλοξένησε τη διοργάνωση του 2014), το Γκάρμς-Πάρτενκίρχεν στη Γερμανία (1936), το Βανκούβερ στον Καναδά (2010), το Οσλο στη Νορβηγία (1952), το Σαμονί στη Γαλλία (1924), το Ινσμπρουκ στην Αυστρία (1964 και 1976), η Γκρενόμπλ στη Γαλλία (1968), το Σεράγεβο στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη (1984), το Σκούο Βάλεϊ στις ΗΠΑ (1960) και το Τορίνο στην Ιταλία (2006).

Ο σχετικός υπολογισμός από το Πανεπιστήμιο του Γουότερλου στο Οντάριο του Καναδά βασίζεται στις πιθανότητες η μέση ημερήσια θερμοκρασία τον μήνα Φεβρουάριο να βρίσκεται στο μηδέν ή κάτω από αυτό. Οπου η μέση θερμοκρασία είναι άνω του μηδενός, η φιλοξενία Χειμερινών Ολυμπιακών θεωρείται ιδιαίτερα δύσκολη, και σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στο Σότσι, ακόμη και με τεχνητό χιόνι θα είναι αδύνατη η διεξαγωγή των Αγώνων, λόγω της ζέστης.

Το Σότσι είχε αντιμετωπίσει αρκετά προβλήματα λόγω ζέστης το 2014, με πολλούς αθλητές να κάνουν παράπονα τόσο για την έλλειψη όσο και για την ποιότητα του χιονιού.

νεπιστήμιο του Γουότερλου στο Οντάριο του Καναδά βασίζεται στις πιθανότητες η μέση ημερήσια θερμοκρασία τον μήνα Φεβρουάριο να βρίσκεται στο μηδέν ή κάτω από αυτό. Οπου η μέση θερμοκρασία είναι άνω του μηδενός, η φιλοξενία Χειμερινών Ολυμπιακών θεωρείται ιδιαίτερα δύσκολη, και σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στο Σότσι, ακόμη και με τεχνητό χιόνι θα είναι αδύνατη η διεξαγωγή των Αγώνων, λόγω της ζέστης.

Αναζητώντας το... χιόνι

Το αποτέλεσμα της υπερθέρμανσης του πλανήτη θα είναι η άνοδος της θερμοκρασίας παντού, έστω κι αν αυτό δεν θα είναι το ίδιο για όλες τις περιοχές στον κόσμο, με συνέπειες «και για τις ορεινές περιοχές που φιλοξενούν τα περισσότερα χειμερινά αθλήματα, το οποίο θα σημάνει λιγότερο χιόνι, που θα πέφτει σπανιότερα και θα λιώνει πιο γρήγορα», εξηγεί η έρευνα του Ντέιβιντ Γκόν-

ντμπλάτ. Υπενθυμίζει ότι οι διοργανωτές των Χειμερινών Ολυμπιακών του 2010 στο Βανκούβερ είχαν ομολογήσει ότι από τότε, ήδη προ δεκαετίας δηλαδή, «ο θερμότερος καιρός στην ιστορία περιορίσει τη δυνατότητά μας να προετοιμάσουμε χώρους άθλησης για τις εγκαταστάσεις στα Σάιπρες Μάουντενς».

Τα πράγματα ήταν ακόμη δυσκολότερα στο ρωσικό θέρετρο του Σότσι στον Εύξεινο Πόντο. Η έκθεση του Βρετανού ερευνητή υπενθυμίζει ότι το 2014 «πολλοί αθλητές παραπονούνταν για την έλλειψη χιονιού, ενώ ήταν δύσκολο να σταθεί και να κινηθεί κανείς πάνω στο αργό, υγρό και βαρύ χιόνι που υπήρχε. Οι δυσκολίες αυτές συνθίκες σήμαιναν ότι τα περισσότερα μετάλλια πήγαν σε εκείνους που βρίσκονταν μεταξύ των 10 πρώτων αθλητών στην έναρξη κάθε αγωνίσματος, διότι είχαν το πλεονέκτημα να αγωνιστούν σε πιο στεγνό χιόνι πριν αυτό λιώσει εις βάρος των επόμενων.

Σε σύγκριση με τους προηγούμενους αγώνες, το 2010, στο Σότσι σημειώθηκε στις χιονοδρομίες και τη χιονοσανίδα (σνούμπορντ) μείωση 5% στους αθλητές που ολοκλήρωσαν το αγώνισμά τους, και 9% αύξηση στους τραυματισμούς αθλητών». Η έκθεση προτείνει τον αποκλεισμό από τους Ολυμπιακούς Αγώνες των ομοσπονδιών που δεν φροντίζουν για μηδενικές εκπομπές αερίων από το 2030, ενώ από τον ίδιο χρόνο και μετά θα πρέπει να αναβάλλονται ή να ματαιώνονται διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις που δεν φροντίζουν να έχουν μηδενική εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή έχει ορίσει το 2030 ως το έτος μετά το οποίο όλες οι διοργανώτριες πόλεις θα πρέπει να είναι «περιβαλλοντικά θετικές», ενώ σύντομα θα προστεθεί στις δεσμεύσεις κάθε οικοδέσποινας πόλης η υποχρέωση για επαρκή μείωση των εκπομπών άνθρακα.

ΝΕΟ ΑΘΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΕΝΙΣ; ή

Aphrodite Hills
~ Cyprus ~

Το Aphrodite Hills Resort πρωτοπορεί στον αθλητισμό και ανακοινώνει περήφανα τη δημιουργία των πρώτων γηπέδων **padel** τένις στην Κύπρο.

Το Padel τένις είναι αυτή τη στιγμή το πιο αναπτυσσόμενο άθλημα στον κόσμο, διότι είναι απλό και διασκεδαστικό. Οι κανόνες του παιχνιδιού και οι βασικές τεχνικές του μπορούν να διδαχθούν γρήγορα και απλά. Το Padel είναι ένα παιχνίδι για όλους και για οποιαδήποτε ηλικία ενώ οι προπονητές της Ακαδημίας Τένις είναι πανέτοιμοι να διδάξουν τις τεχνικές του.

Πρόκειται για **ένα συναρπαστικό συνδυασμό τένις και σκουός**. Παιχνίδι εύκολο, διασκεδαστικό, της παρέας.

Την **Κυριακή 5 Ιουλίου** στις 4 το απόγευμα, φορέστε τα αθλητικά σας ρούχα και δοκιμάστε τις ικανότητές σας στο Padel.

Η εκδήλωση των εγκαίνιων του αθλήματος, είναι ανοιχτή για όλο το κοινό.

Ο εξοπλισμός του παιχνιδιού διατίθεται προς πώληση ή ενοίκιαση στο κατάστημα τένις της Ακαδημίας.

Padel Tennis
ΤΩΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις για το Padel Tennis καλέστε στην Ακαδημία Τένις
Τ. +357 26 828 122 ή E. tennisreservations@aphroditehills.com

Χορηγός Επικοινωνίας:

Χορηγός:

THE PROFESSOR
Όλα για το Netflix και το streaming.
ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΠΑΡΙΣΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13:00-15:00

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

LISTEN LIVE ALSO AT

Θεωρητικά, αν απωθηθεί ο τίγρης -που είναι αρκετά επιθετικό κουνούπι και δρα στη διάρκεια της ημέρας-, το ίδιο θα συμβεί και με το κοινό κουνούπι Culex, που θεωρείται λιγότερο επιθετικό είδος και «δραστηριοποιείται» τη νύχτα.

Μια μαργαρίτα που μπορεί να κόψει τα φτερά του... τίγρη

Ελπιδοφόρος έρευνα για δημιουργία φυτικού εντομοαπωθητικού made in Greece

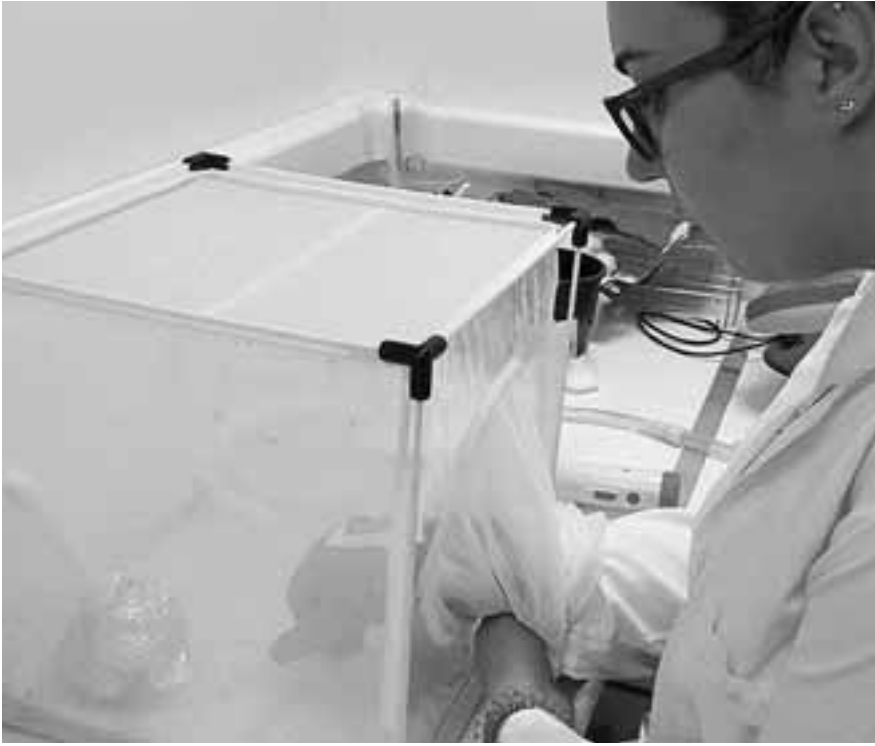
Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

Οι νύκτες του καλοκαιριού δεν μυρίζουν μόνο νυκτολούλουδο και γασρεμί, αλλά και φυτικά «μιατζούνια» που όλοι προμηθευόμαστε για να απωθήσουμε τον μεγάλο μικροσκοπικό εχθρό: τα κουνούπια. Το πετυχαίνουμε, όμως; Παρά τις επαναλαμβανόμενες επαλείψεις, η προστασία παραμένει ως επί το πλείστον περιορισμένη.

«Το κύριο πρόβλημα των υφιστάμενων φυτικών εντομοαπωθητικών είναι ότι εξατμίζονται ταχέως λόγω της υψηλής πιπιτικότητας τους», εξηγεί στην «Κ» ο δρ Σπύρος Ζωγράφος, διευθυντής Ερευνας στο τμήμα Βιολογίας και Χημείας στο Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών, που ως επικεφαλής της ερευνητικής κοινοπραξίας QFytoTera φιλοδοξεί από κοινού με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, το Πανεπιστήμιο Πατρών (τμήμα Φαρμακευτικής) και τη φαρμακευτική εταιρεία Qualia να μας προσφέρει τα επόμενα χρόνια, αξιοποιώντας τις μεθόδους της αντίστροφης χημικής οικολογίας, ολοκληρωμένη προστασία με καινοτόμα φυτικά εντομοαπωθητικά made in Greece. «Ως επιστήμονες ερχόμαστε τα τελευταία χρόνια αντιμέτωποι με ένα διττό πρόβλημα», αναφέρει ο δρ Ζωγράφος. «Τα χημικά εντομοκτόνα, παρά τις επιπτώσεις τους στο οικοσύστημα, είναι αποτελεσματικά, αλλά πολλά έντομα έχουν πλέον αναπτύξει ανθεκτικότητα σε αυτά: τα δε φυτικά εντομοαπωθητικά, αν και φιλικά προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο, έχουν μικρή αποτελεσματικότητα και διάρκεια δράσης».

Ταυτόχρονα ήρθαν στο προσκήνιο ασθένειες που μεταδίδονται από έντομα-διαβίβαστές ακόμα και στις ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης. Στόχος, λοιπόν, της ερευνητικής ομάδας τέθηκε εξαρχής η ανακάλυψη κάποιου νέου εντομοαπωθητικού φυτού από την ελληνική χλωρίδα που να έχει επαρκή απόδοση, ώστε να είναι δυνατή και συμπερόουσα η εκκύλιση και η μεταποίηση του σε καλλυντικό. Το ερευνητικό πρόγραμμα, που χρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ε.Ε., ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2018 και ήδη οι επικεφαλής είναι σε θέση να ανακοινώσουν καλά νέα.

«Ξεκινήσαμε μελετώντας γνωστά για την εντομοαπωθητική δράση τους φυτά, όπως η ρίγανη και η λεβάντα, και αναζητώντας γνωστές μας χημικές ενώσεις», περιγράφει ο δρ Ζωγράφος, ο οποίος μαζί με τους συνεργάτες του ανέλυσαν δεκάδες δείγματα από εκκλύσματα αρωματικών φυτών έως ότου καταλήξουν στην οικογένεια των αστεροειδών, Asteraceae, τα οποία έως σήμερα χρησιμοποιούνταν από τους είδημονες κυρίως στην επούλωσι πληγών. «Αναλύσαμε δείγμα που λάβαμε από την Αγγλία και άλλο που ήρθε απευθείας από τον Ολυμπο», θυμάται. «Η σύστασή τους, λόγω του μικροκλίματος, ήταν εντελώς διαφορετική». Το εν λόγω φυτό, ένα είδος μαργαρίτας που φτειαί στις πε-

Οι επιστήμονες πειραματίστηκαν με δεκάδες δείγματα από εκκλύσματα αρωματικών φυτών, τα οποία δοκιμάζαν σε έναν κλωβό που περιείχε 100 κουνούπια τίγρης, έως ότου καταλήξουν στην οικογένεια των αστεροειδών.

Συμμετέχουν το τμήμα Βιολογίας και Χημείας του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, το Πανεπιστήμιο Πατρών και η φαρμακευτική Qualia.

ριοχές του Πηλίου και του Ολύμπου, συγκεντρώνει όλα τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων και ευχάριστη μυρωδιά.

Τα πειράματα

Μετά τα πρώτα ελπιδοφόρα νέα από το Ιδρυμα Ερευνών, τη σκυτάλη παίρνει το Μπενάκειο, που καλείται να ελέγξει την αποτελεσματικότητα του εν λόγω εκκλύσματος. «Σε έναν κλωβό έχουμε 100 κουνούπια τίγρης και ένα γυμνό χέρι στο οποίο τοποθετείται διηθητικό χαρτί εμποτισμένο με το εκάστοτε αιθέριο έλαιο», περιγράφει στην «Κ» ο δρ Αντώνης Μιχαηλάκης, διευθυντής ερευνητής στο τμήμα Εντομολογίας και Ζωολογίας στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. «Με το πρωτόκολλο αυτό μπορούμε να διαπιστώσουμε, εύκολα και γρήγορα, αν το υπό εξέταση έλαιο δρα απωθητικά για το κουνούπι ή όχι».

Θεωρητικά, αν απωθηθεί ο τίγρης – που είναι αρκετά επιθετικό κουνούπι και δρα στη διάρκεια της ημέρας–, το ίδιο

θα συμβεί και με το κοινό κουνούπι Culex, που θεωρείται λιγότερο επιθετικό είδος και «δραστηριοποιείται» τη νύχτα. Αναλύοντας τα αποτελέσματα των βιοδοκιμών, ο δρ Μιχαηλάκης είχε την ευκαιρία πολλάκις να διαψεύσει βαθιά ριζωμένους μύθους σχετικά με την εντομοαπωθητική δράση φυτών. «Επικρατεί ευρέως η άποψη ότι ο ευκαλύπτος διώχνει τα κουνούπια, ωστόσο αυτό δεν συνέβη στη διάρκεια των βιοδοκιμών μας», επισημαίνει ο ίδιος. «Το είδος που έχουμε στην Ελλάδα δεν ενοχλεί καθόλου τα κουνούπια, ο ευκαλύπτος που περιλαμβάνεται ως συστατικό σε πολλά σκευάσματα είναι ένα είδος με καταγωγή από την Αυστραλία». Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, όπως τονίζει ο δρ Ζωγράφος, «η παραγωγή στην Αυστραλία έχει ατονήσει και οι χώρες που παράγουν και εξαγωγή μαζικά τον Eucalyptus citriodora είναι η Κίνα και η Βραζιλία». Τα οφέλη από την καλλιέργειά του είναι πολλαπλά: Χιλιάδες οικογένειες στη Βραζιλία ασχολούνται με το φυτό που βιοπορίζονται από αυτό, ενώ το ίδιο το δένδρο προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση.

Η αντίδραση του... τίγρη στο εκκύλισμα του αστεροειδούς ήταν τέτοια που οι επιστήμονες στο Μπενάκειο χαμογέλασαν πλατά. Επόμενος στόχος της ερευνητικής κοινοπραξίας είναι η εξασφάλιση μεγάλης διάρκειας στην επίδρασή του, κάτι που θα επιτευχθεί χάρη στις προηγμένες τεχνικές της Νανοτεχνολογίας. «Ιδανικά θέλουμε να μπορεί κάποιος να επαλείφεται πριν κοιμηθεί και να προστατεύεται καθ' όλη τη διάρκεια της νύκτας», καταλήγει

ο δρ Μιχαηλάκης. Το επόμενο ζητούμενο, βέβαια, είναι η εξερεύρεση της ασφαλούς δοσολογίας, που αποτελεί το αντικείμενο έρευνας της Φαρμακευτικής Πατρών, καθώς η φυτική προέλευση δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ένα εκκύλισμα σε μεγάλη ποσότητα να προκαλεί ανεπιθύμητες ενέργειες στον άνθρωπο. «Ουσιαστικά θέλουμε να αξιοποιήσουμε το εν λόγω εκκύλισμα σε συνδυασμό με ήδη γνωστά συστατικά, με απώτερο στόχο να πατενταριστεί», σημειώνει ο δρ Ζωγράφος, που ευελπιστεί ότι η έρευνά τους θα έχει σημαντικό αντίκτυπο και στην ελληνική οικονομία.

Η ζήτηση για εντομοαπωθητικά και δη φυτικής προέλευσης είναι παγκοσμίως πολύ μεγάλη, καθώς λόγω της κλιματικής αλλαγής και της αύξησης της θερμοκρασίας τα κουνούπια κυκλοφορούν ανεόχλητα χειμώνα καλοκαίρι. «Θα ακολουθήσουμε τις κατευθύνσεις των επιστημόνων για να εξασφαλίσουμε μια ισχυρή πατέντα και μετά θα αποφασίσουμε αν θα προχωρήσουμε στην παραγωγή δικού μας προϊόντος ή αν θα αναπτύξουμε μονάδα παραγωγής, η οποία θα πουλάει εν συνεχεία την πρώτη ύλη σε φαρμακευτικές εταιρείες-κολοσσούς», απαντάει στην «Κ» ο κ. Φώτης Σακελλαρίδης από τη Qualia. Εζητακούεται ότι η καλλιέργεια του φυτού και η εκκύλιση θα γίνονται στην Ελλάδα. «Απαξ και έχουμε καλά κλινικά αποτελέσματα και μηδέν «προσγεώσεις», θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε τον φάκελο για την έγκριση του προϊόντος, που θα διαρκέσει περί τους 18 μήνες». Έως τότε, υπομονή.

Νευροχειρουργική επέμβαση... με γέμισμα ελίας

Μπορεί να μην είναι η πρώτη φορά που πραγματοποιείται νευροχειρουργική επέμβαση, ενώ ο ασθενής διατηρεί τις αισθήσεις του ή ακόμα και δραστηριοποιείται, παίζοντας βιολί ή κιθάρα. Είναι, όμως, η πρώτη φορά που μία ασθενής επέλεξε κατά τη διάρκεια του χειρουργείου στον εγκέφαλό της να παραγεμίσει ελίες. Αυτό ακριβώς έκανε μία 60χρονη Ιταλίδα, που υποβλήθηκε σε επέμβαση αφαίρεσης όγκου από τον αριστερό της κροταφικό λοβό. Όπως δήλωσε ο Ρομπέρτο Τρινιάνι, νευροχειρουργός του νοσοκομείου Ριουντί της Ανκόνα, που την έφερε εις πέρας, η επέμβαση είχε διάρκεια 2,5 ώρες και πήγε πολύ καλά. Σύμφωνα, μάλιστα, με τους ειδικούς η γυναίκα κατάφερε να γεμίσει 90 ελίες μέσα σε μία ώρα.

Η «εν εγρηγόρσει» επέμβαση στον εγκέφαλο, ή όπως ονομάζεται «εν εγρηγόρσει κρανιοτομία» εφαρμόζεται για τη χειρουργική αντιμετώπιση κάποιων παθήσεων, όπως είναι οι όγκοι, που επηρεάζουν εγκεφαλικές περιοχές οι οποίες ευθύνονται για την όραση, την κίνηση ή την ομιλία. Προκειμένου ο νευροχειρουργός να προκαλέσει την ελάχιστη δυνατή βλάβη στους υγιείς ιστούς με τους χειρισμούς του, ο ασθενής παραμένει ξύπνιος τουλάχιστον για ένα τμήμα της επέμβασης και την ώρα που χειρουργείται καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις ή να κάνει κάποια δραστηριότητα. Το παράδοξο είναι ότι η χειρουργική επέμβαση στον εγκέφαλο είναι εντελώς ανώδυνη, επειδή το κυρίαρχο όργανο δεν διαθέτει υποδοχείς πόνου. Για την αφαίρεση του τμήματος του κρανίου συνήθως χρησιμοποιείται κάποιο τοπικό αναισθητικό. Οι επιπλοκές που συνήθως εμφανίζονται δεν διαφέρουν από αυτές σε μία επέμβαση με αναισθησία, όπως είναι οι επιπληκτικοί σπασμοί, που είναι και η συχνότερη, η αιμοδυναμική αστάθεια, η υπέρταση ή υπόταση, η αιμορραγία, το εγκεφαλικό επεισόδιο κ.ά. Καθώς η επέμβαση απαιτεί ο ασθενής να έχει γερά νεύρα και μεγάλη ψυχραιμία, η μέθοδος θεωρείται τελείως ακατάλληλη για άτομα που πάσχουν από άγχος ή ψυχικές δια-

Μπορεί να φαντάζει απίστευτο, αλλά η «εν εγρηγόρσει κρανιοτομία» είναι μία εντελώς ανώδυνη ιατρική πρακτική. Ο ασθενής, την ώρα της εγχείρησης, παραμένει ξύπνιος και εκτελεί δραστηριότητες όπως είναι το παίξιμο της κιθάρας ή το γέμισμα ελίων.

ταραχές. Ο αριστερός κροταφικός λοβός ελέγχει τον λόγο, τη μνήμη και την κίνηση της δεξιάς πλευράς του σώματος, επισήμανε ο Τρινιάνι, τονίζοντας ότι η μέθοδος που εφαρμόσε του επέτρεψε να ελέγξει τις διανοητικές λειτουργίες της ασθενούς και να προσαρμόξει αναλόγως την τεχνική του.

Ο δρ Τρινιάνι και οι συνεργάτες του έχουν πραγματοποιήσει περισσότερες από 60 επεμβάσεις «εν εγρηγόρσει» τα τελευταία χρόνια. Κατά τη διάρκεια αναλόγων επεμβάσεων, ένας άλλος ασθενής κλήθηκε να παρακολουθήσει κινούμενα σχέδια. Φυσικά η προετοιμασία των γεμιστών ελίων Ασκόλι, που περιλαμβάνει το γέμισμά τους με κιμά, είναι εξαιρετικά πιο πολύπλοκη και τα ιταλικά ΜΜΕ δεν σταμάτησαν να προβάλουν το γεγονός ότι η χειρουργική αίσθηση έμοιαζε λίγο με κουζίνα, κατά τη διάρκεια της επέμβασης.

Οι γεμιστές Ελίες Ασκόλι είναι ένα παραδοσιακό έδεσμα της κεντρικής Ιταλίας και επιβάλλει την αφαίρεση του πυρήνα από την ελιά, το γέμισμά της με μείγμα από κιμά, προτού τελικά περιβληθεί με αυγό, αλεύρι και τρίμμα φρυγανιάς και τηγανιστεί.

Οι γυναίκες πιο εύαλωτες στο Αλτσχάιμερ

Ποι εύαλωτες αποδεικνύονται οι γυναίκες στη νόσο Αλτσχάιμερ, καθώς, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, διπλάσιος αριθμός γυναικών εμφανίζει αυτή τη μορφή άνοιας συγκριτικά με τους άνδρες. Η αιτία αυτής της διαφοράς, την οποία Αμερικανοί επιστήμονες αποδίδουν στις ορμονικές αλλαγές του γυναικείου οργανισμού εξαιτίας της εμμηνόπαυσης, είναι προς διερεύνηση. Οι ερευνητές, με επικεφαλής τη δρ Λάιζα Μοσκόνι, από το Ιατρικό Κέντρο Weill Cornell της Νέας Υόρκης, που προχώρησαν στη σχετική δημοσίευση στην επιθεώρηση «Neurology», ανέλυσαν στοιχεία για 85 γυναίκες και 36 άνδρες, από 40 έως 65 ετών. Οι συμμετέχοντες υποβλήθηκαν σε γνωστικά/μνημονικά τεστ, σε ιατρικές, καθώς και σε απεικονιστικές εξετάσεις. Ειδικότερα, υποβλήθηκαν σε μαγνητική τομογραφία και σε τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (PET) προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον είχαν αρχίσει να σχηματίζονται στους εγκεφάλους τους πλάκες βήτα αμυλοειδούς-της τοξικής πρωτεΐνης που αποτελεί το «σήμα κατατεθέν» της νόσου. Η μελέτη συνέκρινε τους άνδρες και τις γυναίκες με βάση τέσσερις βιοδείκτες-κλειδιά για την υγεία των εγκεφάλων: τους όγκους της φαιάς και της λευκής ουσίας, την ύπαρξη πλακών βήτα αμυλοειδούς και τον ρυθμό με τον οποίο ο εγκέφαλος μεταβολίζει τη γλυκόζη, μια βασική ένδειξη εγκεφαλικής δραστηριότητας. Διαπιστώθηκε, λοιπόν, ότι οι γυναίκες είχαν χειρότερες επιδόσεις και στους τέσσερις δείκτες. Κατά μέσον όρο διέθεταν 30% περισσότερες πλάκες

αμυλοειδούς στον εγκέφαλό τους συγκριτικά με τους άνδρες, 22% χαμηλότερο ρυθμό μεταβολισμού γλυκόζης, καθώς και κατά 11% μικρότερο όγκο, τόσο της φαιάς όσο και της λευκής εγκεφαλικής ουσίας.

«Περίπου τα δύο τρίτα των ανθρώπων που ζουν με Αλτσχάιμερ είναι γυναίκες και η γενική πεποίθηση είναι

Προς διερεύνηση ο ρόλος της εμμηνόπαυσης για το γεγονός ότι ο αριθμός τους είναι διπλάσιος σε σύγκριση με τους άνδρες.

πως αυτό οφείλεται στη γυναικεία μενοπαύση. Τα ευρήματά μας, όμως, δείχνουν ότι ορμονικοί παράγοντες είναι δυνατό να εξηγήουν τις εγκεφαλικές αλλαγές. Η κατάσταση της εμμηνόπαυσης φαίνεται να είναι ο καλύτερος προγνωστικός δείκτης για τις μεταβολές στον εγκέφαλο των γυναικών, που σχετίζονται με το Αλτσχάιμερ», δήλωσε η δρ Μοσκόνι. «Οι μεσολικές γυναίκες πιθανώς κινδυνεύουν περισσότερο από Αλτσχάιμερ, λόγω των χαμηλότερων επιπέδων οιστρογόνων κατά τη διάρκεια και μετά την εμμηνόπαυση», προσέθεσε. Πάντως, οι ερευνητές υπογραμμίζουν ότι θα πρέπει να γίνουν μελέτες με περισσότερους συμμετέχοντες και σε επιβεβαιωθεί η παραπάνω εκτίμηση.

ΑΠΕ

Η κλιματική αλλαγή δεν είναι μόνο σημερινή υπόθεση της Γκρέτα και των οπαδών της. Χρονολογείται από τους προϊστορικούς χρόνους.

Κλιματική αλλαγή και εξαφάνιση ειδών, 359 εκατ. χρόνια πριν

Η αύξηση της θερμοκρασίας προκάλεσε καταστροφή του όζοντος και μαζική εξαφάνιση των ειδών πριν από 359 εκατ. χρόνια.

Μέχρι πρόσφατα οι επιστήμονες θεωρούσαν ότι μόνο δύο συμβάντα μπορούσαν να προκαλέσουν μαζική εξαφάνιση των ειδών: η πρόσκρουση στη Γη ενός αρκετά μεγάλου αστεροειδούς και τερραστίων διαστάσεων ηφαιστειακές εκρήξεις. Όμως, ο παλυνολόγος Τζον Μάρσαλ και συνάδελφοί του από το Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον ανακάλυψαν ότι μία ακόμη μαζική εξαφάνιση ειδών

είχε προκληθεί πριν από 359 εκατ. χρόνια, αυτή τη φορά εξαιτίας της αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη, η οποία οδήγησε στην καταστροφή του προστατευτικού στρώματος όζοντος. «Η έρευνά μας υποδηλώνει ότι στη Γη υπάρχει μια φυσική εσωτερική διαδικασία που πυροδοτείται από την αύξηση της θερμοκρασίας του κλίματος και μπορεί να καταστρέψει το στρώμα του όζοντος. Είναι μια σοβαρή προειδοποίηση για τη δική μας περίοδο κλιματικής αλλαγής», γράφει ο Μάρσαλ στον ιστότοπο «The Conversation».

Στα τέλη της δεβόνιας περιόδου, πριν από 359 εκατ. χρόνια, ο πλανήτης ανέκαμπε από μια μαζική εξαφάνιση ειδών που είχε προκληθεί πριν από 12 εκατ. χρόνια εξαιτίας ηφαιστειακής δραστηριότητας.

Το κλίμα θερμαινόταν ξανά μετά μια περίοδο παγετώνων, τα ψάρια είχαν κάνει τη μετάβαση στη στεριά και δάση σποιαστρέφει το στρώμα του όζοντος. Είναι μια σοβαρή προειδοποίηση για τη δική μας περίοδο κλιματικής αλλαγής», γράφει ο Μάρσαλ στον ιστότοπο «The Conversation».

δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Science Advances» ότι ανακάλυψαν σπόρους φυτών διατηρημένους σε αρχαίο ίζημα λιμνών της Τροϊανίδας οι οποίοι ήταν κακοσχηματισμένοι και είχαν σκούρο χρώμα. Γεγονός που υποδηλώνει ότι είχε καταστραφεί το DNA τους από υπεριώδη ακτινοβολία. Αυτό αποτελεί απόδειξη ότι «είχε καθεί όλη η προστασία που προσφέρει το στρώμα του όζοντος», λέει ο Τζον Μάρσαλ.

Το 2017 ο Μάρσαλ είχε εντοπίσει αρχαίο ίζημα λάσπης από τα τέλη της δεβόνιας περιόδου που αποκάλυπτε μια ε-

ντυπωσιακή αλλαγή. Τα απολιθώματα υγίων σπόρων δένδρων διαδόθηκαν απολιθώματα κακοσχηματισμένων και μαυρισμένων σπόρων. Αλλαγές που συνάδουν με έκθεσή τους σε αυξημένη υπεριώδη ακτινοβολία στην οποία είναι ευάλωτοι.

Ο Μάρσαλ υποστηρίζει ότι η αύξηση της θερμοκρασίας προκάλεσε ισχυρότερες θερινές καταιγίδες με κεραυνούς οι οποίοι προκάλεσαν την έκλυση μείγματος νερού και αλάτων στην στρατόσφαιρα καταστρέφοντας το προστατευτικό στρώμα του όζοντος.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Φόβοι για δεύτερο κύμα της πανδημίας πιέζουν τις αγορές

Η αύξηση των κρουσμάτων κορωνοϊού στις ΗΠΑ, στη Βραζιλία, αλλά και σε χώρες που είχαν προηγουμένως εμφανίσει καλές επιδόσεις στην ανόσωση της πανδημίας, όπως η Γερμανία και η Νότια Κορέα, έχει πυροδοτήσει ανησυχίες για ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας με επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα. Στις ΗΠΑ, πολιτείες όπως η Νέα Υόρκη, το Νιου Τζέρσεϊ και το Κονέκτικατ ανακοίνωσαν καραντίνα 14 ημερών για ταξιδιώτες που προέρχονται από άλλες οκτώ πολιτείες που εμφανίζουν αυξημένα κρούσματα. Ο κυβερνήτης του Τέξας σταμάτησε την επανέξαρση των λειτουργιών της οικονομίας την Πέμπτη, λόγω μεγάλης αύξησης στα ημερήσια κρούσματα, ενώ έχει ξεκινήσει η επιβολή νέων τοπικών περιοριστικών μέτρων στη Λισσαβόνα, στη δυτική Γερμανία, στην Αυστραλία και στο Πεκίνο για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού.

Παράλληλα, το ΔΝΤ υποβάθμισε τις προβλέψεις του για την παγκόσμια οικονομία σε ύφεση 4,9% το 2020, έναντι πρόβλεψης για ύφεση 3,0% πριν από δύο μήνες. Αλλά και τα στοιχεία που δημοσίευσε μέσα στην εβδομάδα η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας φανερώνουν το μεγάλο πλήγμα που έχει δεχθεί η αγορά εργασίας, με την ετήσια μείωση των εργασιμων ωρών από το κλείσιμο ή την αναστολή λειτουργίας των επιχειρήσεων το πρώτο τρίμηνο του 2020 να αντιστοιχεί σε απώλεια 130 εκατ. θέσεων πλήρους απασχόλησης, ενώ αναμένεται η πτώση το δεύτερο τρίμηνο του έτους να αντιστοιχεί σε απώλεια 300 εκατ. θέσεων πλήρους απασχόλησης. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εντάσεων στις σχέσεις ΗΠΑ και Κίνας βρίσκεται, επίσης, στο επίκεντρο, με τη Γερουσία να ψηφίζει νομοθεσία η οποία σκοπεύει να επιβάλει κυρώσεις σε εταιρείες που στήριζουν την προσπάθεια της Κίνας να περιορίσει την αυτονομία του Χονγκ Κονγκ.

Στις αγορές συναλλάγματος, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου αναρτήθηκε σε υψηλό εβδομάδας 1,1348 την Τρίτη, μετά τη δημοσίευση καλύτερων των αναμενόμενων στοιχείων για την οικονομία της Ευρωζώνης. Συγκεκριμένα, ο δείκτης πουθενών προμηθειών PMI αυξήθηκε για δεύτερο συνεχή μήνα σε υψηλό 4 μηνών 47,5 τον Ιούνιο (+31,9 μονάδες), σημειώνοντας σημαντική βελτίωση και στον τομέα της μεταποίησης αλλά και στις υπηρεσίες. Θετικά ήταν και τα στοιχεία Ιουνίου για τον δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης στην Ευρωζώνη, ο οποίος αυξήθηκε 4,1 στις -14,7 μονάδες, αλλά και για την δείκτη Ifo του επιχειρηματικού κλίματος στη Γερμανία, ο οποίος κατέγραψε τη μεγαλύτερη άνοδο στην ιστορία της έρευνας (+6,5 στις 86,2 μονάδες). Εντούτοις, η ενίσχυση του δολαρίου ΗΠΑ προς το τέλος της εβδομάδας, λόγω του προβληματισμού των επενδυτών για την αύξηση των κρουσμάτων, περιορίσε τα κέρδη για το ευρώ, το οποίο διαπραγματευόταν στην περιοχή του 1,1220 νωρίς στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή με κέρδη 0,4% σε εβδομαδιαία βάση.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Χρηματοαγορών της Eurobank.

Ανοδο 3,03% κατέγραψε εντός Ιουνίου το ΧΑΚ

Κέρδη της τάξης του 3,03% κατέγραψε εντός Ιουνίου το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στην τελευταία χρηματιστηριακή συνάντηση του μηνός Ιουνίου στις 49,33 μονάδες, παρουσιάζοντας ημερησία αύξηση σε ποσοστό 0,57%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 0,58%, κλείνοντας στις 29,32 μονάδες.

Ο ημερήσιος όγκος των συναλλαγών ανήλθε σε €138.796. Σε ό,τι αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, με ζημιές έκλεισε μόνο ο δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,24%. Αντίθετα, κέρδη σημείωσαν οι δείκτες της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,22% και της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 1,04%. Αμετάβλητος παρέμεινε ο δείκτης των Επενδυτικών. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυαν οι τίτλοι της Logicom με 77.763 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,98 ευρώ – άνοδος 0,51%), της Τράπεζας Κύπρου με 35.882 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,640 ευρώ – χωρίς μεταβολή), της Ελληνικής Τράπεζας με 8.810 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,622 ευρώ – πτώση 0,64%), της εταιρείας Τοιμεντοποία Βασιλικού με 5.670 ευρώ (τιμή κλεισίματος 1,89 ευρώ – χωρίς μεταβολή) και της Δήμητρα Επενδυτικής με 4.026 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,408 ευρώ – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 8 κινήθηκαν ανοδικά, 2 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 80.

Σε ράλι διαρκείας τα ελληνικά ομόλογα

Από τα υψηλά του Μαρτίου το κόστος δανεισμού έχει περιοριστεί κατά 69%

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Μπορεί η «νίκη» των ελληνικών ομολόγων έναντι των ιταλικών να αποτελεί ένα φαινόμενο που είχαμε δει και το 2019, ωστόσο αυτή τη φορά οι αναλυτές εκτιμούν ότι θα έχει διάρκεια καθώς τα όπλα που έχει πλέον η Ελλάδα έναντι της Ιταλίας είναι πολλά και είναι δύσκολο να «ισοφαριστούν» από τη γειτονική χώρα.

Η Ελλάδα πρωταγωνίστησε στην αγορά ομολόγων το α΄ εξάμηνο καθώς αποτελεί τη χώρα που κέρδισε το περισσότερο από το νέο έκτακτο QE που ανακοίνωσε η ΕΚΤ. Από το 4% που είχε εκτοξευθεί η απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου τον Μάρτιο και τις 410 μ.β. που είχε βρεθεί το spread, σήμερα και έπειτα από δύο εξόδους στις αγορές εν μέσω πανδημίας, έχουν προσγειωθεί στο 1,25% και στις 170 μ.β. αντίστοιχα, με τη βουτιά στο ελ-

Οι αναλυτές εκτιμούν πως η χαμηλότερη απόδοση τους έναντι των ιταλικών ομολόγων θα διατηρηθεί.

λνικό κόστος δανεισμού να αγγίζει το 69%. Την ίδια στιγμή, η απόδοση του ιταλικού 10ετούς διαμορφώνεται στο 1,35% και το spread στις 182 μ.β., όταν τον Μάρτιο, και πριν από την ανακοίνωση του νέου QE, ήταν στο 2%, έχοντας σημειώσει πτώση της τάξης του 30%.

Οι αναλυτές, μεταξύ των πλεονεκτημάτων της Ελλάδας έναντι της Ιταλίας, συμπεριλαμβάνουν το γεγονός ότι η Ελλάδα δεν συμμετέχει στο «κλασικό» QE της ΕΚΤ και αποτελεί ένα ελκυστικό «new entry», οι εκδοτικές ανάγκες της είναι χαμηλές και υπερκαλύπτονται από την κεντρική τράπεζα, τα ταμειακά διαθέσιμα είναι εξαιρετικά υψηλά – πράγμα ιδιαίτερος... δυσεύρετο αυτή τη στιγμή στην Ευρωζώνη, έχει προοπτικές αναβάθμισης της αξιολόγησής της από τους οίκους και ένταξης στην «επενδυτική βαθμίδα», έχει καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης και καλύτερη δημοσιονομική εικόνα και είναι μια μικρή αγορά, οπότε τα «θετικά» αποτυπώνονται άμεσα και έντονα στις τιμές των ομολόγων της.

Προκλήσεις

Αν και τόσο η Ελλάδα όσο και Ιταλία είναι αντιμέτωπες με προκλήσεις, οι προοπτικές ανάπτυξης των δύο χωρών και η δημοσιονομική τους εικόνα είναι πολύ διαφορετικές, εξηγεί στην «Κ» ο Ρόμπερτ Τσι, επικεφαλής επενδύσεων και διεθνών ομολόγων στην PGIM Fixed Income. Αυτή η απόκλιση μεταξύ των θεμελιωδών προοπτικών των χωρών υποστηρίζει τη μακροπρόθεσμη τάση των ελληνικών ομολόγων να υπεραποδοθούν των ιταλικών, όπως τονίζει. Με την πάροδο του χρόνου, ωστόσο, τα ιταλικά ομόλογα ενδέχεται να αντιμετωπίσουν περισσότερες αναταραχές ως αποτέλεσμα της πολιτικής αστάθειας, των αδύναμων οικονομικών αποτελεσμάτων και της δυσκολίας στον έλεγχο του δημόσιου χρέους. Η Ελλάδα, από την άλλη πλευρά, αναμένεται να ανακάμψει πιο γρήγορα από την κρίση της COVID-19 και να επιστρέψει στην πορεία της βελτίωσης των θεμελιωδών της μεγεθών αλλά και στις αναβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης.

Από το 4% που είχε εκτοξευθεί η απόδοση του 10ετούς ελληνικού ομολόγου τον Μάρτιο και τις 410 μ.β. που είχε βρεθεί το spread, σήμερα, και έπειτα από δύο εξόδους στις αγορές εν μέσω πανδημίας, έχουν προσγειωθεί στο 1,25% και στις 170 μ.β. αντίστοιχα.

Όπως σημειώνει στην «Κ» ο Λούκα Ραζνά-τοβιτς, οικονομολόγος για την Ευρώπη της Oxford Economics, ο οποίος είναι θετικός για τα ελληνικά ομόλογα βραχυπρόθεσμα, οι κύριοι καταλύτες που οδήγησαν και οδηγούν το ράλι στα ελληνικά ομόλογα είναι η ένταξη τους στο έκτακτο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ (PEPP), τα μεγάλα οφέλη που θα έχει η Ελλάδα από το Ταμείο Ανάκαμψης που προτείνει η Κομισιόν, το μεγάλο «μαζιλάρι» ρευστότητας που διατηρεί η ελληνική κυβέρνηση και οι ελκυστικές αποδόσεις που συνεχίζουν να προσφέρουν οι τίτλοι της χώρας σε ένα περιβάλλον ιδιαίτερα χαμηλών αποδόσεων διεθνώς.

Προφίλ χρέους

Για τον ίδιο, το γεγονός ότι οι ελληνικές αποδόσεις είναι χαμηλότερες από τις ιταλικές είναι λογικό, παρά τη διαφορά των αξιολογήσεων των δύο χωρών, με την Ελλάδα να παραμένει εκτός «επενδυτικής βαθμίδας». Η Ελλάδα έχει ένα ευνοϊκό προφίλ χρέους, τη στιγμή που η βιωσιμότητα του ιταλικού χρέους θα αρχίσει να αμφισβητείται τα επόμενα χρόνια, μετά και την εκτόξευσή του φέτος στο 160% του ΑΕΠ. Όταν τελειώσει το PEPP τον Ιούλιο του 2021, οι ανησυχίες της αγοράς θα γίνουν στην επιφάνεια.

Ιδιαίτερως αισιόδοξος για την πορεία των ελληνικών ομολόγων εμφανίζεται ο Νικ Τουλ, διαχειριστής κεφαλαίων στη Merian Global Investors, ο οποίος, όπως δηλώνει στην «Κ», κατέχει εδώ και καιρό ελληνικούς τίτλους. Αν και εκτιμά πως τόσο τα ελληνικά όσο και τα ιταλικά ομόλογα έχουν πληθώρα «όπλων» που κάνουν τις προοπτικές τους θετικές, η εξαιρετική πορεία των ελληνικών τίτλων και η υπεραπόδοσή τους σε σχέση με αυτούς της γειτονικής χώρας οφείλονται στους εξής παράγοντες:

- Πρώτον, ο χειρισμός της κρίσης από την κυβέρνηση ήταν πολύ ισχυρός – όχι μόνο αυτό επέτρεψε στην ελληνική οικονομία να ανóiξει γρήγορα και να δεχθεί τουρίστες, αλλά έχει

επίσης αυξήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών.

- Δεύτερον, η χαμηλή ρευστότητα της αγοράς των ελληνικών ομολόγων, η οποία βέβαια και αποτελεί «δίκοπο μαχαίρι». Όταν ολοκληρωσ ο κόσμος ζήτησε μετρητά τον Μάρτιο, η έλλειψη βάθους της αγοράς του ελληνικού χρέους σήμανε ότι τα ελληνικά spreads ήταν σημαντικά ευρύτερα από αυτά των υπόλοιπων χωρών της περιοχής. Έτσι, καθώς η ρευστότητα επέστρεψε, και με την ένταξη της Ελλάδας στο PEPP, το

ελληνικό χρέος σημείωσε ισχυρό ράλι.

Επίσης, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος του χρέους της Ελλάδας έχει τη μορφή μακροχρόνιων επίσημων δανείων, οι ακαθάριστες ανάγκες χρηματοδότησής της είναι χαμηλές σε σύγκριση με την Ιταλία. Τέλος, το γεγονός ότι η ελληνική αγορά ομολόγων είναι μικρή και καθώς δεν αναμένονται εκδόσεις από τη χώρα τους καλοκαιρινούς μήνες, υπάρχει και η αξία της «έλλειψης» τίτλων, που επίσης ανεβάζει την ελκυστικότητά τους.

Οι αγορές προσπερνούν τους οίκους αξιολόγησης

Σε όρους πιστωτικού ρίσκου, κανονικά τα ελληνικά ομόλογα θα πρέπει να ήταν πιο ακριβά από τα ιταλικά, καθώς η Ελλάδα αξιολογείται από τους διεθνείς οίκους αρκετά χαμηλότερα από την Ιταλία. Ωστόσο, όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Αντουάν Μπουβέ, στρατηγικός αναλυτής της ING, οι αγορές προσπερνούν τους οίκους αξιολόγησης και ο βασικός λόγος είναι ότι το free float του ελληνικού χρέους (δηλαδή το ιδιωτικό χρέος που μπορούν να αγοράσουν και να πουλήσουν οι επενδυτές) είναι πολύ μικρό, αντίθετα με αυτό της Ιταλίας. Αυτό σημαίνει ότι η ΕΚΤ δεν χρειάζεται να αγοράσει πολλά ελληνικά ομόλογα για να υπάρξει σημαντική επίδραση στην αγορά. Επίσης, η μακρά διάρκεια του ελληνικού χρέους και τα χαμηλά επιτόκια είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα της Ελλάδας. Ουσιαστικά αυτό σημαίνει ότι η Ελλάδα δεν έχει υψηλό κίνδυνο αναχρηματοδότησης, αντίθετα με την Ιταλία, ενώ επιπλέον η Ελλάδα μπήκε στην κρίση λόγω πανδημίας με υψηλά ταμειακά διαθέσιμα. Όπως εκτιμά ο κ. Μπουβέ, οι ελληνικές αποδόσεις θα συνεχίσουν να κινούνται χαμηλότερα από τις ιταλικές τουλάχιστον μέχρι και το επόμενο έτος, καθώς στη συνέχεια ανα-

μένεται σταθεροποίηση των ελλειμμάτων και των εκδόσεων χρέους, κάτι που πιθανώς να μειώσει τα ιταλικά spreads.

Σε ό,τι αφορά τους κινδύνους γύρω από τα ελληνικά ομόλογα, οι αναλυτές και οικονομολογοί επισημαίνουν πως δεν συνδέονται με τα θεμελιώδη μεγέθη της Ελλάδας και είναι κυρίως εξωτερικοί.

Ο Τζενς Πίτερ Σόρνεσεν, επικεφαλής αναλυτής της Danske Bank, αν και δηλώνει θετικός για τα ελληνικά ομόλογα, επισημαίνει πως ο βασικός ίσως κίνδυνος για το επόμενο διάστημα, ο οποίος θα φέρει μεταβλητότητα στην αγορά, είναι ένα σενάριο όπου δεν θα υπάρξει συμφωνία για το Ταμείο Ανάκαμψης, ή εμφανιστεί ένα δεύτερο ισχυρό κύμα της πανδημίας που θα χτυπήσει τον τουρισμό ο οποίος μόλις που ξεκινά να «ανοίγει».

Πάντως, σύμφωνα με την DZ Bank, ακόμα και στην περίπτωση που υπάρξουν εμπόδια στο σχέδιο της Κομισιόν, οι επενδυτές θα προτιμήσουν τα ελληνικά ομόλογα καθώς η Ελλάδα διαθέτει ένα μεγάλο ταμειακό απόθεμα και επίσης στοχεύει στη διατήρηση της παρουσίας της στις αγορές.

Θετική για τις τράπεζες η μεταβίβαση NPEs, εκτιμά η Moody's

Πιστωτικά θετικό γεγονός χαρακτηρίζει ο οίκος αξιολόγησης Moody's τη σταδιακή μεταβίβαση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) των ελληνικών τραπεζών σε εταιρείες διαχείρισης (credit servicing firms), προσθέτοντας ωστόσο πως οι έκτακτες συνθήκες που έχει δημιουργήσει η κρίση της πανδημίας έχουν οδηγήσει σε καθυστερήσεις τη διαδικασία των τιτλοποιήσεων.

Όπως επισημαίνει ο οίκος, με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος για το α΄ τρίμηνο, το ποσό των NPEs που έχουν μεταφερθεί σε εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, αυξήθηκε κατά 31% σε σύγκριση με το τέταρτο

Τα δάνεια που μεταφέρθηκαν σε ξένες εταιρείες διαχείρισης ανήλθαν σε 30,8 δισ. το α΄ τρίμηνο από 23,5 δισ. το δ΄ τρίμηνο του 2019.

τρίμηνο του 2019. Η ανάθεση αυτών των δανείων σε εταιρείες που έχουν τεχνονογώσια στη διαχείρισή τους, αυξάνει τις προοπτικές ανάκτησής τους και «καθαρίζει» τα NPEs από τους ισολογισμούς των τραπεζών,

βελτιώνοντας την ποιότητα του ενεργητικού, ενώ επιτρέπει στις διοικήσεις να επικεντρωθούν στον νέο δανεισμό, ο οποίος μπορεί να ενισχύσει την κερδοφορία του κλάδου τα επόμενα δύο με τρία χρόνια.

Πιο αναλυτικά και σε ό,τι αφορά την εικόνα των πωλήσεων, τα δάνεια σε εγκώριους δανειολήπτες που μεταφέρθηκαν σε ξένους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές και διαχειρίζονται οι εν λόγω εταιρείες, αυξήθηκαν σε περίπου 30,8 δισ. ευρώ το α΄ τρίμηνο από 23,5 δισ. το δ΄ τρίμηνο του 2019, όταν το συνολικό ύψος των NPEs διαμορφωνόταν στα 68,5 δισ. ευρώ. Η συνέχιση της διαδικασίας αυτής, σύμφωνα με τη

Moody's, αναμένεται ότι θα ενισχύσει τη διάθεση των ξένων επενδυτών για ελληνικά NPEs, και τις τιμές τους στην δευτερογενή αγορά, δίνοντας κίνητρο στις ελληνικές τράπεζες να προχωρήσουν στα σχέδια τιτλοποιήσεων, μειώνοντας έτσι και το δυνητικό πλήγμα στα κεφάλαιά τους.

Τα προσωπικά δάνεια αντιπροσώπευαν το 53% των NPEs που ανατέθηκαν σε εταιρείες διαχείρισης κατά το πρώτο τρίμηνο. Από αυτά, τα 11,8 δισ. ευρώ (ή το 38%) θεωρούνται και τα πιο «δύσκολα» δάνεια όσον αφορά την ανάκτηση, ενώ άλλα επίσης «επικίνδυνα» NPEs περιλαμβάνουν δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (5,9 δισ. ευρώ) και δάνεια

προς ατομικές επιχειρήσεις (5,6 δισ. ευρώ).

Η Moody's, τέλος, επισημαίνει πως τον Μάρτιο είχε εκτιμήσει ότι ο δείκτης NPEs των ελληνικών τραπεζών ήταν στο 40%, θέτοντας σοβαρούς περιορισμούς στο πιστωτικό προφίλ του κλάδου.

Η μείωση των NPEs, τονίζει, αποτελεί την κύρια πρόκληση για τον κλάδο από το 2016, όταν είχαν αγγίξει την κορυφή του 49% (του συνόλου των δανείων), απορροφώντας σημαντικούς πόρους, αυξάνοντας το κόστος των προβλέψεων και επηρεάζοντας αρνητικά την κερδοφορία.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Deloitte.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημιουργούμε το μέλλον, μαζί.

